הארץ

640 שקל, יום א' י"ט בחשון תשמ"ו, 3 בנובמבר Vol. 67/20215 NOVEMBER 3, 1985

אלקטרה

אגף השיווק המקומי

עברנו

במסגרת שיפור השירות ללקוחותינו עברנו למשכננו החדש:
קרית אלקטרה, איזור התעשיה החדש ראשל"צ, רח' ספיר 1
מספר הטלפון החדש שלנו: 03-9614444 (8 קווים לנוחותכם)

האבטלה גדלה באוקטובר ב־10%

לטענת ראש מטה התעסוקה בהסתדרות עלה מספר המובטלים על 25,000

מאת יהודית וינקלר
סופרת "הארץ"

מספר המובטלים גדל בעשרה אחוז באוקטובר לעומת ספטמבר — כך מסר בסוף השבוע ברעון בן־ישראל, ראש מטה התעסוקה בהסתדרות, בכנס מזכירי מועצות פועלים בבית הוועד הפועל בתל־אביב.

בן־ישראל אמר, כי מספרם של המובטלים שישה ימים ויותר הגיע באוקטובר מעל ל־25 אלף איש ושיעור הבלתי מועסקים עלול להגיע עד סוף השנה לעשרה אחוזים.

אחדים ממזכירי מועצות הפועלים מיקדו את הביקורת על נזקי העבודה הבלתי מאורגנת ואחרים תקפו את השרים הכלכליים של הליכוד.

בן־ישראל הודיע, כי יתבע פגישה עם ראש הממשלה כדי שיטיל סמכותו על שרי האוצר והתעשייה והמסחר כדי שינקטו צעדים מידיים להצלת אתא, צים, מספנות ישראל ומפעלים נוספים שנקלעו למצב קשה.

בן־ישראל אמר, כי ראש הממשלה מגלה הבנה ומתייחס בחומרה לעלייה במספרי האבטלה. בעניין זה מרגיש בן־ישראל, כי לדעתו הקווים האדומים, שעליהם מותר לפרק את הממשלה אינם רק בתחום לשלום אלא גם בתחום הכלכלי והחברתי. אם לא יחול מפנה מידי — יש לבחון את ההצדקה להמשך קיומה של ממשלת האחדות, אמר.

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: גילה אלמגור, חברת הוועד המנהל של איגוד אמני ישראל

על: החלטת איגוד שחקני הווידיאו להגביל מצינת הנשיקות בסרטים מחשש לאיידס

(עמ' 2)

5 מיליארד שקל שולמו להבטחת השלמת הכנסה ע"י הביטוח הלאומי

(עמ' 3)

★

21.5 מיליון ד' הפסיד סולל בונה במחצית הראשונה של 1985

לעומת 6 מיליון ד' בכל 1984

(עמ' 3)

★

"אין להיתפס לשאננות" אומר פרופ' ברונו על הישגי התכנית הכלכלית

(עמ' 3)

★

כוחות הביטחון ברצ"פ שוחררו מאחריות משפטית בטיפול במהומות

אסר סיקור תקריות אלימות והדרכי דיכוין באמצעי התקשורת

(עמ' 5)

★

חברי מועצת גדולי התורה ביטלו הפגנת החרדים נגד הקרנת סרטי בבית אגרון בתקווה שכמותה תימנע גם הקרנת הסרט בשבת בבוקר

(עמ' 6)

★

ישיבה בכלא על עבירה בעת עבודה אינה מוכה בפיצויים

קבע בית הדין לעבודה בחיפה

(עמ' 6)

שרות הארץ

מזג האוויר

(ע). מעונן חלקית עם אפשרות לגשם במרכז הדרום. ירושלים 14—24, הגולן 17—26, צפת 17—23, חיפה 20—26, טבריה 18—28, עפולה 12—29, השומרון 16—26, תל־אביב 17—24, גמל התעופה בן־גוריון 16—25, יריחו 18—31, עזה 18—25, באר־שבע 16—27, אילת 22—30.

שערי הדולר

יציג	1489.4
נוסעים	1782.8
שחור	1610

בגליון זה 12 עמודים

האוצר "איחר" להעביר הסיוע וצבר ריבית

העביר הכסף לבנק ישראל רק ב־1 בנובמבר לאחר שהשקיעו למשך יומיים בארה"ב

מאת נחמיה שטרסלר

באמצע השבוע שעבר הודיע האוצר על קבלת הסיוע האמריקאי מארה"ב בסך 1.2 מיליארד דולר, אולם המשרד לא הודיע להעביר סכום זה לבנק ישראל, שנאלץ להודיע בסוף אוקטובר כי היתרות ירדו. מתברר, כי במקום להעביר את הכסף לבנק ישראל ב־30 באוקטובר ולאפשר לבנק להשקיע את הכספים בדרכים המקובלות, הפקיד האוצר את הכסף בארה"ב — למשך יומיים — ורק אחר כך ב־1 בנובמבר העביר את הכסף לבנק ישראל. התוצאה: רווח ריבית בסך חצי מיליון דולר לזכות האוצר, וירידה ביתרות באוקטובר.

עוד עולה, כי ב־1 בנובמבר לא העביר האוצר את מלוא הסכום לבנק ישראל. חלק נשאר אצלו ויאפשר לו בין השאר למתן את ירידת היתרות בחודשים הקרובים. במקום להראות את התמונה האמיתית, כלומר עלייה חדה ביתרות באוקטובר עם קבלת הסיוע מארה"ב ואחר כך ירידה בחודשים הבאים, שומר האוצר רזרווה, אותה ישלוף בעתיד כדי להציג יציבות מלאכותית ביתרות מטבע החוץ.

פעילות זו של האוצר נעשית בלי פיקוח ציבורי. לצד משרד האוצר לא פועלת ועדה — כמו זו הקיימת בבנק ישראל — המפקחת על דרך השקעת הדולרים בצורה היעילה ביותר.

הסיוע לא בא; בנק ישראל הודיע: ירידה ביתרות

בשיעור של 21 מיליון ד' ★ הממשלה הורימה באוקטובר 369 מיליון ד' בשל פדיון המניות

מאת שלמה מעוז
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

יתרות מטבע החוץ של ישראל ירדו בחודש אוקטובר ב־21 מיליון דולר והסתכמו ב־4022 מיליון דולר. בית רות אלה לא כלול עדיין המענק הכלכלי האמריקאי שישראל קיבלה בסוף החודש מממשלת ארה"ב בסכום של 1200 מיליון דולר. היות שהסכום לא הועבר מחשבון האוצר לבנק ישראל. להערכת פקידים בירושלים לא תראה הממשלה בחודש נובמבר עלייה כה גדולה ביתרות מטבע החוץ של ישראל. ותהיה העדפה להשתמש בסכום זה בכמה תחומים להחזיר חובות קצרי מועד עליהם משלמת ישראל ריבית גבוהה, להשאיר חלק מהכספים ב"קופה" — כלומר בחשבון השקל הכללי בניו־יורק, ורק חלק להביא לידי ביטוי ביתרות מטבע החוץ של ישראל. דבר זה נובע מרצון הממשלה למנוע זעזועים ביתרות הרשמיות של מטבע החוץ של ישראל בחודשים הקרובים.

הזרמה נמוכה ב־1985

הממשלה הזרימה למשק סכום עתק של 369 מיליון דולר בחודש אוקטובר, הבכר מתבטאת בהזרמה בשבעת החודשים הראשונים של השנה התקציבית ב־439 מיליון דולר. סופר "הארץ" מציין, כי הזרמה של הממשלה לפי שעה נמוכה מאוד, והיא נופלת בהרבה מ־1200 מיליון דולר.

שמותר לממשלה להזרים במשך כל שנת התקציב על פי חוק התקציב. עיקר ההזרמה של הממשלה בחודש שחלף נבע מפדיון מניות הבנקים שהוסדר. מתברר שההזרמה של הממשלה בשוק ההון, כולל המניות הבנקאיות, היתה בחודש שחלף כ־418 מיליון דולר, בעוד שבפעילות הדולרית שלה היתה ספיגה של כ־49 מיליון דולר.

האוצר טוען, כי בחודש אוקטובר היתה רמת הפעילות של הממשלה נמוכה ב־11% לעומת הממוצע בחצי הראשון של שנת התקציב, דבר המצביע על המשך הביצוע המלא של התוכנית הכלכלית של הממשלה.

בשבועיים הקרובים ינסה האוצר בשיתוף בנק ישראל לספוג את ההזרמה האדירה בגין המניות הבנקאיות, זאת לאחר שכבר הצליחו לספוג כ־90 מיליון דולר באמצעות איגרות חוב ותוכניות חיסכון, מעבר לספיגה של המניות הבנקאיות באמצעות אג"ח מיוחדות "שקל", בהן הצליח האוצר בחודש שחלף למוחר מניות בנקאיות בסך של 275 מיליון דולר.

לפי שעה לא פירסם בנק ישראל רשמית מה שיעור ההזרמה שהוא ביצע בחודשים האחרונים במסגרת מדיניותו לשמור על שער ריבית גבוה. על פי הערכות, הזרים בנק ישראל מאז יולי כ־180 מיליון דולר כדי לשמור על הריבית הגבוהה במשק.

סופר "הארץ" שב מביקור בתוניסיה

"כאשר ימות בורגיבה יבוא תורכם — מאיימים ערבים על יהודי ג'רבה"

רוב בני הנוער היהודי באי דוברים עברית צחה ★ כולם רשאים לעזוב את המדינה אך ללא רכוש ★ סופר "הארץ" שצילם בית כנסת נעצר ונלקח לחקירה במשטרה

מאת אליהו זהבי
שליח "הארץ" בתוניסיה

"עוד אבינו חי", השיב הרב חיים מאראר, רבה הראשי של תוניס לשאלתי על אודות שלומם של יהודי תוניס. הרב, שהפגר ניכר בכל תנועה שלא, הקפיד להבהיר גם במלים, כי השלטונות אסרו עליו להשיב לשאלותיהם של זרים בלא שתינתן לו תחילה רשות מיוחדת לכך. עוד קודם לביקורי אצל הרב למדתי על חששותיו לשוחח עם זרים ולפיכך הופעתי בביתו ללא הודעה מוקדמת. חששתי שאם אבקש מראש לקבוע פגישה עמי הוא יסרב.

כשהופעתי בפניו אמר לי הרב מאראר לא לשאול אותו שאלות ולפיכך, לא שאלתי ... אלא התעניינתי. הצגתי עצמי כשליחו של רבה הראשי של יהדות דנמרק, המתעניין במצבם של יהודי תוניס.

הרב הסכים לשוחח עמי בעודו מטבל דבריו בפסוקי תנ"ך ומקפיד לגלות טפה ולכסות טפחיים. הרב מאראר, שבא מקהילת ג'רבה, נתמנה לתפקידו לפני פחות משנה לאחר מות קודמו, הרב פראג' אזן. מספר היהודים בקהילת תוניס, שבראשה הוא עומד, מגיע היום ל־2800 בלבד. רבים עזבו את העיר בשנים האחרונות.

באחרונה בה בני נוער דוברי אנגלית מספרים באוטובוס של תיירים. בו נסעתי, כי הם תומכים בקיצוניים ובאש"ף וכי ה"ממשלה" תומכת ביהודים המצב די מעורפל. למורגיבה בעל הנטייה הפרו־מערבית מלאו 82 שנים ותוניס נמצאת "בין השמשות", בין ערב ומערב.

משום כך התעניינתי באוזני הרב מאראר: "מה יקרה לאחר מות בורגיבה, שהבטיח לאחר הרצח בג'רבה, כי השלטונות לא יתירו פגיעות ביהודים?"

הרב אמר: "השם ישמור".

על מצבם של שירותי הכשרות מוכן הרב להרחיב את הדיבור: "יש שחיטה כשרה, מוהל, מקווה."

משאלות קשות יותר הוא מבליח להשתמש בפסוקי תנ"ך ומוצא הזדמנות לסיים את השיחה בתואנה, כי עליו לבדוק חלף שחורים.

"כאשר ימות בורגיבה"

אני נפרד ויוצא לכמה שיחות עם יהודי הארה כבירא באי ג'רבה. זכיתי לתשובות גלויות הרבה יותר בשיחותי עמם. בני הנוער, רובם ככולם, דוברים עברית צחה. מספר לי הצורף יב, כי בחארה כבירא נותרו כיום רק 700 יהודים. 450 עזבו את תוניס מאז ביקורי במקום לפני ארבע שנים. המוסלמים אינם מסתירים את איומם: "כאשר ימות בורגיבה — יבוא תורכם", הם אומרים.

ליהודי האי קשה למכור את רכושם. בית ששוויו הריאלי גע בין 10 ל־12 אלף דולר — נמכר בחצי המחיר. קשה למכור עסקים. היהודים רשאים לעזוב את תוניס, אך ללא רכוש.

באוטובוס, המקשר את ג'רבה עם העיר תוניס, בו עזבתי את האי, נקראה המשטרה לערוך חיפוש בתפצי צורפים יהודים. נהג האוטובוס הביך אותם והעמיק משטרה. צעיר כבן 32, דובר עברית צחה, נעצר, כאשר התגלה, כי במחותו תשעה ק"ג של מתכת כסף. טענתו, כי מדובר בסחורה ובעבודה — לא שכנעה את המשטרה.

הרשיתי לצלם את בית הכנסת "אלגריבה" ואת בית הקברות הרוס, הגדול בקיר בית הכנסת. אך כאשר באתי לרחוב היהודי הארה כבירא נעצרתי בידי שוטר ורדפוני ומצלמתי הוחרמה. רק לאחר חקירה במשטרה הותר קצין להחזיר לי את תפצי המוחרמים.

בשבוע, בו ביקרתי בתוניס אירעה התפרעות של תושבי העיר ספאקס, העיר השנייה בגודלה בתוניסיה. תיירים, אשר שבו למלונם, סיפרו לי, כי בעיר נראו מכוניות שעבוגיעיהן נופצו ושוטרים הכושים ציוו לסגור את החנויות בשלל החשש, כי אי השקט, יימשך. החשש נמשך.

סיפוק אצל מקורבי פרס: חוסיין התייחס רק באורח שולי לאש"ף

"סולל הדרך לכינוס ועידה ללא אש"ף" ● אכזבה במשרד החוץ

יו"ד סיעת הליכוד מכנס הח"כים לדון בבלימת מגמות מסוכנות ● אש"ף פועל לשגר שוב משלחת לבריטניה שתסכים ל"תיקון קל" במסמך שנדחה בעבר תמורת הכרה ב"בית לאומי פלשתיני"

מאת עקיבא אלדר ויהודה ליטני
סופרי "הארץ"

מקורות ממשלתיים בכירים הגיבו אתמול בסיפוק על נאומו של המלך חוסיין והצביעו על הסימטריות בין חלק מדבריו לבין דברי ראש הממשלה שמעון פרס בכנסת. הכוונה לטענתם להתעלמות המוחלטת של חוסיין מאש"ף — גורם שלא הוזכר לדבריהם אף לא במילה אחת בנאום זה הפעם הראשונה מאז כינוס המועצה הלאומית הפלשתינית בתחילת השנה.

(סוף בעמוד 2 טור 3)

פרס יבדוק אם תוכנית השליטה המשותפת בגדה הוכנה במשרדו

נענה לפנייתו של שמיר ★ בריה"מ תומכת ברעיון

מאת אילן שחורי
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

מקורבי מ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר טענו ביום שישי לאחר פגישתו של שמיר עם ראש הממשלה שמעון פרס, כי פרס הבטיח למלא מקומו לבדוק אם מישהו במשרד ראש הממשלה הכין את התוכנית לשיתוף פעולה (קונדומיניון) בין ישראל לירדן בשטחי יו"ש, ואם אכן הדבר יתקיים באמצעים להפסקת הטיפול בתוכנית זאת. בפגישה בין השניים טען שמיר כי תוכניות מסוג זה, המדברות על ידי גורמים ישראליים, מביאות נזק עצום למדיניות הישראלית ומביאות את אויבי ישראל להאמין בכוונות המדינה לוויתורים גדולים.

צבי בראל שליח "הארץ" בארצות־הברית מוסר, כי ברית־המועצות מוכנה לקבל אלמנטים רבים של התוכנית הידועה בשם "תכנית פרס". ל"עין השליטה המשותפת של ישראל וירדן בגדה, ויצירת מועצה מינהל פלשתינית. נראה "שפתרון מקובל לשתי הצדדים" קשר בתנאי שישמר מקום לאש"ף להשתתף בעתיד לשיחות המתקיימות ובתנאי ששיחות מתווכות יהיו מובטחות.

חוסיין: אנו פועלים בשיתוף עם אש"ף

רק פעם אחת הזכיר מלך ירדן את אש"ף בנאומו ● "הכיבוש הישראלי בגדה הוא הגרוע ביותר שידעה ההיסטוריה"

מאת סופר "הארץ"
לענייניים ערביים

חוסיין מלך ירדן הצהיר בשבת, כי הפעולה המשותפת של ירדן ואש"ף נועדה לערער את המצב הקיים, הנובע מהעובדה שבאיזור המזה"ת קיים מצב של "לא מלחמה ולא שלום". זו היתה הפעם היחידה שחוסיין הזכיר את אש"ף בנאומו בן 22 העמודים. חוסיין ציין, כי ירדן פועלת על בסיס העשייה הערבית המשותפת בהתאם לאמנת הליגה הערבית וכי מולכיה המשתתפים עם אש"ף הם חלק מעשייה זו המתבססת על החלטות הפסגות הערביות.

עוד קבע חוסיין, כי ירדן מוכנה לפנות לכל גורם אפשרי במסגרת מאמציה להשיג את כלי הנשק הדרושים לה.

המלך חוסיין קבע אתמול, כי ירדן לא תיכנע לעקשנות הישראלית ולמדיניות העובדות המוגמרות ולא תוותר על הזכויות הלגיטימיות הערביות והפלשתיניות. בנאום הכתר, שנשא בפני חברי מועצת האומה הירדנית, אמר, כי "ירדן פועלת להצלת תושבי הגדה, עזה וירושלים מהכיבוש הישראלי, שהוא הגרוע ביותר שידעה ההיסטוריה, ו לשחרר את האדמות הערביות הכבושות, על בסיס העשייה הערבית המשותפת ועל־פי ההחלטות פיסגת פאס". הוא חזר וציין, כי השלום באיזור לא יכון, אלא באמצעות החלטות או"ם ובמסגרת ועידה בינלאומית, בהשתתפות כל צדדי הסיכסוך המעוניינים.

ברבת־עמון נשמעו אמש שמועות, כי ממשלת ירדן מכינה

המלך חוסיין

הצעת חוק לתיקון סדרי הבחירות לפרלמנט ולסינאט, ששונו בעקבות פיסגת רבאט ב־1974. בהתאם לתיקונים, יוכפל מספר חברי הפרלמנט מ־60 ל־120 בהד לוקה שווה של נציגי הגדה המזרחית והמערבית, על־פי הדלוקה הרשה של איזורי הבחירה.

המלך חוסיין קבע עוד בנאום הכתר, כי הבעיה הפלשתינית תמשיך לעמוד במוקד הפעילות הירדנית, "מפני שבעיה זו קשורה לכל בית ולכל פרט בזובה הירדנית, והזו גודלנו אותו אנו נושאים בכבוד, משום שקיימת תוקפנות שיש לעמוד נגדה ויש זכויות שיש להשיבן". הוא ציין, כי ממשלתו מכינה עתה תוכנית שמטרתה להגביר את הקשרים עם "קרובינו בשטחים הכבושים ולהבטיח להם סיוע שהם זקוקים לו".

קרובה חתימת הסכם לחיסול הלוחמה בלבנון

סונים נגד טיוטה שגיבשו נוצרים דרוזים ושיעים

ביירות (איפי, ע"ד). ראשי המיליציות החזקות ביותר בלבנון אמורים לחתום היום על תווה שלום בדמשק כדי לשים לקץ למלחמת האזרחים הנמשכת זה עשר שנים — זאת אמרו מקורות מדיניים. לדברי סוכנות איפי צפויה החתימה רק בתוך כמה ימים.

פעילות דיפלומטית קדחתנית מתנהלת עתה בין ביירות לדמשק ערב חתימתו בבירת סוריה של הסכם, שנועד לשים קץ ליריבות במדינה.

מקורות יודעי דבר אמרו בשבת בדמשק, כי טיוטת הסכם השלום, שהושגה בין המיליציות היריבות, עוררה התנגדויות בקרב מנהיגים סונים.

ההסכם נוסח בידי המיליציות של הנוצרים, השיעים והדרוזים, ועד כה לא שותפו המנהיגים הסונים בתהליך השלום.

ראש הממשלה, רשיד כראמה, וראשי הממשלה לשעבר סאלים חוס וראשיד זולח, שלושתם סונים, ניהלו כבכת שיחות עם סגן נשיא סוריה, עבד אל חלים חדאם, לאחר שהדאם הזמין אותם להתייעצויות על ההסכם.

בביירות מסר בשבת השליח הסורי, מוחמד אל חולי, לנשיא לבנון, אמין ג'מאייל, את נוסח טיוטת ההסכם וגם שדר מאת נשיא סוריה חאפז אל אסד.

ריפעת מארגן המודיעין הסורי תחת פיקודו

פועל בברכת אחיו הנשיא

מאת סופר "הארץ"
לענייניים ערביים

ד"ר ריפעת אסד, אחיו של הנשיא אסד והאיש החזק בסוריה, פועל מאחורי הקלעים לארגון מחדש של מנגנוני הביטחון והמודיעין הסוריים והפיכתם ל"אגף המודיעין הכללי" ל"מינהלת המודיעין הכללי". שתאגד את כל המנגנונים תחת פיקודו — כך מסרו מקורות ערביים מהימנים ובכללם השבועון "אל־וטן אל־ערבי", המופיע בפאריס.

המקורות מציינים, כי מהלכיו האחרונים של ריפעת זכו לברכה מוקדמת של אחיו הנשיא, וכי באחרונה נוטל ריפעת חלק בקבלות הפנים ובמפגשים עם אורחים רמי מעלה הבאים לסוריה.

בית לוחמי הגיטאות: נכין את כלוב הזכוכית של אייכמן גם לדמיאניוק

הפושע הנאצי "איוואן האיום" יוסגר תוך חודש ימים מארה"ב

היה אחראי במסגרת תפקידו באס־אס למותם של כ־900 אלף יהודים בסוביבור וטרבלינקה

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארצות־הברית

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). הפושע הנאצי ג'ון דמיאניוק יוסגר בחודש הבא לישראל. דמיאניוק, הידוע בכינוי "איוואן האיום". היה אחראי במסגרת תפקידו באס־אס למותם של כ־900 אלף יהודים במחנות סוביבור וטרבלינקה. הוא הגיע לארצות־הברית זה מכבר וב־1980 הואשם בכך שהסתיר חייו את עברו ופעילותו הנאצית. במקביל דרשה ישראל מארצות־הברית את הסגרתו כדי להעמידו לדין בגין פעילותו הנאצית. דמיאניוק ערער בפני בית המשפט הפדראלי, אשר דחה בסוף השבוע את ערעורו.

מנהל המחלקה לחקירות מיוחדות במשרד המשפטים האמריקאי, ניל שר, אמר אתמול, כי בעקבות דחיית הערעור יוסגר דמיאניוק לישראל בתוך חודש ימים. יהיה זה המקרה הראשון בו מוסגר נאצי לישראל מארצות־הברית.

(ע). מוזיאון בית לוחמי הגיטאות יעמיד לרשות המדינה את כלוב הזכוכית של אדולף אייכמן בעת משפטו בירושלים, כאשר יוסגר דמיאניוק ויועמד למשפט. הכלוב, העשוי זכוכית אטומה בפני כדורים, הועבר למשמרת עולם למוזיאון

יהודי פרנקפורט: לא נאפשר העלאת המחזה האנטישמי גם מחר למרות איומי ניאו־נאצים

דובר הקהילה: רכשנו די כרטיסים כדי שבכל הופעה יהיו יהודים שימנעו את העלאת המחזה

מאת דניאל דגן
סופר "הארץ" בגרמניה

פרנקפורט, (מיוחד ל"הארץ"). ראשי הקהילה היהודית בפרנקפורט נתונים לאיומים של ניאו־נאצים וקיצונים אחרים בעקבות הצלחתם למנוע את הצגת הבכורה של מחזה האנטישמי של ריינר־וורנר פאסבינדר "האשפה, העיר והמוות". ראשי הקהילה הודיעו, כי הם ימנעו גם את העלאתה של ההצגה הבאה של המחזה, שנקבעה ליום שני.

מנהל התיאטרון העירוני של פרנקפורט, גונטר רוהלא, הודיע מצידו, שהמחזה יועלה בכל מקרה למרות התנגדות הקהילה ועל אף פעולות המחאה. במשך נובמבר מתוכננות ארבע הופעות של ההצגה.

הדמות השלילית העיקרית במחזה של פאסבינדר היא ספסר קרקעות שנוא, שאין לו שם פרטי או שם משפחה, והוא מכונה רק "היהודי העשיר". אחת הדמויות במחזה אומרת על "היהודי העשיר": "הוא מוצץ את דמנו... כבראה שכחו להכניס אותו לתאי הגאזים".

ביום שני אחר־הצהריים תתקיים בפרנקפורט הצגה מיוחדת של המחזה למבקרים ולעיתונאים. הקהילה היהודית לא תעשה ניסיון למנוע את ההצגה הזאת. אולם בעת ההצגה לקהל הרחב, שתתעלה על במה ערב, שוב יעלו אנשי הקהילה לבמה וימנעו מן השחקנים להופיע.

דובר הקהילה היהודית בפרנקפורט מישל פרידמן אמר, כי ברשות הקהילה יש די כרטיסים לכל ההופעות הקרובות. הקהילה תוסיף לרכוש כרטיסים לפי הצורך כדי שבכל הופעה יהיו די יהודים, שיוכלו למנוע את העלאת המחזה.

"קומץ יהודים עשירים"

אף לא נראה אחד הציע עד כה להשתתף בפעולה למניעת העלאתו של המחזה. על כך כתב אתמול העיתון "די וולט": "מפליא שהקהל לא שם לב לכך, שעל הבמה עמד רק קומץ יהודים עשירים, מתוככי גרמניה, ב־1985".

אילן שחורי, סופר "הארץ", מוסר כי אריה זכאים, יו"ר הקהילה היהודית בפרנקפורט, שכמה עיתונים בגרמניה טוענים, כי אליו התכוון פאסבינדר בכתבו על דמות היהודי העשיר במחזה. מסר אתמול כי הקהילה לא תאפשר העלאתה של ההצגה גם מחר. הוא אמר דברים אלה במהלך ביקורו הקצר בסוף־השבוע בארץ.

בובים הוא אחד היהודים העשירים בגרמניה. הוא בנה עשרות בנייני משרדים רבי קומות בפרנקפורט ובברלין. הוא הגיע לברלין ב־1945 עם זרם הניצולים, ואת עושרו עשה בתחילה במסחר זהב, בשקנה בזול מהגרמנים ומכר לאמריקאים. בובים מבקר בישראל כמה פעמים בשנה. והוא אחד מהבעלים של מלון "שרתון".

מודעי הורה להפסיק לשלם תוספת מיוחדת בחברת החשמל

טוען: חריגה מהמסגרת ★ מבקש לנכות את ששולם

מאת אלי אלעד
סופר "הארץ"

שר האוצר הורה לחברת החשמל להפסיק לשלם לעובדי החברה תוספת שכר של 1.6 אחוז, שלטענתו מהווה חריגה מהסכם במסגרת במשק ולנכות משכרם של עובדי החברה את התשלומים, שבוצעו עד כה בסעיף זה.

הנושא נדון בסוף השבוע בישיבת מועצת המנהלים של חברת החשמל, שהחליטה, למרות תמיכתה בתשלום התוספת, להורות להנהלת החברה לא לשלם את התוספת אלא לאחר אישור שר מסעמה.

נלכדו ישראלים כשניסו לגנוב יהלום בדנמרק

חוברי רוסית ● מבוקשים בארץ, בגרמניה ובאוסטריה

מאת אליהו זהבי
סופר "הארץ" בסקנדינוויה

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). שוטרת בקופנהאגן צוותה אתמול לשחרר 3 ישראלים דוברי רוסית, אשר ניסו לגנוב יהלום יקר ערך מסוחר התכשיטים הנודע ביותר בסקנדינוויה, ג'ורג יגסן.

ביום שני באו השלושה לחנות התכשיטים במרכז קופנהאגן וביקשו להציג להם יהלום בשווי 500 אלף דולר. אחד מן השלושה המתין בחוץ ועבו שקיק יהלומים מזויפים, ובהם יהלום הדומה ליהלום האמיתי.

בעת "בדיקת" היהלום שלף אחד הישראלים מכשיר דמוי עט־כדורי ועליו צבתות המסוגלות "לבלוע" את היהלום. הזבנים הבחינו בניסיון להחליף את היהלום האמיתי במזויף, והזעיקו את המשטרה.

כל השלושה, המוגדרים כ"יהודים דוברי רוסית" בני 38 עד 47, מבוקשים גם על ידי משטרות ישראל, אוסטריה וגרמניה המערבית.

סוחרי אילת מרוצים: התושבים חזרו לקנות

נמנעו מרכישות בתקופה האחרונה עד להחלת אזור הסחר החופשי ★ מחסור חמור בסיגריות

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

עם החלת אזור הסחר החופשי באילת, הל משלשום, קיים מחסור חמור בסיגריות בעיר. מנהל המכס באילת מסר, כי חברת דובק הודיעה כי אינה מוכנה לשלוח סיגריות לעיר בגלל שלא הגיעה להסכמה לגבי המחיר עם משרד המסחר והתעשייה.

להוציא שיבוש זה באספקה עבדו היומיים הראשונים של אזור הסחר החופשי ללא תקלות אם כי ניכר עדיין בלבול החוסר בהירות לגבי החוק. בעיר ניכרה בהלת קניות בחנויות ההלבשה והנעלה והדלק הדיו מתושבי העיר קנו מצרכים, לאחר שנמנעו כנראה מלרכוש בתקופה האחרונה.

בעוד מסוף היציאה מהעיר פתוח 24 שעות ביממה שבעה ימים בשבוע נסגר מסוף הכניסה לעיר בערב שבת עד לצאתה ולמן השעה 9 בערב מדי יום. הנכנסים עם סחורה, עליה הם מבקשים להצהיר, נאלצים לבוא בהתאם לשעות עבודת המכס.

בדיקת היוצאים היא סלקטיווית, עד כה לא נתפסו מבריחים.

ביציאה נוספת מהעיר דרך כביש מצפה רמון עורך המכס פטרולים, אך במקום אין שום מחסום.

שארפ שללה הסוכנות בארץ מפרוסמן

עקב האשמות נגדו ונסיונו לקבל גם סוכנות נשיונאל ● סוכנות שארפ — לידי סלון טוקיו

מאת אריה לביא

חברה היפאנית שארפ שללה מידי משה פרוסמן את סוכנותה בישראל והעבירה אותה לידי חברת סלון טוקיו בבעלות איש העסקים אהרון לווראן. היפאנים החליטו לשלול מפרוסמן את הסוכנות בעקבות האשמות, שהועלו נגד פרוסמן בישראל, אך גם בעקבות נסיון שעשה פרוסמן בשנה האחרונה לקבל את סוכנות נשיונאל מיפאן, לאחר שהנציג בארץ של נשיונאל יורם גיל נקלע לקשיים עסקיים ולעסקיו מונה משקם.

החברות הגדולות ביותר בארץ עשו נסיונות להשיג את סוכנות שארפ, שוכנה להצלחה מרובה בישראל. בין אלה שניסו להשיג את הסוכנות היו כורסוקר, תדיראן, אלקטרה, קריסטל ו חברה, הקשורה לאיש העסקים יורם גיל, השוהה כעת בשווייץ.

לאחר דיונים ממושכים החליטו היפאנים לבחור בסוכנות טוקיו כבעלת הרשה. נראה שהחלטה על כך קשורה בכך שסוכנות טוקיו היתה לפני יותר מעשר שנים מפיצה של מוצרי שארפ בארץ. באחרונה היו דיונים בין סוכנות טוקיו לבין פרוסמן במטרה להעביר את הסוכנות ישירות מפרוסמן לסלון טוקיו, אך הטו"מ לא יצא אל הפועל מאחר ופרוסמן דרש להמשיך ולהיות הנציג הבלעדי, בעוד שהציע לסלון טוקיו רק את השיווק.

הצעה לתקופה מוגבלת מהבינלאומי

תכנית חיסכון ריווחית וכדאית ל-30 חודש

עוז תשואה +6.5

6.5% ריבית שנתית צמודה למדד
30 מדדים מלאים

בבנק הבינלאומי

בואו עוד היום לבינלאומי. בבנק הבינלאומי הראשון תוכל להצטרף לתכנית החסכון "עוז תשואה" + 6.5 ולקבל:—
★ 30 מדדים מלאים
★ 6.5% רבית שנתית
★ הקרן והרבית צמודות במלואן למדד
★ פטור ממס הכנסה על כל הרווחים

שים לב, המבצע מוגבל בזמן.
פרטים נוספים בסניפי הבנק.

פתחתי חשבון גם בבינלאומי

הבנק הבינלאומי הראשון

ערך את העמוד: בועז שפירא

ראיתי שמעתי

רבין עובד בלשכת פרס

יתכן שראש הממשלה, שמעון פרס, כלל אינו יודע שלמשפחת רבין יש נציג, והוא יושב במרחק מטרים ספורים מלשכתו. רב סרן יובל רבין, בנו של יצחק רבין, איש מתכנים, נשלח לסייע בהכנת מערכת מחשבים משוכללת ללשכת ראש הממשלה, והתמקם בסמוך לחדרו של המנכ"ל, אבי רחם טמיר.

יובל רבין

באחד מימי השבוע שעבר הגיח פרס על הפסקה בעבודתו. לאחר שיצאו מהחדר גדול, הוריד את בניין משרד ראש הממשלה. הוא הלך לשוחח בחדרים של עובדי לשכתו, ובשעה שביקר בלשכת המנכ"ל, הכיר לו רבין הצעיר, כלא שהורתו, את פלאי המחשב. ראש הממשלה אף ניסה את כוחו בתקתוק על מקשי המקלדת.

א.לם

מתחיל ברגל ימין

במהלך פגישת היכרות שערכו ועדות החינוך חוץ וביטחון בכנסת לתת־אלוף בתמיה רפן, קצין החינוך הראשי הנוכחי בצה"ל, שבא במקומו של יהם אלדד, נכנסו חברי הכנסת רפאל איתן, שבח וייס ואהוד אולמרט לאולם. כשראה את רפול, מפקדו לשעבר, ביקש רגן להמשיך את רבריו בעמידה. הוא לא אמר מפורשות, שהמחווה היא לכבוד רפול, אלא הסביר שנוכחים עתה באולם אנשים אחרים המחייבים עמידה.

"נהגת כיאות", קרא לעומתו חבר הכנסת בני שליטא, "כשאהוד אולמרט נכנס, חובה על כולם לעמוד לדום".

חבר הכנסת אולמרט, בנציגות ראויה לשבח, בירך את שליטא על דברי הטעם שלו. הוא גם הציע, שח"כ שליטא יוסיף לנהוג ברוח דבריו בכל מפגש ביניהם.

ע.בר

לפניו את מבוקשם, זאת בטרם שהישראלים קונים את כל הכרטיסים לקונצרטים של התזמורת.

היה ודרך התיירים להתנהם בצי־פייה בהנגה בהשבה "להשבה" או ב"קאמרי", צפוי להם קושי כמו אחר. העובדה בשלל התאבונה הגדולים את ההרצם השיעלוני שמעבוד בהם, עקב מצוקה חק־ציבית. יוסי אדר, מנכ"ל העמותה לתיירות בעיר, אומר: "אנו מחפשים פתרונות לבעיות הללו, אבל הסי־כוי למציאת פתרון נמוך את הדעת אינו רב".

חיים הנדהורק

הם זוכרים את תש"ח

בלי־נצשק היהודים, שפיעלם את בניני צפת בתש"ח, נבנאו בבבועות האחרונים בידי אורחים, והזוהר בבמגעת הבבצע של הזוהרת נשק לצה"ל. כוזר בתוכה סמן. ברוכה אנגלי, שהיה נציד לנוטרים העבריים בצפת בשנת 1936, ברוכה צרפתי, שהצא"ל רכש מהיליים צרפתיים במלחמת העולם השניה, לאחר הפליטה ללבנון, וברוכה אנגלי שלישים את המוכרים המרינים בצפת.

באבוד, הגיעו הרובים לידי מגיני צפת בתש"ח, וכיום אלה הנתם למיבסבות בבזיאון הבאירי בעיר העתיקה בצפת.

מנחם הורוביץ

בולי "מאוריציוס" במחיר מציאה

כל אספן בולים חולם, כי ביום מן הימים יפאר את אלבומו בבולי מאוריציוס, בעלי השגיאה המפורסמת. לאחרונה נמכרו שני בולים כאלה במכירה פומבית במבורג שבגרמניה, במחיר מיליון ורבע מאות אלף מארקים (כ־650 אלף דולר).

הקונה המאושרת, ריטה לחמן, היא אלמנתו של בעלי חברת "דב־לוך לקוסמטיקה. הבולים האלה הוצאו בשנת 1847 במושבה הברי־טית מאוריציוס, שליד חופי אפ־ריקה, בזמנותה של אשת המושל הבריטי. היא רצתה לערוך נשף מפואר, ועמדה לשלוח את ההז־מנות. אותה עת אזל מלאי הבולים באי, והיא נאלצה לבקש מן השען המקומי להכין את הגלופות. הלה טעה, וכתב על הבולים במקום "דמי הדואר שולמו" (באנגלית "פוסט פאייד"), את המלים "בית דואר" ובאנגלית "פוסט אופיס" — בעל הצליל הדומה.

שני עותקים בערך פני אחד ושני פני. נמצאים בידי המלכה הבריטית אליזבת השניה. הצמד הפרטי הנוסף היה ברשותו של אספן שוודי, הנמכר לגבירת הנוב־חית במחיר מציאה ממש. ערכם של הבולים נאמד ביותר ממליון דולר.

חיים גלאון

חיים קשים לתיירים

תיירים, המגיעים לתל־אביב ומבקשים לרכוש כרטיסים ל־קונצרט של התזמורת הפילהר־מונית הישראלית, בעלת המוניטין העולמי. כמעט שאינם מצליחים

בעריכת עירית רוזנבלום

בעקבות ההפצצה — ראש ממשלת תוניסיה ל"להמונד":

"אין עוד לוחמי אש"ף בתוניסיה"

מקורות פלשתינאים: הוחשה יציאת אנשינו מהמדינה

מאת יואב טוקר
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס, (מיוחד ל"הארץ"). שר החוץ של תוניסיה הצהיר, כי בעקבות הפצצת חיל האוויר הישראלי על מפקדת אש"ף, הפלסטינים לאנשי אש"ף — "התחייבתם להיכנע בפעילות" — בעיה אחת פוליטית של אש"ף. ראש הממשלה מזאלי הצהיר בשבוע, בראיון עם כתב "להמונד", כי "לבקשתו לא נותרו עוד לוחמים פלשתינאים בתוניסיה".

הכתב הצרפתי מציין, כי לאחר הקיפה צה"ל בתנים לא הל ... זאת בפני אבו־ג'אפר. המבוגה על העקירים המדינים בהפקרת אש"ף,

כל עיתוני בעמדת השלטונות התוניסאים כלפי אש"ף, בשיחה שהתנהלה בחודולה במאורת ברובע אל־מאזה, רמז אבו־ג'אפר לבך ש"הביא תר ניסיה נבצאות עתה במצב עירי". מקורות פלשתינאים אחרים אישרו, לעומת זאת, כי כאן תחילת אוקטובר הוחשה יציאתם של אנשי אש"ף בתוניסיה.

בתום מאבק של שבועיים שבו המבורנים ללמוד. בתצלום: באוניברסיטת ת"א (צילום: יעקב שאלתיאל)

פחת מספר התומכים בהצעת עיראק נגד ישראל בעצרת לעומת אשתקד

88 לעומת 106 ★ דיפלומטים באו"ם: יותר ויותר מדינות אפריקאיות מסתייגות מקבוצת המדינות הערביות

מאת שלמה שמיר
סופר "הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק (מיוחד ל"הארץ"). המחוז מהשפעה הערבית בזירת האו"ם בא לידי ביטוי נוסף בהצבעה ביום שישי בערב בסיומו של הדיון על הצעת האו"ם להפסיק כל סיוע לישראל ושי־תוף פעולה עימה בתחום הגרעיני. שמאז 1981 הוא סעיף שנתי קבוע בסדר יומה של העצרת. בעד הצעת ההחלטה העיראקית הצביעו 88, 13 מדינות הצביעו נגדה ונמנעו 39. אשתקד תבכו בהצעה עיראקית דומה 106 מדינות (לפני שנתיים 123) ורק ישראל וארה"ב התנגדו לה. בהחלטה 9 סעיפים ובהם אחד הקורא לחברות האו"ם להפסיק כל סיוע לישראל ושי־תוף ... את הכור האטומי בעיראק, סעיף אחר מגנה את ישראל על הפצצת הכור האטומי וקורא לה להעמיד את כל מתקניה הגרעיניים תחת פיקוח הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית.

דיפלומטים במרכז האו"ם מציינים כי, יותר ויותר מדינות אפריקאיות מפגינות באחרונה בהצבעות ובהתבטאויות את הסתייגותן מקבוצת המדינות הערביות.

שר החינוך יצחק נבון מקיים בימים אלה פגישות עם מורים ותלמידים, יהודים וערבים, לעקוב אחר ביצוע תכניתו לחינוך לדו־קיום. בתמונה: פגישה בסוף השבוע עם תלמידי תיכון בטייבה (צילום: יוני סלינגר)

סיפוק אצל מקורבי פרס

(סוף מעמוד 1)

נראה כי אותם מקורות התעלמו או מדברים מפורשים של המלך אשר איזכר את אש"ף בנאומו, אולם לא הב־ליט את חלקו בתהליך.

בשעה מאוחרת יותר הבהיר מלש־כת ראש הממשלה, כי הסיפוק העיקרי בעמדתו של חוסיין, כפי שבאה לידי ביטוי בנאומו, הוא ההתעלמות מאש"ף בהקשר לכינוס הוועידה הבינלאומית. לדברי מקור בלשכת פרס תפס אש"ף מקום שולי בדברי חוסיין ושיתופו בוועידה לא הוצג כתנאי לכינוסה.

לטענת גורמים ממשלתיים בכירים דבריו של חוסיין הביאו בדיוק את המסר, שראש הממשלה ציפה לה: ועידה בינלאומית כהכנה למשא ומתן ישיר. תמורת ויתור על חלקו של אש"ף (לפחות עד שיוותר על עמד־תיו הקיימות) בתהליך המדיני. אותם גורמים ציינו, כי נאומו של חוסיין הוא צעד נוסף לקראת כינוסה של הוועידה — דבר התלוי במידה רבה גם בתוצאות פיסגת רייגן — גורבצ'וב בעוד שבועיים בז'נבה. המאבק העיק־רי בישראל ובירדן — אמרו המקורות — יתרכז עתה ביצירת תנאים לכינוס ועידה בינלאומית ללא שיתופו של אש"ף.

בבירתה של ירדן

משקיפים מדיניים בירושלים אמרו אמש כי למרות העובדה שאש"ף נאזכר בנאומו של חוסיין אתמול בפ־תיחת הפרלמנט הירדני, מודגשת לכל אורך הנאום בבירותה של ירדן בתה־ליך המדיני. וזאת מתוקף העובדה שבעיית השטחים מוצגת בבירורין כב־עיית עמנו וארצנו (בערבית "אהלונא וארדנא") וכי חובת הפתרון מוטלת על ירדן מתוקף השליחות שלה ומ־סורתה החוזרת למרד הערבי של שנת 1916. בין שורות נאומו, הוסיפו המשקיפים המדיניים, ניתן היה להבין, כי "אש"ף כן, אבל ירדן מובילה".

להלן הוסיפו המשקיפים, כי למרות, שהנאום נישא ב־2 בנובמבר, יום הצהרת בלפור, יום מסורתי להתקפה על הציונות, אין בנאום שום התקפה על מדינת ישראל או על הקיום הציוני. חוסיין הדגיש — לדברי אותם משקיפים — כי הבעיה היא בעיית 1967 וכי מדובר אך ורק על הגדה המערבית ורצועת עזה.

המלך חוסיין הדגיש לדברי המש־קיפים את דחיפות הפעולה לפתרון הבעיה הפלשתינאית במסגרת של ועידה בינלאומית אולם פרטיה השאיר, כנראה במתכוון מעורפלים. הוא הסתפק בנוסח מטושטש של "השתתפות הצדדים הנוגעים בדבר".

עוד אמרו אותם משקיפים, כי בנאום היה הדגש ברור על כך שלא ניתן לירדן סיוע כלכלי מספיק ל"צר מוד" (החזקת מעמד נוכח האויב). אולם חוסיין אמר, כי למרות משאביה המצומצמים של ירדן היא תצטרך לעמוד בפרץ וליטול על עצמה את הפיתוח החקלאי והתעשייתי של השטחים.

מיד בפיסקה השניה בנאומו, הוסיפו המשקיפים המדיניים, הכליל המלך חוסיין שבחים לשירותי הביטחון הירדניים ולצבא (שימשיך לחפש נשק בלתי חוקי בכל מקום במדינה) ובכך אותת לדברי המשקיפים כי שלטונו בתוך ירדן יציב וכי אל למתנגדים לו לנסות את מזלם בנסיונות סרק לשינוי השלטון בירדן.

אכזבה במשרד החוץ

לעומת זאת הגיבו מקורות במשרד החוץ בירושלים באכזבה על נאומו של חוסיין בטענה כי המלך לא הוכיח כלל את נכונותו לקיים משא ומתן ישיר עם ישראל. לדברי אותם מקורות יש בדברי המלך נסיגה מדברים, שנשא באו"ם, בעיקר בכל הנוגע למשא ומתן ישיר.

שרים במערך אמרו, כי הליכוד מגיב בחרוזה על כל סימן, שנראה שלילי בעיני חבריו, והיסטוריה על כל סימן שיש בו מן החיוב. הם אמרו, כי על ישראל להמשיך לנקוט מדיניות שלום יוזמה בדרך למשא ומתן ישיר עם משלחת ירדנית־פלש־תינית זאת ללא פחד.

הנאום — אשליה שהתנפצה

אילן שחורי, סופר "הארץ" לענייני מפלגות, מוסר, כי יו"ר המפלגה הליבראלית, שר האוצר אברהם שריר, הגדיר אמש כ"אשליה שהתנפצה" את תוכן נאומו של חוסיין. לדברי שריר אותה, האשליה, עליה בנה המערך ניסים ונפלאות, הוכיחה עצמה כבועת סבון.

יו"ר סיעת הליכוד בכנסת, ח"כ חיים קופמן, הוליט אמש בעקבות נאומו של חוסיין, לכנס את סיעת הליכוד לישיבה מיוחדת מחר, עם נציגי ועד ישובי רמת הגולן ומועצת יש"ע. קופמן מבקש לדון בדרכים לב־ליכת מגמות עתידיות מסוכנות לגדה ולגולן. לדבריו, סירובו של המלך חוסיין לחוזמתו של פרס, הוה מאשר למסור את רמת הגולן לריבונות סורית, צריכים לחזק את ידי הליכוד ותומכיו להמשיך ולהיאבק נגד מגמות הדיווחו, של מפלגת העבודה.

ח"כ מיכאל איתן מתחיה טען אמש, כי לאחר ששר ההסברה הירדני פסל השבוע את יוזמת פרס, ולאחר שראש ממשלת ירדן חתם השבוע על הסכם לשיתוף פעולה עם אש"ף, באו עתה דברי חוסיין, ושמו ללעג את נאומו הפורז של פרס בכנסת. לדעתו, פרס הוא כנראה היחיד באיזור, שמתייחס לדברים שאמר בכנסת ברצינות.

ח"כ מרדכי וירשובסקי משינוי פנה

אמש לראש הממשלה בדרישה להאריך את התהליך המדיני, בעקבות נאומו של חוסיין, בעיקר על־ידי מהלכים ישראלים יזומים מאחורי הקלעים.

דיפלומטיה חשאית

מדיווחים, שהגיעו בסוף השבוע מוואשינגטון למשרד החוץ בירושלים, עולה, כי הידיעות בדבר סיכומים חשאיים בין ישראל לבין ירדן אינן נד־חות למלך חוסיין. נודע, כי פקידים אמריקאיים מסרו לאנשי שגרירות ישראל בוואשינגטון, כי גורמים יר־דניים ופרו־ירדניים הביעו באוזניהם את המשאלה, שהמגעים בין ישראל לירדן ינוהלו בדרך של דיפלומטיה חשאית. יחד עם זאת הביעו אותם גור־מים שביעות רצון בהתבטאויותיו של ראש הממשלה שמעון פרס בכנסת ובי־אמצעי התקשורת.

משלחת נוספת ללונדון?

שאול צדקא, סופר "הארץ" בברי־טניה, מוסר כי אש"ף מנסה לרתום את המלך חוסיין לשיגורה מחדש של המשלחת הירדנית־פלשתינאית ללונ־דון בניסיון נוסף לקיים פגישה עם שר החוץ ולתקן את הרושם שהותיר הארגון לאחר כשלונה של היוזמה המשותפת לפני שבועיים.

ממקורות ערבים בלונדון נודע, כי אש"ף הגיע למסקנה, שביטול השי־חות בלונדון גרם נזק גדול למנהי־גותו, וכי עתה, תמורת "תיקון קל" של המסמך המקורי, הוא יהיה מוכן להוקיע את הטירור ולהכיר בזכותה של ישראל להתקיים תמורת פגישה עם שר החוץ הבריטי. התנאי לכך יהיה אזכור הקמתו של "בית לאומי פלשתינאי" בגדה המערבית וברצועת עזה, כמעט בנוסח הצהרת בלפור מ־1917.

המקורות מוצאים חיזוק לטענתם בכך שערפאת בילה ביום שני את רוב שעות היום בדירת עמון בביתו של הכומר האנגליקני אליאס חורי, אשר השתתף במשלחת שהגיעה ללונדון. בביתו של חורי נפגש ערפאת עם רוב חברי הוועד הפועל של הארגון. על פי הידוע בלונדון, מבקש המלך חוסיין הבהרות ומשמעויות בדבר היחס הפלשתינאי להחלטות מועצת הביטחון, לפני שישקול את חידושה של היוזמה הירדנית־פלשתינית.

מקור במשרד החוץ הבריטי אמר אמש ל"הארץ", כי עד כה לא התקבלה כל בקשה מירדן או מאש"ף לשקול מחדש את קיום המפגש שבוטל. בלונדון אין בשלב זה כל נטיה להיכנס מחדש ל"הרפתקה הפוליטית־ביכנית" בעקבות "כוויית ה־אצבעות" מאמצע החודש, אך הברי־טים יעיינו באהדה בכל בקשה של המלך חוסיין.

"ערפאת יפסיק הטרור"

לטענת ה"אובסרבר" הלונדוני הת־חייב ערפאת בפני חוסיין שלא להתיר פעולות חבלה נגד ישראל בשטחים ובתוך תחומי הקו הירוק, כדי שלא להזיק לתהליך השלום. כמו כן הסכים לשמור על שתיקה דיפלומטית בכל הקשור להחלטה 242 ולהכרה בישר־אל. ערפאת הסכים להכיר בישראל "בבוא היום". עד אשר תואיל ישראל להסכים לשיתופו של אש"ף בשיחות לפתרון הסכסוך.

קרנות הפנסיה של ההסתדרות לא ינכו מס מקצבת הזיקנה

מאת סופרת "הארץ"

יו"ר האגף לביטוח סוציאלי בהסתד־רות, עליזה ספי, הורתה לקרנות ה־פנסיה של ההסתדרות שלא לנכות מס הכנסה מקיצבאות הזיקנה. ההוראה ניתנה בעקבות צו מניעה זמני שהוצא על ידי השופט הראשי של בית הדין האזורי לעבודה בתל־אביב, סטיב אדלר, ושני נציגי ציבור, שלא לנכות מס הכנסה מקיצבת הזיקנה.

בקרנות הפנסיה טענו כל העת שקיצבאי הקרנות מקופחים לעומת אלה שהפקידו כספים בקופות גמל בנקאיות ואלה המבוטחים בביטוח מנהלים. לאלה האחרונים יש הכנסה לעת זיקנה הפטורה ממס וכתוצאה מכך קיצבת הזיקנה של הביטוח הלאומי, המשולמת להם, פטורה ממס.

ההסתדרות ממשיכה במאבק

עליזה ספי ציינה שההסתדרות ממשיכה במאבקה למניעת הפיכת קרנות הפנסיה וההסתדרותיות לגובים של מס הכנסה על תשלומים שאינן משלמות. הכוונה לקיצבאות הזיקנה המשולמות ישירות בידי הביטוח הלאומי וקרנות הפנסיה נדרשו לנכות מס הכנסה מהן.

כן הטעימה שההסתדרות רואה בשד־לילה את ביטול הפטור ממס על קיצבאות הזיקנה השאירים, והביעה את התייגותה בגרון לפני ועדת הכספים של הכנסת, שרגה בימים אלה בתקנות לפי חוק "הסדרים לשעת חרום במשק המדינה".

הדולר היציג עלה באוקטובר ב־0.2 אחוזים

מאת סופר "הארץ"
לענייני כלכלה

השער היציג של הדולר היה בסוף אוקטובר 1985 1,488.30 שקלים — ב־0.2 אחוזים יותר מאשר בסוף ספטמבר השנה. במשך אוקטובר עלו שערי החליפין של מטבעות ארצות השוק האירופי המשותף ב־1.9 אחוזים (הפלורין ההולנדי) עד 2.1 אחוזים (לירה שטרלינג, פרנק צרפתי ולירטה איטלקית). לעומת סוף ספטמבר השנה עלו שערי היאן היפני ב־3.3 אחוזים ושל הפרנק השווייצרי ב־1.8 אחוזים, בין המטבעות הנסחרים בישראל. נגד לשר לעומת הדולר — הרנד הדרום אפריקאי ב־2.9 אחוזים והדולר הקנדי ב־0.3 אחוזים. על כך מסר בירושלים דובר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה על סמך השערים היציגים המתפרסמים על ידי בנק ישראל.

כותרה שגרירות ארה"ב באפגניסטאן

שאבת, אירלנד, (ע"ד). שגרירות ארה"ב בעיר הבירה קאבול כותרה בידי חיילים אפגניים וחיילים סובייטים, בסיוע נגמ"שים, לאחר שחייל סובייטי נמלט לתוך בניין השגרירות. כך גילה אמש בשאנון שבאירלנד שר החוץ האמריקאי שולץ.

אדר לישראל באליפות הברידג' בסאו פאולו

סאו פאולו (ע"ד). ישראל זכתה במ־דלית ארד באליפות הברידג' "גביע ברמודה", לאחר שניצחה את ברזיל 174—152. במשחק הגמר מקיימה ארה"ב את אוסטריה בתוצאה זמנית 171—127.

שיחת היום / ירח טל

עם: גילה אלמגור, חברת הוועד המנהל של איגוד אמני ישראל
על: החלטת איגוד שחקני הוליווד להגביל סצינות הנשיקות בסרטים מחשש לאיידס

העולם מלא מיקרובים ואיש לא מזדעק

מה דעתך על החלטת האיגוד המקצועי של שחקני הוליווד?

יש לי תחושה, שההחלטה היא תוצאה של פאניקה מוגזמת ולא מוצדקת. המחלה המסתורית, ה־איידס, שאיש עדיין לא יודע את סיבותיה לאשורן, מתקבלת כמג־גיפה, ובשל כך גורמת לפאניקה ויוצרה עיוותים חמורים. מערכות שונות של יחסים חברתיים עומ־דות כתוצאה מכך בסכנה; יש סכנה שלאנשים יוצמדו תוויות; אנשים ינודו מהחברה. מציאות כזו של יחסים בין בריאים מפחידה אותי יותר מאשר המחלה עצמה.

האם הצעה דומה העלתה אי עומדת להיות מועלית באמ"י?

לא. תודה לאל, אצלנו אין עדיין תחושה של פאניקה. לא ידוע לי על חולי איידס בקרב אמני ישראל. למרות שיש בהם הומוסכסואלים, לסביות, הטרוסכ־סואלים ושאר מיני "ירוקות". במקרה שהצעה כזו אמנם תועלה, אציע להיוועץ בצוות רופאים מוסמכים, לפני שתתקבל החלטה כלשהי.

מה תהיה עמדתך אם יוצע להגביל או לאסור להלהבין סצי־נות של נשיקה בסרטים או על במת התיאטרון?

אתנגד לכך בכל תוקף. אני רואה בנשיקות חלק לא נפרד מהעבודה המקצועית של השחקן.

את תמשיכי להתנשק בסרטים ועל במת התיאטרון?

בהחלט כן, ורצוי שהפארטנרים שלי ידעו לנשק היטב. אמשיך לשחק עם כל מי ששיחקתי עד היום. אני מעדיפה לפרוצות בכל סוג שהוא לא פחות ולא יותר מכל אדם אחר. אך בשל כך אני לא מעלה על דעתי לשנות התנהגותי.

האם העובדה שהאיידס נפוץ דווקא בקרב שחקני קולנוע, אין בה כדי להדריך אותך ואת עמיתייך?

ראשית, איש לא קבע, שהמחלה נפוצה במיוחד בקרב שחקנים, יותר מאשר בקבוצות אוכלוסיה אחרות. העובדה שבין קורבנות המחלה היה שחקן ידוע, כמו רוק הדסון, הפנתה את הזרקורים לעבר השחקנים. אולם מכלל 500 חולי האיידס הידועים בצרפת, לדוגמה, אין אף לא שחקן אחד. אני גם חושבת, שהכרזתה הפומבית של השחקנית לינדה אוונס, שהתפחה של הדסון לסדרת הטלוויזיה האחרונה שבה השתתף, כי היא מודאגת מאוד בשל הנשיקות שהחליפה עם הדסון בעת הסרטת הסדרה, ראויה לגינוי. העולם מלא במיקרובים, ואיש אינו מזדעק.

על אף סיכום של פרס בפגישה בניו־יורק:

אגודת רבני אמריקה אוסרת דו־שיח עם שמרנים ורפורמים

מאת שלמה שמיר

ניו־יורק (מיוחד ל"הארץ"). אגודת הרבנים באמריקה אסרה על רבנים אורתודוכסים להשתתף בדו־שיח עם רבנים שמרנים ורפורמים, עליו סוכם בפגישה שקיים ראש הממשלה, שמעון פרס, בניו־יורק.

באגודת הרבנים חברים בעיקר רבנים קשישים, יוצאי מזרח אירופה, אך לאוחדים מהם השפעה רבה בציבור האורתודוכסי באמריקה ובישראל. בהודעה מיוחדת נאמר, כי אין כל היתר לנהל דיאלוג עם רבנים שמרנים ורפורמים בנושאים הנוגעים להלכה.

כזכור, נפגש פרס בניו־יורק עם קבוצה, שכללה שני רבנים רפורמים, שלושה שמרנים ורב אורתודוכסי וביקשה לפתוח בדו־שיח בינם, כדי לגבש תוכנית פעולה לאיחוד העם.

רובם של ראש הממשלה מסר, כ־ פרס פנה בהצעה דומה לאגודת ישראל ולמפד"ל, ושתי המפלגות הביעו הסכמתן לדו־שיח כזה.

השבועון האידי "אלגמיינער ז'ור־נאל" מסר בגיליונו השבוע, כי חבר הכנסת של אגודת ישראל, אברהם שפירא ומנחם פורוש, טלפנו למערכת השבועון בניו־יורק והכחישו מתקי־פות, כי נתנו הסכמתם לדו־שיח כזה.

מתנחלים יחסמו הבוקר דרכי הגישה לגולן ולגשרי הירדן

מאת סופר "הארץ"

מתנחלים בבקעת הירדן ובגולן מתכוונים לחסום הבוקר את דרכי הגישה לגשרי הירדן וכן את הדרכים המעבירים לגולן. המתנחלים טוענים כי בשל חובותיהם התופחים הם אינם יכולים לעמוד בתנאי התשלום הנוכ־חיים ודורשים סיוע ממשלתי. לדברי מארגני החסימה היום, זהו צעד ראשון בלבד ואם לא תהיה לו כל השפעה, יארגנו פינוי הפגנתי של ישוביהם.

הפרות סדר בגדה

אתמול, 2 בנובמבר, יום הצהרת בל־פור, נמסר על כמה נסיונות להפרת סדר באיזור רמאללה ובעיירה דורה. במהומות הפליטים של רמאללה נערכו כמה נסיונות הפגנה (באחד המקרים ניסו להניף דגל פלשתינאי) אולם עם הגיע כוחות הביטחון למקום — התפזרו בדרך כלל המפגינים.

ברמאללה נעצרו כמה תלמידי בית ספר. הצבא הקים אתמול מחסו־מים ליד האוניברסיטאות בגדה והחזי־ר כניסת תלמידי ומורי אותם מוסדות בלבד. בחלק ממוסדות החינוך בגדה לא התקיימו אתמול לימודים.

חוקרי חטיפת האניה באיטליה רוצים לחקור את יאסר ערפאת

מאת חולדה ליברמנטה

פירנצה (מיוחד ל"הארץ"). השופ־טים החוקרים את פרשת חטיפת "אכילה לאורו" מעוניינים לחקור את יאסר ערפאת בעיקר בכל הנוגע להכנות לחטיפה. כזכור טוען מנהיג אש"ף, שהחטיפה בוצעה על ידי שידר־תי בידן של מדינה ערבית "המבקשת להכשיל את מאמצי השלום" ואילו שופטי סיראקוזה שבסיציליה בידיהם היתה תחילה החקירה, וכן האמרי־קאים, סבורים שידו של אש"ף, ומכל מקום של אבו־עבאס, בפרשה.

רק אתמול הגיע לגנואה תיק חקירות שופטי סיראקוזה לרבות צו המעצר הבינלאומי, אשר הוצא נגד אבו־עבאס. שופטי גנואה גילו אתמול שאבו־עבאס התקשר עם חוטפי אכי־לה לאורו באמצעות רדיו מנטה קילו בקוד. ארבעת חוטפי אכילה לאורו פעלו, לדעת החוקרים, בסיוע אנשי העולם התחתון האיטלקי בעיקר בגנואה.

השופטים, לרבות השניים המשתפים פעולה עם החוקרים, סרבו עד כה להשיב לשאלות החוקרים האמרי־קאים שהגיעו לרומא כבר ב־30 באוק־טובר, במטרה לנהל חקירה משלהם בפרשת האניה ורצח קלינגהופר, בפ־קודת משרד המשפטים האמריקאי.

ערפאת: פרס אינו שוחר שלום

בראיון ליומון האיטלקי "דבוב־ליקה" אמר אתמול יאסר ערפאת שאש"ף אינו חולש על כל "חמשת מיליון הפלשתינאים המפוזרים במ־דינות האחר". הוא אמר ששאלת הכרת מדינת ישראל בידי אש"ף תועלה לדיון רק במסגרת שיחות שלום. ערפאת אינו מאמין שראש הממשלה שמעון פרס אמנם מבקש את השלום ודוסיף, כי שום פלשתינאי לא יכבע, לא יוותר על זכויותיו ולא "ימכור את ירושלים".

4 שייחים גורשו מחצביה על סיוע למתנגדי צד"ל

מאת מנחם הורוביץ

ארבעה שייחים מהעיירה חצביה שבדרום לבנון גורשו מבתיהם אל מחוץ לאזור הביטחון. הארבעה גורשו בהוראת קצין צה"ל האחראי על גזרת חצביה. מדובר בסעיד ברקת בן 80, מחמד דבייב בן 75 ונג'יב ופואד ברקת בני 60. הארבעה האשמו בשי־תוף פעולה עם חזית ההתנגדות לצבא דרום לבנון.

מקורות בצבא דרום לבנון מסרו, כי הארבעה אפשרו למחבלים להיכנס לעיירה ונתנו סיוע ותמיכה לאלה שניסו לפגוע במוצבים של צבא דרום לבנון בתוך אזור הביטחון. גירושם של הארבעה גרם תסיסה רבה בעיירה.

מתה לאה דגנית

מאת סופר "הארץ"

השחקנית לאה דגנית, ממייסדי תיאטרון "האוהל", מתה אתמול בבית־חולים סיעודי ברעננה, בן שהתה אחרי שלקתה בשבץ לפני כשנה. הלווייתה תתקיים ביום ב' אחר הצהריים.

לאה דגנית היתה בין 30 הצעירים שקיבל משה הלוי לסטודיו הדרמאטי שלו, אחרי חיפוש כשרונות להקמת תיאטרון הפועלים. את לאה דגנית (קורמן) מצא בעין־חרוד. ואחר־כך נשא אותה לאשה. היא השתתפה בר־בות מהצגות התיאטרון ובין היתר שיחקה את "בני מלכת הפירטים" באופרה בגרוש (1933) ואת מרים ב"הורדוס ומרים". כן הופיעה ב"של־טון החושך", "שלמה המלך ושלמי הסנדלר", "המשוגעת משאיו" ו"שור־שים". אחרי פירוק תיאטרון "האוהל" התמסרה דגנית לציור והציגה מעבו־דותיה בארץ ובחו"ל. עד לפני כשנה היתה פעילה ויומיים לפני שלקתה בשבץ עוד סיפרה על עבודתה בתיאטרון לתלמידי בית־הספר למשחק.

היום דיון בממשלה בהקצבת 90 מיליון דולר לחקלאים

בצפון, בגולן ובבקעה ★ שלב בסיוע כולל

מאת שלמה מעוז
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הממשלה תדון היום על פי הצעתו של שר החקלאות אריק נחמקין בהעמדת 90 מיליון דולר לרשות ישובי הצפון, הגולן והבקעה. זאת כדי לחלצם מהקשיים הפיננסיים שאליהם נקלעו. שליש מהסכום יהיה בערבות הממשלה. נודע כי זהו רק שלב אחד בסיוע ממשלתי כולל לסקטור זה. בנק ישראל מתנגד להשתמש באמצ־עי לעזור לסקטור החקלאי ולטענתו לא יהיה שום שחרור מגבלות או קווי אשראי מיוחדים לסקטורים שבקשיים וכל פעולה שתיעשה ע"י הממשלה צריכה להיות על בסיס תקציבי.

בתגובה על ידיעה שפורסמה ב"הא־רץ" ביום שישי נמסר מהתנועה הקיבוצית כי תביעתה לפריסת חובו נובעת ממצוקת אשראי שאליה נקל־עה התנועה יחד עם הסקטור הרגיל בישראל, וזאת כתוצאה ממדיניות אשראי של האוצר ובנק ישראל המטילה ריבית בלתי אפשרית של 5 אחוז ריאלית לחודש. נציגי התק־נפגשו בעניין זה עם שר האוצר ושנ והביעו בפניהם פרטים מדויקים למקור הבעיה. מודעי האמדאי הביע הערכה לפעולת משקי התנועה הק־בוצית והבטיחו לתת תשובה עניינית לבעיה.

המעלות של אל על

	מקס' כי'	מקס' מחר		המינימום אתמול	
קהיר	10	24	מ"ח	17	27
אתונה	15	21	גשום	12	21
בוקארשט	7	15	גשום		
רומא	14	20	מ"ח	10	21
דובה	5	9	מ"ח	9	13
ציריך	5	7	מ"ח		
פרנקפורט	1	8	גשום	5	8
וינה	1	10	מ"ח	1-	8
פאריס	5	8	מ"ח	5	8
אמסטרדם	3	7	גשום	3	8
בריסל	2	6	גשום	1-	7
מדריד	7	16	מעונן	5	19
לונדון	6	8	מ"ח	5	9
קופנהאגן	3	4	גשום	1	6
שטוקהולם	5-	5	גשום	1	5
ליסבון	12	20	גשום	10	21
ניו־יורק	11	14	מעונן	7	17

הנוסע המאושר אל על ELAL

שטח התכנית: 6835 מ"ר גוש: 45 חלקות: 12, 13, 21 וחלק מחלקה 1 מושב מבקיעים.

אשר הודעה על הפקדתו ביום 7 התשריט המצורף אליו פורסמה בי קוט פרסומים מס. 3035 מיום 1.3.84 עמוד 1822

השינוי האמור שבה הודעה המו זית אישרה אותה ביחד עם התשרי המצורף אליה, הפקד במשרדי הוע המחוזית האמורה וכן במשרדי הוע המחוזית לתכנון ולבניה שקשים ה המעוניין רשאי לעיין בה ללא תש לום, בימים ובשעות שהמשרד האמורים פתוחים לקהל.

שלום דנינו
יו"ר הועדה המחוזי לתכנון ובניה
מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי שקמים

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה באישור שר הפנים לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס. 6/03/ 117 שינוי מס 2 לתכנית מפורטת מושב מבקיעים.

עיקרי הוראות התכנית: יעוד שטח לשירותי דרך עבור הקמת תחנת תדלוק מספר 6 לפי ת/מ/א 18. המיועדת לאספקת דלק לכל סוגי הרכב וקרוסין לשימוש ביתי, ומותר להקים בה מסעדה (מסעדה קיימת). ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של
אשתי אמנו וסבתנו היקרה

נעמי וסרמן (אורן)

הלויה תתקיים היום יום ראשון י"ט חשון תשמ"ו 3.11.85
בשעה 2.30 אחה"צ בבית העלמין הדרום בגבול חולון בת־ים

המתאבלים:
בעלה: אפרים
בנה וכלתה: יוסף (ג'ו) וז'קלין אורן
נכדיה: מיקי וזהבה אורן
דידי ומירה אורן
עינת ואלי דיאמנט
ניניה: עדי, טלי, מור, קרין ודור

יושבים שבעה בבית בנה יוסף (ג'ו) אורן
רח' פסטרנק 1, נוה אביבים, תל־אביב

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של
בעלי, אבינו, אחינו וסבנו היקר

משה הולנדר

הלויה תצא היום יום ראשון י"ט חשון תשמ"ו 3/11/85
בשעה 1.30 אחה"צ מבית הלויות העירוני רח' דפנה 5
תל־אביב לבית העלמין בקרית שאול
אוטובוס יעמוד לרשות המלוים

אבלים:
אשתו: חנה
בתו וחתנה: שפרה ודני קורינלדי
בתה: צפורה קליסקי־הולנדר
בנו וכלתו: שמואל ועליזה הולנדר
נכדיו וכל בני המשפחה

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו של
האב והסבא היקר

משה מרדכי היבנטריגר

הלויה תיערך היום יום ראשון י"ט חשון תשמ"ו
3/11/85 בבית העלמין בכפר סמיר בשעה 13.30

יהודה, ציונה, מתוקה
אורלי ומעוז שמר

בצער רב אנו מודיעים על פטירת
אמנו אחותנו וסבתנו היקרה

לאה ריקלין

הלויה תצא היום יום ראשון י"ט חשון תשמ"ו
3.11.85 בשעה 2.30 אחה"צ מבית ההלויות
העירוני רח' דפנה 5 תל־אביב לבית
העלמין הדרום גבול חולון—בת־ים
תחבורה תעמוד לרשות המלוים

המשפחה

משאל פור"י מיוחד ל"הארץ"

67.2% מרוצים משמעון פרס

שיעור הפופולריות הגבוה ביותר לראש הממשלה מאז נכנס לתפקידו

בפופולריות של ראש הממשלה שמעון פרס חלה עלייה מרשימה והוא נהנה עתה מהפופולריות הגבוהה ביותר מאז שנכנס לתפקיד לפני שנה — כך עולה ממשאל דעת הקהל הכל־ארצי של מכון פורי, שנערך בהזמנת "הארץ". שיעור המרוצים משמעון פרס כראש ממשלה מגיע עתה ל־67.2% לעומת 55.4% בספטמבר ו־40.5% באוקטובר 1984 כשראש הממשלה נכנס לתפקידו. כמו כן נרשמו עליות משמעותיות בפופולריות של שר הביטחון, יצחק רבין, השר משה ארנס ושר האוצר יצחק מודעי.

שיעור המרוצים מיצחק רבין כשר הביטחון מגיע עתה ל־69.1% (60.% בספטמבר). שיעור המרוצים ממשה ארנס מגיע עתה ל־43.8% (25.3% בספטמבר). זו עלייה של 18.4% בפופולריות של השר ללא תיק. שיעור המרוצים מיצחק מודעי כשר האוצר מגיע עתה ל־47.5% (38.3% בספטמבר). זהו שיעור הפופולריות הגבוה ביותר שנרשם ליצחק מודעי מאז שנכנס לתפקידו. לפני שנה, באוקטובר 1984, עמדה הפופולריות של שר האוצר בשפל של 20.1% בלבד.

שיעור המרוצים מיצחק שמיר כשר החוץ מגיע עתה ל־43.1% (38.3% בספטמבר). אריק שרון ממשיך להיות השר הפחות פופולרי משרי הקבינט.

המשאל הקיף מדגם מייצג של 1200 איש ואשה, שרואיינו בראיונות אישיים בכל רחבי הארץ.

במסמך שהכין צוות מומחים בתאום עם לשכת רה"מ

"על ישראל להיערך למו"מ אפשרי עם הסובייטים ולצבור קלפים למיקוח"

מאת גדעון אלון ועקיבא אלדר
סופרי "הארץ"

מסמך שהכין צוות מומחים לענייני בריה"מ בתאום עם לשכת ראש הממשלה ואשר הוגש לשמעון פרס, ממליץ ליצור קשרים עם הסובייטים בדרגים שונים שאינם בהכרח פוליטיים או דיפלומטיים ולבדוק אפשרות לקשרים אישיים ברמת השירותים החשאיים ולא להסתפק ביחסים באמצעות מתווכים.

המסמך המבוסס על נתונים והערכות של גופי מחקר ופעילי עלייה המבקשים לשנות את מדיניות הממשלה כלפי בריה"מ, קובע כי "אין להוציא מכלל אפשרות פנייה ישירה של בריה"מ לישראל בהצעת עסקה סוחנית מסוג: יהודי רוסיה תמורת ויתור על שטחים או מדינה פלשתינאית. לכן על ממשלת ישראל להיערך לאפשרות כזו בהקדם כדי לא להיקלע למצב לא נוח, על הממשלה להכין הצעת 'עסקה גדולה' לבריה"מ ביוזמתה, ישראל צריכה לצבור 'קלפים למיקוח' לקראת מו"מ עם בריה"מ".

במסמך מפורט מה צריכים להיות יעדי ממשלת ישראל: יעד אופטימלי, הוצאת יהודי בריה"מ ועלייתם ארצה. יעדים אפשריים (הצבת הטיפול ביהודי בריה"מ בראש סולם העדיפויות של הממשלה, של הציבור בארץ ושל הקהילות היהודיות בעולם כבעייה השווה בחשיבותה לבעיית הבטחון השוטף ובעיותיה ההכרתיות של ישראל, חיזוק זיקתו היהודית, ציונית, ישראלית של הקיבוץ היהודי בבריה"מ ומתן גיבוי מוסרי מלא לציבור המצומצם של פעילי עלייה ומסורבים).

לבל מבקש: פירוק דנות — באמצעות בית המשפט

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

איש העסקים בנו לבל, שיש לו 12 אחוזים בחברת ההשקעות דנות, פנה לביהמ"ש בתביעה כי הפירוק מרצון ייעשה באמצעות בית משפט ולא באמצעות פירוק מרצון, כפי שהחליטה האסיפה הכללית של החברה.

לטענתו, באמצעות פירוק מרצון, כפי שמעוניינים מייסדי דנות, לא ניתן יהיה לחקור את הפעולות שעשתה החברה בעבר.

הקונסרבטיביים בארה"ב הבטיחו לתרום למפלגת מרכז חדשה

מאת זאב שיפ
סופר "הארץ"

מנהיגי התנועה הקונסרבטיבית בארה"ב הבטיחו לכמה מאנשי האופוזיציה במפלגה הליברלית, כי אם יקימו מפלגת מרכז חדשה, יתרמו עבורה 3 מיליון דולר.

שני החיילים שנזרק לעברם רימון בעזה יצאו מכלל סכנה

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

שני חיילי צה"ל, אשר נפצעו בעזה, יצאו מכלל סכנה, לאחר שהוצאו רסיסים מגופם. שני החיילים נפצעו שלשום בהיותם בסיור רגלי ברחוב הראשי של עזה עמר אל־מוכתר. אל החיילים נזרק רימון 26 של צה"ל. במקום הוטל עוצר והכוחות הביטחון עצרו כמה חשודים, כולם תושבי עזה.

נציג דובר צה"ל מסר, כי כעבור 12 שעות הסתיים העוצר.

יצויין, כי זהו הניסיון השביעי לפגוע באזרחים ישראלים ברצועת עזה, שבוצע בחודש האחרון. בתשובה לשאלת "הארץ", אמר מקור צבאי, כי אין בכוונת כוחות הביטחון להחזיר את חיילי צה"ל לרצועת עזה.

שרון יערער על ההחלטה שלא להעביר משרדי כי"ל לבאר־שבע

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

שר התעשייה והמסחר, אריאל שרון, מתכוון לערער בפני הממשלה על החלטת ועדת שרים לענייני כלכלה, לדחות את הצעתו להעביר את משרדי "כימיקלים לישראל" לבאר שבע ממקום מושבם הנוכחי בתל אביב, ואת משרדי "פוספטים בנגב" מבאר שבע לירוחם.

שרון יגיש את ערעורו, ככל הנראה, עוד היום, והממשלה תדון בו על פי החלטת מזכירות הממשלה, במועד שייקבע בשבועות הקרובים. משקיפים מציינים, כי למרות שההחלטה נדחתה בוועדת שרים לענייני כלכלה על חודו של קול, ספק אם אפשר יהיה להעביר את ההחלטה בממשלה, בה קיימת לשרון אופוזיציה גדולה יותר.

השר שרון העלה לפני חודשים אחדים את הצעתו, להעביר את משרדי כי"ל לבאר שבע, כחלק ממדיניות של הכוונת התעשייה באזורי פיתוח. חישובים שנעשו מורים, כי עלות ההעברה תעלה ל"כימיקלים לישראל" מיליוני דולרים, ותקטין את יעילות תפקודה. דירקטוריון "כימיקלים לישראל" דחה את הצעת שרון בנושא ולכן ניסה שרון לחייב את החברה, להעביר את משרדיה על־פי סעיף 4א, המתיר לוועדת שרים לענייני כלכלה לחייב חברות ממשלתיות, לנהוג מתוך שיקולים לא כלכליים.

5 מיליארד ש' שולמו בחודש אוק' להבטחת והשלמת הכנסה

ע"י הביטוח הלאומי ל־20 אלף בתי־אב בישראל ★ קצב ידרוש היום בממשלה העלאת שכר המינימום ב־20%

המוסד לביטוח לאומי שילם בחודש אוקטובר חמישה מיליארד שקל לכ־20 אלף בתי אב, הזכאים להבטחת והשלמת הכנסה — נודע לסופר "הארץ". זהו גידול ניכר לעומת היקף תשלומי הבטחת הכנסה בחודש ספטמבר שהסתכמו ב־4.6 מיליארד שקל. גורם בכיר בביטוח הלאומי ציין, כי הגידול נובע בעיקר מהצטרפותם של אלפי שכירים בעלי שכר נמוך למעגל הזכאים לקבלת השלמת הכנסה.

לפי נתוני הביטוח הלאומי, שהגיעו ל"הארץ" מתברר, כי מאז אפריל חל גידול של 150 אחוז בהיקף תשלומי הבטחת הכנסה (המוסמכים שלידי משרד האוצר, אולם מתבצעים בפועל על־ידי המוסד לביטוח לאומי). באפריל שילם הביטוח הלאומי שני מיליארד שקל בלבד לזכאי הבטחת הכנסה והשלמת הכנסה, אולם מדי חודש חל גידול משמעותי בהיקף התשלומים. במאי שולמו 2.4 מיליארד שקל, ביוני — 2.7 מיליארד שקל, ביולי — 3.5 מיליארד שקל, באוגוסט — 4.2 מיליארד שקל ובספטמבר — 4.6 מיליארד שקל.

היום עומד שר העבודה והרווחה, משה קצב, לדרוש בישיבת הממשלה, כי תאושר העלאת שכר המינימום בשיעור של 20 אחוז. בביטוח הלאומי מאמינים, כי העלאת שכר המינימום תצמצם במידה ניכרת את מספר השכירים בעלי שכר נמוך, שיהיו זכאים לקבלת השלמת הכנסה.

קיסר מבקש לצמצם הוועדה המרכזת מ־44 ל־30 חברים

8 שסיימו קדנציה שנייה יצטרכו להתמודד

מאת יהודית וינקלר
סופרת "הארץ"

שבוע לאחר תום ועידת ההסתדרות ייפתח במרכז מפלגת העבודה הנציגים לוועדה המרכזת ובכלל זה תיערך הצבעה שתכריע את המשך כהונתם של שמונה איש, המסיימים קדנציה שנייה. הבחירות הפעם ייערכו על־פי מקבצי מגזרים על־פי הצעתם המשותפת של מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ומזכ"ל מפלגת העבודה ח"כ עוזי ברעם.

ישראל קיסר מבקש לצמצם את הוועדה המרכזת המונה 44 איש לכדי 30. בתוך כך ייאלצו שמונה מבין חברי הוועדה המרכזת הנוכחית לקבל רוב של 60 אחוזים לפחות במרכז מפלגת העבודה, כדי להבטיח את המשך כהונתם, כיוון שחוקת המפלגה קובעת, כי בתום שתי קדנציות דרוש רוב מיוחד. בין המתמודדים במגזר זה גרשון בדישראל, נחום פסה נציג התקי"ם. עדיין לא ברור אם אמנם יתמודדו, עליזה תמיר, שאול בן שמחון, נוחות קצב, משה ורטמן, גרשון שגיא וניסן הרפז. גזבר ההסתדרות נתן אלמוזלינו עומד לפרוש ויעמוד בראש המכון ההיסטורי־יהודי בבית ברל.

חדשות המשק

ברונו: הופתעתי מהשגי התוכנית הכלכלית אך אין להיתפס לשאננות

מאת יהודה שרוני סופר "הארץ" לענייני כלכלה

"המפתח לחידוש הצמיחה במשק, הוא קיצוץ בתקציב הממשלה ולא בהרחבתו. הקיצוץ בשיעור של 500 מיליון דולר חייב לבוא על חשבון תקציב הביטחון, כשם שמצרים קיצצה את תקציב הביטחון שלה במתכונת" — כך אמר פרופ' ברונו, ממעצבי התוכנית הכלכלית הנוכחית, בדברים שנשא במועדון המסחרי והתעשייתי בתל אביב.

לדברי פרופ' ברונו, חלק מהישגי התוכנית החדשה הפתיעו אותו, אך עם זאת מסוכן להיתפס לשאננות ואין להסתפק בהורדת האינפלציה לקצב של ארבעה אחוזים בחודש, אלא לרמה של אחוז עד אחוז וחצי לחודש. ברונו גם הדגיש את הקשיים אליהם נקלעו פירמות כלכליות וטען, כי לא היה משק בעולם, בו הורדה רמת האינפלציה, ופירמות לא נקלעו בו לקשיים. בכל מקרה, אומר, אם מתכוונת הממשלה לסייע לאנשים שנפגעו, היא חייבת לקבוע מראש, מה היקף הסכום אותו היא מוכנה להעמיד למטרה זו.

סולל־בונה הפסיד 21.5 מיליון ד' במחצית הראשונה של שנת 1985

לעומת הפסד של 6 מיליון דולר בכל 1984 ★ רוטמן: השפל יעמיק

מאת אריה לביא

קונצרן סולל־בונה במחצית הראשונה של 1985 12.5 מיליון דולר לעומת הפסד של שישה מיליון דולר בכל שנת 1984. הפסדו של הקונצרן הושפע באופן משמעותי מעלייה חדה בהוצאות המימון של החברה שהסתכמו במחצית הראשונה של השנה בסך 35 מיליון דולר לעומת 46 מיליון דולר בכל שנת 1984. למעשה הגיעו הוצאות המימון ליותר מ־13 אחוז מהכנסות הקונצרן לעומת פחות משמונה אחוזים בכל השנה הקודמת.

בהנהלת הקונצרן מסבירים את הרעה ברווחיות החברה בירידת ערך המטבעות בארצות העיקריות בהן פעילות חברות הקבוצה לעומת הדולר, השקל המתואם למדד, וכן בגידול חד בשיעור הריבית הריאלית אשר שולמה על־ידי יחידות הקונצרן.

מנכ"ל קונצרן סולל־בונה אינו צופה שיפור בתקופה הקרובה. להיפך, להערכתו יעמיק השפל במחצית השנייה של 1985 ובמהלך 1986, כתוצאה מהצעדים המתוכננים לבלימת האינפלציה והדבר יבוא לידי ביטוי בדו"חות הקרובים של הקונצרן. רוטמן גם אינו צופה שיפור בפעילות הקבוצה בחו"ל כאשר התחלת הפעילות בארצות הנוספות בהן התחיל הקונצרן לעבוד לא תבוא עדיין לידי ביטוי במחצית השנייה של השנה. כתוצאה מכך עלולה לחול הרעה בתוצאות הפעילות של הקבוצה

שחל: נושא אספקת החשמל מירדן נופח מעבר למימדיו

מאת אלי אלעד
סופר "הארץ"

נושא אספקת החשמל מירדן נופח מעבר למימדיו האנרגיה על חשמל שטרם נולד מתבוכות — כך אמר אמש שר האנרגיה, משה שחל.

דובר משרד האנרגיה מסר, כי כבר לפני שבועות מספר הועלתה בידי יו"ר מועצת המנהלים של חברת החשמל המזרח ירושלמית, אנואר נוסייבה הצעה, על־פיה יסופק חשמל מירדן לחברה המזרח ירושלמית, בעלת הזיכיון לאספקת החשמל ברדיוס של כ־20 קילומטר מירושלים מיזרחה. משרד האנרגיה ביקש להגיש פרטים נוספים לפני שיתייחס להצעה.

דובר שר האנרגיה אמר אתמול, כי עדיין לא קבע עמדה בנושא, שכן עדיין לא נתקבלו כל פרטים נוספים.

יצויין שחובה של החברה המזרח ירושלמית לחברת החשמל הישראלית מגיע לכ־5 מיליארד שקל. הצעת אספקת החשמל מירדן קשורה בקשיים הכספיים של החברה המזרח ירושלמית.

השר שחל הגיב על הערותיו של שר האוצר, יצחק מודעי, בקשר לחשמל הירדני ואמר, כי עדיף ששר האוצר יטפל בנושא הורדת הריבית במשק, במקום להעיר הערות בנושא, שאינו בתחום טיפולו.

מזכ"ל התאחדות סוכני הנסיעות

אלפי כרטיסי טיסה נשלחים לישראלים מקרובים בחו"ל

מאז הונהג ההיטל בשיעור 20 אחוז

מאת זהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

"אלפי כרטיסי טיסה נשלחו ארצה מקרובים בחו"ל, לאחר שהונהג ההיטל בשיעור 20 אחוז על רכישת כרטיסי טיסה" — כך גילה מזכ"ל התאחדות סוכני הנסיעות והתיירות בישראל, פנחס מולד, בעדותו בסוף השבוע בפני חברי ועדת הכספים של הכנסת, בדיון בנושא הארכת חוק שירותים מיובאים.

החוק הקובע את שיעורי ההיטל בשנים בענף התיירות ועל כרטיסי הטיסה, אמור לפוג ב־13 בנובמבר.

מולד גילה גם, כי חברות יצוא ישראליות נוהגות, בגלל החוק הקיים, להשאיר חלק מרווחיהן בחו"ל, כדי לממן כרטיסי טיסה של עובדיהם. עדותו של המזכ"ל הסתמכה, בין השאר, על דיווחים בירידה של מכירת כרטיסי־טיסה מצד סוכני הנסיעות. לדבריו, פתוח החוק לפרשנויות, וקשה לפעול על־פיו.

שרון יפנה לבנק ישראל בבקשת סיוע לחברת אלסינט

מצבת חובותיה מגיעה ל־140 מיליון דולר

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

שר התעשייה והמסחר, אריאל שרון, עומד לפנות לנגיד בנק ישראל, משה מנדלבאום, ולבקש לסייע ל"אלסינט" להמיר את חובותיה ה שוטפים בקרנות מימון היצוא והחוז"ד שבבנקים לחובות לטווח בינוני ב־ריבית נוחה.

סיכום ברוח זו הושג בפגישה בין השר שרון לראשי חברת "אלסינט", שנערכה ביום ו' בלשכתו של השר שרון בתל אביב. בפגישה השתתפו יו"ר מועצת המנהלים של "אלסינט", עוזיה הגליל ובכירי "דיסקונט השקעות", בנו גיטר ודב תדמור. בתום הפגישה אמר השר שרון, כי הוא מאמין בהצלחת תוכנית ההבראה של "אלסינט", וכדי לאפשר לחברה לעמוד בה, על בנק ישראל לבחון את מצבת חובותיה של החברה.

ראשי "אלסינט" בקשו משרון לפעול למענם, כדי שהבנקים יהיו מוכנים להעניק להם הלוואה נוספת של 20 מיליון דולר, ללא ערבות מדינה.

יצויין, כי מצבת חובותיה של "אלסינט" מגיעה ל־140 מיליון דולר, בכלל זה חוב של כשלושים מיליון דולר לערך, עקב תמריצי יצוא שנתנו לחברה על חשבון יצוא עתידי, שלא בוצע בסיכומו של דבר.

סייסמיקה: דברי שפייזר — הוצאת לעז על החברה

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

דירקטוריון חברת סייסמיקה שלח בסוף השבוע מכתב לח"כ אליהו שפייזר, בתגובה על דברים שאמר על חברת סייסמיקה, בישיבת ועדת הכלכלה של הכנסת.

בישיבה כינה שפייזר את סייסמיקה כ"אחיות עיניים". חברי הדירקטוריון של החברה בהם בשמה שביט, ארם פולק, רב לאוטמן ודוד שוהם טוענים, כי דברי שפייזר הם הוצאת לעז על החברה. "נראה לנו כי חברה, שהשקיעה 11.2 מיליון דולר בפרוייקטים של קידוחי נפט, מתוכם 6.56 מיליון דולר בפרוייקט ים המלח, אין לכנות את פעילותה כאחיזת עיניים". בהמשך המכתב מקשים אנשי סייסמיקה, מהיכן שאב שפייזר את המידע בדבר השקעות ממשלתיות בחברה, בסך שלושה מיליון דולר. לטענתם, לא היו דברים מעולם. החוב של סייסמיקה לחנ"ל הוא בגין חומר סייסמי, שהיה בידי חנ"ל והועבר לסייסמיקה עם הרשיונות לביצוע הקידוחים. אילמלא סייסמיקה, היה נותר ללא שימוש.

בתגובה מסר ח"כ אליהו שפייזר ל"הארץ", כי מכתב הדירקטוריון לא ענה על הדברים שהועלו בנגד סייסמיקה בישיבת ועדת הכלכלה, אלא מוסר עובדות מספריות בלבד. למשל, לא ברור מהמכתב לאיזה מטרות הוצאו כספי המשקיעים ולא הובהר מהותם של אי הדיוקים, שהופיעו בתשקיף החברה ולא הובהר מה סיכויי המשך גיוס ההון בעבור החברה, בידי משקיעים זרים.

התחזקות מתונה של המטבעות האירופיים

מאת אריה לביא

המסחר בשוק המטבעות הבינלאומי נערך במהלך השבוע שחלף עם תנודות קלות, אך בהתחזקות מתונה מאוד של המטבעות האירופיים. בלטה פעולה משותפת של הבנק המרכזי של יפן והבנק המרכזי של גרמניה להעלות את שערי הריבית על המטבעות המקומיים. מהתבטאויות פומביות בהקשר זה מסיקים מומחים, כי מדינות המערב הוליכו לנקוט אסטרטגיה נוספת במסגרת שיתוף הפעולה להורדת ערכו הבינלאומי של הדולר על־ידי העלאת שערי הריבית על המטבעות העיקריים.

ד"ר בעזו בריק אומר, שבמקביל לכך לא זנחו הבנקים המרכזיים של יפן ושל גרמניה את מדיניות התערבות בשווקים למכירת דולרים ופעולתם בהקשר זה באה לידי ביטוי כמה פעמים בשבוע האחרון.

"תיירן מצטיין בכיר" יחולק בחודש דצמבר

מאת זהר בלומנקרנץ

12 גורמי תיירות יזכו השנה בתואר "תיירן מצטיין בכיר" מידי נשיא המדינה חיים הרצוג בטקס חגיגי, שייערך באמצע דצמבר במשכן נשיאי ישראל בירושלים. משרד התיירות, שבתחומו נערך המבצע הארצי השנתי, פרסם שלשום את שמות הזוכים שנבחרו על ידי ועדה ציבורית מיוחדת, בראשותו של ראובן ריבלין.

בין המלונות בני שלושה כוכבים לכל היותר זכו המלונות "רנדמיל" ומגדל איילון בירושלים; בין המלונות בני ארבעה עד חמישה כוכבים זכו מלונות "דן" הדרומה ו"רנסאנס" בירושלים, שרתון בתל אביב והמלך שלמה באילת.

במגזר סוכני הנסיעות זכו חברות פלתורס ונכא, בין החברות להסעת תיירים זכו חברת טיולי הגליל וחברת אגד תיור, בין החברות להשכרת רכב לתיירים זכתה חברת הרץ.

ערכה את העמוד: אורית גלילי

התנגדות בוועדת הכספים לעדכונו של שכר הח"כים

מאת יהושע מאירי
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

בקרב חברי ועדת הכספים, ניכרת התנגדות רבה ליוזמת ח"כ דן אמיר, לעדכן את שכר חברי הכנסת. הנושא יידון שוב השבוע.

חברי־כנסת מהקואליציה ומהאופוזיציה הביעו אמש עמדתם נגד עידכון השכר. "בשעה כה קשה במשק", לדעתם, אמנם זכאים חברי הכנסת לעידכון שכרם, אך לא זו השעה לעשות כן.

ח"כ גרשון שפט אמר, כי יתנגד בתוקף לעידכון השכר, בשעה שהאוכלוסיה נושאת בנטל המשבר הכלכלי מעמיק.

לדבריו, היה עידכון שכר השופטים יוצא דופן, ואין להשתמש בו כתקדים. כזכור החליטה לפני כחודש ועדת הכספים לעדכן את שכר השופטים ב־11%. החלטה זו באה לאחר שהשופטים דרשו עידכון שכר של 44% והוועדה הסמיכה את יו"ר הוועדה לסכם עניין זה עם נציגי השופטים. גם ח"כ מרדכי בראון הביע התנגדותו לעידכון שכר חברי הכנסת וטען, כי על בית הנבחרים להמשיך ולשמש דוגמה, דווקא כעת, כאשר הציבור מתבקש לצמצם את צריכתו. יצויין, כי חברי הכנסת זכו בתוספות היוקר במשך החודשים שעברו, כמו כל שאר המועסקים במשק.

יופסק המסחר במניות 16 חברות בבורסה

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הבורסה לניירות ערך תפסיק היום את המסחר במניותיהן של 16 חברות, שעדיין לא הגישו את הדוחות הכספיים שלהן, לשנה המסתיימת ב־31 במארס 1985.

מדובר בחברות משוב מחשבים, קונ־סורציום, אמנעות, אברהם גינדי, הלב השקעות, ישפרו, מאגרי בניה, אוקסיגן, אמצעים מתוחכמים, מלם, קדמני, נקה, עמק סריגה, אמישר, למוד ועפר וסלע. שתי האחרונות הגישו את הדוחות ביום ו' האחרון, אך המסחר בהן יופסק היום. בכל מקרה מחייב תקנון הבורסה את החברות להגיש את דוחותיהם הכספיים תוך פחות מארבעה חודשים ממועד הדוחות. אולם, בעקבות הקשיים הכרוכים בהגשת הדוחות, עלפי דעת 36 של לשכת רואי החשבון, הוחלט לתת ארכה של חודשיים להגשת הדוחות, שתוקפה פג בסוף השבוע. אותן חברות אמורות היו להעביר לרשות לניירות ערך את הדוחות התקופתיים עד סוף ספטמבר, אולם גם הרשות נתנה לחברות ארכה נוספת של חודש ימים.

קרנות הנאמנות הסולידיות צברו 100 מיליון ד' בחודש אוקטובר

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

קרנות הנאמנות הסולידיות צברו בחודש אוקטובר כ־100 מיליון דולר. 65 מיליון דולר מתוכם ביום האחרון של החודש.

מנתונים ראשונים שהגיעו מקרנות הנאמנות עולה, כי ציבור המשקיעים העדיף לרכוש קרנות נאמנות, המתמחות במטבע חוץ ומעניקות הכנסה שוטפת, או בצמודי מדד. לפי שעה השקיעו מנהלי קרנות הנאמנות את רוב הכספים שגוייסו במילוות קצרי מועד. מיעוטו של הכסף הושקע באיגרות חוב, או במניות. גורמים בשוק ההון, מעריכים, כי קרנות הנ־אמנות יאלצו בסופו של דבר למכור בהדרגה חלק מהשקעותיהן הנזילות ולהיכנס בהדרגה להשקעות בעלות רמת סיכון גבוהה יותר, כדי לשפר את התשואות. פעולה כזו עשוייה לגרום לתפנית חיובית בשוק המניות, ששערי המניות בו ירדו בשבוע האחרון ב־2.6 אחוזים בממוצע. אותם גורמים לא צפים בקרוב שינויי מהותי ברמת התשואה של מניות ההסדר, או אפיקי ההשקעה הדולריים האחרים. גם בצד ריד הדולר השחור לא צפוי, לפי שעה, שינוי מהותי.

טוס אולימפיק לאוסטרליה באותה חברה לאורך כל הדרך!

החלטה נבונה.

אולימפיק יוצאת ליוון יום יום בטיסת בוקר נוחה. אתה נוחת לפנה"צ באתונה ומשם ממשיך לנוחותך למלבורן או לסידני דרך סינגפור.

פנה לסוכן הנסיעות שלך

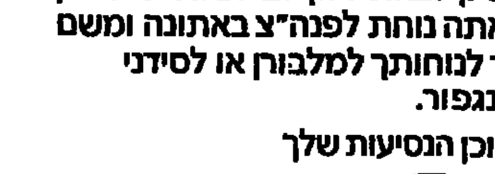

OLYMPIC AIRWAYS
THE INTERNATIONAL AIRLINE OF GREECE

אדמון

חפציבה מציעה: רמת איילות

בשכונת הקוטגים והוילות היוקרתיות ביותר ברמות ירושלים.

השכונה החדשה ברמות (03) מצטיינת בבניה נמוכה וכוללת בחלקה וילות וקוטגים במסגרת "בנה ביתך".

רמת איילות — על ראש גבעה מנשה משקפת תצפית רחבה מנבי־סמואל דרך בית איכסא אל פסגות הרי יהודה.

רמת איילות שכונת יוקרה חדשה הכוללת קוטגים מרווחים בני 5—8 חדרים, וילות ודירות קוטג'. כל זאת בסטנדרט בניה גבוה ותכנון מעולה וחדשני.

רמת איילות — מיועדת לאלה השואפים לגור בשכונה יוקרתית ולבוחרים בבית הטוב והיפה ביותר.

אנו נשמח להפגש עם המעוניינים ולהציג בפניהם את האתר.

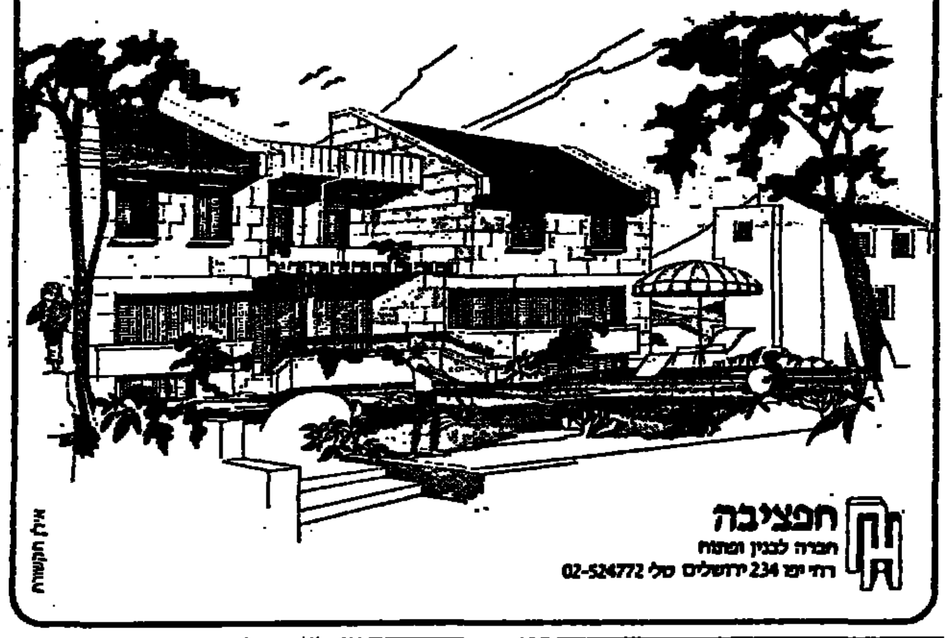

חפציבה
חברה לבנין ופתוח
רח' יפו 234 ירושלים טל' 02-524772

אייל תקשורת

אין להחריש

אנו הח"מ מתוך הרגשת אחריות לעמנו ולעתיד היחסים בין שני עמי הארץ ולענין השלום ולענין הבטחת חיינו במולדתנו, מוקיעים את הסלמת הפעולות הגזעניות הבאות כהמשכה מעגלית גזענית מחד או הבאות כגמול מעשים של יחידים, שהננו שוללים אותם מכל וכל מאידך.

הננו מגנים, בכל לשון של גינוי, את התקפות הדמים הברבריות על בני עמנו והטלת עונשים קולקטיביים ומעצרים מינהליים והוצאת הכוונות לגירושים מן הארץ והחרמת והסתה נגד הערבים בכלל.

אנו פונים לכל האנשים הנאורים ובעלי הרצון הטוב יהודים וערבים, לעמוד ביחד, מתוך אחדות רחבה ביותר, מול הסכנה הזו, על מנת למנוע התרחבותה.

אנו מטילים את מלוא האחריות להשתוללות הגזענית הפאשיסטית על הממשלה. על כן, אנו דורשים להפסיק את מסעות ההסתה הבלתי מרוסנים על הערבים אשר מכשירים את הקרקע להתקפות על האוכלוסיה הערבית. כמו כן, אנו דורשים לחוקק חוק אשר יאסור את ההסתה וכל צורות הגזענות נגד הערבים. דורשים לשים קץ לפרובוקציות הכהניסטיות ופעולות המתנחלים בשטחים הכבושים.

אנו רואים בשאט נפש את התפיסה הרואה בנו בני עדיפות במולדתנו.
כאן במולדת הזו, אנו רוצים להמשיך לחיות בחופש, כבוד, שוויון ושלום.

[illegible]

הוועד הארצי להגנה על האדמות הערביות בסיוע הוועד הארצי של ראשי הרשויות המקומיות הערביות, קורא להשתתף בכנס ארצי של האוכלוסיה הערבית בישראל בהשתתפות כוחות דמוקרטיים, יהודיים, נגד הגזענות ובעד השוויון.

הכנס יתקיים במגרש בקולנוע "נצרת", יום שבת 9.11.1985 בשעה 11.00 הציבור הרחב מוזמן.
כתובת לתקשורת: טל' 04-666648; 04-663760

ספורט

בעריכת יחיאל ארד

המתכון: צוות ברוח דגם 1970

מן היציע

מיכאל קרונן

אם בעידה ההחלטה הראשונה שקיבלה הנהלת ההתאחדות לכדורגל, תחת היו"ר הטרי שאול מוזיר, על בחירת הסגל שלה — צפויה לנו קונצנציה אבללה כאן. ועדת החקירה, או הבדיקה, שהקימה ההתאחדות מיד תרת להולכה, וכבר היום אפשר לומר כי המסקנות שתגיע לא רק שלא יוכלו לשנות את המבורות בשכח אלא כפק אם יקדמו את הכדורגל הישראלי אפילו צעד אחד לקראת המישחקים המוקדמים על הגביע העולמי 1990.

כינוי הועדה הזו הוא צעד אפיטי בכיוון הנליפה כחומתה, כדי לנסות ולהחזיר קטיוות החלטית. מכופקני גם אם אלה הידבכים בועדה, הם האנשים המתאימים להפיק את הלקחים הנכונים. בדיוק כמו שאותם הברי כנסת, שעבר על הכנסה וחשי כיצו קודם באכובי התקבורות, בודב היה לא התרכזו בתפקידים הזכבנים המוטלים עליהם בבקום להתערב בדברים שאינם נוגעים להם.

בקום מינה בעולם הכדורגל לא דנים בפרלמנט בנושאים כאלה. נבחרות גדולות הזקוקה בישראל לא יבחקו במכסיקו, ולא שמעתי שהוקמו ועדות חקירה. בבוודיה נקמו בדרך הגביעית — סימו את עבודתו של המאמן אתנם, שמילא תפקיד זה 6 שנים ונכשל פעמיים בניסיונו להביא את הנבחרת לגמר העולמי.

מירמוביץ' לא נכשל יותר מאמנים שקדמו לו. הוא ניהל את העניינים בדרכו שלו והאמין, שהיא הטובה ביותר. אפשר רק להאשים אותו, שלא ראה את הכתובת על הקיר בשנה האחרונה ולא הבין, שעם נבחרת כזו אין מה לחשוב על מכסיקו.

יוסל'ה טועה, וכנראה, שבנבחרת שלו מופיעים בחירי הכדורגלנים בישראל. הנבחרת הזו השפה, אימא, את האמת במערומיה — אין לנו כדורגל וכל הרעש סביב הליגה הלאומית ומישחקי הרעים הוא מלאכותי, ואינו כשקף את המציאות.

אבל למרות זאת אין לי ספק, שיש לנו כדורגל לא פחות טוב מאשר לאוסטרליה ולניו־זילנד. הכשל העיקרי הוא, ששם הכדורגל הוא עדיין חובבני או לכל היותר חצי־מקצועני, והארצות אלה לא נותנים לשחקנים אלא מעט מאד ממה שהם מקבלים אצלנו מבחינה חומרית ופרסומית. משום כך יש להם הרבה מה להוכיח, הם מנצלים את ההופעה בנבחרת לעשות זאת.

חזיתי בשבוע שעבר במישחק רעים שמטרתו היתה לגייס כסף לטיפול בילדים חריגים: האלוף, מכבי חיפה, מול האחרון בליגה א', הפועל רעננה. עקבתי אחרי תגובות של שלמה שרף התרשמתי מהרצינות, מן השאפתנות ומהכושר הגופני המצוין שלהם גם בי מישחק בלתי מחייב כזה.

לדעתי, זה המתכון היחיד להצלחה בכדורגל המודרני. לא לבנות על כוכבי־על מפונקים אלא על צוות המוכן להשקיע הכל כדי להצליח. זה טוב לנבחרות מחקו הראשון ולקבוצות כמו מנצ'סטר יונייטד, באיירן מינכן ואבותה. זה הוכיח את עצמו גם אצלנו עם מכבי חיפה. ואני מקווה, כי מי שיאמן את הנבחרת אחרי מירמוביץ', יקח זאת לתשומת לבו.

את הנבחרת הלאומית יש להפקיד עתה בידיהם של מאמנים מהדור של מכסיקו 1970. שכבר הוכיחו עצמם בכדורגל שלנו ויש להם הידע הגישה הנכונים לבנות נבחרות במתכונת דומה. איש לא יכול לערוב לכך, שצוות כזה אכן יופיע במישחקי 1990. אבל יהיה לו סיכוי עדיף מאשר לצוות המאכזב, שחזר ביום שישי מאוקי־אניה.

אוסטרליה היום מול ניו־זילנד

ארוק: במלבורן נשלים צבירת 10 הנקודות

גם המאמן פאלון אופטימי: הם לא ניצחו אותנו 7 שנים — מדוע דווקא הפעם?

קדם עולמי

סידני (שרות "ספורט הארץ"). נבחרת אוסטרליה וניו־זילנד יתמודדו כאן היום במישחק מכריע שהמנצחת בו תבטיח את זכייתה בהתמודדות האוקיאני במוקדמות הגביע העולמי והופיע בהתמודדות כפולה נגד מקום לגד על הכרטיס למכסיקו.

תוצאת תיקו במישחק זה תעתיד את ההכרעה למישחק האחרון בבית האוקיאני ב־10 בנובמבר ברמת־גן בין ניו־זילנד וישראל. בביקורה כזה יצטרכו הניו־זילנדים לנצח כדי לזכות במקום הראשון.

מאמן נבחרת אוסטרליה פרנק ארוק אמר כאן אתמול: "המטרה שלנו היתה להשיג 10 נקודות. הבו נעשה זאת ביום א' במדרני ספורטס גראונד". גם מאמנה של ניו־זילנד קווין פאלון אופטימי: "אוסטרליה לא גברה עלינו זה שבע שנים ואיני רואה כל סיבה מדוע תעשה זאת דווקא עכשיו".

ניו־זילנד תהנה מחיזוק משמעותי של שוער הנוגה ריקי הרברט, שלא השתתף במישחקים נגד אוסטרליה וישראל. הרברט משחק בקבוצת וולבס, בליגה האנגלית השלישית. בהר כב גם האחים ווינטון ושיין רופר שהוחזרו רשמית ע"י מועדונם פ.צ. ציריך.

ארוק יציב את הנבחרת שסיימה בתיקו 1—1 עם ישראל במלבורן. היו ספקות לגבי המגן אלן דווידסון שהיה חולה מאד במישחק זה, אבל התברר כי מיחק חולה בשפעת.

יפאן היום בסיאול

שלושה מישחקים נוספים יהיו היום והלילה במוקדמות הגביע העולמי. ובאחד מהם תיקבע הנבחרת ה־18 למכסיקו. זאת לאחר המישחק בסיאול בין דרום־קוריאה ויפאן. לקוריאנים די כי עדיף אחרי הניצחון 2—1 בטוקיו.

שני המישחקים האחרים יהיו באזור הדרום־אמריקאי. קולומביה תארח בקאלי את פאראגוואי, שניצחה במישחק הראשון 3—0, ופרו תשחק בלימה נגד צ'ילי המובילה 4—2. המנצחות יתמודדו במישחק כפול על הכרטיס למכסיקו.

הבית האוקיאני

.1	אוסטרליה	5	2—18	8
.2	ניו־זילנד	4	2—13	7
.3	ישראל	5	8—14	5
.4	טאיוואן	6	36—1	0

ניצחון 13 ר'10 נקודות יתרון ליונייטד

אולסן הבקיע פעמיים וראש דאג לליוורפול

במישחקי המובילות נגד קובנטרי ולסטר

ליגה אנגלית

לונדון (שרות "ספורט הארץ"). איש כבר אינו מתרגש מניצחון נוסף של מנצ'סטר יונייטד, הקבוצה היחידה בכל הליגות האנגליות שעדיין לא נוצחה העונה. אתמול, לעיני 47 אלף צופים באיצטדיון אולד־טראפורד, ול־לא חמישה בילאומיים פצועים, השיגה יונייטד את ניצחון הליגה ה־13 שלה העונה, 2—0 על קובנטרי. יספר אולסן, שחקן נבחרת דנמארק, הבקיע בדקות ה־18 וה־41. שוער קובנטרי, סטיב אוגריזוביץ', מנע הגדלת הפער.

יתר התוצאות: אסטון־וילה — אוכספורד יונייטד 2—0, לוטון טאון — ברמינגהאם סיטי 2—0, ניוקאסל יונייטד — ווטפורד 1—1, מישחק נוסף בין נו טינגהאם פורסט לווסט־ברומיץ' יתקיים היום.

ברמנר חוזר ללידס

בילי ברמנר חזר כמנהל לאיצטדיון אלאנד־רואד, שם עשה קאריירה מזהירה וראה את קבוצת־העבר שלו לידס יונייטד מנחילה הפסד שני בלבד העונה למובילה פורטסמות, 2—1. אבל פורטסמות ממשיכה להוביל בהפרש של 8 נקודות אחרי הפסדה של אולדהאם 1—0 לבארנסלי. צ'ארלטון אתלטיק, שניצחה את שרוסברי 4—1, עלתה למקום השני בהפרש שערים עדיף על אולדהאם.

במאבק בין שתי הגדולות בליגה הסקוטית ניצחה האלופה אברדין את סלטיק 4—1. פראנק מקדוגאל הבקיע את כל השערים לאברדין המובילה עם 18 נקודות לפני סלטיק 16 ודאנדי יונייטד 15.

קרי דיקסון ופאט נווין, ארסנל זכתה בניצחון ביתי דחוק על מנצ'סטר סיטי, 1—0 משערו של פול דייויס בדקה ה־69.

הנציגה היחידה של לונדון שנוצחה אתמול שוב היתה טוטנהאם, 1—0 בסאותהמפטון. ריי קלמנס בן ה־37 חולל פלאים בשערה של טוטנהאם, אבל נכנע לשערו של דייב ויקאס בדקה ה־67. טוטנהאם שיחקה ב־20 הדקות האחרונות בעשרה שחקנים אחרי פציעתו של אוסי ארדילס.

גם השנה בדיוק, ליוורפול, נתקל בשוער מצוין — איאן אנדרוז הצעיר בין הקורות של לסטר סיטי. אנדרוז מנע מבעוטיו של קני דלגליש להבקיע עד לדקה ה־84, כאשר נכנע לשערו של איאן ראש שקבע 1—0.

ליוורפול שמרה על מאזן ביתי של 100 אחוזים אבל סתי־עירה, האלופה אוורטון, משיכה לאכזב. טרבור סטיבן העלה את אוורטון ליתרון בלונדון מול ווסטהאם בדקה ה־48, אבל מכונת ההבקעה מסקוטלנד, פראנק מקאווני, השווה בדקה ה־73 וכעבור תשע דקות הבקיע את שערו ה־15 העונה וקבע 1—2 ל"פטישים".

שפילד ווסנדיי שמרה על מקומה השלישי אחרי תיקו 1—1 בלונדון נגד קווינספארק ריינג'רס. גלין סנודין הבקיע לשפילד בדקה ה־8, אבל רובי ג'יימס השווה כעבור שלוש דקות.

שלוש קבוצות לונדוניות מדורגות אחרי שפילד — צ'לסי, ארסנל ווסטהאם. צ'לסי חזרה מביקור באיפסוויץ' עם ניצחון 2—0 משעריהם של

צמרת הטבלה (אחרי 15 מישחקים)

.1	מנצ'סטר יונ.	35—6	41
.2	ליברפול	32—16	31
.3	שפילד	24—23	28
.4	צ'לסי	21—15	27
.5	ארסנל	19—15	27
.6	וסטהאם	26—17	26

עוזיקם מילצ'ן, מ"מ יו"ר הנהלת ההתאחדות, מסייע למאמן הלאומי יוסף מירמוביץ' (מימין) להוביל את עגלת־המיטען. משמאל: הקפטן אבי כהן עם הבן, המרצין והשוקולד — ביום שישי אחה"צ בנמל בן־גוריון

יום שישי אחה"צ, נתב"ג: נבחרת הכדורגל נחתה

מירמוביץ': בכדורגל תמיד מישהו מנצח ומישהו מפסיד

אסרו על החוזרים לדבר, אבל הם לא שתקו ★ המנהל בנדורי: לא שמעתי שעלי לפרוש ★ מרילי (בלבוש אפור): אני מרגיש כמו הבגדים שלי ★ גינצבורג על אבי כהן: אנחנו חברים טובים מאותה קבוצה ★ ארמלי: אני מאוכזב, ולא חשוב מי מסר למי ★ עובד נמל התעופה: מסתערים עליהם כאילו היו פושעים

מאת גיא צוקר

...ואז נכנס יוסל'ה מירמוביץ'. אם היה מי שחשב, כי מה שקרה לפני כן היה השיא — מיד הבין שטעה. המאמן הלאומי הוקף מיד בעיתונאים וצלמים, המהומה גדלה. יוסי רוש ("ידיעות אחרונות") דוחף את אפרים גנור ("הדרשות"), שהפריע לצלם. יוסל'ה הביט נדהם והפטיר: "גם מכות...?".

נבחרת הכדורגל חזרה אחה"צ בטיסה מקופנהאגן — אחרי המסע הארוך באוקיאניה. נדמה שדבר לא יכול להפתיע את חברי המשלחת, לאחר שקראו בדרך מה קורה בישראל. הכדורגלנים נחבי אים. לפחות בתחילה, מאחורי איסור התראיינות, שאחד כך איש אינו זוכר מי הורה עליו. בכל פנית תמונה דומה: כדורגלן זה או אחר, כלוחית עסקן או מאמן מקבוצתו, כשלידם צלם או עיתונאי.

היו"ר בא להגיד שלום

כמה מן הנוכחים, בנמל התעופה, עקבו נדהמים אחר מה שקורה. בדיעבד יתברר להם, שע־דיף להביך את הצד הזה של הישראלים מה שיותר מהר. שאול מוזיר, יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, בא להגיד שלום לכולם. כך נעלם. בוני גינצבורג בעולם אחר לגמרי, ואלי אוחנה מנסה לשמור על שלוותו. נוכח השאלות הרבות, השיא, כבר באמר. הוא באו של יוסל'ה. דמות קטנה, בחליפה כחולה. הוא לוקח את עגלת־המטען ומתחיל ללכת מרואיין בו זמנית על־ידי שני עי־תונאים: "איך אני מרגיש? — זה תלוי במצבים. אנחנו רגילים למתמה, זה לא נורא. אי אפשר לסכם עכשיו. קודם אהיה בהתאחדות לכדורגל ושם אסמור את הפרטים. כל מה שנכתב בארץ הגיע אלי תוך 3 דקות. אני יכול להגיב על זה: יש מצבים חמורים, אבל זה כדורגל. מישהו צריך לנצח ומישהו להפסיד. הפסדנו בעיקר בגלל שגיאות של ההגנה שלנו, אם זה שוער (מפסיק)... אינני יכול לומר אם אעזוב את התפקיד, אבל הקארנציה שלי נגמרת בנובמבר. בסך־הכל עניין של כמה ימים".

ראשי המשלחת מגנים, במאמץ אחרון, לוודא שלא יהיו הדלפות רבות מדי (אם יש כאלה), אבל לא בכל המקרים זה מצליח. בתוך המהומה מנסים נציגי הקבוצות לחלץ את שחקניהם. אותם מעניי־נת הליגה. הנבחרת — זה סוס מת. הנה מה שקלט זוג אוזניים, בין השעות 16.25 ל־17.00:

● מנוחה. זה מה שאני צריך. מנוחה. שלי אוחנה לאורי לוי מהטלוויזיה.

● אנחנו חברים טובים. שנינו משחקים באותה קבוצה. חבל שזה קרה (בוני גינצבורג על אבי כהן, בראיון עם משה גרטל).

● הכדורגל צריך להתחיל מחדש. הכל נגמר. לפעמים הייתי היחיד שנלחם עבור הנבחרת. לא הופתעתי, אני רגיל (שלמה קירט).

● אני מרגיש כמו צבע הבגדים שלי (ציון מרילי, לבוש באפור).

● אני מאד מאוכזב כי לא הצלחנו. זה לא משנה מי מסר למי. לא הצלחנו וזהו (זאהי ארמלי).

● יש לי הרבה עבודה. אני צריך להוציא אותם מזה. זה יקח זמן (שלמה שרף, על הניכיד בנבחרת).

מה עושים עכשיו

● השאלה אינה מי היה טוב ומי לא, אלא מה עושים עכשיו כדי שנצליח בעתיד (צבי וייצנר, מראשי המשלחת).

● את הדין וחשבון אתן בארץ. לא בחו"ל (מנחם אריאב, ראש המשלחת).

● אני צריך לעזוב את התפקיד? לא שמעתי על כך (אברהם בנדורי, המנהל).

● אמרתי לך שאני מנוע מלדבר, ואתה ממשיך לשאול (אבי כהן, בפעם הרביעית, למשה גרטל).

● הרע מסריח מהראש. לא ייתכן שיפטרו מנהל, מאמן ויבקרו שחקנים. ראשי ההתאחדות היו צריכים להתפטר. הם אשמים כמו כולם. וכרגיל, זורקים את האשמה על אחרים. בושה (עלום שם).

● כזה דבר עוד לא ראיתי. מסתערים עליהם כאילו הם פוש־עים. נכון שהם הפסידו. אבל זה בסך־הכל כדורגל (עובד נמל התעופה).

כל הצילומים: עוזי קרן

שאול מוזירי (מימין), יו"ר הנהלת ההתאחדות. מקדם באורשתפנים רציניות את ראש משלחת הכדורגל מנחם אריאב. משמאל: על מה הם חושבים? — אורי מלמיליאן, עוזר־המאמן אליעזר שפיגל והשוער אריה חביב בנתב"ג

הערב (20.30) בחולון

מאבק גבהים מרסר וויליאמס נגד קופר ופונדקסטר

כדורסל

מאת סופר "ספורט הארץ"

המחזור האחרון בסיבוב הראשון בליגה הלאומית בכדורסל יחול כבר הערב (20.30 בהיכל הספורט בחולון), כאשר הפועל חולון (חמישי בדירוג) יארח את הפועל תל־אביב (שני בדירוג).

זה מישחק בעל חשיבות רבה לשתי הקבוצות ובעיקר לחולונים, שנחלו ארבעה הפסדים בחמשת המחזורים האחרונים והתנתקו מהצמרת. "בשבוע האחרון עבדנו קשה מאד ואף הגדלנו את מספר האימונים", אומר המאמן החולוני מולי קצורין. "הרושם שלי שהקבוצה בכושר טוב, ויש הרבה רצון אצל הבחורים".

קצורין מכיר היטב את הפועל תל־אביב אבל בכל זאת בא ביום רביעי לחזות במישחק נגד סארגוסה. "הם שינו כמה דברים במישחק התקפה שלהם ושיחקו היטב במחצית השניה, להערכתי. מה שיכריע הערב יהיה הריבאונד". ואכן צפוי מאבק עז בין הצמד קופר ופונדקסטר לבין מרסר וויליאמס. לשתי הקבוצות קלעי חוץ טובים: לארגי, צימרמן ופרישמן (ת"א), בארמור, בוגין וחלוזיקמן (חולון).

להפועל תל־אביב זה מיבחן אחרון לפני מישחק הגומלין נגד סארגוסה ביום רביעי בספרד, ותצוגה טובה הערב תעניק לפנחס גרשון ובחוריו את הביטחון הדרוש לקראת המישחק הקשה הצפוי שם.

בעיות בקבוצות הרמת־גניות

ריק טונסטאל: "רימו אותי ואני חוזר לארצות הברית"

שובתי מכבי ר"ג מינו עורכת דין

מאת גיא צוקר
סופר "ספורט הארץ"

ריק טונסטאל, שחקן החיזוק של הפועל רמת־גן שהחליף את גארי מלונסון, יעזוב את ישראל תוך ארבעה ימים, אם לא יקבל את משכורתו. הענק (2.14 מ'), שהחל לשחק מן המחזור השישי (מאז זכתה קבוצתו בשלושה ניצחונות ונמלטה, בינתיים, מסכנת ירידה), ממורמר מאד, בעקבות היחס המשפיל לו זכה: "הם חייבים לי 12,000 דולר. מה־7000 הראשונים שכתו ר־5000 נוספים הייתי צריך לקבל ביום שישי. אין לי עם מי לדבר, מכיוון שאיש אינו בא לאי־מונים. חבל ששיקרו לי כל הזמן. אמרתי להם שמסתינה לי קבוצה בליגת סי.בי.אי. בארה"ב ואם אין כסף שיגידו ואעזוב. הם שיקרו ואמרו לי להישאר ושהכסף יגיע. עכשיו אין לי קבוצה ואין כסף. כשאחזור לארה"ב אהיה מובטל וזה פוגע בי נפשית. פגשתי הרבה שקרנים בחיי, אבל לא כאלה: הם פשוט ניצלו אותי כדי לנצח כמה משחקים ועכשיו לא מתייחסים אלי. עד שלא ישלמו לא אחזור לאימונים. לא האמנתי שכזה דבר יקרה לי. פשוט עשו ממני צחוק."

● צרות גם אצל היריבה העירונית, מכבי רמת־גן, שביתת חמשת השח־קנים (בר־עסור, נעמן, רכליס, נאור ו־שירלצקי) נמשכת ואף מחריפה. החמישה מינו את עו"ד רונית ג'מצ'י כנציגתם במשא ומתן עם אגודתם, אך מנהלי הקבוצה מסרבים להיפגש איתה. נח קליגר, יו"ר האגודה, אמר אתמול: "יו"ר אגודה לא ייפגש עם שחקנים שלו באמצעות עורכת דין. לא ייתכן שהם לא יבואו למישחק. עכשיו הם טוענים שלא שילמו להם, למרות שאין להם חוזים. איך, אם כן, ייתכן שאנחנו צריכים לשלם. אם אין חוזים". רונית ג'מצ'י אמרה כי לפסקי הדין של ועדת המשמעת אין כל תוקף, מכיוון שהשחקנים לא חתמו על תקנון המשמעת של קבוצתם ובגלל סיבות נוספות מנהלי הקבוצה השחקנים לוועדה. "אם נראה שאין מו"מ עניני הם לא מתכוונים להגיע לפתרון — אגיש תביעה על הלנת שכר וגם תביעה לשחרר את השחקנים".

● מוטי דניאל ויואב קרמן ישארו בהסגר, גם בתקופת שהייתם בארה"ב, למרות שהשניים משחקים בקבוצת הכדורסל של המכללות שם הם לומדים. כך פסק בית הדין העליון של איגוד הכדורסל. כזכור, נכנסו השניים להסגר ויצאו ללימודים בארה"ב. הפועל חולון הגיש ערעור על כך שדניאל משחק בארה"ב וביקש לבטל את ההסגר. דניאל וקרמן הגישו, יחדיו, את עמדתם הכתובה לבית הדין העליון, שכאמור קיבל אותה. ביום שלישי ייפתח, בבית המשפט המחוזי בת"א, הדיון בבקשת דניאל לבטל לחלוטין את התקנה לפיה חייב שחקן שנכנס להסגר לחזור ארצה בכל שלושה חודשים, אם הוא מתגורר או שוהה בחו"ל. הדיון יתקיים באולם של השופט שאול אלוני ומייצגים את דניאל עורכי הדין יוסי באייר ושמואל זיסמן (השחקן בהפועל גליל עליון). אגב, מוטי דניאל אמור להגיע לישראל בסוף השבוע.

● צרות ברוסות במכבי ת"א. הקבוצה מנצחת בכל מישחק בקלות רבה ובהפרשים גדולים. המאמן צבי שרף מרוצה מיכולת חניכיו, אך מוטרד במקצת מן העליה ברמת הצי־פיות, בעקבות ההישגים האחרונים: "אנחנו משחקים טוב וכך היה בהולנד (ניצחון 113—95, על רדינוס). החלוצים הפתיעו מהיכולת שלנו. הם קיוו לעשות לנו צרות, לפחות בבית. האנשים שם בריעה שומן רב לא ראו רמת כדורסל כזו. ההפרשים מטרידים אותי ומה שמטריד אותי יותר זו הפגרה, שתחול בעוד עשרה ימים. הקבוצה תתחלק לשני חלקים: שחקני הנבחרת והשאר, כשאחר כך מצפים לנו מאבקים קשים בגביע אירופה."

אגב, בעניין הנבחרת, עד סוף השבוע תוכרע שאלת הצטרפותו לאי־מונים של האוני לאספח. לאספח לא שיחק באליפות אירופה האחרונה, בגלל נישואי אחותו והוא הורחק לשני מישחקי ליגה ע"י ועדת המשמעת.

חמש קבוצות כבר בבית הגמר

רק לימוז' עדיין חייבת לגמול לסלוניקי (81—89)

גביע אירופה

מאת סופר "ספורט הארץ"

חמש קבוצות הבטיחו להלכה את הופעתן במישחקי בית הגמר בגביע אירופה לכדורסל עוד בטרם נערכו מישחקי הגומלין בסיבוב השני: מחזיקת הגביע צ'יבונה זאגרב, ריאל מאדריד, סימאק מילאנו, ז'אלגירס קובנה ומכבי תל־אביב. כולן זכו בניצחונות חוץ בשבוע שעבר.

הניצחון הגבוה ביותר הושג ע"י האלופה הסובייטית הרדשה ז'אלגי־רים, שגברה על אקדמיק וארנה (בולגריה) 125—78. צ'יבונה גברה בוינה על קלוסטרנויבורג 98—83. סימאק ניצחה בהלסינקי את קבוצת יפק"א 106—92 וריאל מאדריד ניצחה בשוייץ את פריבורג 84—68.

רק מקום אחד נותר פתוח, אחרי שאריס סלוניקי גברה ביום חמישי באולמה על לימוז' הצרפתית 89—81. הצרפתים, שיארחו את יריביהם השבוע, מועמדים עתה להצטרף לחמש האחרות.

הסל נשבר בהאגן

הסיפור של גביע קוראץ' היה בהאגן, מערב גרמניה, שם הופסק המישחק בין האגן ואנטיב (המנצחת של חולון בסיבוב הראשון) ברקה הש־מינית כאשר אנטיב הובילה 17—14. הטבעת של מייק האריר גרמה לשבירת הסל. אחרי עבודה בת 45 דקות התוקן סל חדש, אבל זה התמוטט בשעת הרכבתו. השופטים נעזרו אבשי עצות ואחרי שיחה טלפון עם מזכ"ל פיב"א בורה סטנקוביץ' במינכן ובהסכמת שני הצדדים, הוסכם שהועלה לרבע הגמר תיקבע על סמך תוצאת המישחק שיהיה השבוע בצר־פת.

שתי קבוצות צרפתיות אחרות זכו בניצחונות: וילרבאן ניצחה בספרד את ויטוריה 94—84 ושאלאן גברה באול־מה על א.א.ק אתונה 102—77. הצלחה גם לקבוצות איטלקיות: בולוני טורי־נו ניצחה בבולגריה את ספרטק פלובדיב 96—90 ואינדסיס קאורטה גברה בגר־מניה על באיירות 86—80. שתי קבוצות יוגוסלביות ניצחו בחוץ: זאדאר את פאניונאס אתונה 97—78 ופרטיזן בלגראד את שרלוטנבורג בר־לין 96—89. גראנולרס הספרדית ניצחה במיגרשה את ברקט (בלגיה) 94—92.

במיפעל לקבוצות מחזיקות גביע: הובנסוד בדלתה — מנצ'סטר יונייטד 105—74 (באנגליה), סטאד פראנסה — מוטוסיוס 84—80 (בצ'כיה), סקבוליני פזארו — האגבי 100—86 (בשוודיה), לאבריס ויגה — קוטקה 88—80 (בפינ־לנד), ואווי (שוייץ) — פנאתינאיקוס אתונה 82—75.

● אריה רוזנטל מאגודת גלגלי העץ בגבעתיים ניצח במירוץ אופניים שהיה סביב כיכר המדינה בתל־אביב כשעבר 12 קמ"מ בסיבובים בזמן של 14.2 דקות.

מיקי עבר את 3,000 הנקודות

28 הנקודות שקלע מיקי בר־קוביץ' ביום רביעי בערב בהולנד נגד רדינוס, עשו אותו לכדורסלן הישראלי הראשון שקלע יותר מ־3,000 נקודות במישחקי גביע אירופה. מאזנו של ברקוביץ' עומד עתה על 3,010 נקודות אותן השיג ב־167 מישחקים — ממוצע של 18 נקודות למישחק.

הממוצע הטוב ביותר של כדור־סלן מכבי בגביע אירופה הוא של אול וויליאמס שקלע 1,227 נקודות ב־64 מישחקים (ממוצע 19.17). אחריו ברודי: ברקוביץ', טל ברודי עם 17 (1.378 נק' ב־81 מישחקים), ג'ים בוטרייט 15.9 (1,481 נק' ב־93 מישחקים), אולסי פרי 15.7 (2,077 נק' ב־132 מישחקים) ולו סילבר 14.5 (1,999 נק' ב־138 מישחקים).

הפסד שלישי לניו־יורק

אנ.בי.אי

ניו־יורק (איפי). במקביל להצלחות שתי נציגות לוס־אנג'לס בליגת האנ־בי־איי, ממשיכה קבוצת ניו־יורק ניקס להפסיד למרות נוכחותו של פטריק יואינג.

לוס־אנג'לס קליפרס זכתה בניצ־חונה הרביעי ברציפות, 120—112, על שיקאגו והנחילה לה הפסד ראשון העונה. הלייקרס, אלופת הליגה, נצחונה הרביעי ברציפות שייך גם לרנור נאטס. בעקבות ניצחון 90—73, על סיאטל. אגב, פרנק בריקובסקי אינו משחק ב־סיאטל, בגלל פציעה.

אלופי הליגה, הלייקרס מלוס־אנג'לס, מחצו את פיניקס כאשר 144—107 (בירדון סקוט קלע 31 נקודות). יואינג, הפצע בידו השמאלית, קלע 27 נקודות. אך הניקס ניצחו שוב (מאזנם 0—3), הפעם על ידי גולדן סטייט הוריירס. 110—104. קליבלנד זכתה בניצחון ראשון, 114—107, על ווסינגטון. קבוצת הקינגס קבעה עובדה היסטורית: ניצחון ראשון בעיר סקראמנטו, 122—116, על יוסטון. הקינגס שיחקו עד לעונה הזו בקנזאס סיטי.

במישחקים שנערכו בליל בנת הפתיחה: ניו־ג'רזי נאטס 106—102 את פילדלפיה 76 בניצוחו של מייקל ריי ריצ'רדסון שהטיל 6 כדורים, קלע 20 נקודות, קטף 8 ריבאונדים וטסר 8 מסירות לסלים.

ביל וולטה, שהוליך את הבוסטון סלטיקס, היה מבורכי הניצחון של בוסטון סלטיקס על אטלנטה הוקס 109—105. איזאיה תומאס קלע 29 נק' בניצחון הדטרויט על אינדיאנה 116—124. תוצאות נוספות: יוטה — פיניקס 121—110, סן־אנטוניו — דאלאס 116—107.

היום באנטוורפן: מקנרו נגד לנדל על 200 אלף ד'

טניס

אנטוורפן (שרות "ספורט הארץ"). שני הטניסאים הטובים בעולם יתמודדו כאן היום בגמר טורניר האלופים של אירופה על פרס כספי בסך 200 אלף דולארים.

ג'ון מקנרו העניק שיעור מאלף לאלוף הרומבלדון בוריס בקר וניצח 6—3, 6—4. בקר הוביל 3—1 במערכה השניה אבל מקנרו זכה ב־5 מישחקים רצופים. "הוא שחקן גדול ומנוסה בהרבה ממני", הודה בקר שהתנחם ב־90 אלף דולאר.

איוון לנדל, שזכה בתחרות זו פעמים ואם ינצח היום יזכה גם במגד בם עשיר יהלומים בשווי של 700 אלף דולאר, גבר בחצי הגמר על השוודי אנדרס יאריד 6—3, 6—2. יאריד הפתיע בחצי הגמר את בן־ארצו מאטס וילאנדר 6—1, 6—2, 6—4.

האנה מנדליקובה מצ'כוסלובקיה זכתה באליפות ארצות הברית לנשים יחידות בגמר טורניר הנשים בציריך. בחצי הגמר ניצחה מנדליקובה את בת־ארצה הלנה סוקובה 6—2, 6—7, וגאריסון גברה על הגרמניה קלאודיה קודה־קילש 6—3, 6—2.

עוד ניצחון לשחר פרקים על מנסדורף

שחר פרקים ניצח אתמול בתחרות ראווה שנערכה במרכז הטניס בקרית שמונה את עמוס מנסדורף 2—6, 6—7, 6—7. במערכה שלישית הוליך מנסדורף 5—2 אולם פרקים, אשר גבר על מנסדורף לפני 9 ימים באליפות ישראל, התגאוש וניצח בשובר שיוו יון. כ־600 צופים, בהם ראש העיר קרית שמונה, חזו במישחק.

כדורעף

ניצחונות להמעפיל ונעמן, הפסד לקרית־אתא

שתיים מתוך שלוש הקבוצות הישראליות ניצחו אתמול בסיבוב הראשון במישחקים הביתיים בגביעי אירופה בכדורעף. האלוף הפועל המעפיל לא התקשה לגבור על אפועל מגיקוסיה 3—0 (15—15, 8—15, 5—15). הפועל קרית אתא נוצח במסגרת גביע הפדרציה על ידי מפרוואדה מבולין 2—3 (6—15, 11—15, 8—15, 15—6, 15—13) במישחק שנמשך כשלוש שעות.

בתחרות לנשים ניצחה האלופה הפועל נעמן את אלופת יוון 3—2.

24 שעות לאחר שובם הופיעו רבים משחקני הנבחרת במדי קבוצותיהם

אוחנה ודוידי חזרו — והבקיעו

במישחקים נגד הפועל פ"ת (2—1) והפועל ת"א (1—0) ★ הפועל הפתיע את מכבי 2—0 בדרבי בחיפה ★ 3 קבוצות על סף חצי הגמר

גביע הטוטו

הפועל באר־שבע — הפועל תל־אביב (0—1) 0—1

השער: אפרים דוידי

★ המצטיין: אלי אוחנ

הפועל באר־שבע, בהרכב צעיר ונמרץ, הפתיע את הפועל תל־אביב במישחק שאפשרי. אפרים דוידי, שחקן הסגל הלאומי, בעט בדקה ה־20 כדור מסובב מעל ידי השוער וקבע את תוצאת המישחק. כניסתו של משה סיני במחצית השניה לא העילה למקומיים. התוצאה נותרה בעינה. שפט משה אשכנזי. 500 צופים באיצטדיון בלומפילד ביפו.

משה קליפסקי

הפועל חיפה — מכבי חיפה (0—0) 0—2

השערים: יוסי עמר (60), רונן רוקמן (83)

★ המצטיין: יוסי עמר

ה"אדומים" של חיפה חיכו אתמול לאחר תקופה ממושכת של אכזבות. הפועל ניצח את מכבי בדרבי היוקרתי 2—0. למרות שהיה זה רק בגביע הטוטו. הפועל היה ראוי לניצחונו. במ־כבי שותפו שניים משחקני הנבחרת הלאומית, זאהי ארמלי ומשה סלקטר. יוסי עמר, התגלית החדשה של הפועל, היה גם אתמול הבולט במישחק. בדקה ה־60 הבקיע את השער הראשון, כאשר ניצל יציאה של אבי רן שוער מכבי ובעט מ־16 מ' לרשת. בדקה ה־83 פרץ רונן רוקמן עד קו ה־16 של מכבי והקשית את הכדור מעל רן שיצא לקראתו. במ־חצית השניה היה להפועל יתרון ברור, אולי בגלל חולשה של ממן, ארמלי וסלקטר. שפט יצחק אודגר, 4,000 צופים בקרית־חיים.

אברהם ציגמן

בית"ר ירושלים — הפועל פ"ת (0—1) 1—2

השערים לבית"ר: סמי מלכה (44), מ־11 מ' אלי אוחנה (86). השער לפ"ת: ניר לוין (83), מ־11 מ'.

★ המצטיין: רוני ג'רבי

בית"ר ירושלים זכה בניצחון חוץ ימפתיע, למרות שלא היה טוב יותר מבאורחו הפועל פתח־תקוה. המחצית הראשונה היתה חלשה אך שחקני הפועל החמיצו כמה הזדמנויות להב־קיע. בדקה ה־44 הכשל אבי גולדר ברחבת ה־16, ע"י הבלם ניר אלון. סמי מלכה לא נכשל בבעיטת העונשין מנקודה הלבנה וקבע 1—0. במחצית השניה חל שיפור ברמה. המקומיים עשו מאמצים גדולים להשוות. אך המוצב שוב ושוב. בדקה ה־83 הוכשל ניר לוין ע"י אולאי ברחובה. הוא עצמו השווה בבעיטת 11 מטר. בשלב זה חל ריפיון מסוים אצל פ"ת. הבית"רים ניצלו זאת להבקעת שער ניצחון. אלי אוחנה היה הזריז בדקה ה־86 והכביע את ג'רבי. שפט יאיר סילינגר, 400 צופים באיצטדיון בפתח־תקוה.

אהרן שמולביץ

מכבי תל־אביב — שמשון תל־אביב (0—0) 0—1

השער: מוטי איוניר (55)

★ המצטיין: אבי כהן

2,500 צופים באו אתמול למגרש ברימונה, אך חזו במישחק חלש — ובעיקר בהחלטות תמוהות של השופט יצחק יוזבס. שלא שלט ברסן המישחק. אחת מהן היתה קשורה במישרין לשער הניצחון שהבקע בדקה ה־55: יצחק בלחסן הגביה כדור מימין, איוניר איגרף בידו לרשת, ללא תגובת השופט.

יגאל סלע

מכבי נתניה — מכבי פתח־תקוה 0—0

★ המצטיין: שפיק אלהזויל

שתי הקבוצות הפגינו חולשה גדולה, ומסיבה זו גם לא הצליחו להבקיע שערים. למרות שבמכבי נתניה שותפו שני שחקני הנבחרת אריה חביב ונסים ברדה. שני אירועים בלבד עוררו את הקהל במהלך המישחק כולו. האחד — הרחקת החלוץ יגאל מנחם מנתניה, לאחר פגיעה בשחקן יריב. השני — נגיחה של דוד לביא לקורות שער פ"ת. שתי דקות מהסיום. שפט עובדיה צבי, לעיני 400 צופים באיצטדיון בלומ־פילד ביפו.

משה קליפסקי

מכבי יפו — הפועל ירושלים (0—1) 0—2

השערים: עופר דגמי (41), אלישע ציפרוט (65)

★ המצטיין: עופר דגמי

החלוץ הצעיר עופר דגמי היה הגורם הישיר לניצחון הבכורה של קבוצתו, מכבי יפו, בגביע הטוטו. הוא הבקיע את השער הראשון לאחר שניצל השמטה של השוער קירזנר. הכשיר את כיבוש השער השני שהבקיע ציפרוט. לאחר שתיקוע בכמה שחקנים. בהפועל ירושלים היו כמה שינויי תיפקוד לא מוצלחים, כמו הצבתו של יעקב בוגלו בעמדת מגן. שפט עובדיה ברייזוק לעיני 1,000 צופים בקרית־שלום.

הכנסות המישחק, בסך שני מליון שקל, יועברו לקרן למען הילדה בת ה־10, בתיה סיקולובסקי. הזקוקה לני־תוח לב דחוף.

נאה. משה איזנברג הכשרוני היטה בגניחה לאחר מסירה נאה של בד טובים. שפט יהושע לויה, 350 צופים ביבנה.

אורי גורן

הפועל כפר־סבא — מכבי שעריים (2—2) 2—2

השערים לכפ"ס: יצחק כיימוני (7), חיים מסיקה (15). השערים לשעריים: תמיר צוקן (9), משה זי־תון (35).

★ המצטיין: חיים מסיקה

המישחק לא התעלה לרמה גבוהה, אך הצופים בעפולה זכו לפיצוי של ארבעה שערים כבר במחצית הראשו־נה. חולשת ההגנה של שתי הקבוצות היתה הגורם הישיר לכמות השערים. שפט יוסף גרוסמן, לעיני 1,000 צופים בעפולה.

מכבי יבנה — בני־יהודה (1—1) 1—1

השער ליבנה: אשר חלפון (7). השער לבני־יהודה: משה איזנברג (11).

★ המצטיין: רוני מאיר

שני השערים בפתיחות המישחק היו האירועים היחידים הראויים לציון. הדמה היתה דלה תנבעה מכושר גופני לקוי ומיכולת אישית וקבוצתית בלתי מספקת. אשר חלפון הבקיע בבעיטת עונשין מ־18 מ', לאחר תרגיל הסעיה

טבלת בית א'

.1	באר־שבע	5	6—6	10
.2	הפועל חיפה	5	4—6	7
.3	הפועל ת"א	5	4—5	7
.4	מכבי חיפה	5	8—5	6

טבלת ליגה ב'

.1	הפועל פ"ת	5	4—6	9
.2	מכבי יבנה	5	5—5	7
.3	בית"ר ים	5	5—4	7
.4	בני־יהודה	5	4—4	5

טבלת ליגה ג'

.1	מכבי ת"א	5	6—10	11
.2	כפר־סבא	5	8—9	8
.3	שמשון ת"א	5	5—6	6
.4	מכבי שעריים	5	12—6	2

טבלת ליגה ד'

.1	מכבי נתניה	5	2—9	9
.2	מכבי פ"ת	5	3—5	6
.3	מכבי יפו	5	8—4	6
.4	הפועל ים	5	9—4	3

ליגה א'

● מחוז הצפון: הפועל עליה כפר סבא — הפועל נצרת עילית 3—1 (2—1); הפועל קרית שמונה — הפועל בית שאן 1—1 (0—1); מכבי טמרה — הפועל רעננה 1—1 (0—1); מכבי עפולה — מכבי אור עקיבא 2—0 (0—0); מכבי חדרה — מכבי שפרעם 2—2 (1—1); הפועל טירת הכרמל — בית"ר נהריה 0—0; הפועל קרית אתא — מכבי אחי נצרת 0—0.

● מחוז הדרום: הפועל אשקלון — הפועל קרית אתנו 1—0 (0—0); הפועל דימונה — הפועל יהוד 1—0 (0—0); מכבי לורדס חולון — הפועל קרית מלאכי 1—0 (0—0); מכבי השקמה רמת גן — מכבי קרית גת 0—0; הפועל אזור — הפועל ראשון לציון 0—0; הפועל בת ים — הפועל אור יהודה 0—0; בית"ר באר שבע היה חופשי.

הניחוש הנכון

.1	הפועל ת"א — הפועל ב"ש	2
.2	הפ' חיפה — מכבי חיפה	1
.3	מכ' יבנה — בני יהודה	x
.4	הפועל פ"ת — בית"ר ים	2
.5	הפועל כ"ס — מכ' שעריים	x
.6	מכבי ת"א — שמשון ת"א	1
.7	מכבי יפו — הפועל ים	1
.8	מכ' נתניה — מכבי פ"ת	x
.9	הפ' חדרה — הפ' חולון	1
.10	מכ' ר' עמידר — ר' השרון	x
.11	בית"ר ת"א — הכח ר"ג	1
.12	בית"ר נתניה — הפועל לוד	x
.13	בית"ר חיפה — הפ' טבריה	2

חדשות חוץ

נאסר סיקור תקריות אלימות ודרכי דיכויין באמצעי התקשורת

כוחות הביטחון בדרא"פ שוחררו מאחריות משפטית בטיפול במהומות

כ־100 אלף מפגינים נגד האפרטהייד מול שגרירות דרא"פ בלונדון ★ תגרות בין מפגינים לשוטרים

יוהנסבורג (אי־פי וע"צ). ממשלת דרום אפריקה הטילה בשבת איפול מלא על סיקור כלי התקשורת לגבי התקריות האלימות והדיכוי באזורים שבהם הוכרז על מצב חרום. הדבר עורר מחאה חריפה ביותר מצד כתבי החוץ.

התקנות החדשות שפורסמו במהדורה מיוחדת של "הרשומות" של דרום אפריקה, אוסרות על העיתונות, המקומית והבין־לאומית, לאסוף מידע חזותי (צילומים) או הקלטות על הפגנות אלימות כלשהן, וכן הפצתן ופרסומן. האיסור חל על האזורים יד הנסבורג, פורט אליזבת וקייפטאון — שם מצאו את מותם כ־800 איש ב־13 החודשים האחרונים.

ממשלת דרום אפריקה גורסת, כי נוכחותם של צלמים, צלמי טלוויזיה וציגי הרדיו, רק מדרבנת את המתפרעים ומאריכה את ההתנגשויות.

ברזות הביטחון מעל החוק

ראש ממשלת דרום אפריקה, פיטר בותה, פרסם צו על פיו כוחות הביטחון בכל רחבי המדינה משוחררים מאחריות משפטית על מעשים הקשורים בטיפולם במהומות הבין־גזעיות ובחקירת חשודים. הפירוש המעשי של הצו, אשר פורסם אף הוא בביטאון הרשמי של הממשלה, כי הצבא והמשטרה הם מעל החוק בדרום אפריקה וכל פעולה שלהם נעשית — אלא אם יוכח אחרת — בתום לב.

100 אלף בהפגנה בלונדון

תגרות ידיים פרצו בין שוטרים למפגינים כאשר כ־100 אלף מפגינים נגד מדיניות האפרטהייד נהרו בשבת אל שגרירות דרום אפריקה בלונדון.

עדי ראייה מסרו, כי מספר שוטרים נפצעו ומפגינים נעצרו, כאשר צעדו המפגינים אל כיכר טרפלגאר שבלב העיר. מפגינים זרקו ביצים, חזיזים והצבעות צבע לעבר מאות השוטרים, כאשר שלושה מצעדים נפרדים זרמו אל בניין השגרירות.

כיכר טרפלגאר היתה מלאה מפה לפה כאשר אוליבר טאמבו, נשיא הקונגרס האפריקאי הלאומי של דרום אפריקה (שנאסר בפרטוריה), והכומר ג'סי ג'קסון, שהיה מועמד דמוקרטי לנשיאות בארה"ב, הגיעו כדי לשאת את דברם, יחד עם הנבל גלניס קינוק, רעייתו של מנהיג מפלגת הלייבור שבאופוזיציה.

קבוצת שוטרים בדרא"פ מנפצת חלונות ראווה במרכז יוהנסבורג. (צילום: רוד האן גוד)

ביקורת בבריה"מ על החלטת הולנד להציב טילי שיוט

מוסקווה (אי־פי). כלי התקשורת הרשמיים בבריה"מ מתחו אתמול ביקורת על החלטת הולנד להסכים להצבת טילי שיוט בתחומה. לדבריהם, נכנעה ממשלת הולנד לרצון בעלות בריתה בנאט"ו במקום להיענות לרצון העם.

מקורות פרלמנטריים בהאג מסרו, כי 48 טילי השיוט יוצבו בהולנד החל מסוף 1988. במסגרת תכנית שאימץ נאט"ו ב־1978, ועל פיה יוצבו 572 טילי שיוט וטילי פרשינג 2 ב־5 מדינות באירופה. ההצבה כבר הוחלה בגרמניה המערבית, בבריטניה, בבלגיה ובאיטליה.

עורכה את המדור: אורית גלילי

צו נגד שני שרים קנדיים על בזיון ביהמ"ש

משרד ההגירה הקנדי סירב למלא הוראה לחשוף תיק

שלטונות ההגירה מונעים מבעלה ממוצא הודי של אזרחית קנדית לשוב לקנדה, בטענה שהנישואים הם פיקטיוויים

מאת גלעד הוהן
סופר "הארץ" בקנדה

אוטאווה (מיוחד ל"הארץ"). שופט קנדי הוציא אתמול צו על תנאי נגד שני שרים בממשלת קנדה, בעוון בזיון בית הדין בגין אי מילוי הוראה בדבר התנהגות פקידי משרדם כלפי אזרחים. שר החוץ, ג'ו קלארק, ושרת ההגירה, פלורה מקדונאלד, הצטוו להוכיח תוך ימים מעטים לשופט, אם יש סיבה שלא להביאם לדין על "פגיעה בסמכותו ובכבודו של בית המשפט".

השופט נענה בכך לבקשת פרקליטה של אזרחית קנדית ממוצא הודי, ששלטונות ההגירה מונעים מבעלה להגר למדינה. האשה התחתנה בעת שביקר אזרח הודי בקנדה לפני חמש שנים. לאחר הנישואין הוא חזר להודו. שלטונות ההגירה משוכנעים, שהנישואין נערכו אך ורק במטרה לאפשר לבעל להגר לקנדה.

באוגוסט הורה שופט למשרד ההגירה להעמיד לרשות עורך־הדין של האשה את התיק שנפתח לבעלה בסוכנות ההגירה הקנדית בניו־דלהי, אך ההוראה לא מולאה עד היום. עניני ההגירה נמצאים בסמכות משרד ההגירה ומשרד החוץ, והשופט גינה את פקידי שני המשרדים על הטיפול בפרשה.

רעיית סאחארוב: ניתנה לי אשרת יציאה למערב

אין בדעתה לצאת מגורקי, אלא בסוף נובמבר

מוסקווה (ע"ד וע"צ). ילנה בונר, רעייתו של המדען אנדריי סאחארוב, אישרה כי השלטונות העניקו לה אשרה לצורך יציאה למערב, בהתאם לתביעותיה זה שנה וחצי.

במברק ששלחה לידידים במוסקווה מבהירה בונר עם זאת, כי אין בדעתה לצאת מגורקי, העיר שאליה הוגלו סאחארוב ורעייתו, אלא בסוף חודש נובמבר.

דחיית המסע למערב נובעת מן הצורך לעשות הכנות, שיאפשרו לאנדריי סאחארוב להישאר לבד בגורקי, עיר המרוחקת כ־400 ק"מ ממוסקווה. כזכור, אסרו השלטונות הסובייטים על סאחארוב לעזוב את גבולות בריה"מ בחודש ינואר 1980.

שולץ יצא למוסקווה לדון בהכנות לפסגה

בריה"מ הסכימה להמשיך בשיחות על צמצום הנשק הגרעיני בז'נבה

וואשינגטון (ע' והדיעות). שר החוץ האמריקאי, ג'ורג' שולץ, יצא בשבת למוסקווה, לשיחות עם מנהיג בריה"מ, מיכאיל גורבאצ'וב, כדי להמשיך בהכנות האינטנסיביות לפגישה בין שני ראשי מעצמות העל, ב־19 בנובמבר.

שולץ, האמור להגיע לבירה הסובייטית מחר, לאחר נחיתת ביניים בהלסינקי, כבר נפגש עם גורבאצ'וב לשיחה קצרה, בעת הלווייתו של קונסטנטין צ'רניינקו במארס.

בעת ההכנות לוועידת הפסגה ביקש רייגן להדגיש את הבעיות הדו־צדדיות, ולא את בעיית הפיקוח על החימוש.

לשר החוץ האמריקאי נילווים בביקורו במוסקווה היועץ לענייני פיקוח על החימוש, פול ניצה, והיועץ של הנשיא רייגן לענייני ביטחון לאומי, רוברט מקפרליין.

ז'נבה (ע"ד וע"צ). בריה"מ הסכימה להמשיך השבוע בשיחות על צמצום הנשק הגרעיני בז'נבה, כדי לדון בהצעה אמריקאית חדשה שהוגשה ביום שישי רשמית בז'נבה.

הסיבוב הנוכחי, השלישי מאז החלו במארס השנה השיחות בין מעצמות העל, אמור היה להסתיים ביום שישי, אולם ארה"ב ביקשה להאריך את הדיונים, כדי לאפשר לצוות שלה להגיש את ההצעה החדשה בפרוטרוט.

דובר של המשלחת האמריקאית אמר, כי עתה מצפים שהמו"מ יופסק ביום חמישי, ועד אז יתקיימו מספר ישיבות.

מתיחות בין ממשלת צרפת לצבא

גנראל הושעה מתפקידו בשל ביקורת על השריון הצרפתי

טען שיחידות השריון הצרפתיות מפגרות בדור או שניים אחרי בריטניה וגרמניה

פאריס, (ע"צ וע"ד). המתיחות בין ממשלת צרפת לצבא גברה באחרונה בעקבות חומרת העונש שהוטל על גנראל, שמתח ביקורת על השריון הצרפתי.

מפקד הדיוויזיה המשוריינת הראשונה של צבא צרפת, המוצבת בגרמניה המערבית, הגנראל פיליפ ארנולד, הושעה מתפקידו 48 שעות לאחר שמתח ביקורת בפני עיתונאים צרפתים על איכות הטנקים המסופקים ליחידות צרפתיות. כפי שנמסר אמר הגנראל לעיתונאים, כי יחידות השריון הצרפתי מפגרות בדור או שני דורות אחרי אלה של בריטניה וגרמניה המערבית. הוא הוסיף ואמר, כי כמה מבין הטנקים העומדים לרשות צרפת הם משנת 1960.

צעד מרחיק לכת זה, שלא ננקט אלא פעמים מאז 1962 נגד גנראלים של הצבא הצרפתי, מצביע על ההחלטה הנחושה של ממשלת צרפת לחזק את פיקוחה על הצבא.

ממשלת בון:

מזרח־גרמניה סילקה אחרון המוקשים על גבולה עם המערב

בון, (ע"ד). גרמניה המזרחית סילקה ביום ו' את האחרון מבין כ־2 מיליון מוקשים שהותקנו לאורך הגבול עם גרמניה המערבית — נאמר בהודעה שפורסמה על ידי ממשלת בון.

המוקשים, שהותקנו בראשונה ב־1961 כדי להרתיע אזרחי גרמניה המזרחית מלנסות ולהימלט למערב, סולקו על ידי שומרי גבול לאורך הגזרה הגובלת עם באוואריה.

על סילוק המוקשים הוחלט בשיחות שקיימו ב־1983 מנהיגי שתי המדינות הגרמניות.

מצרים קיבלה מטוס הוקאיי

קהיר (ע"צ). מצרים קיבלה מארה"ב מטוס־מכ"ם "הוקאיי אי־2סי", מסר מפקד חיל האוויר המצרי, הגנראל מחמוד עבדל חמיד חילמי, בהודעה שמסר ביום חמישי לרגל יום השנה להקמת חיל האוויר המצרי.

הוא גילה כי צוות מצרי נמצא מאז ספטמבר בארה"ב כדי להתאמן במערכות המכ"ם המתוחכמות והנעזרות לתצפית על מטוס זה, מתוצרת מפעלי גרומן.

טווח הרדאר של מטוס זה מגיע ל־480 ק"מ. המטוס יופעל מעשית ב־1987, מכיוון שאימון הצוות נמשך 12 עד 14 חודש.

מצרים אמורה לקבל מטוס נוסף מסוג זה, וכן מספר מפציצי־קרב אף־16, שמהם הוזמנו 80 יחידות, אמר הגנראל חילמי.

כמו כן אמר כי קהיר תקבל תוך שלושה חודשים משלוח ראשון של מפציצי־קרב צרפתיים מדגם מיראז' 2000, שמהם הוזמנו 20 יחידות.

היום — הבחירות בארגנטינה

בואנוס איירס (ע"ד). אזרחי ארגנטינה נקראים היום לקלפי, כדי לבחור מחצית מחברי בית־הנבחרים. הבחירות נערכות לאחר שהנשיא אלפונסין הטיל על המדינה מצב חירום מוגבל.

המפלגה הרדיקלית שבראשות אלפונסין מקווה שתשמור על הרוב שלה בבית הנבחרים, שבו 254 מושבים או אף תגדיל אותו.

מפלגות האופוזיציה ממקדות את הביקורת על הנשיא בתכנית הצנע הכלכלית שלו, שהונהגה לפני ארבעה חודשים.

כ־18.5 מיליון מצביעים הם בעלי זכות בחירה, והם יבחרו 127 צירים, 507 חברי קונגרס אזוריים, 96 סינאטורים אזוריים ו־6,139 חברי מועצות עירוניות.

הנשיא החדש של טנזניה נבחר ברוב של 92%

דאר־א־סלאם (ע"ד). הנשיא החדש של טנזניה, עלי חסן מויני, זכה ב־92.2 אחוז מהקולות בבחירות שנערכו ביום א' שעבר, ושבהן היה מועמד יחיד, נמסר אמש.

המראות ונחיתות

(ע). להלן המראות והנחיתות בנמל תעופה בן־גוריון ביום ראשון 3.11.85:

המראות

ב־0545 פן אמריקן (115)0 לפריס ניו־יורק וסן־פרנציסקו, ב־0630 אל־על (1317) ללונדון, ב־0645 טי.וו.אי. (805) לפריס ניו־יורק וסן־פרנציסקו, ב־0645 טי.וו.אי. (825) לפריס ובוסטון, ב־0650 אל־על (357) לפרנקפורט, ב־0705 אל־על (337) לאמסטרדאם, ב־0720 לופטהאנזה (607) למינכן, ב־0725 בריטיש איירווייס (577) ללונדון, ב־0740 אל־על (541) לאתונה, ב־0750 סוויס אייר (333) לציריך, ב־0800 אל־על (323) לפריס, ב־0805 איירפרנס (139) לפריס, ב־0830 אל־על (015) ללונדון וניו־יורק, ב־0850 אולימפיק (302) לאתונה, ב־0900 אל־על (385) לרומא, ב־0905 אייר סיני (055) לקהיר, ב־0930 אל־על (847) לציריך, ב־1005 טי.וו.אי. (885) לניו־יורק, ב־1010 ארקיע (741) לפריס, ב־1030 אל־על (377) לקופנהגן, ב־1045 אל־על (331) לוינה ובריסל, ב־1100 אל־על (363) לוינה, ב־1145 אל־על (315) ללונדון, ב־1200 אל־על (353) למינכן, ב־1205 אל־על (331) לבריסל, ב־1215 אל־על (5051) לשטוטגארט, ב־1300 קונדור (3195) למינכן, ב־1405 אל־על (521) למרסיי, ב־1420 אוסטריין איירליינס (712) לוינה, ב־1515 ארז לויד (709) לפרנקפורט, ב־1520 האפאג לויד (866) למינכן, ב־1545 איירפרנס צ'רטר (7951) לפריס, ב־1555 ק.ל.מ. (532) לאמסטרדאם, ב־1630 לופטהאנזה (605) לפרנקפורט, ב־1705 איבריה (889) לברצלונה ומדריד, ב־1725 סבנה (204) לבריסל, ב־1745 אל־על (1357) לפרנקפורט, ב־1825 אליטליה (747) לרומא, ב־1845 אל־על (1325) לפריס, ב־1905 סיפרוס איירווייס (429) ללרנקה, ב־1930 אל־על (1319) ללונדון, ב־2045 אל־על (443) לקהיר, ב־2235 בריטניה איירווייס (6592) ללוטון.

נחיתות

ב־0405 אל־על (324) מפריס, ב־0435 אל־על (318) מלונדון, ב־0820 אייר סיני (054) מקהיר, ב־0850 אל־על (512) מיוהנסבורג וניירובי, ב־1140 קונדור (3194) ממינכן, ב־1235 אל־על (542) מאתונה, ב־1330 אוסטריין איירליינס (711) מוינה, ב־1355 טי.וו.אי. (880) מנמ"ת אנטוניו ניו־יורק ואתונה, ב־1400 ק.ל.מ. (531) מאמסטרדאם, ב־1410 האפאג לויד (865) ממינכן, ב־1415 ארז לויד (708) מפרנקפורט, ב־1425 איירפרנס צ'רטר (7950) מפריס, ב־1440 אל־על (008) מניו־יורק, ב־1515 לופטהאנזה (604) מפרנקפורט, ב־1525 טי.וו.אי. (808) מסן־פרנציסקו ניו־יורק ופריס, ב־1525 טי.וו.אי. (812) מבוסטון ופריס, ב־1605 איבריה (888) ממדריד וברצלונה, ב־1615 סבנה (203) מבריסל, ב־1650 אל־על (358) מפרנקפורט, ב־1710 אליטליה (746) מרומא, ב־1750 אל־על (386) מרומא, ב־1750 אל־על (316) מלונדון, ב־1820 סיפרוס איירווייס (428) מלרנקה, ב־1845 אל־על (324) מפריס, ב־1905 סוויס אייר (332) מציריך, ב־1910 אל־על (348) מציריך, ב־1915 אל־על (338) מאמסטרדאם, ב־1915 אל־על (364) מוינה, ב־1920 איירפרנס (136) מפריס, ב־2010 אולימפיק (301) מאתונה, ב־2020 ארקיע (742) מפריס, ב־2105 אל־על (354) ממינכן, ב־2130 אל־על (5052) משטוטגארט, ב־2135 בריטניה איירווייס (6590) מלוטון, ב־2155 דן אייר (1812) מלונדון, ב־2200 אל־על (378) מקופנהגן, ב־2245 אל־על (334) מבריסל, ב־2330 אל־על (522) ממרסיי.

כל המראות והנחיתות זמנן אינו סופי. את המועד המדוייק יש לוודא כשעתיים לפני המועד המצויין לעיל, בטלפון 03־381111.

בעיטה חופשית

THE UNIVERSITY OF JORDAN LIBRARY SERIAL 65981 CLASS DATE 20 SEP 1987

בית"ר ת"א בכושר לאומי: מחץ 6—2 את הכח רמת־גן

בית"ר נתניה החמיץ בעיטת־11 נגד לוד שסיימה 1—1 ושמרה על מקומה בפיסגה

ליגה ארצית

מאת יצחק לביא

לכל הספקנים למיניהם, והיו רבים כאלה בשבועות האחרונים, הוכח אתמול כי ראוי שלליגה הלאומית תוחזר נציגה נוספת של העיר תל אביב — בית"ר תל אביב. שחקני "המנורה" בהדרכת מאמנם, ליאון קונסטנטינובסקי, התאוששו מהר מהפסד החוץ בשבוע שעבר (1—2) בלוד והשיגו ניצחון ביתי מוחץ 6—2 על קבוצת צמרת אחרת, הכח רמת־גן תוך הפגנת כושר מעולה. כמובן שלכל עמל רב המשקיע יש פירות — עליה למקום השני מהרביעי, לאחר שהיה ממושבת מחוץ לשלישיה המובילה.

המוליך הפועל לוד, בהשראת שוער הכנסה יעקב בנודיס, הוליך נקודה חשובה מהמפתיע של הליגה הארצית, בית"ר נתניה (1—1). הניכוי של יהושע פייגנבוים יורד למקום השלישי הריחו משם את מכבי רמת־עמידר, שלא הצליח לנצח במגרשו את הפועל רמת השרון (1—1), לאחר ארבעה ניצחונות רצופים. הפועל טבריה התקדם למקום החמישי לאחר ניצחון החוץ 1—0 על בית"ר חיפה.

בניגוד לשתי הרמת גניות, הכח ועמידר, זכה הפועל ר"ג בניצחון שני רצוף שקידמו למקום הי11. הפועל בית־שמש הוא היחיד שנותר ללא ניצחון.

שלוש קבוצות ניצחו השבת בבית, שתיים בחוץ, שלושה מישחקים לא הוכרעו. 20 שערים הובקעו במחזור הפורה בו צפו 8,500 איש.

ביתר נתניה — הפועל לוד
(0—0) 1—1

השער לנתניה: ישראל פוגל (72). השער ללוד: יעקב הלל (49).

★ המצטיין: יעקב בנודיס

כדורגלני בית"ר נתניה לא הצליחו לנצל את יתרונם הביתי כדי להדיח את המוליך מלוד מפיסגת הליגה הארצית, הגם ששלטו בבירור במהלך המישחק. הניכוי של יהושע פייגנבוים ראויים בכל זאת למלוא השבח המגיע על מישחקם הבטוח וכן על העובדה שגם לאחר המחזור השמיני הם היחידים, שטרם נוצחו העונה. כדורגלני לוד הוליכו בפתיחת המחצית השניה משער של הקשר יעקב הלל. בדקה ה־60 בעט הלוליין משה גבאי כדור מהנקודה הלבנה לקורת לוד. חלוץ הרכש החדש ישראל פוגל איזן את התוצאה. שוד קניו של שמואל רוזנטל הביא את נקודת הליגה לשוער המצוין יעקב בנודיס שמילט פעמים רבות את שערו ממצבי הבקעה קורצים של חלוצי נתניה.

שפט דאוד סוהיל, 5000 צופים בנתניה.

בית"ר תל אביב — הכח רמת־גן
(1—3) 2—6

השערים לבית"ר: רוני צפוס (16, 58 בבעיטות 11 מטר), ירון כהן (38, 75), דב רמלר (26), יעקב נמנד (85). השערים להכח: דוד מאיר (1), אברהם לוי (50, בבעיטת 11 מטר).

★ המצטיין: דב רמלר

היכולת הדלה של שחקני הכח בגרעית המישחקים, עד אתמול, באה לידי ביטוי ביתר שאת בתבוסת החוץ 6—2 לבית"ר תל אביב. שתי קבוצות הצמרת הציגו מישחק טוב ופתוח. בית"ר הצליח להבקיע במישחק אחד יותר ממחצית השערים שהבקיע עד אתמול. הדיוק נכבד גם משום ששחקני בית"ר נולצו מפיגור בן שער כבר בפתיחה. הבית"רים הצליחו לנצל יותר הזדמנויות, אולם יחד עם זאת יכלו להכפיל את התוצאה. החלוץ דב רמלר תפס גם בהגנה ומלבדו בלטו ירון כהן ויעקב נמנד, קשר הכח, יצחק מבצור הורחק בגלל שני כרטיסים צהובים.

שפט יצחק בן יצחק, 450 צופים בשכונת התקוה.

שמואל קליגר

הפועל טבריה — בית"ר חיפה
(0—0) 0—1

השער: עמוס כהן (66)

★ המצטיין: מאיר בראיבגי

הפועל טבריה היה ראוי בהחלט לניצחונו בעיקר בזכות יכולתו הטובה במחצית הראשונה. הטבריינים הציגו בפרק זמן זה כושר טוב, אולם התמקדו בבזבוז בקודה פרוגליו של חלוץ דוד אבוטבול. השוער הוותיק מאיר בראיבגי מנע הבקעת כמה שערים, דוקא במחצית השניה, החלשה יותר, הבקיעו האורחים את שער הניצחון. היה זה בדקה ה־66 כאשר עמוס הגביה כדור לרחבה ועמוס כהן נגח לרשת.

שפט שלמה שחר, 1500 צופים בקרית חיים.

אלברט אלגרבלי

מכבי רמת עמידר — הפועל רמת השרון
(0—1) 1—1

השער לעמידר: פיני בנישתי (24). השער לרמת השרון: יואב אברהם (81).

★ המצטיין: אושר עמנק

כדורגלני רמת עמידר לא ניצלו את מגרשם הביתי כדי לטפס במעלה הצמרת. הם הוליכו אמנם במחצית הראשונה ויכלו להבקיע שערים נוספים, אלא שתשע דקות מהסיום נכבש שער השוויון.

שפט בני כהן, 400 צופים ברמת עמידר.

הפועל חדרה — הפועל צפרירים חולון
(0—0) 0—3

השערים: עמי אלחדד (51 בבעיטת 11 מטר), מלכיאל סוכר (71), רונן שפירא (82).

★ המצטיין: עמי אלחדד

הפועל צפרירים חולון שב וחזר למקומו הטבעי בתחתית, אחרי שנראה כי הוא נחלץ משם. במחצית הראשונה עוד החזיקו החולונים מעמד, אלא ששיפור ביכלתו של הקשר עמי אלחדד גרם למיפנה הזה. השליטה החדרתית במחצית השניה היתה מוחלטת. חלוץ חולון בני רמתי הורחק בדקה ה־60 בגלל מלים מיותרות לשופט.

שפט יעקב אלימלך, 250 צופים בחדרה.

הפועל רמת גן — הפועל יהוד
(0—0) 0—1

השער: נסים רבי (73).

★ המצטיין: נסים רבי

האם מתחיל הפועל רמת־גן לטפס על הדרך הנכונה נראה שכן. אמנם קשה להסביר את צבירת שש הנקודות הרצופות, לאחר הפתיחה הכושלת. הרמת גנים ניצחו במישחק החוץ ביהוד בזכות יכולתו המעולה של החלוץ הצעיר הכשרוני, נסים רבי, שהבקיע את שער הניצחון. כדורגלני יהוד גילו יכולת מאכזבת ביותר.

שפט יעקב כהן, 500 צופים ביהוד.

טבלת הליגה הארצית

.1	הפועל לוד	8	5—12	17
.2	בית"ר ת"א	8	9—17	16
.3	בית"ר נתניה	8	4—11	16
.4	רמת עמידר	8	5—7	15
.5	הפועל טבריה	8	8—8	13
.6	הכח ר"ג	8	11—9	13
.7	בית"ר רמלה	8	5—8	11
.8	הפועל חדרה	8	6—8	11
.9	רמת השרון	8	12—8	11
.10	הפועל עכו	8	7—9	9
.11	הפועל ר"ג	8	7—5	9
.12	הפ. חולון	8	10—6	9
.13	בית"ר חיפה	8	7—5	6
.14	הפ. מרמורק	8	10—5	6
.15	הפ. יהוד	8	8—5	5
.16	בית שמש	8	15—7	3

הפועל מרמורק — בית"ר רמלה
(0—1) 0—1

השער: רמי אשכנזי (5).

★ המצטיין: גיא לוי

מרמורק ניצחון בכוחה לקבוצה הרחובותית, הפועל מרמורק. שער הניצחון הובקע בנגיחה כבר בדקות הפתיחה על ידי חלוץ הרכש מאילת, רמי אשכנזי, לאחר הרמת כדור של תוח שעבי. הרמלאים היו עדיפים ברוב דקות המישחק, אלא שכדוריהם נבלמו ברחבת שער מרמורק בידי שוער הרכש התהנתיקואל גיא לוי.

שפט אריה פרוסט, 500 צופים ברחובות.

הפועל עכו — הפועל בית שמש
(1—0) 1—1

השער לעכו: שמעון ועקנין (46). השער לבית שמש: שלמה אבוטבול (45).

★ המצטיין: שלמה אבוטבול

הפעם היו האורחים מבית שמש קרובים לאפשרות הבריעה לראשונה העונה. הם הוליכו 1—0 משער של החלוץ המצטיין שלמה אבוטבול, ממש עם השריקה למחצית, אלא שיתרונם החזיק מעמד דקה אחת בלבד. שמעון ועקנין המקומי איזן את התוצאה וגרם לחלוקת נקודות צודקת במישחק השקול, בו בלטו האורחים רחמים שילה ויעקב אבוטבול. בדקה ה־75 הורחק חלוץ־הרכש העכואי עופר רוזה לאחר הכשלת שחקן יריב.

שפט מאיר בנישתי, 1000 צופים בעכו.

במחזור הבא

● הפועל טבריה — הפועל חדרה
● הפועל לוד — בית"ר חיפה
● הכח ר"ג — בית"ר נתניה
● בית"ר רמלה — בית"ר ת"א
● רמת השרון — מרמורק
● הפועל ר"ג — רמת עמידר
● בית שמש — הפועל יהוד
● הפועל חולון — הפועל עכו

מנשנגלאדבך מובילה בבונדסליגה

פיזנטי שיחק רק 30 דקות וקלן נוצחה 3—2

ליגה גרמנית

מאת זיגמונד שפיגלר

דיסבורג (מיוחד ל"ספורט הארץ"). דוד פיזנטי ישב אתמול על הספסל במשך 60 דקות לפני שהוכנס על־ידי המאמן לאחר אבל לא מנע הפסד קבוצתו 2—3 לבאייר אירדינגן.

לאחר הסביר לי שפיזנטי הגיע לכאן רק ביום רביעי אחרי נסיעה מתישה מניו־זילנד והספיק לקיים רק אימון אחד. "חשבתי שזה אינו מספיק כדי להעמידו במאמץ של 90 דקות", הסביר לאחר. גם פיזנטי הסכים שלא היה מקום להרכיבו למישחק שלם. "אני מקווה להיות בכושר מלא לקראת המישחק נגד בוהמיאנס בפראג ביום רביעי", אמר לי הבלם הלאומי הישראלי שהוצב שוב בקשר הגנתי. הוא הוכנס במצב של 2—2 אבל חמש דקות לסיום ניצל לתגיגנס מישגה של השוער שומאכר וקבע את תוצאת המישחק.

מהפך חל בעיקר שבת בצמרת הטבלה כאשר בורוסיה מנשנגלאדבך עלתה לראשונה מזה שמונה שנים למקום הראשון כשהיא מקדימה בהפרש שערים את ורדר ברמן. גלאדבך ניצחה בחוץ את בורוסיה דורטמונד 3—2 אבל עליה להודות לבאייר לוורקוזן שהנחילה הפסד מהמם לברמן 5—1. מיל (2) ובורובקה הבקיעו לגלאדבך. רדוקאב ווגמן לדורטמונד.

צה בום־קון הקוריאני הבקיע שלושה לזכות לוורקוזן בניצחון על ברמן. שראייר ושלגל הוסיפו את השערים האחרים ולבצוף הבקיע את שער הכבוד לאורחים. אוטו רהאגל, מאמנה של ברמן, אמר שלאור היכולת שהציגה לוורקוזן היא מועמדת רצינית לאליפות. אריך ריבק מאמנה של לוורקוזן הגיב: "כנראה שלא ראית אותנו במישחקים אחרים".

ויינקלהופר (50) והרד (83) הבקיעו את השערים בניצחון 2—0 של באיירן מינכן בקייזרסלאוטרן שהיה זה ההפסד הביתי הראשון העונה.

יתר התוצאות: פרנקפורט — שטוטגרט 1—1, האמבורג — נירנברג 1—0, דיסלדורף — סארבריקן 2—2, בוכום — שאלקה 1—1, מאנהיים — האנובר 5—1.

צמרת הטבלה
(אחרי 13 מישחקים)

.1	גלאדבך	16—30	19
.2	ברמן	22—35	19
.3	באיירן	13—25	18
.4	לוורקוזן	17—27	16
.5	מאנהיים	19—28	16

תדיראן

מחקר ופיתוח (1985) בע"מ

הודעה בדבר תיקון תשקיף החברה מיום 30.6.85

תשקיף החברה מיום 30.6.85 על פיו מוצעות 4,000,000 יחידות המורכבות כל אחת ממניה רגילה בת 1 שקל ע"נ ואג"ח בע"נ של 4000 שקל יתוקן כלהלן:

1. בכל מקום בתשקיף בו קיימת התייחסות למועד פדיון אגרות החוב, יש לקרוא 1.7.91 במקום 1.7.94 כי מועד הפדיון יוקדם ב־3 שנים.

בפרק 29 — סעיף 5.1 ובסעיף 5.3 יהיה הנוסח המתוקן כדלקמן:
"תדיראן מתחייבת לשאת בכל הוצאות חברת הבת עד ליום 1.4.92".

2. משך התקופה בה תעביר תדיראן בע"מ תמלוגים לחברה, וכן משך התקופה בה ישולמו לבעלי המניות דיבידנדים שמקורם בכספי התמלוגים המוזכרים לעיל, יקוצר, כך שהמועד האחרון להעברת התמלוגים ותשלום הדיבידנד יהיה 1.4.91.

הסעיפים הבאים בתשקיף יתוקנו בהתאם:

בפרק 3 — בסעיף 3.4.1 יושמטו השנים 1991, 1992 ו־1993 כשנים מזכות.

בפרק 26 — בדו"חות הכספים של תדיראן בע"מ בבאור 14 יתוקן הנוסח כדלקמן:
"... החברה תשלם תמלוגים בשעורים מדורגים המתבססים על מכירות החברה בשנים 1986-1990".

בפרק 29 — בסעיף 4.1 ב' יושמטו השנים 1991, 1992 ו־1993 כשנים מזכות.

3. בהקדמת מועד הפדיון של האג"ח יש משום שינוי הערך הנוכחי הנקי בשעורי מס שונים להשקעה ברוטו של 100 דולר. לפיכך במקום: "טבלת ערך הנוכחי הנקי בשעורי מס שונים להשקעה ברוטו של 100 דולר" המופיעה בסעיף 28.5 בתשקיף — "אומדן תשואותלמשקיעי" תבוא הטבלה הבאה:

טבלת ערך נוכחי נקי בשעורי מס שונים להשקעת ברוטו של $100

	הכנסת עבודה		"הכנסה מעסק ומשלוח יד"
1 שעורי המס	50%	60%	60%
השקעה נטו $			
(בניכוי המס שנחסך)	50.00	40.00	42.80
ערך נוכחי נקי	3.4	13.4	10.6

4. בהקדמת מועד הפדיון כאמור לעיל יש משום שינוי תזרים המזומנים. לפיכך במקום "תזרים המזומנים" המופיע בסעיף 28.5 בתשקיף "אומדן תשואות למשקיעי" יבוא:

בהתאם לאומדן המכירות שהוצג, תזרים המזומנים הצפוי לנישום במס שולי של 60% המשקיע 250 דולר ברוטו הינו:

1/7/85	(100)	השקעה נטו
6/1/86	15.03	דיבידנד ביניים מוקדם וחד פעמי נטו*
6/86	6.59	דיבידנד ביניים נטו*
4/87	24.90	דיבידנד נטו*
4/88	26.15	דיבידנד נטו*
4/89	26.15	דיבידנד נטו*
4/90	22.04	דיבידנד נטו*
4/91	3.81	דיבידנד נטו*
7/91	100.00	פדיון האג"ח

משקיע אשר הכנסתו "הכנסת עבודה" בשיעור מס שולי של 60%, הרוכש בהקצאה במקור 25 יחידות, משלם 100 דולר נטו כאשר תזרים המזומנים הנ"ל מהווה הצפוי לו במהלך תקופת התמלוגים (כולל פדיון האג"ח) הינו 224.7 דולר.

* לפרטים בדבר דיבידנד היחידות עפ"י תשקיף תדיראן מחקר ופיתוח (1984) בע"מ ראה תת סעיף 3 בסעיף אומדן המכירות בפרק זה.

5. בהקדמת מועד הפדיון כאמור לעיל יש משום שינוי שעורי התשואה. לפיכך במקום "שעורי התשואה" המופיעה בסעיף 28.5 בתשקיף "אומדן תשואות למשקיעי" יבוא:

3. שעורי תשואה.
הטבלה להלן מציגה את שעורי התשואה השנתית נטו של היחידות לגבי נשומים בשעורי מס שוליים של 60% ו־50% בהתייחס להסתברויות שונות של אומדן מכירות ובהנחה שזרמי המזומנים מושקעים מחדש בתשואה האמורה.

שעורי המס השולי	100%	90%	80%	70%
	אחוז מאומדן המכירות			
א. הכנסת עבודה				
60%	24.2	22.1	20.2	18.3
50%	16.3	14.8	13.3	11.7
ב. הכנסה מעסק ומשלוח יד				
60%	21.7	19.8	18.0	16.2

בהנחה קיצונית שמכירות תדיראן בתחומי קבוצות הפיתוח ישארו ברמה הדולרית של 1984, למשקיע שהינו נישום שכיר בדרגת מס שולי של 60%, שיעור התשואה נטו הינו 11.4%.

6. בפרק 28.5 בקטע המתייחס לאומדן המכירות — ימתקו מטבלת אומדן המכירות השנים 1991-1993.
כמו כן בסעיף 2 א' יתוקן הנוסח כדלקמן:
"תכנון המכירות לשנים 1986-1990 בתחומים אלו משקף גידול של כ־134% במכירות בדולרים שוטפים (כ־24% לשנה).

בפרק 28.5 בקטע "הערכת השווי הכלכלי של היחידות המוצעות" בסעיף 6 יתוקן הנוסח כדלקמן:
"החישוב מבוסס על פדיון היחידות ביום 1.7.91".

תאריך תיקון התשקיף: 3.11.85

העתק מתיקון התשקיף ומההיתר לפרסומו הוגשו לרשם החברות.

להט הורה להפסיק הבניה באתר החדש של הסינימטק

לאחר שהתברר כי במקום בוצעה הריגת בניה

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל־אביב

ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, הורה להפסיק את העבודה באתר הסינמטק החדש, הנבנה על־ידי קרן תל־אביב לפיתוח. בראשה עומד להט עצמו. לאחר שהתברר, כי במקום בוצעה חריגת בניה – כך מסר דובר העירייה.

במהלך העבודות להקמת הסינמטק ברחוב הארבעה בוצעה חריגה של מטר וחצי לכל בקו הבניין. מהנדס עיריית תל־אביב, שמאי אסיף, פנה באמצעות לקרן תל־אביב לפיתוח וזו מונה להפסיק את העבודות כבר עם עקב החריגה.

"כדי לא לאבד את התרומה"

מנהל הקרן, חנן ברזילי, הבסק גם כעותו של להט, אישר, כי מאז גילוי החריגה נמשכו העבודות במקום. כיוון שברור היה, שהעניין יאושר בזמן הקרוב, הוועדה המחוזית אישרה, לדבריו, באופן עקרוני את התכנית "כדי לא לאבד את התרומה, שקיבלה הקרן להקמת הסינמטק, החלטתי", אמר ברזילי, "להמשיך בעבודות". "כאשר הופנה הבהרה את תשומת לבי, כי יש להפסיק את העבודה, החלטתי להפסיקה".

הבקשה לחריגות בניה של שפירא — לוועדה מחוזית

בעקבות פניית חבר מועצת עיריית ת"א מ"שינוי", הגורס כי קבלת הדרישות היא בבחינת יחס מועדף כלפי חבר כנסת

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל־אביב

הדיון בעניין בקשותיו של חבר־הכנסת אברהם שפירא, לאפשר לו חריגות בניה בביתו בתל־אביב יועבר לדיון בוועדה המחוזית לתכנון ולבניה.

חבר מועצת עיריית תל־אביב, אברהם פורז (שינוי), פנה לפני ימים אחדים ליו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, יצחק כספי, וביקש ממנו, כי הדיון יועבר, כפי שמאפשר החוק, לוועדה המחוזית לתכנון ולבניה.

כזכור, מבקש שפירא בין השאר יציאה לגג בקומה, בו הוא מתגורר, וכן בניית חניה. פורז גורס, כי קבלת דרישותיו של שפירא היא בבחינת יחס מועדף כלפי חבר־הכנסת. להערכתו, ע"י כויה הוועדה המחוזית לבדוק נקודה זו של העדפות בדקדקנות רבה יותר.

נפגעו 3 קרונות הובלה של כי"ל בתאונת רכבת באשדוד

העובדים היו בהפסקת צהריים ולכן לא היו נפגעים

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני מלכלה

בשבוע שעבר אירעה שוב תאונת רכבת, במהלכה נפגעו קרונות הובלה של קונצרן "כימיקלים לישראל".

התאונה אירעה בנמל אשדוד ביום שלישי שעבר, בעת שקטר של רכבת ישראל ניסה להתחבר לכמה קרונות להובלת מוטס. הקרונות, שלא נבלמו כהלכה, החלו לנוע על המסילה עקב דחיפת הקטר ולאחר תנועה ללא בלי מים לאורך כשני קילומטרים הגיעו לאזור הפריקה והטעינה של "כימיקלים לישראל", שם התנגשו בחוזקה בכמה קרונות של הקונצרן.

כתוצאה מהתנגשות נפל קרון אחד מהמעמדים. עליו הצב, ושני קרונות ירדו מהמסילה. באותה עת היו העובדים בהפסקת צהריים ובמבל־אשדוד סבורים, כי רק בשל כך לא נפגעו עובדים. הנזק הסופי עדיין לא הוערך, אך נראה כי מדובר בעשרות ואולי במאות אלפי דולרים.

יצוין, כי לפני כמה שבועות איבדה "כימיקלים לישראל" 12 קרונות שנהרסו כליל בתאונת רכבת שהתרחשה לה פוספטים. רכבת זו ירדה מהמסילה, שהתגלו בה תהליכי ריקבון.

מרדכי דרוויש שוחרר בערבות

השופט השתכנע שאין חשש שהחשוד ישפיע על החקירה

מאת צבי הראל
סופר "הארץ"

בית־המשפט המחוזי בתל־אביב קיבל שלשום את הערר, שהגיש מרדכי דרוויש, מנהל המחלקה לשיפור פני העיר בעיריית ירושלים, והורה לשחרר בערבות. הערר, שהגיש דרוויש, ניתן לאחר שבסוף השבוע הורה שופט בית־משפט־השלום־בתל־אביב, חיים אילת, לעצור אותו ל־10 ימים, בחשד לעבירות מרמה ושוחד, לרבות לקיחת שוחד תחבולה ועבירות על חוקי המסבק.

השופט משה טלגם התנה שחרורו של דרוויש בכמה תנאים, ביניהם, התנאי שלא יתגורר בירושלים עד להחלת משפטו, שלא יחזור לעבודתו בעירייה ושלא יעמוד בקשר עם המעורבים הנוספים בפרשה.

בהחלטתו אימץ השופט טלגם את טענת סניגורו של החשוד, עורך־הדין יאיר גרין, שטען, שאין חשש, כי החשוד ישפיע על החקירה ויתאם גרסאות עם המעורבים הנוספים בפרשה.

סגנו של דרוויש, אברהם לוי, נעצר שלשום בפקודת בית־המשפט לחמישה ימים כחשוד במעורבות בפרשה זו.

ערכה את העמוד: עדה ארשטיין

TowerAir

SWITZERLAND

זמש עור ובגדים
מנקים רק בניקוי
פורמברג
כי אצלנו מנקים יותר טוב
רמת גן, המעגל 2
פינת ביאליק 55, טל' 725401

"עליסה בארץ הפלאות" הוקרן במועדון של רצ ביים בשבת בבוקר

חברי מועצת גדולי תורה ביטלו הפגנת החרדים נגד הקרנת סרטים בבית אגרון

בתקווה שכמחווה תימנע גם הקרנת הסרט ★ אנשי רצ: הרבנים אברהם לייזרזון ומאיר פורוש איימו להפעיל נגדנו כוח בעתיד ★ עיריית ירושלים מתכוונת לנקוט צעדים חוקיים נגד המועדון על הפרת חוק עזר עירוני

מאת נדב שרגאי
סופר "הארץ" בירושלים

הפגנת החרדים (20 אלף איש) שאירגנה "בשכונות ירושלים "לאגודת ישראל" נגד הקרנת סרטי קולנוע בשבת בבית העיתונאים (בית אגרון) בוטלה ברגע האחרון, בהוראת כמה מחברי מועצת גדולי התורה.

במשך כל יום שישי בצהריים ולפנות שבת התקיימו מגעים בין נציגי החרדים, בכשכונות ירושלים, חברי אגודת העיתונאים והאמרגן המפעיל את פעולות התרבות בבית אגרון, כדי למנוע את הפגנת החרדים המתוכננת בשבת בבוקר. כעט לפני כניסת השבת, נועצו אנשי אגודת ישראל בחברי מועצת גדולי התורה. האלה הורו להימנע מההפגנה, בתקווה שכמחווה תימנע גם הקרנת הסרט בשבת בבוקר.

אולם לא כך היה. מועדון "עונג שבת" שמפעילה תנועת רצ בירושלים, הקרין בשעה 11.00 בבוקר את הסרט "עליסה בארץ הפלאות" בנוכחות 400 איש באולם. רבים מהם אבות, כי פעולות תרבות כסוג זה חסרות בנוף הירושלמי. לפתח בית אגרון הגיעו חברי מועצת העיר מטעם אגודת ישראל, הרבנים אברהם לייזרזון ומאיר פורוש, תיסו להניא את חברי המועדון להיכנס לאולם.

אנשי רצ בירושלים טוענים, כי שני חברי מועצת העיר מטעם אגודת ישראל אף איימו עליהם לא להקרין סרטים בשבת ואמרו, כי יפעילו בעתיד כוח, למנוע הקרנת סרטים במקום זה בשבת. אנשי רצ הגישו אתמול תלונה למשטרה בנושא. הרבנים לייזרזון ופורוש מכחישים, כי איימו עליהם.

שר"ד אברהם גל, המייצג את מועדון "עונג שבת", אמר לנאספים, כי תנועת רצ תפעל בשכונות הקרובות, כדי שבתי קפה ובתי עינוגים נוספים ייפתחו בירושלים בשבתות, בשעת הקרנת הסרט הפגינו מחוץ לאולם 15 עיתונאים דתיים, במחאה על הקרנת הסרט בשבת.

מועד אגודת העיתונאים נמסר, כי לאגודה אין קשר לפעולות התרבות שתוכננו בשבתות הקרובות, ולכן אינה מתערבת בעניין.

נודע, כי בעיריית ירושלים קיימת כוונה לנקוט צעדים חוקיים נגד מועדון "עונג שבת" כדי למנוע המשך הקרנת סרטים בשבת, דבר המהווה עבירה על חוק העזר העירוני. בתכניה שהפיץ בית אגרון בחודש נובמבר, מתוכננים סרטים בכל שבת בבוקר עד סוף החודש. נראה, כי העימות סביב הקרנת הסרטים בשבתות בבית אגרון הוא רק בראשיתו.

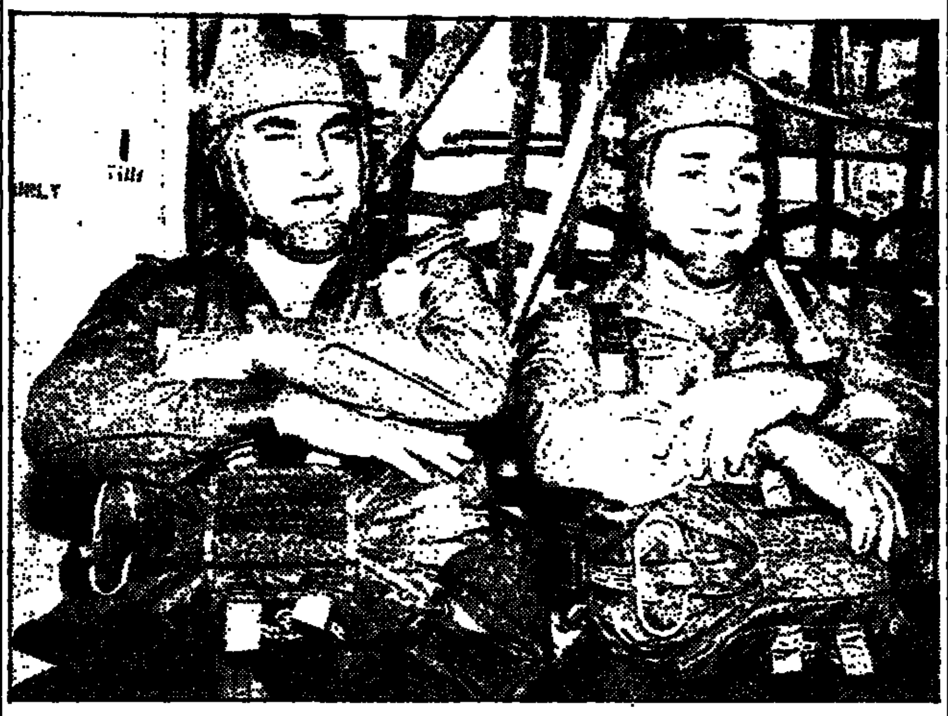

תת־אלוף יצחק מרדכי, קצין חי"ר וצנחנים ראשי, נפרד ביום ששי מהמטכ"ל בראשו עמד. כאשר צנח בראש דבוקת צנחנים ממטוס הרקולס. בראש הדבוקה השניה צנח מחליפו בתפקיד, תת־אלוף שמואל ארד.

במסיבת החלפת הפיקוד שנערכה מאוחר יותר אמר תת־אלוף מרדכי, כי הוא עוזב את מערך החי"ר, כאשר הוא מוכן למלחמה הבאה, ולכל אתגר. בתמונה: ראש אכ"א, האלוף עמוס ירון הקצח"ר היוצא, מרדכי יצחק (משמאל), לפני הצניחה (צילום: עוזי קרן כתב: ראובן פדה צור)

38 תושבי עזה נעצרו בחשד תקיפת נהג אוטובוס

לאחר שהודיע להם על העלאת תעריף הנסיעה

מאת נורית אמיתי,
כותבת "הארץ"

38 פועלים ערביים תושבי עזה נעצרו ביום חמישי שעבר בחשד, שתקפו נהג אוטובוס, ושוחררו לאחר חקירה. הנוסעים חשודים, כי תקפו את הנהג, כשהודיע להם כי הוא מעלה את תעריף הנסיעה.

נהג האוטובוס, שבבעלות חברת "נתיב", התלונן בתחנת המשטרה במסובים, כי לאחר שהודיע לפועלים על העלאת המחיר מ־1800 שקלים ל־2000 שקלים הם החלו להתפרע באוטובוס וגרמו נזק לחלון. לדבריו, איימו עליו, שיכו אותו ויעלו את האוטובוס באש. הנהג נסע מיד עם הנוסעים לתחנת המשטרה, שם נחקרו ושוחררו לאחר מכן.

דתיים השליכו אבנים על רכב פרטי שפרץ מחסום השבת בי"ם

הנהג נפצע קל עד בינוני ★ התנגש בעמוד חשמל

מאת נדב שרגאי
סופר "הארץ" בירושלים

מכונית פרטית מדגם פולקסווגן פרצה את מחסום השבת ברחוב שמואל הנביא 52 בבירה, בליל שבת האחרון, סמוך לחצות. חרדים השליכו אבנים על המכונית ונהגה שנפצע, התנגש בעמוד חשמל. הוא נפצע באורח קל עד בינוני, והאמבולנס שהגיע למקום, פינה אותו לבית־החולים הדסה עין־כרם, בחסות כוחות של משטרה שהגיעו למקום. נראה, כי הנהג ביקש לקצר את דרכו, ולכן ניסה לפרוץ את המחסום.

המשטרה חושדת, כי החרדים שיידו את האבנים על הרכב הם תלמידי ישיבת רושינסקי. עם זאת, טוענים במשטרה, כי לכאורה ביצע גם הנהג עבירה בפריצת המחסום.

לבית החולים הדסה הועברה נוסעת נוספת שנסעה עם הנהג במכונית. היא נזקקה לטיפול רפואי מקומי, ושולחה לביתה.

בית־הדין האיזורי לעבודה בחיפה:

ישיבה בכלא על עבירה בעת עבודה אינה מזכה בפיצויים

במקרה המיוחד של אבנר כרמיאל, שפוטר מעבודתו ב"אגד", לאחר שהורשע בהברחת טובין וסמים מלבנון לישראל פסק ביה"ד שלילת מלוא השכר עבור תקופת כליאתו, אך רק 30% מפיצויי הפיטורין ★ העילה: שלילת הפיצויים היא בגדר ענישה כפולה, לאחר שהעובד איבד כבר את מקום עבודתו

(ע). ישיבת עובד בבית־הסוהר בגין עבירה, שביצע במהלך עבודתו, אינה מזכה אותו בשכר ובפיצויי פיטורין – קבע בית הדין האזורי לעבודה בחיפה, בדחותו תביעתו של נהג האוטובוס, אבנר כרמיאל (32) מקריית־מוצקין, שפוטר מעבודתו ב"אגד", לאחר שהורשע בהברחת טובין וסמים מלבנון לישראל.

ההליך המשפטי, שהתברר בפני השופט אליעזר כנפי, החל בעתירה שהגישה "אגד", בה ביקשה מבית־הדין סעד הצהרתי, לפיו נהג האוטובוס אינו זכאי לפיצויי פיטורין עקב מעשיו הפליליים.

בית־המשפט המחוזי בחיפה גזר בשעתו על הנאשם שתי שנות מאסר וחצי בפועל וחייבו ב־100 אלף שקל קנס. נהג האוטובוס ריצה את עונשו וטען, כי נפל קורבן לפח שטמן לו סוחר סמים לבנוני. אשר, לדבריו, התביא את הסמים בסכשירים אלקטרוניים שהיו באוטובוס ללא ידיעתו.

הסכם העבודה הקיבוצי בין "אגד" לעובדיה השכירים לא כלל הסדר בקשר לעניין הנדון, ולפיכך נתבקש בית־הדין האזורי לפסוק בסוגייה זו.

נהג האוטובוס הגיש תביעה נגדית, בה ביקש לחייב את "אגד" בתשלום פיצויי פיטורין חכוית אחרות מכוח יחסי עובד ומעביד.

הופחתו 30 אחוז מפיצוייו

בית הדין דן בסוגיה וקבע, כי הדין העובדה, שהודעת הפיטורין נשלחה אל הנהג לבית הכלא שלושה חודשים לאחר שהחל בריצוי עונשו, אין העובד זכאי לקבל שכר ופיצויי פיטורין עבור התקופה, בה ריצה את עונשו בבית־הסוהר, לאור העיקרון המצע, המעוגן ביחסי העבודה בישראל כי "באין עבודה אין שכר".

אשר לתביעה לפיצויי פיטורין קבעו השופטים, כי כלל ידוע ומעוגן בפסיקת בית־הדין לעבודה בישראל הוא, כי שלילת פיצויי פיטורין מעובד בגין עבירות כמוה כעונש, ויש לדון בכל מקרה לגופו של עניין. השופטים ציינו, כי במקרה זה התנהגותו של נהג האוטובוס היתה בגדר הפרת משמעת חמורה, אשר לפי תקנות העבודה מאפשרת שלילת פיצויי הפיטורין במלואם. עם זאת, הודגש, שלילה זו היא בגדר ענישה כפולה, שכן העובד איבד כבר את מקום עבודתו עם הודעת של עובד שסרח. לאור כל אלה החליט בית־המשפט לשלול מן העובד 30 אחוזים מסך כל פיצויי הפיטורין, להם היה זכאי. יתרת סכום הפיצויים תשולם לו עם ריבית הצמדה, קבע בית־הדין.

תביעת העובד לתשלום שכר עבודה ולתשלום דמי השהייה עבור התקופה, בה שהה בבית־הסוהר – נדחתה.

צעיר ירה לעבר בעל כלב שניסה לכסות את כלבו הדרוס בשמיכה

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" בבת־ים

שכנו של שמעון וייצמן (23) מבת־ים, המתגורר ברחוב קורשר קהיר 23, קראו לו אתמול סמוך לשעה 1.30 בצהריים לרדת מביתו, לאחר שכלבו נדרס למוות בכביש הסמוך לביתו. הוא הגיע למקום וביקש להניח שמיכה על גבי כלבו המת. צעיר אחר שהיה נוכח במקום, החל להקניטו בשל כך. התפתחה תגרה. בעל הכלב קטע את התגרה ועזב את המקום. משהגיע למדרגות ביתו נורתה לעברו יריה, שהחטיאה.

משטרת בת־ים פתחה בחקירה, אך לפי שעה לא נעצר חשוד במעשה.

13 תחנות לטיפול באם ובילד בבת־ים יושבתו החל מהיום

העירייה משביתה התחנות במחאה על אי תשלום חובות משרד הבריאות, המסתכמים, לטענתה, בכ־320 מיליון ש'

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" בבת־ים

13 התחנות לטיפול באם ובילד בבת־ים יושבתו החל מהיום על־ידי העירייה, במחאה על שחובות משרד הבריאות, המסתכמים לטענת העירייה בכ־320 מיליון שקל, לא שולמו. שירותי חירום יינתנו רק בשלוש תחנות בעיר. העבודה בתחנות אלה תבוצע במתכונת מצומצמת. עזרה תוגש רק במקרים דחופים. שלוש המרפאות ממוקמות ברחוב כלפר 58, ברחוב סטרומה בבית־יוסף וברחוב קורשי־קהיר במרכז בת־ים. כל שאר השירותים, ביניהם טיפול בנשים הרות, ילדים, תינוקות, מתן חיסונים וייעוץ משפחתי – לא יינתנו.

ההחלטה לפתוח בשביתה נפלה לאחר שמברק אל מנכ"ל משרד הבריאות, פרופסור דן מיכאלי ב־14 באוקטובר ומכתב מפורט שנשלח עשרה ימים לאחר מכן – לא נענו. המברק והמכתב נשלחו בידי ראש עיריית בת־ים.

נחקרות נסיבות מותו של הצעיר שקפץ מצוק לצוק

בניסיון לקצר הדרך בטיול של קבוצת מטיילים מעין חצבה

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

משטרת דימונה פתחה אתמול בחקירת נסיבות מותו של אוחיון יצחק, בן 22, מעפולה, שנהרג בקפצו מצוק לצוק, בניסיון לקצר את הדרך בטיול של קבוצת מטיילים, שיצאו מעין חצבה.

מפקד משטרת דימונה, רב פקד דוד ועקנין, מסר ל"הארץ", כי קבוצת מטיילים, שיצאה ב־2 בצהריים אתמול מעין חצבה לטיול באזור שפך נחל חולית, טיילה ברגל לכיוון נחל מקורות בשביל מסומן. נראה, כי אוחיון יצחק נפל לתהום בעומק של שישה מטרים, כאשר סטה מהשביל.

יצחק נפטר בדרך לבית־החולים, במסוק של צה"ל.

בי"ח בילינסון יופעל במתכונת שבת

מאת יפעת נבו
סופרת "הארץ"

בית־החולים בילינסון יופעל היום במתכונת שבת. בית החולים ועובדיו החליטו על כך כצעד ראשון במאבק, שנועד למחות על אי־תשלום משכורות באחד בנובמבר, כפי שהובטח, על סגירתה של מחלקה נוירולוגית ועל צמצום בתקנים.

ועד הרופאים מסר, כי כל בית־החולים יופעל במתכונת שבת חוץ מהשירות לחולי סרטן ולחולי סכרת, שיינתן כרגיל, לרבות השירות במרפאות.

קצבת הביטוח נשדדה מתושבת יפו בצאתה מהבנק

מאת זוהר בלומנקרנץ

קיצבת הביטוח־הלאומי של שמעה רדה (65) מיפו נשדדה ממנה בסוף השבוע במרכז בת־ים, זמן קצר לאחר שפדתה את הכסף בבנק. בהתלוננה במשטרת בת־ים, מסרה, כי פדתה את הקיצבה בסך 280 אלף שקל בסניף בנק הפועלים בכיכר המצבה במרכז העיר, וכשיצאה מהבנק לרגע, כדי להוציא מתיקה כסף לנסיעה באוטובוס, הגיח לפתע צעיר וחטף מידה את הארנק.

משטרת בת־ים פתחה בחקירה, אך לפי שעה לא נעצרו חשודים במעשה.

ילדה בת 10 נהרגה בתאונת דרכים בפ"ת לעיני אמה

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ" בפתח־תקווה

ורד שיפמן, בת 10, נהרגה בתאונת דרכים בפתח־תקווה. שלשום בצהריים חצתה הילדה את הכביש ברחוב רוטשילד בעיר, ונראה שלא במעבר חצייה. היא נפצעה קשה והובהלה למרכז הרפואי בילינסון. אתמול בצהריים נפטרה. הילדה נהרגה לעיני אימה. חושדים כי הנהג שדרס אותה נסע במהירות מופרזת, והוא נעצר.

הורים השביתו בי"ס בחדרה בשל בעיות תברואה

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ"

כאלף תלמידים מבית־הספר ארלוזורוב בחדרה מושבתים מלימודים זה כשבוע ימים. ועד הורי התלמידים סגר את המוסד בטענה, כי אין פתרון קבוע לבעיות תברואה בבית־הספר, וכי עד שימצא פתרון, שיתקבל על דעת ההורים, לא יחדשו הלימודים.

בעיות הניקיון התעוררו בשל צמצום בשעות עבודתם של עובדי הניקיון בעיריית חדרה. בעירייה ראים בתופעה השבתה זו, ומקווים, כי התלמידים ישובו בהקדם ללימודיהם.

תושב כפר סבא נדקר בקלקיליה

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ" בשרון

יחזקאל אברהם מכפר־סבא, שנסע אתמול לערוך קניות בשוק של קלקיליה, נדקר ליד פסי הרכבת שחוצים את העיר בידי שלושה אלמונים. הדקיר לחקירת כבראה פלילי.

אברהם הגיע בכוחות עצמו לבית־החולים מאיר בכפר־סבא, שם קיבל טיפול. הוא שוחרר והכל הנראה יחקר במשטרה.

ימי עיון עם
אנשים ומחשבים
אינטליגנציה מלאכותית
מערכות מומחה
קורס בן יומיים, מלון ימית ת"א
13.11—14.11.85, בשעות 17.00—8.30
מרצה: פרופ' א. קנדל
★
שפת התיכנות עדה
יום עיון בהנחיית גיל פרץ
מלון ימית ת"א, יום ה' 28.11.85
בשעות 17.00—8.30
פרטים והרשמה: דורית רוגל, מערכת אנשים ומחשבים, טל. 03-295148, 052-452165

טקס זכרון לחללי הנח"ל
יערך ביום ב' כ' בחשון תשמ"ו 4.11.85
בשעה 1500 בנח"ל חוף
על יד האנדרטה
משפחות הנופלים ויוצאי הנח"ל
נא לראות במודעה זו — הזמנה אישית

הארץ

יום ראשון, י"ט בחשון, תשמ"ו
3 בנובמבר 1985

ירושלים: רח' התבצלת 2 טל' 224245־6 ת.ד. 273 מיקוד ירושלים 91002 חיפה: רחוב נורדוי 20 טל' 661166־8 ת.ד. 5259 מיקוד חיפה 31052

בתל־אביב: המערכת, ההנהלה, מחלקות המודעות, ההפצה והמנויים, רח' זלמן שוקן 21 טל' 824261 ת.ד. 233 מיקוד תל־אביב 61001

המו"ל: הוצאת עתון "הארץ" בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, ת"א
העורך: גרשום שוקן. האחראי: מתי גולן.
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד.
HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B. 233, Tel. 824261

חוסיין דוחה יוזמת ישראל

חומר ההבהרות שהשתרר ביחס לכוונותיו של מלך ירדן, אחרי שראש הממשלה נאם בעצרת הכללית של האו"ם, ולאחר מכן בכנסת בירושלים, נתפזר אתמול: חוסיין התעלם משתי הפעולות של שמעון פרס, ובמקום להביע את הסכמתו לפגישת "קבוצות עבודה" משותפות לירדן ולישראל, בדרג של פקידים, קרא למאמץ ערבי משותף, כדי לפתור את בעיית הפלשתינאים.

אין בידינו הוכחות, שנשיאי מצרים ועיראק יעצו לשליט ההאשמי לדחות את ידו המושטת של שמעון פרס; אבל הדעת נותנת, כי חוסיין היה שוקל שבע פעמים בטרם ידחה את עצתם של חוסני מובארק ושל סדאם חוסיין, לו שניים אלה היו אומרים לו, כי כדאי לו להגיע לידי עיסקה עם ישראל. מכל מקום: מלך ירדן, שכבר התיר לראש הממשלה שלו לחתום על הסכם עם ראש ממשלת סוריה, שלפיו התחייב שלא להיכנס להסדר נפרד עם ישראל, הוליך נגד היוזמה הישראלית, ומעדיף לשים את מבטחו בלחץ אנטי־ישראלי משותף של מצרים, עיראק וסוריה, אשר סעודיה, מן הסתם, תצטרף אליו.

מלכתחילה היה יסוד להניח, כי פירוט הנהלים כפי ששמעון פרס התמקד בו בנאומו באו"ם, לא יכול לקסום לחוסיין לולא יכול היה לצפות, כי ראש ממשלת ישראל יהיה מוכן לוויתורים כלפי ירדן והפלשתינאים גם בעניינים שבמהות. אבל תבנית של קונדומיניום, אם אמנם הוצעה לו, ככל הנראה לא סיפקה אותו, הגם שלא היתה כרוכה בשום ויתור על שטח. מותר לשער, כי התנאי היחידי שבו המלך היה, או אולי יהיה, מוכן להסכם נפרד עם ישראל — ולהפרת ההסכם שלו עם סוריה — הוא שיקבל בחזרה את מלוא השטחים שהפסיד במלחמת ששת הימים; ואת זאת, כמובן, שמעון פרס אינו יכול להבטיח.

אולי יימצאו חכמים שיטענו, כי גם את נאומו אתמול של המלך בפני שני בתי הפרלמנט שלו אין לקבלו כסוף פסוק; אבל קשה ביותר להשתכנע, כי נאום זה, על הוקעתו את משטר הכיבוש הישראלי כ"אכזרי והרודני ביותר בתולדות העת החדישה", נועד להיות תרגיל, שהמגעים עם ישראל יוכלו להוסיף ולהתנהל מאחוריו, כדי לסחוט משמעון פרס ויתורים מעבר לאלה, שלהם גילה נכונות עד עתה.

אפשר להבין לרגשי ההקלה של חבר הכנסת חיים קופמן; מנקודת ראותו, היה בנאומו של חוסיין כדי לפזר את חששותיו מן השליט הירדני יתפתה לפשרה כלשהי, אשר שליטת ישראל בשטחים המוחזקים היתה צפויה להצטמצם בעקבותיה — אם מבחינת השטח, ואם מבחינת הסמכויות. אבל אין לאף ישראלי סיבה להרגיש סיפוק עקב העובדה, שיוזמת ראש הממשלה נעצרה עכשיו. הצורך להוסיף ולשלוט על כמיליון וחצי ערבים, שאינם רוצים בשליטה זו, אין בו כדי להוסיף לביטחון ישראל; וההכרה התמידית בקיומת אמצעי שררה תקיפים ביותר, אין בו כדי להוסיף חוסן לאופיה הדמוקרטי של המדינה.

ישראל הוכיחה קבל עולם, שאינה מתעקשת על הצבות הסטאטוס קוו; זהו הישג שיעמוד לנו גם אחרי שהמלך חוסיין מיאן ללכת לקראתנו.

לא שלום ולא הבראה?

אם יצליחו שוחרי פירוק הממשלה במאמציהם, לא נשיג גם את היעד המצוי בהישג־יד — הבראת המשק הלאומי

מאת אברהם טל

דומה, שהציבור אינו מעריך עדיין כראוי את גודל ההישג של הממשלה בתחום הכלכלי. ההישג אינו מתבטא בהפחתת שיעורי האינפלציה, גם לא בשיפור במאזן התשלומים. הוא טמון בביצוע תקציב הממשלה: בפעם הראשונה זה שנים רבות עלה בידי ממשלה בישראל לסכם תקופה של חצי שנה ללא גירעון.

אפשר לטעון, שאין זו "חוכמה": הקיצוץ לא נעשה ברובו בסעיפים הראויים ביותר לקיצוץ — הוצאות הממשלה על מנגנון ושירותים, אחזקה וביטחוניים — אלא בסעיפי הסובסידיות והשכר, וכן בגזרת רזרוות תשלומים. אלה קיצוצים, שיתקזזו בעתיד, לפחות בחלקם. אשר לגידול בהכנסות — הוא לא הושג ברובו עקב מיצוי חוקי המס הקיימים, אלא באמצעות הטלת נטל נוסף על מיגזרים, שהיו מכורסמים בלאו־הכי. כל זה נכון. אבל עם כל ההסתייגות, ההישג הכולל מרשים בכל זאת: ממשלה זו הצליחה במה שלא הצליחו ממשלות ישראל מאז 1977 — להקטין עד לאפס את עודף הביקוש הממשלתי, שהעיק על שוקי הסחורות והשירותים, וגם על מאזן התשלומים.

זה ההישג החשוב מכולם. יהיה זה מצער, אם עליית המחירים באוקטובר תחייב תשלום תוספת־יוקר, אבל אין בכך אסון. יכאב, אם מספר המובטלים יגדל בחודשים הקרובים ועשרות מפעלים נוספים ייכנסו לקשיים — אבל זה המחיר הבלתי־נמנע של תהליך ההבראה (כפי שיודע האמור כל כלכלן גלוי־לב). יתכן, שהיצוא לא יגדל במלוא השיעור המקווה השנה — אבל לא על זה תקום או תיפול המדיניות הכלכלית בטווח הקצר. קרוב לוודאי, שחידוש הצמיחה אינו עומד בפתח לפני אמצע השנה הבאה — אך מי שציפה, כי הבלימה, ההידרדרות ועידוד ההיצע יוכלו להיעשות בעת ובעונה אחת, שגה באשליות. לעומת כל אלה — ביטול עודף הביקוש הממשלתי, תוך הקטנת ההוצאה הציבורית, הוא יסוד־מוסד לכל תהליך ההבראה.

* * *

בקווים כלליים, חלוקת הציונים על ההצלחה ברורה: ראש הממשלה מילא תפקיד מרכזי. ללא הנהגתו — לרבות הגיבוי שנתן לשר האוצר — לא היתה ההצלחה מתאפשרת. אין לזלזל גם בתרומתם של שרי הליכוד. אמנם אחדים מהם לא הקלו את חייהם של ראש הממשלה ושר האוצר — זכורים, ולא לטוב, בהקשר זה סגן ראש הממשלה, דוד לוי, ושר המדע, גדעון פת — אך בחשבון כולל אין להכחיש, כי לא הוכשלו הצעדים של ראש הממשלה ושר האוצר, כפי שהוכשלו במאמציהם של ה"ה בגין והורביץ, או שמיר וארידור. גם על זה מגיעה מלת־שבח. נוסף לכל יש להזכיר את חלקה של ההסתדרות; אי־אפשר כמעט להגזים בחשיבות תרומתה לביצוע מדיניות שחיקת השכר, שהיתה מרכיב חיוני בשלבים הראשונים של תבנית ההבראה. זו שחיקה, שלא היתה כמוה בתולדות המשק, ולא קל היה להאמין, כי ההסתדרות תיתן לה יד, כפי שנתנה בפועל בהנהגת ישראל קיסר.

אבל בסופו של דבר הושגו ההישגים אך ורק הודות לקיומה של ממשלה רחבה. כלום אפשר להעלות על הדעת, שניתן היה לבצע את המדיניות הכלכלית הנוכחית אילו כיהנה ממשלת מערך צרה עם הליכוד באופוזיציה — או להיפך? לא קשה לתאר מה היה הליכוד מעולל — בכנסת, בהסתדרות וברחוב — אילו נשחק השכר, קוצץ התקציב, בוטלו הסובסידיות והוטלו המסים בהיקף הנוכחי על־ידי ממשלה צרה בראשות שמעון פרס; ולא קשה לתאר את המהומה, שהיתה מקימה האופוזיציה של המערך בכנסת, וההסתדרות בהנהגת ישראל קיסר, אילו בוצעה אותה מדיניות בדיוק על ידי ממשלה צרה בראשות יצחק שמיר. בתחום הכלכלי הקואליציה הלאומית היא התנאי להצלחה, והתאמתו טענות המצדדים בהקמת ממשלה רחבה, שטענו, כי רק בכוחה לבצע את המהלכים הנדרשים.

* * *

אולם ההתקדמות, שהושגה עד כה, עדיין אינה מבטיחה, שהמשק אכן יעלה על דרך־המלך בטווח ארוך — כלומר, שהאינפלציה תרוסן ולא רק תיכבש, שמאזן התשלומים ישתפר בבין גידול נמשך ביצוא, שהאבטלה תיספג הודות לחידוש ארוך־טווח של הצמיחה. כדי להשיג את היעדים האלה, יידרש המשך המאבק בחזית ההוצאה הציבורית. רמת ההוצאה הציבורית חייבת לרדת עוד ולהפוך לנתון מבני במשק. יש להמיר בהדרגה את הקיצוצים הארעיים (כגון רזרוות תשלומים ושחיקת שכר) בקיצוצים קבועים: ביטול יחידות, ויתור על פונקציות, פיטורי עובדים — וקביעת מסגרות־גג נוקשות ומחייבות לכלל סעיפי ההוצאה בטווח ארוך. בצד ההכנסות יש לבטל בהדרגה את המסים החדשים, ולהפחית את הנטל שבו נושאים משלמי מס אמת, תוך אכיפה נוקשה של חוקי המס הישיר והעקיף על אלה, שעד כה הצליחו להשתמט מהם.

אלה הן פעולות, המחייבות מאמץ מתמשך, שלא יתמצה בשלושה חודשים וגם לא בחצי שנה. המבחן הוא בתיכנון, אישור וביצוע התקציב לשנת הכספים 1986, כלומר, מדובר בטווח של שנה וחצי. המאמץ לא יהיה פחות קשה מזה שעמד בפני הממשלה בשלושת החודשים האחרונים. הוא יחייב המשך עמידה איתנה נגד קבוצות־לחץ והתמודדות בהתנגדויות בתוך הממשלה ומחוצה לה.

גם מאמץ זה לא ניתן לבצע ללא שיתוף־פעולה בין שני הגושים הפוליטיים הגדולים. ממשלה צרה — בין אם תוקם ללא בחירות חדשות ובין אם תוקם אחריהן — לא תעמוד בלחץ האבטלה הגוברת, המפעלים הנתונים בקשיים, קבוצות־לחץ המתנגדות לקיצוצים בתקציבי הרווחה והביטחון וגורמים אחרים, שימתו על המשך מדיניות הריסון. השלמת המשימה היא המשך קיומה של ממשלה רחבה.

* * *

אחדים מחבריו של ראש הממשלה סבורים, כי הגיעה השעה לפרק את הממשלה ולכונן ממשלה צרה בראשותו, כדי לגשת בתנופה למימוש חזון השלום בגבול המזרחי. עם כל הרצון להבין במניעים המעודדים בתחום זה, קשה להגיע למסקנה, כי המציאות מצדיקה את הציפיות. מרוב רצון להכיר את קיומם של ניצני השלום, מתעלמים אחדים משו־המעוך חבר־הכנסת שלו מן הדיבורים הכפולים, המגיעים מרבת עמון; מההתקרבות בין ירדן וסוריה; מהצהרת ריאד, אשר לפיה הסכימו ירדן, סוריה וסעודיה לא לנהל מו"מ נפרד ולא לחתום הסכמים נפרדים עם ישראל, ולפעול ברוח החלטות פאס (המבוססות על אי הכרה בישראל). שיתוף אש"ף ממשיך להיות תנאי לכל מו"מ על הסדר — גורמים דוברי ממשלת ירדן, חוסני מובארק וגם פלשתינאים, הנחשבים מתונים. ואין כל צל של סימן, כי אש"ף שינה את עורו.

סירת המשמשת בפתח שנפתח כביכול למו"מ על הסדר עם ירדן היא כה מופרזת, עד שלא יתכן, כי אנשי המערך, הדוחפים לפירוק הממשלה עכשיו, אינם מבחינים בכך. האם הם רק נתלים בזה כבתואנה לפירוק הממשלה, בעוד שמטרתם האמיתית היא להגשים יעדים מפלגתיים או אף אישיים? אכן, רצוי להמשיך ולנסות להידבר עם ירדן וכל גורם ערבי, המוכן להכיר בקיום ישראל, אבל יהיה זה טירוף מוחלט להביא לפירוק הממשלה על יסוד שביב־תקווה, שמאחוריו כה מעט — וקרוב לוודאי לא־כלום. ממשלה זו יכולה עדיין להגשים יעד לאומי חיוני: הבראת המשק. אם יפרקו אותה בטרם עת — לא נשיג לא שלום ולא הבראה.

המהפך הדתי — חלקי

המפד"ל וש"ס מעדיפות את פרס על שמיר, אבל מונעות הכרעה ביניהם

מאת דן מרגלית

יש תבונה בהצעתו של שמעון פרס למנוע בשבוע שעבר את פירוק הממשלה הרחבה. המלך חוסיין אינו נראה עדיין באופק, והחשש, כי "צל הרים אתה רואה כהרים" לא היה בראשו. ראש הממשלה בתיכנון הזהיר של מהלכיו, המאפשרים לפתרונה ללי־כוד להסיף ולהמתין לרוטציה. אך מחיר ההחלטה היה כבד, ויתכן, כי בכך הוחמצה הזדמנות נדירה. שכן מאז 1977 לא היו הדתיים כה קרובים להיפרד מהליכוד, כפי שהדבר התממש בניסיון האחרון בכנסת.

במפד"ל התחזקה מגמה מתמשכת לחזור אל הברית הפוליטית המקורית. בעמו של זבולון המר שיקף את היפו־כה של הקיצוניות. הוא הביע רצון, שכל מרכיבי הממשלה ישתתפו בהסכם עם חוסיין, אבל לא עלה ממנו הספק. כאילו קריעה שלמות הממשלה על השלום. לא במקרה בר־הפלוגתא הרעיוני של ביטאון גוש־אמונים, "נקודה", הוא "עמדה", הביטאון המפד"לי. מאבקי השיקום של המפלגה הדתית, הנערכת לבחי־רות פנימיות, באים לביטוי גם בירחון מתונים זה, שבטיותיו המשרגיות הן מסימני הזיהוי הפוליטיים שלו.

גם בש"ס נפלה ההכרעה. במשבר האחרון שבו הפוליטיקאים ונועצו ברבנים, מסקנתם היתה, כי לא זו בלבד, שתכיפות השחורות מקרבות לפרוש מן הקואליציה בעקבות אריאל שרון, אלא שנקבעת תקנת־חכמים, והיא כבר בבחינת מישנה־תורה בפולי־טיקה של ש"ס: בשעת הכרעה מדינית מהותית, שאינה סתם טקטיקה או משאלת־לב או דיבור בעלמא — נטיית המערך לפשרה מדינית עדיפה על־פני הלאו התוקפני של הליכוד.

גישת אגודת־ישראל דומה. זו מעוניינת בקואליציה צרה ותקציבים גדולים, וגם כסיעת־שוליים היא, בהולכת בין כמה זרמים, כשמנחם פורוש, הפורש ממשרד העבודה והרווחה, אינו עושה זאת בנוחות מהמאבקים המסו־בכים של הרבי מגור, והרבנים מבוכים. מה שברור הוא רק, כי במידה שנושא מדיני עשוי להוות את הכף באגודת־ישראל — נוטה המערך מיתרון מסויים.

* * *

לפיכך, לא מילאו הדתיים כל תפקיד אידיאולוגי במשבר האחרון. לא האויט למצוא פיהם, הגם לא ביקש להשמיע. אפילו יוסף שפירא מסיעת מורשה, התנהג כסרוס־שר מסיכנת הליכוד. אינו מנוי עוד בכיס של גוש פוליטי זה. בעיצומם של המגעים לאיחוד דתי מחודש, אין הלי־כוד משוכנע, כי בהתרחש הפרישה מן הממשלה יימצא שפירא בשורותיו.

אין ספק, כי חלה תמורה במחנה הדתי. באמצעות ש"ס עלה מעמדם של רבנים מתונים, בשורות המפד"ל נלמד הלקח של מלחמת לבנון. שמעון פרס, משה שחל ועזר ויצמן ביקשו לשכנע את הדתיים, כי מסורתה הפוליטית של מפלגת העבודה אינה חתירה לעימות עימם. גם שולמית אלוני, יאיר צבן ומרדכי וירשובסקי מבינים, כי אם אכן תקום קואליציה מצומצמת, ייקראו סיעותיהם להרים יד גבוהה בעד תקציבים יהודיים נדיבים, הם לא יהססו.

אך למרות שבשעת הכרעה מדינית יתגלו הדתיים כקרובים יותר לפשרות של פרס מאשר לסרבנותם של שרון ויצחק שמיר; ולמרות שבמשבר האחרון התנהגו מתונים וקיצונים בלי־כוד כאילו השלימו עם אובדנם הפו־ליטי של הדתיים לטובת המערך — מלמדת בחינה עקבית של עמדות המפד"ל וש"ס, כי הדברים לא התחוללו כפי שקיוו מתנגדי הרו־טציה במערך.

סיכום הפוליטיקאים מן המפד"ל ורבני ש"ס הוא כפול: בברירה המדינית בין המערך לבין הליכוד, הם עשויים להמשך בפרס נגד שמיר או שרון, אבל הנטייה האינסטינקטיבית שלהם היא לפעול להמשך כינונה של הקואליציה הלאומית. בש"ס אין מעמידים פנים. כשנערכו דיוניה בשבוע שעבר, קבעה במפורש, כי האינטרס המפלגתי־סיעתי הוא ל־היערך בממשלה רחבה, שאינה מת־חבבת עם חלק מבוחריה הטבעיים, ושיקול זה עומד בראש סולם העדי־פויות בעתיד הנראה־לעין.

* * *

האין חשיבות לשאלה עם מי הצדק. במפד"ל מרגישים כי היא תקום על מי שיפרק את הממשלה ללא סיבה משכנעת, ברורה ובהירה. מכאן שלי־כוד הפורש מהממשלה בלוחצו של שרון יעניק כמעט באורח אוטומטי את עשרת קולות המפד"ל, ש"ס ואגודת ישראל לקואליציה צרה בר־אשות פרס. אך תרגיל פוליטי מלאכותי, שבמהלכו יגרש פרס את שרון משורות ממשלתו בלי שהצדקה בעד זה תהיה גלויה על פניה — לא יעניק למערך את תמיכת המפלגות הדתיות. אילו פרש הליכוד בשבוע שעבר — אמרו ראשי כל הסיעות הדתיות — הם היו נשארים עם פרס. אך אם יפרק את הממשלה ביוזמתו, אל לו לסמוך עליהם שיישארו במחיצתו.

מקורבי ראש הממשלה הרוצים למנוע את הרוטציה, מרמזים בתואנה בלתי מוסברת כיצד בבחירה בין פרס לבין שמיר, נהים הדתיים אחרי ראש הממשלה. מאידך הם אוט־מים את אוזניהם מלהבין כי המפד"ל וש"ס יעשו בכל יכולתם למנוע את הבחירות, ואם זו תיכפה עליהם הם עלולים להגיב כבומראנג. הדתיים טרם בשלו למהפך מלא.

מיציע הכנסת / עמוס בדרוד

פרס חדש

כמעט כל הדיווחים והפרשנויות על נאומו של ראש הממשלה בשבוע שעבר עסקו בתוכן — ובצדק, שכן התוכן הוא הדבר העיקרי בנאום מדיני. אך מי ששמע את נאום התשובה שלו לדיון בכנסת אתמול, ומי שראה אותו מן היציע, חזה בתופעה שלא הכיר עד כה. היה זה שמעון פרס ששלט במליאת הכנסת וניגן על בי־מה כמו אמן. היה זה פרס שהשתמש בטונים של רוגז, של שכנוע, של גישה אבהית, של תוקפה גלויה, של לעג: פרס שהשתמש בכלי הטכניקה, הרטוריקה, האירוניה, שחזר על דברים כדי להדגיש, שהסביר בסבלנות, שהו־כיח במלים קשות, שהרים קול והנמיך קול, שחייך. הרציני.

בנאומי הטובים של פרס בעבר לא הוכרה התופעה כזאת. הנה כיצד הרים בכמה משפטים — אמנם בשני־סיבובי ויכוח — את ח"כ דוד מגן, שאחר־כך הצביע יחידי מבין אנשי הליכוד נגד אישור דבריו. בהסבירו שהוא עומד על העיקרון של מו"מ ישיר, אמר ראש הממשלה: "אני אומר בנאום שאין תנאים למשא ומתן ישיר. אלו הבהרות אתם רוצים? אני רוצה להבין פעם אחת." דוד מגן: "סעיף 5 פירושו כן ולא." פרס: "זהו, אני מציע לך לפרוש מהקו הזה. אתה — רק לא. לי יש דברים שעליהם אני אומר 'כן' ויש דברים שעליהם אני אומר 'לא'. פלשתינאים כן — אש"ף לא." מגן: "תאמר מה נאמר בסעיף 5". פרס: "סלח לי, אתה אידיאולוג כזה גדול!"

בסיבוב השני של אותו ויכוח העז פרס סופיסות, אולי יותר משנה, לתפוס את השור בקרניו ולתקוף בהתקפת־מנע גם את התרמית התעמו־לתית שניסתה להדביק לו הטלוויזיה בשידורי הבחירות האחרונות: "זה קצת מסובך, חבר הכנסת דוד מגן, אני מודה", אמר בהמשך הנאום, הפעם בלי שמגן הקדים דברים. "יש כאן ביזאנטים. אתה יודע, זה קורה בחיים. מה לעשות. יש קצת אפור, יש קצת צל, יש קצת סיכון. הלוואי שהחיים היו כל־כך פשוטים כפי — מה שמו של אותו אחד בטלוויזיה המתוקה את בלונה איך קוראים לזה עם העיניים האלה... לא טובים צפוי, זה שהיה בליכוד". קריאה: "ספי ריבלין". פרס: "אבל ספי ריבלין החיים מאוד מסו־בכים. לא לחינם הוא נהפך לשחקן לילדים. זה מתאים. אבל אנשים מבוגרים העניינים מסובכים יותר."

בכל שלב של הויכוח, כאשר השיב למתנגדים אחד לאחד, ידע פרס להציג את הדברים כך שמצא בעלי־ברית בתוך הכנסת. את גאולה כהן הוכיח, בטון אבהי, על שתבעה מבגין להודות שהסכמי קאמפ־דייוויד היו כשלון. "הבעת הצעה ששום חבר חירות לא יוכל להצביע בעדה," אמר בנימה של השתתפות בצער. "בודדת את עצמך בצורה נוראה. אני חושב שעשית שגיאה" ועל קריאת ביניים של מאיר וילנר הקומוניסט, שאמר כי בכל אשם הכיבוש, השיב בהרמת קול: "יש מקום אחד שהוא משתדל להלבין — אפגניסטן. יש שם הגדרה עצ־מית. עם משורה, שם באמת אתה השגת באידיאולוגיה שלך את המירב הניתן להשגה." כאשר יהושע מצא מודיעות קרא לעברו "אתה מסטה את הכנסת: בכדיורת־הדעת אתה מסטה את הכנסת", השיב פרס: "יפה. אני מכיר ראש ממשלה שאף פעם אחת לא התברת." ולידידת הקואליציה שרה דורון: "מה זאת אומרת, יצאתי לחו"ל כראש מפלגה? את הודרת אותי?"

התעלת ברוטאציה היזום על יד־יד חטיבת חירות חיים קופמן רעם בקולו: "היום שמעתי אותך אומר בדיוק, שלי אין דיעות, אני רק זורע פירוד. לך יש דיעות עצמאיות? איזה מין דבר זה?" כאשר קם קופמן על רגליו וניסה להשיב, הוסיף פרס: "אתה לא צריך להשיב לי. תחשוב. אולי תמצא תשובה."

ההבדל בין קריאת הדברים לבין שמיעתם הוא כהבדל בין קריאת מחזה לבין הצגתו על הבימה. המודעות לכך היתה ברורה גם לפרס, שכן אמר בדיון "זה הטון שעושה את המוסיקה". שומ־עיו שאלו את עצמם היכן למד את הרמות החדשה הזאת של ראש ממשלה השולט בכנסת כמו אורטור מנוסה באסיפת עם. לגבי בגין סיפרו שבנו, שלפני נאומים גדולים עמד מול הראי והתאמן, תוך שהוא מדבר בקול. אבא אבן היה חבר במועדון הויכוחים של אוניברסיטת קיימבר־יג', שבו התאמנו ברטוריקה. אך פרס? בדיקה פשוטה של לוח הזמנים שלו באותו יום מראה, כי אפילו רצה להכין את הצורה של תשובתו, ולא רק את תוכנה, לא יכול היה. רוב הזמן ישב במליאה הצפופה, חלק מהזמן בילה במ־זנון השאירית — בשיחה עם יצחק שמיר שבה להבנו חילוקי הדיעות.

למה מצביעים נגד?

את משכורתם מקבלים חברי הכנסת בשביל לדבר ולהצביע; על כך אין טענות. אבל לעתים מתבזבז זמן מיותר לחלוטין בגלל הליכים שרב־קים בהם בלא צורך. כאשר יש הצבעה, למשל, נוהג היו"ר לשאול "מי נגד" אפילו אין איש בעד. במיהור בד־קיקה כלכלית, שלעתים יש בה מאות סעיפים ועשרות רבות של הסתיי־גויות, גוזל הדבר זמן שבהחלט אפשר לחסוך. מרובה, למשל, בהסתייגויות המוגשות מטעם חבר־כנסת לסעיפים בחוק בקריאה השנייה, הדוחים בעצמם אינם באים להצביע בעד מה שהציעו. סעיף 25 בחוק יסוד הכנסת קובע בעניין זה: "הכנסת תחליט ברוב דיעות של המשתתפים בהצבעה, כשהנמנעים אינם באים במניין המשתת־פים בהצבעה." כלומר הצעה, כדי שתתקבל, צריכה לזכות ברוב. תיקו פירושו שההצעה נפלה. כך גם נוהגים. אם כך מה הצורך להצביע "נגד" הסתייגות שאיש לא הצביע בעדה ואפילו שאין נגד. הרי גם תיקו אפס הוא תיקו.

המתמיד נפגע

עד עמקי נשמתו נפגע ח"כ שבח וייס מקטע שפורסם בשבוע שעבר במדור "ראיתי שמעתי", הגם שכל העובדות בו היו נכונות. צוינה שם רשימה ארוכה של ח"כים שנרשמו לדבר אך לא נכחו באולם המליאה כאשר קרא להם היו"ר לבוא ולנאום. גם וייס היה בהם.

בזמן שקרא היו"ר את שמו, ישב וייס על יציע הכנסת כשהוא מארח משלחת את המועמד לנשיאות אורוגוואי, סניור וילסון פררה אלדונטה. בשם המתמידים באולם המליאה כותב וייס: "פגעת בנו קשה מאוד. וחובה מוסרית שלך היא לתקן את זאת." מצבי, כמובן, קשה. בחובה מוסרית אין זילזל. אבל בלי ספק יש ח"כים רבים הנעדרים מישיבות המליאה בתפקיד כלשהו — ממלכתי, ציבורי, אפילו מטעם הכנסת עצמה. האם יש לתבוע מהם שיביאו פתק מהיו"ר בכל מקרה של היעדרות מוצדקת?

האיש שלנו בבונדס

מיכאל ליטבק, ראש הבונדס במערב ארה"ב, פורש לאחר 33 שנים של רדיפת־ממון עבור מדינת ישראל, ובימי רווחה והפינון בהתרמות

מאת בני לנדאו
סופר "הארץ" בקליפורניה

לוס אנג'לס

"מה שלומך ג'קי" אומר מיכאל לי־טבק אל תוך שפופרת הטלפון. "תודה שצלצלת. אתה בא לארוחת־הערב של ראש הממשלה ב־29 בחודש? אנחנו עושים את זה במקום פנטסטי. ביתה־אחוזה לשעבר של מריון דייוויס וויליאם ראנדולף הרסט. בחיים שלך לא ראית בית כזה. אסור לך להחמיץ את הארוחה הזאת. למה? תבוא ותראה. זה פשוט מקום שלא ייאמן. תגיד מה, ג'ק, אני רוצה לגמור את הכתב בסך מיליון הדולר שהבטחת לי. יש לי בנק, המוכן להעניק לך הלוואה. אחוז אחד מעל הפריים רייט. לא, יותר טוב מזה אינך יכול לקבל. מחר בבוקר? שבע וחצי? קפה ביבלרוס. תהיה בריא, ג'ק".

האיש שלנו בבונדס מניח את השפופרת, ועובר לעברית מהוססת. "האחוזה לשעבר של הרסט היא פשוט הבית היפה ביותר בקליפורניה. כבר הייתי בכמה בתים יפים בחיי, אבל דבר כזה טרם ראיתי. זה ארמון. כיום מתגורר בו יהודי בשם ליאונרד רוס. כדי לסעוד על שולחנו, אתה חייב לרכוש איגרות־חוב בסך 25 אלף דולר, לפחות". מייק ליטבק מסתובב בחברה טובה. ב־33 השנים האחרונות סעד הישראלי־לשעבר על שולחנו־תיהם של אלפים מרוכשי איגרות־החוב של מדינת־ישראל.

מיליונים רבים גויסו בחזית המערב, בסיוע קשריו ותרפקיו. ב־17 בנובמבר יזכו מאמציו להוקרה רשמית. ערב פרישתו, יוכבד כ"איש השנה" בסעודה השנתית של מפעל האיגרות, שתיערך לכבודו באחד האולמות של מלון־הפאר סנצ'ורי־פלאזה. אריק שרון יישא את הנאום המרכזי, ומייק ליטבק ישב עם רעיו המיליונרים במרכז הבימה. "הייתי נגד", הוא אומר. "הפעילו עלי לחץ עצום. סם רוטברג בא לעיר ולחץ עלי. אמרתי להם: זה לא מתאים. אני איש מקצוע. אבל הם התעקשו. ג'רי וייננראוב, דונאלד ארנל, אלכס האריי — כל המנהיגות שלנו. הם הבטיחו לרכוש עוד איגרות־חוב. אז אמרתי: אריק, נעשה את זה".

ליטבק תולה את חליפת הפראק ועניבת הפרפר, מקץ 33 שנה של רדיפת ממון. הוא גדל ברחוב יונה הנביא בתל־אביב, ולמד בגימנסיה בלפור ובאוניברסיטה העברית. אחר כך נסע לפאריס. בשלהי 1949, כבר היה בסאן אנטוניו, טקסאס, השלים מאסטר במנהל עסקים. הוא עבד באמצי המצודה למפעל איגרות־החוב של מדינת ישראל — הבונדס — כמעט עם הקמתו, ב־1952. תחילה בניו־יורק ובמילווקי. אחר, תורש את דרום ארה"ב בשנות ה־60, ישב במיאמי ביץ', ובסוף 71 הגיע ללוס אנג'לס.

במלחמת יום־הכיפורים לא עזב את משרדו במשך שלושה שבועות רצופים. הטלפונים לא פסקו לצלצל. חרש של רוכשי־איגרות. מדאגים הביאו למשרד לא פחות מ־80 מיליון דולר "כשיש אסון גדול", אומר ליטבק, "יהודים מתעוררים". בשנים האחרונות — טוענים חוגים הבקיאים בנושא — היתה נסיגה מדאיגה ברמת הרכש בקהילה היהודית. ניכרת עייפות גוברת בכל הקשור לישראל.

הקריאה הבלתי־פוסקת לתמיכה כספית במדינה אינה מפעימה כבעבר. שמועות על בזבוז וחוסר־יעילות, ידיעות על ישראלים מבלי־עולם וסי־פורים על שאננותם של העסקנים הרשמיים, סייעו להרעיית נכונותו של הציבור היהודי לתת לגופם. גם המהומה הכלכלית הפוליטית המקיפה מיש־ראל אינה מסייעת.

שפע המהגרות הישראליות, העוס־קים פה שנים רבות בהתרמה ובגיוס, הביאו לרוויה. הקהילה מתבוננת בתוך עצמה. בעת הימים הנוראים היתה רמת ההיענות בבתי־הכנסת נמוכה מהרגיל. לפחות באחד הגדולים שבהם, בוטל המבצע כולו, בלחץ הרבנים. יודעי־דבר טוענים, כי הארגון היה רשלני והעניין מועט.

ליטבק אינו מודה ב"עייפות התור־מי". הוא סבור, כי הלחץ הכלכלי הגובר וחוקי הרישום המסובכים שנחקקו בקונגרס — אך לא ישראל — הם המכבידים על רמת הגיוס. "הקטנים נעלמים", הוא אומר. "לא משתלם לנו למכור איגרות־חוב בפח־ות מאלף דולר. וזה כולל אלפי איש. הבעיה היא, שרבים מרוכשי המי־ליונים של היום החלו לפני עשרים שנה בסכומים קטנים, לטווח ארוך. כשמספר הרוכשים יורד, זה אות לא טוב. צריך למצוא שיטה לקרב את הצעירים". גם כך, הוא צופה השנה רכישת איגרות־חוב בכ־50 מיליון דולר.

מפעל הבונדס בקליפורניה פונה אל קהל־היעד שלו בשלוש דרכים בדו־קות. ב־78 בתי־הכנסת הפעילים בר־חבי הבונה, מעבירים אנשיו את המסר באמצעי כ־23 אחוז מבני הקהילה (על פי ההערכות מונה כ־600 אלף איש). בשבוע אחד, שבו הרגישות לבעייתיה של ישראל גבוהה, מאזין לפניה ציבור רחב של הרוכשים־בכוח. "אבל", מתנצל ליטבק, "כספים גדולים אין כאן". השיטה השנייה מכנסת את הרו־כשים בסעודות־ערב, הנערכות במסגרות החטיבות המקצועיות — מיצרני בג־דים או רופאי־שיניים עד סוחרי יהלומים או מוכרי משכאות — ובהם אמור לחץ העמיתים לדרבן את רוח הרכישה.

המסגרת השלישית מכולן — כ־80 אחוז מכלל הרכישות — היא "מועדון ראש הממשלה". זו קבוצה אקסקלו־סיבית (כ־450 איש) של מליונרים רבי־השפעה וקשרים, שכל אחד מחבריה רוכש מדי שנה בשנה איגרות־חוב בשווי 25 אלף דולר לפחות. המפגשים מתנהלים ביחידות או בארוחות־ערב אינטימיות, בבתי־פאר. כמה מהנדבים מסתפקים באיגרות־חוב, הנושאות ארבעה אחוזי ריבית. אחרים רוכשים איגרות המעניקות להם ריבית צמודה ל"פריים רייט". לי־טבק מארגן להם הלוואות בבנקים קליפורניים, המעוניינים לפתח עמם קשרי־עסקים. הלוואות הבוחות מעד־מות מוסבים לקופת האוצר הן בר־כה, מבחינת רוכשי האיגרות, בתור מה קצת יותר קלה לעיכול. רבים מעשירי הקהילה המכבדים, בארו־חות־הערב הגוגיגיות, קבל עם ועדה, על רכישת איגרות־חוב בשווי מליון דולר. מוציאים למעשה רק עשרות אלפים דולר לשנה — הפרש ברמו־הריבית. אבל גם זה כסף.

לאריאל שרון, האמור להגיע הנה באמצע נובמבר, מצפה משימה המייד... אין הוא מגיע רק לכבד את ... בנוכחותו. הוא בא לדבר אל עילית הקהילה היהודית במערב היבשת. כדאי שיקדיש קצת מחשבה לנושא. בביקורו האחרון, ערב יום העצמאות, נשמע עייף. במסיבת־העי־תונאים הצטייר כבלתי מוכן, ותשובו־תיו לשאלות המתבקשות היו מתחמ־קות ומגומגמות. את היהודים המקו־מיים — שרובם, חרף היותו שנוי במחלוקת, מעריכים אותו ומצפים לבואו — עליו להפעים ולעניין. הוא חייב לדבר ולהוכיח, שהקשר חיוני והסיוע חשוב. להם זה ערב מרכזי. לא יתכן שלגביו, כמייצגה של מדינת ישראל — יהיה זה סתם עוד נאום.

מידע לגימלאי

תכניות המאפשרות לך לקבל הכנסה חודשית שוטפת

כחל־ קרן נאמנות
קרן נאמנות חדשה המחלקת דיבידנד חודשי צמוד לדולר בשיעור של 1.1%, ומשקיעה בעיקר במניות בנקאיות שבהסדר.
עכשיו - במחיר יסודי, ללא שיעור הוספה!

טלמוג־ קרן נאמנות
קרן צמודה המחלקת דיבידנד חודשי בשיעור של כ־1.0%, ומשקיעה בעיקר בצמודי מדד.
עכשיו - במחיר יסודי, ללא שיעור הוספה!

מטמון דולרי להכנסה חודשית
תכנית חסכון המבטיחה הכנסה חודשית שוטפת צמודה לדולר ופטורה ממס, ללא שחיקת הקרן.
לבעלי מניות ההסדר - הכנסה חודשית מוגדלת!

קופות גמל
מסלול מיוחד לקבלת הכנסה חודשית צמודה למדד ופטורה ממס במגוון רחב של קופות גמל.

אם טרם החלטת כיצד לנהוג בכספי התמורה של המניות הבנקאיות, הכנס עכשיו לכל אחד מסניפי בנק הפועלים ובנק אמריקאי ישראלי, בחר בתכנית המתאימה ביותר לצרכים ולהעדפות שלך ותהנה מן ההטבות המיוחדות.

בנק הפועלים

לא בכוונה

ערב לציון מלאת שלושים למותה של יונה וולך, במסגרת צוותא בתל אביב. עורך ומנחה: ירון גולן.

במותה מילאה יונה וולך את כורונו צוותא בתל אביב. בלול המעבדים המדינה. אולי בגלל אירוע של רבים בין הנוכחים לצאת עצמם על כך שלא נתנו לבוא להלוויה. באולם הכניסה ניתלו היצירות הבוכר תפית לוולך ולעבודה בימתוכנה. ועל הבמה ניתלה רישום בעלה של קריימן, שבמבה קוים הגיע באבנה את פניה של וולך. בצד הבמה עמדו "כתרים" בעיצובה ההל גלעדי עבור כמשוררות. כבו הם נראו לפתות דווקא בים ומרקידים ולא כמוהבים כבו על ראשיהן של נערות שבשבבו באולם הכניסה לפני האירוע.

הרעיון היה בכך הכל פשוט ויפה: כוונה לזכרה של וולך. בכוונה אותה של יוצרים — בעיקר במשוררים — בקריאה כמה משיריה ואולי שיר כשלהם שהוקדש לה. ירון גולן, כעורך את הערב מן הבמה שיבוא רבים מן הנוכחים לבוא, אם כי יש להבין שעבורת היות הערב לזכרה של וולך, שהשמה אחרי מותה לקדושה מעונה של השירה העברית אשר מעניה ביהוד אחרי מותה לגלות לעצמם ולכל בית ישראל את קשר יחם הקרובים עימה, כיוצאת לו לזכות להיענות חלק בן הנוכחות. המירב שאני יכול לאמר לזכות, רוכם הוא להביע את התקוה, שבמו בשורה בבירה של וולך — "זה לא בכוונה". אבל גם הכוונה הזאת אצלה היא איר תית־כואבת. ואם באים לבין בחוזה אוכרה "לא בכוונה" או אולי מוטב לא לבוא בכלל.

כה שיכול היה להיות פשוט ויפה הפך לבבך ומביך, בעיקר בגלל הכוונה שיכבה כוה לא היישאה הפרטי שלו. במקום לתת למלים ואולי לרגבות לדבר. הוא ברוו להוכיח ולתאר כל אורח, להכביר את אהבתו הפרטית, לשאול בהרבחות על הקטרים בין וולך לסוגיה. ניסה ללבוש מחלוקת בפרותיות וכילותיות בין "עכשיו" של מוקד ר'סימן קריאה"

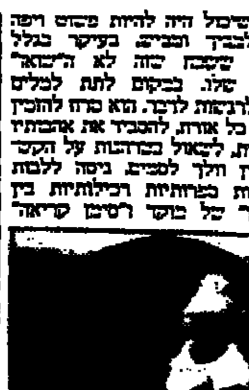

וולך: אקסהביציוניזם

של פרי. הוא לא חכך כל כאמץ כדי להפוך למכוון, הודעתיות מן הקהל או תשובות אירוניות מפי בראויינים מבוססים בעל כורחם (וליה רבי קובריך) לא הוציאו את הערב כבספר שיר.

ערב לזכרה של וולך (או לזכרו של כל מי שלא יהיה) לא חייב להיות מכובסת, אין בדברי אלה כל רצון לכייח צדדים כלשהם באישיותה.

הקראת שירים היא עניין איבטני ולפעמים קצת מביך, בעיקר אם השירים או הקורא אותם אינם עוניה בזק עם הרגשות של עצמם או של שומעים. אבל כאן ועוד הגברה משוררים ומשוררות לבמה עם תארים כמו "היא עוסקת בזוזו וגם ישה", או "משוררת בעלת נוכחות בה" ההר קה הדרך. יכול להיות שהמשוררים לא נעלבו אישית. אבי כשופה ההתי פגוע ממידת ההתבכבות העצבית כלשום כמוה בשום אירוע שהוא אין הוכחה להתגיין. למרבה המזל היו בערב גם כמה רגעים יפים כמו עיר שקרא אריה זקס, או שירים שכתבה לוולך מרים איתן. גולן הצליח לשוות מעבר מנוחך גם להופעתו של גבריאל מוקד שניסה להתייחס ברצינות לשאלותיו.

אחרי גל הפרסומים הראשון בו עסקה העיתונות בהיבטים התקשורתיים של וולך והתרכזה בעיקר במחלתה, בא גל פרסומים ספרותיים בהם הראה כל כי שיכול היה — ואני בכוח שכולם מאוהבה בה לוולך. המשתה רק לאהבתם את עצמם — ויק של קשר אישי עימה. רק אחד כך נשבעו כמה קולות התפכחות. כמו זה של מנחם פרי שאמור היה לדבר באירוע, אבל כשום מה לא הגיע. אולי טילפנו לו הבינה בתחילת הערב וסיפרו לו עד כמה האירוע מביך. זה היה ערב של אקסהיביציוניזם מוד בידי, בעיקר בגלל הכוונה אך לא בלי שיתוף פעולה של חלק מן האורחים. השאלה באקסהיביציוניזם היא מה יש לך להראות. לוולך היה מה להראות. כמו שהוכיחה כל ערב שהקרא. לבאורגני הערב לא היה. כה הם יעשו עתה בלי יונה וולך.

אמנות מ־4 עד 8

מאת ציונה שמשי

בפירסומות מבטיחים לנו — "יצירי הציור המאוחרי" — משרדים בעיצובים חדשים, שהם חלומה של כל מוכירה, החל מן הכסף החושני וכמה המנהלים הכרשים, ועד לסל המסולת — כולם "מעשה ידי אמן". הפרוזק בין מודעות הפרסומת ומעדך המציור, המבאה כ־90 אחוז ממשרדי המוסדות בארץ המקירותית שלנו, כגדול המרחק בין מסוף המחשב לסל המסולת.

במציאות, תקן הריהוט נע בין האבזרים של שולחן עץ, המצופה פורמאיקה ומריח־עץ (שמספר בעל 6 ספרות מוטבע המיד בפינתה הימנית) וכסא בזווית לא־מובנת, המצופה בדרך־כלל בצורת בהיר או ירוק כהה. את המגע האישי לכסא המשרדי המשותף ולמדפי הקלאסרים הבלתי־נמנעים מוסיפים העובדים. כל אחד וטעמו, האוסף הפרטי שלו, הרבה כמוהם של מרס הרבקה. המחבר את היצירות לקירות, למוזיצות הומניות ולצבע המט־קלף־נצחית. המבחר הפרטי המענר את המשרד חושף את אישיות מאבלסית באופן מביך מעט. אינני בטוחה, שהייתי רוצה לראות מה תלוי על קירות ביתם.

מחקר השוואתי־אמפירי בין משרדי ממשלה שונים (המכס ביפו ומשרד הפנים בתל אביב) נותן נקודות־זכות ליצירתיות של עובדי המכס. שם מוצגות יצירות תלת־מימדיות, שנוצרו מבקבוקי פקל בחיתוכים אמנותיים, היוצרים תושבות ועמודים מסולסלים לצמחייה. אשליות אופטיות בשרוד ושקוף מצביעות על מכלנות אידיוספית של בעל הגורה, שהל־קח אינו זוכה ליהנות ממנה. במשרד הפנים במגדל שלום, לעומת זאת, יש יצירות נבדים כמו קולאג' על אחיל מגורה, העשוי ממבחר בולי־ארץ (מש־משים, כמובן).

"יצירות־היסוד" בכל המשרדים הם הדפסי שחור־לבן (מאחד), שולקם צלמו או שכפלו מתוך דפי מגזינים בעיקבות דחף פנימי, שכנראה אינו ניתן לריסון. בתוך אחד מצא אוסף רציני של "התורל באמנות ומגנר", הבו צילומי חתו לים עם כל דבר. הבבדים, לעומת זאת, מצולמים. רווקא עם מטקות ביידים.

מאז ומעולם קישט האדם את סביבתו. האורנמנטיקה הראשונה נוצרה כשהאדם הקדמון נדד ממקום למקום, ורצה לסמן חשי בותו של מקום פולחן לבאים אחריו. אנחנו חיים בעידן פולחן הפקידות, וחוגגים אותו בכל מאד רנו. הפקיד הבוחר את היצירות תולה אותן כלפי הקהל. הוא עצמו אינו רואה את היצירות או נהנה מהן. עליכן, לנצח זכורה לי דמותו של פקיד בכיר אחד, שנגמל קסן יוצא מראשו, בוכות הציור התביב עליו שתלה מאחורי גבו. תקותי למצוא במשרדים עידום עסיסי, כדוגמת זה הנראה במוסכים הגד־יות — נכזבה.

אין המוסר על קירות המשרדים. המגירה האישית מתמקדת בדרך כלל באמנות העכומה, המאפיינות אולי את פעילותם של הפקידים. זה מעציב למדי בת־קופה של פלקסים מעולים, המכ־רים במחיר להמ־אויר. בהתחשב בכמות הזמן המוקדשת בהיינו לסידור עניינים בארץ־הפקידים, היה יפה, טוב תכנן למלא עינינו ולהסיח רעתנו במשהו חוץ מכבר סטת־דפרפרת־ניירת צורותינו.

את האדם לא שכחו

הקאמרי פתח עונה וכיבד את שחקניו

זו לא הפעם הראשונה שהקאמרי פותח עונה (ה־42), זו לא הפעם הראשונה בה הוא מוציא שחקנים לגמלאות, וזו לא הפעם הראשונה בה הוא מעניק פרסי הצטיינות לכמה מעובדיו. אך אם בפעמים הקודמות היה כל אירוע כזה שיגרתי־אפורי וביורוקרטי — ועל כך יצא לא מעט קצף מאופק בעבר — דומה שהפעם עלה בידי הנהלת התיאטרון הזה, על ידי ריכוז האירועים בבת אחת, לעורר משהו מן הניצוץ האישית של תיאטרון.

אירועי העבקת פרסי ההצטיינות נערכו בדרך כלל באולם הישיבות של העיריה, בנוכחות חברי מועצת הב־אבים וראש העיר, וקהל קטן, מסובב, אבל לא כל כך מבכבר, בגלל מיעוט משתתפים. היציאה לגמלאות צוינה בהענקת שעון במתנה במשרד, בליווי המכתב הרשמי שרבים מן הוותיקים נעלבו ממנו.

יציאה לגמלאות איננה שמחה גדולה, אם כי בוודאי איננה אסון גדול. השאלה היא איך להתייחס לזה. נכון שההבדל — כמו שאמר המנכ"ל אורי עופר — הוא בעובדה שחלק משכרם של הגימלאים ישולם להם על ידי קרן הגמלאות ולא מקופת התיאטרון. אבל ההבדל הוא עמוק הרבה יותר: התיאטרון חייב לתכנן קודם כל את העסקתם של עובדיה, ולא של גימלאיו. מה שיקרה לגימלאים החדשים יהודה פוקס ויוסי ירדן יהיה במידה רבה תוצאה של עניינים אנושיים ולא פורמאליים. מב־חינה זו הצימה של טקס הפרידה שאיננה פרידה מבטיח רבות, ובהנהלת התיאטרון ובגימלאים החדשים תלוי איך ינהלו יחסיהם בעתיד, וכמה מירות תתלווה אליהם.

ליהודה פוקס הוכירו את הכרותו ומסירותו לעניינים ועד העובדים. האור־לוי הבטיח לו שיעוד יהיו צוות צדירות בציטוט מתוך "כינרת כינרת". פוקס מבטיח שהוא לא נרתע לשחק. באיושהו מקום הוא נשמע כמו בתפקיד הנבא ב"נעורי ורדלה". אותו שיחק בצורה כל כך משכנעת. המבקש בהבטעה "תשתפו גם אותי". מבקש, לא דורש.

עודד תאומי שידין שיחק את אביו בהצגתו הראשונה בקאמרי כתב וקרא מקאמה לידין, בה עמד על משמעות "היוסי" והידיד", הקול הרועם, הגובה ההדר הידיני. ידין בדברי תשובתו אמר שעד עתה שיחקו הוא ופוקס את המערכה הראשונה, מרובת הפרטים, ועתה הגיע העת למערכה השניה. הוא לא הסתיר שהוא בכל זאת עוד רוצה לשחק את ליר.

האוקס הפורמאלי של יציאה לגמלאות עשוי להיטיב עם ידין. כאיש רוח המייסדים של הקאמרי הוא לא חייב יותר להוכיח לאיש דבר. הוא את שלו כבר עשה ועתה הוא יכול להשיל מעליו את הסממנים החיצוניים שציין תאומי ולגלות משהו חדש בעצמו. לדבריו הוא מודע לכך. בשיחה הוא אומר שכבר לפני כמה שנים ניסה להשיל מעצמו את הסממנים האלה שגרמו לכך שיהוד עם השם תהיה לכל צופה תרמית ברורה מאוד של דמותו.

הביקורת — לדבריו — הטיבה עמו, כשהיתה כל פעם מופתעת מחדש, ב"שיר", או ב"עקרה" באחרונה מתגאה טתים מינוריים, מאופקים, חסרי ביטחון והדר המאפיינים אותו.

מבחינה זו עלול "ליר". אם ישחק אותו, להחזיר אותו אל הידין הרועם ההוא. הוא סבור שלא, מפני שהיום — לדבריו — יעשה אותו אחרת משהיה עושה אותו לפני מספר שנים. באותה מידה הוא חושב שאת "לני" ב"עכברים ואנשים" עשה פעם כמו שהיה נכון פעם. הוא מודה באותה תכונה מעוררת קנאה להיות שלם עם מה שעשה מתי שעשה אותו.

באותו ערב של הגיגות העניקו מילגות לגיוסה מנהמה על תפקידה ב"כולם רוצים לחיות" ולעודד תאומי על תפקידו ב"קסטנר", לקופאית אוריה אביבי ולמנהל הבמה שמואל פקרמן. מנשה תאומי "ייפגשו" על הבמה בקרוב ב"לשכוד את השתיקה" של פליאקוף, בבימויו של מיכה לבינסון. מילגות אלה, מתנת בנק דיסקונט נושאות את שמו של אברהם בן יוסף ז"ל, ממייסדי התיאטרון, שפרשת חייו אחרי פרישתו מן התיאטרון ועד מותו סימנה תמיד את היעוד "הצד האנושי" במנהגו של הקאמרי עם עובדיו. איכשהו בערב ההוא (ראש העיר שלמה להט סבר בבדיחות הדעת שהיענות רבים לבוא לכבודו היתה בשל הכיבוד שהעמיד לאירוע מלון "פלאזה") היתה לשם שינוי תחושה ש"את האדם לא שכחו".

שחרית בצוותא

מאת הדי גולומב

סדרת הקונצרטים 11:11 במועדון "צוותא" בתל אביב, "קוים־שווים" עם הכנר אליהו שולמן והפסנתרנית ענת שרון ביצירות ברהמס וקרימבה. "שחרית" בביצוע החמשיית "פרו־אהור" (דינה אבני וניצה עמית — סופראן; עמרה גולדהמר — אלט; עמוס גלוחמן — טנור ואריה אפשטיין — באס). בתוכנית שירי אהבה ונשואין מן הרנסנס ועוד יצירות.

לסדרת הקונצרטים הקאמריים של שבת בבוקר ב"צוותא" נוסף באחרונה קונצרט קצרצר, הנושמע לפני ה קונצרט הרשמי. החידוש משקף את עודף ההיצע על הביקוש. מוסיקאים נוספים זוכים להופיע בפני קהל קשוב ומעוניין הזוכה לקונצרט וחצי בכרטיס אחד.

ביצועיהם של הכנר אליהו שולמן והפסנתרנית ענת שרון היו מתאים את מקומם הלגיטימי גם בערב הגיגי ומכובד בארץ ואף בבירות עולם או בהקלטה מסחרית, כפי שהוכיחה לי עצימת עיניים במהלך הנגינה. ש' נוטה לבדוק שוב את התלהבותי מהאיכויות. אצל הכנר אליהו שולמן (אך לא ענת שרון) הרוח מעצימת העיניים כפול, שכן תנועותיו תוך כדי נגינה מופרזות ומיותרות, מבלי שהדבר יפגום כהוראה ברמת הביצוע הנשמע. גם ליקויים מסוימים בצלילים יחידים או היזקקות מופרזת מעט של הפסנתרנית לרוחשה השמאלית במקום הסתמכות על הבדלי גוון ועוצמה הנוספים במגע אצבעות. לא היה בהם כדי להעיב באופן ממשי על איכותו הגבוהה של אירוע מרשים זה.

"פרו־אהור" היא קבוצה בעלת מוסיקליות רבה וחן טבעי בביצוע ובהגשה. השתלבות חמשת הקולות היתה נקיה ואחידה כמעט לכל אורך הקונצרט. עם זאת, היו כמה ביצועים מהוססים ותלושים, כמו למשל של ג'וואלה, גם כשל עצם הבחירה של "יצירה קלושה רווקא מבית היוצר של אחד המלחינים המרתקים ביותר בתולדות המוסיקה. לעומת זאת, הקסימו כמה מביצי ביצוע של שירים אליזבטניים או שירים מתקופתנו (משה ארגנב או הדיפרשיות).

בעיה לעצמה היתה בקטעי הסולו. היחידה שעמדה במבחן הסולנות במלוא מובן המלה היתה ניצה עמית. קולה ממזג את הטוב והיפה שבתכונות הטיפוסיות של קולות האלט והסופראן. יחוד אמיתי וכובש שפע הן מקולה העמוק והמרתק הן מאישיותה המוסיקלית. לשתי חברותיה — דינה אבני וניצה גולדהמר — קולות ערבים ומוסיקליות רבה, אך עדיין חסרה להן האיכות המעמידה זמרסולו. הבאס אריה אפשטיין נתן תמיכה הרמונית מצינת בקטעי האנסמבל אך איכנב ביותר כסולו; הן הטנור אינם יכולים לחפות על קלישות קולית. הטנור עמוס גלוחמן שהשתלב היטב בהרמוניה הכללית, הוא החוליה החלשה בקבוצה.

התוכנית נערכה והוגשה בטוב טעם. אך אילו נשאלתי, הייתי ממליץ בפני ההרכב להרבות בקטעים בעלי מרקם כוראלי־הומופוני, לבצע גיחות גם בכיוון הפוליפוניה ולהמעיט בקטעי סולו ממש. לפנינו אנסמבל, שעם כל ההסתייגויות, הגיש ביצועים ערבים לאוזן ונאמנים לסגנונות השונים.

חמש כנגד חמישים

מאת נתן מישורי

קונצרט מחווה ליובל ה־75 של המלחין יוסף טל בבית אריאלה בתל אביב.

פאול לנראו, עורך תוכניות מוסיקליות ב"קול ישראל", יזם את הקונצרט, חטיבת המוסיקה של "קול ישראל", המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות וספריית בית אריאלה. נתנו יד ותמיכה לאירוע־מחווה למלחין יוסף טל, במלאת לו 75 שנים. הסכה ראוי לפאול לנראו. התודה — לאלה שתמכו ולאלה שביצעו את הקונצרט הקאמרי היפה, שהכיל היצירות שבו עמדו כנגד חמישים שנות יצירה.

המחזור "שירי שלוהה" (1936) למילים מאת פ. הרלך (שלוהה), ג. היים (המשמרת האחרונה) וה. מורגנשטרן (תנומה) לקול ולפסנתר, המוקדמת שביצירות הערב, נכתב בארץ בהספעת מות אמו של המלחין. הבכורה נערכה ב־1938 על ידי הזמרת הדה טורק, מוחכה לשעבר של הזמרת גילה ירון, מבצעת השירים בערב זה. צער אישי, אך גם, ובעיקר, השלמה עם מציאות, שחייב אדם להדרך בה אף שאי־אפשר לערער עליה, נשקפו מן המוסיקה הביצוע של גילה ירון והפסנתר, אמנון סילבר (פנים חדשות בישראל).

כיוון שסנתיים בלבד הלפו בין כתיבת היצירה ועלייתו לארץ של יוסף טל (גרינבל לשעבר), יליד פולין ובוגר האקדמיה המלכותית בברלין במפנתר הקומפוזיציה (1927־1931), אין פלא, שב"שירי שלוהה" לא רק המילים אלא גם הצלילים הם עדיין "גרמניים". אך כבר ביצירה מוקדמת זו אתה מוצא את טל כשהוא צועד במתנה המוסיקלי האנטי־שמרני. הדיגל בבורה מציאות ההוזת שבין תקופה וצלילית.

בסוויטה לוילה סולו (1940), לא נעדרים קשרים עם צלילי אירופה. שהתרוקה בינתיים. פרק ה"טנגו" יר־כית. אך השני כבר קיים. אין זה המלוס של השירים. אולי בשל ההקשר הכפול — הוילן והמלחין, ערן פרטוש, ביצע יצירה זו בשעתו, ועתה ביצע אותה הוילן גד לברטוב. שיפי צליל הבוכהי, חומו ואוקרו השופע מוכידים את נגינת פרטוש.

שהיה מודן — נותר רושם של זיקה כלשהי למלוס המאופשי, בעל התבניות המלודיות המזרחיות; אולי בכל מוסיב מוכאלי לישרוני יהודי, שהתגלגל כאן במכוון או שלא במכוון. רומה היה, שטל ניצב פה על סיפו של כלום יהודי, מוכל בו את עצמו ונרתע. נראה, שהכוונה אינה מתירה לו לנצל חומר מוסיקלי, שאינו חלק גמור מתהומו האישית. נראה גם, שהוא חושש שמכאן קצרה הדרך לסנטימנטליות, ושאינו רוצה בהסתגרות במעין גיטו מוסיקלי־תרבותי. כוח קיומה של היצירה נשען על ערכים מוסיקליים כלל־עולמיים, על רעיונות הנאמרים בשפה העכשוית, ומתפתחים לצורות ברורות. כשבהם מוטבעים תוי צליל, מקצב וביטוי אישיים.

המקום ולא רק הזמן מתבטא ב"סונטה לפסנתר, 1952". נכון, שהיא אמורה לא מפורש לנעים ולריקודי שבפולקלור הישראלי, למתוק ולבצלילי שבצלילי המזרח. אולם איש לא יכחיש את השפעת סגנון הנגינה המזרחי הטוקטי על נושא הפרק המסיים, ה"רונדו". הקשר, שקושר הפרק השני, "באסו אוסטינאטו" עם אחת המלודיות המסורתית ביותר שבר תבו בישראל, עם הלחן של יהודה שרת למילות המשוררת רחל "הן דמה ברמי זרם", מעיד לבטח על נקודת הזהות עמוקה עם המקום ועם העבר. גם אם אפיו הבדול של הנוף הצלילי ביצירה, שבאוצר חסידי ה"ים תיכוניות" בעבר, נשמע כלא־ישראלי, אני מוחה היום במשקי את זה של הרי ירושלים, שבה התיישב המלחין ב־15 שנה לפני כתיבת היצירה. ראוי לציין, שהמבצע אלון שטרנפלד, מצא ביצוע במיו מנות מלאה, צדדים רומנטיים ואימפרסיוניסטיים.

אם הסונטה לפסנתר הנה עדיין, מבוזיגה צורנית, במעגל הגדול של ניאו־קלאסיציזם — אחת התשובות הבולטות של המאה ה־20 התהפוכות הצורות הקלאסיות בשלהי הרומנטיקה — הרי שב"שלישית פסנתר" (1973) וב"רביעיית פסנתר" (1982), מצויים אנחנו המוסיקה של טל בעולם חדש. יותר משמדובר כאן בצורות דרישה או רכשה בין רעיונות שונים, שאליהם קשור המלחין בקשר רגשי אישי עמוק, מדובר כאן ב"נוף" במובנו הרחב ביותר — אנושי, טבעי ומלאכותי, גשמי ורעיוני. הצלילים אינם משקפים פרטים, אלא מיכלולים. נקודת־הראות היא כביכול ממעוף הציפור או ממסוק, המשנה גובה ומהירות.

מרובר כאן במיכלולים מורכבים, שאינם אלא חלקים בשלם המורכב פי־כמה. זהו ניסיון מחודש לתפיסת מהות החומר המוסיקלי וגורמי הטרנספורמציה שבו. בחינה מחודשת של כוחותיהם ותנועות ההתגבשות הצורנית שברקמות מוסיקליות. הקספסורות של גובהי צליל, גונים, דינאמיקה וחלוקת־זמן הם כאן בבחינת "נושאים".

ב"שלישיה", ועוד יותר ב"רביעייה" של טל, הענינה המוסיקה המורתיקת תחושה שהכל נכון, שהיא מגלה לשאוזן דברים מעולם האמת. דומה, שקטעים מנוגדים בקלאסיקה והרומנטיקה, מגיה וריאליה, סובבים כאן בבהיר אחד. תפיסה צורנית אובייקטיווית, התפעמות רגשית־אישית וכוח הבישוף שבצלילים, מוזגים כאן בידי אמן, ומקימים תחושה הישג של המוסיקה העכשווית בכלל.

הכנר אליהו שולמן, הצלן דורון טוויסטר והפסנתרן אמנון סילבר (חדר חש ומוכשר של מבצעים), שביצעו את ה"שלישיה" וגם את ה"רביעייה", שם הצטרף אליהם הוילן גד לברטוב. עשו מלאכה, שהיצירה שאפו ניתן להפקיד בידיהם יצירות חדשות וחשובות.

פאול לנראו יפה בחר ויפה ערך את התוכנית. שלא כסדר כרונולוגי. אך לקראו ראוי להוכיר, שבמציאות לא חמש יצירות עומדות כנגד חמישים שנות היצירה של טל, אלא עשרות רבות של יצירות, הביניהן כאלה שבעולם לא בוצעו בישראל אלא בחו"ל בלבד — האופרות "אשמדאי" (1969) "הפיתוי" (1976) ובן "המגדל" (1984), שתבצע בברלין בעוד כשנה. במכילול היצירות כולו, ובמעשי מעורבותו בחיי המוסיקה בישראל משך עשרות השנים, נפרסת דמותו של יוצר המעוגן במציאות המוסיקלית, התרבותית, ההברתית והפוליטית. המגיב עליה בדרכו שלו, שיש בה העזה, תקיפה, יוזמה וגם רוך, צער וכאב. בכל אלה, ראוי טל לשמש כסמל יפה לדמות האדם הישראלי.

הניגוד נותן את הטעם

מאת אורי אפשטיין

רסיטל של זמרת הסופראן צילה גרוסמאייר והפסנתרן דויד דולן בבית הקונסרבטוריה הציונית. בתוכנית יצירות מתקופת הבארוק ושירי שוברט.

דווקא הניגוד בין הבארוק ושוברט נתן את הטעם לתוכנית הרסיטל הזה. עם ניסיונה הרב של גרוסמאייר בזמרת הבארוק נוצר בכל את הרושם, שדווקא שירי שוברט הם התחום שבו היא מרגישה את עצמה "בבית" מבחינה סגנונית. התרשמות זו היתה חזקה במיוחד ב"בצער ליד המעיין", שנימתו המהורהרת־מסומה באה לביטוי אינטימי־אינטנסיבי יותר מ"בהרסכן ליד הבישור" שהצטיין ברמסיות אקספרסיבית. מקפה או בשיר "אהבה חסרת מנוחה" של גבר חוסר המנוחה על האהבה עלובו של הקו הכולל הוא המעלה את דימויה לרמה של יצירת אמנות. אם כי צלילים יחידים ניתנים לריטוש פה ושם.

"לוצ'אנ...

פירנצה חגגה 60 ... המלחין לוצ'...

מאת חולדה ליברנומה

מלחינים, מוסיקאים, אנשי ציבור, דיפלומטים, עיתונאים וחובבי מוסיקה בני גילים שונים וארצות שונות התכנסו בשבוע שעבר בפירנצה לחגוג את יום הולדתו ה־60 של לוצ'אנו בריו. בריו אינו רק אחד המלחינים הידועים בעולם אלא מעודה היטב בנעשה בפירנצה, שבה נועד להתגורר בשנים האחרונות.

שר התיירות האיטלקי, בן פירנצה, בירך את האירוע בנוכחותו, וכן מזכיר המפלגה הקומוניסטית (11 מליון תומכים), שכן בריו מצביע בעד המפלגה ומסייע לה בדרכו. שגריר ישראל באיטליה איתן רון היה שם, שכן בריו קשור לישראל ומבקר בה לעתים קרובות, בביתו מרבית אישתו טליה עברית עם ילדיו הקטנים יוני ודני.

בקונצרט הוגיגי השמעו הרבה יצירות בנגינת בכורה. היו אלה יצירות שהוקדשו לבעל השמחה על ידי מלחינים שבכוח במקום, והשו...

אפרים חוזר לצנזורה

סיבוב שני של דיונים במועצה לביקורת סרטים ומחזות על מחזהו של יצחק לאור

מחר ישובו הארונים המכובדים מן המועצה לביקורת סרטים ומחזות לדון במחזה של יצחק לאור, "אפרים חוזר לצבא", בעיקבות ערעורה של הנהלת תיאטרון חיפה על פסילת המחזה בשלמותו. בפעם הקודמת הצביעו חברי המועצה בעד הפסילה. אחרי הצבעה, שתוצאתה היתה 10 נגד 7, כש־3 מן המשתתפים בישיבה לא השתתפו בהצבעה או נמנעו. בקרב הגומלין, מחר, אולי אפשר יהיה להשיג תוצאה טובה יותר.

על־פי נימוקי מכתב הפסילה, "מעורר המחזה את הרושם המצטבר, שהמגמתו תעורר בצופים תגובה רגשית קשה של יחס שלילי כלפי המדינה, של תיעוב וסלידה כלפי צה"ל בכלל הממשל הצבאי בפרט. קל חומר, שמדובר בציבור צופים ערבי. אשר קרוב לוודאי שכשיוצג המחזה בפניו תתלווה לכך הסתה והסעלות אנטי־ממשלתיות עוינות...המועצה סבורה גם, שיש משום פגיעה קשה ברגשות הציבור היהודי בעצם השוואה הגרמנית הנאצית של הממשל הישראלי לממשל הכיבוש הנאצי".

פירושו של דבר, שאולי אפשר יהיה לשכנע את כמה מחברי המועצה לשנות את עמדתם. אלא שלא מדובר כאן, למרבה הצער, בויכוח בין שתי עמדות, אלא בנקודות־מוצא שונות. חברי המועצה שהצביעו בעד הפסילה בוחבם מודיים את עצם עיקרון פסילת מחזות בהחלטה פקידותית. ומקבלים, מן הסתם, את הנימוקים. הנהלת התיאטרון נתבקשה, על־פי התקנות, לשלוח למועצה מכתב המפרט את הנימוקים לערעורה. המועצה הודיעה להנהלת התיאטרון, שאין צורך להביא עדים. הדיון יערך, איפוא, על־סמך המחזה הכתוב. כשחברי הנהלת התיאטרון והמחזאי ינסו לשכנע את חברי המועצה, שאין בנימוקי הפסילה ממש.

השבעה שהצביעו נגד הפסילה עשו זאת, ככל הנראה, מתוך עיקרון, שאין לפסול מחזה, המיועד לאנשים מבוגרים, הרוכשים בכספם כרטיס להצגה, על סמך מידע שיש להם לגביו. יש גם להניח, ששבעת הצדיקים (אלכס אנסקי, חיים יבין, יעקב העליון, לאה לוהנפלד, ארנה לין, זאב שחם ואהרון לגורסן) סבורים גם, שאין ממש בטיעותיה המכפיפים של המועצה כנגד המחזה.

בדרך־כלל נוטים לחזן את ה"ליבראלים", היושבים במועצה, לקביעותה על שהם מונעים את יחם להתהליך בלתי־רגאור. האמת היא, שיש הניגוד כלשהו בישיבתם של חברים כאלה במועצה. כל עוד לא בוטל החוק שמכוחו היא פועלת, אך זאת רק בתנאי, שהם יושבים שם לא כדי להצביע אוטומטית נגד פסילות, אלא כדי לנסות לשכנע ולהשפיע על עמדות חבריהם. רשימת השמות האמורים מלמדת, שגם ניסיון זה עשוי להיות ברכה לבטלה, אבל לנסות צריך. לשכנע 3 חברים במקרה כמו זה שלפנינו לא חייבת להיות משימה בלתי אפשרית.

במכתב שאותו שיגרה הנהלת התיאטרון נאמר, שבניגוד לטענת המועצה אין במחזה סילוף, עיוות, רשע או זדון, גם מפני שמעשים המתוארים בו תואמים את מה שנעשה בפועל במציאות, וגם משום שהתיאטרון אינו מתיימר להציג תמונה מצולמת, והמבטע הוא משנה פיוטית. המועצה — לטענת התיאטרון — אינה יכולה לקבוע מהו סילוף, כי אין במבטא תיאור אוביקטיווי של המצב, שקיבל גושפנקא רשמית. ואף אילו היה כזה, קשה להניח שהמועצה רוצה לחייב אמנים לנהוג לפיו. כאן אני חושש, שהנהלת התיאטרון עושה חסד עם כמה מחברי המועצה. אילו היה קיים תיאור כזה, היו הפוסלים בהחלט רוצים שהאמנים יכתבו לפיו.

הנהלת תיאטרון חיפה טוענת גם, שאין במחזה השוואה גלויה או נרמזת עם המשטר הנאצי. המחזאי מוכן אמנם למחוק רפליקה אחת, שממנה אפשר היה להעלות אולי השוואה כזאת, אבל הפיסקה החוזרת, שבה נתלית המועצה בטענתה, היא, לדעת התיאטרון, דווקא ביטוי להרגשת המוסרית של הקצין שהוא גיבור המחזה, שעומדת בסתירה להשוואה שנגזרה יוצאת הצנזורה.

באשר לדאגה לתגובה הרגשית של יחס שלילי כלפי המדינה, צה"ל והממשל הצבאי, טוענת הנהלת התיאטרון, שלכל היותר יעורר המחזה תגובה רגשית שלילית כלפי תופעה חריגה (החייל שירה במפגין ערבי בכוונה ותוך התעלמות מהוראות מפורשות), והרי זה צריך להיות מעניין המועצה, אם היא רוצה להגן על שמו הטוב של צה"ל או של הממשל הצבאי.

באשר לדאגת המועצה להסתה של הציבור הערבי, מסרב התיאטרון להכיר בהפרדה שנוקטת המועצה בין ציבור לציבור, ומעיר, שגם בהקרנת תכניות טלוויזיה — המודרות לכל בית — אין הפרדה כזאת, הדברים שבמחזה אין משום גילוי או חידוש לצופים הערבים הפוטנציאליים. מה היתה, למשל, ההשפעה בציבור הערבי לעדותו של אחד מקציני הממשל בבית־המשפט, על כך שבממשל השיקו כוסיות אחרי הפיגוע בראשי העיריות דבר כזה אין אפילו במחזה של לאור. אני תוהה באיזו מידה זאת הסיבה האמיתית לקימה של המועצה, לטרות שהאבגרוזים שבקימה הוכח לא פעם. אם אנו מפקיקים על מזונם הרוחני של יהודים בוגרים, לא יוכלו ערבים בוגרים לבוא אלינו בטענות תוך נימוקים של אפליה. שוויון של צנזורה כלפי כולם.

בלי עדים שיעידו על המצב ביהודה ושומרון, נורמות התנהגות של הממשל הצבאי או נורמות קליטת טקסט ודמוי על ידי ציבור יהודי או ערבי בוגר, קשה להניח שיהיה כאן ויכוח עיניי על המחזה והמשמעויותיו, אלא שוב איזוהור עמדות עקרוניות בעיניי תפיסת מציאות ואמנות. לא צריך להתייאש מן האפשרות, שהמועצה בכל־זאת תשנה את דעתה ותאשר את המחזה. אם לא — זהו נושא לעתירה לבית־הדין הגבוה לצדק, שבדרך כלל נמנע מלבטל את החלטות המועצה. די בזה — ומכתב התיאטרון מדגיש את זה — שנימוקי הפסילה עומדים בסתירה לעמדה של בג"צ בנושאי חופש הביטוי, ולהנחיות היועץ המשפטי לממשלה בעניין המועצה.

בינתיים, הגיש שוב חבר־הכנסת מרדכי וירשובסקי לכנסת, את הצעתו לבטל את המועצה לביקורת מחזות. זהו תיקון להצעתו הקודמת, שכללה את ביטול הצנזורה על מחזות, השאירה לגבי סיווג סרטים לגילאים מתאימים והעבירתה למשרד הפנים. וירשובסקי נוכח, שאם יתרכז בתיאטרון בלבד, ויניח לסרטים לעת עתה, יש לו אולי סיכוי טוב יותר להצליח. לפיכך, הוא מציע לבטל את הצנזורה על מחזות תוך השארת הסעיף המרגיש, כי ביטול זה אינו פוגע באחריות הפלילית של אדם, להצגת כל הצגה בעלת אופי מתועב או כל הצגה, העשויה להפריע לשלום הציבור. אולי הצעה זו תעבור. אך, בהכירי את הנבשות הפועלות, אני חושש, שאפילו נוסח זה לא יעבור.

הבימה התיאטרון הלאומי

הארץ עיתון לאנשים חושבים

עירית תל-אביב יפו

עיתון "הארץ" ותיאטרון "הבימה"

מקיימים

בשבת 9.11 ב- 11.00

מפגש לאנשים חושבים

בהשתתפות:

יוסי בנאי והבמאי חנן שיר

על הצגת "נמר חברבורות"

משחק סימולציה על פגישת

רייגן וגורבצ'וב

עם דר' איתן גלבוע

והפרופ' אמנון סלע.

אפריים קישון על עצמו ויצירותיו.

שלמה ניצן ואורחים נוספים.

מנחה : מיכאל הנדלזלץ

דמי כניסה : 4,000 ש'.

50% הנחה

למנויי "הארץ" ו"הבימה".

ולבעלי תעודת תושב

ותעודת קשיש של ת"א.

כרטיסים בקופת "הבימה" בימי חול
הקופה פתוחה עד השעה 14:30
אין מכירת כרטיסים בשבת.

האירוע באדיבות:

קונטרול דאטה (ישראל) בע"מ CONTROL DATA

עיריית תל-אביב יפו
מינהל החינוך, הנוער והתרבות

הלוח החדש

קבלנים מציעים

בכפעתייה דירות 3½ חדר לבני בניה. 03-724058 — 03-340713

וילות ובתים

בהרצור פרטי בית + 6 דונם + הסקה + ביסוד. — 063-70219

בשומר, בשכונה, 3½ + טלפון + גינה. — 057-82347

מודעפון — קבלת מודעות באמצעות הטלפון 24 שעות ביממה. חיים: 03-383838

דירות למכירה

"מספל" מבחר דירות גג בצפון תל-אביב. 03-451319 — 03-457962

בצפון תל אביב אי' 5 + תוספות, "דירות אביב". 03-429019

בצפון כהרבתחים 4 ... 03-230007

"הדיסקו" שירות מודעות בטלפון 03-292779

דירות בשכ"ח

בהרצליה, 3, ק"א + גינה + טלפון + נוף. 03-473040 בערב.

זוג ל"ב ברמתחה, בלי טלפון + דודים. 03-760259

בהרצליה, 4 חדרים + גג + טלפון + חניה 052-537718

ברמת הולון, 2½ בלי טלפון ...

למשרד פרסום בתל-אביב, דרושות פקידות לקבלת מודעות בימים ב', ד' וה' בין השעות 13.00—20.00 03-372125, ארוה, ביום א' בערב!!

מודעפון — קבלת מודעות באמצעות הטלפון 24 שעות ביממה. חיים: 03-383838

עסקים

למכירה מסעדת יוקרה בר"ש בצפון ת"א. 03-484452, 052-554530

מסלת מכורדת עם קליינטורה, למכירה במרכז ת"א. — 03-372125

משרדים

תל"ר במשרד קיים 4.4 — מרוהט, בת"א. 03-421851 — 03-284045

ריפוי והרזיה

מסג' מרגיע מאוד ומהנה, מצעירות, בן־יהודה 7 — 661899

שירות מסג' לבית הלקוח ברמה בינלאומית!!! להזמנות 03-266854 —

נרשמו לנשואין

מועצה מקומית עותה

הנבי סעידה בן ... אורי אהיבה בת שלמה, רווקה, נדרה, חיפה.

...צה מקומית מעלות תרשיחא ...ד. 59 טלפון 04-979682/3/4

הודעה על פרסום מכרזים

...צה המקומית מעלות תרשיחא ...ינה בזה הצעות קבלנים לביצוע ...ייקטים המפורטים להלן:

מכרז מס' 9/85. ביצוע קו ביוב ... תרשיחא (פרסום חוזר).

מכרז מס' 8/85. התקנה ושיפוץ ...ת הזימום בבריכת השחיה ...בית במעלות.

...פרטי ההצעות, טפסים למילוי ...ות ניתן להשיג בקופת המועצה ...א' — ה' בין השעות ...08.00. למכרז 8/85 יש לשלם ...ל 50.000 ש' שלא יוחזרו.

...מעוניינים במכרזים יגישו הצעו... על הטפסים שיקבלו במועצה ...אותן ידנית או בדאר רשום ...זה סגורה בציון מספר המכרז ...די המועצה המקומית לא יאוחר ... 20.11.85 שעה 12.00.

...קבלים ייערך ביום 7/11/85 ...09.00.

התשלום תוך 60 יום מיום הגשת ...ונות. רשאים להשתתף אך ורק ...ים הרשומים בחוק. יש לצרף ...ת בנקאית בשיעור 5% מערך כל ...הערבות הבנקאית תהיה למשך ...יום מיום 20.11.85.

המועצה מתחייבת לקבל את ...ה הזולה ביותר או הצעה אחרת ...א, והיא שומרת לעצמה את ...להגדיל או להקטין היקף כל ...לפי התקציב שיעמוד לרשותה.

שלמה בוחבוט, ראש המועצה

נתמכי סעד חדשים

מאת גדעון אלון

למעגל הנזקקים לקבלת השלמת הכנסה מהביטוח הלאומי הצטרפו 4000 עובדים בשכר נמוך. סמנכ"ל הביטוח הלאומי: "זהו חומר נפץ חברתי שחייבים לבלום אותו לאלתר"

אלפי עובדים במפעלי תעשיה ובבתי־חרושת, מצויים בשבועות האחרונים את סניפי המוסד לביטוח לאומי בכל הארץ. הם עומדים שעות ארוכות בתורים ארוכים, על מנת לברר אם הם זכאים לקבל השלמת הכנסה. המדובר בעובדים שכירים הנכנים על שני העשירונים התחתונים, בדרך כלל מפרנסים יחידים במשפחות, שעד לאחרונה התקיימו בכבוד (אם כי בדוחק) ממשכורתם. אבל שחיקתו הדרסטית של שכרם, הפכה אותם למעשה לחוד חדש של נתמכי סעד. עובדי המוסד לביטוח לאומי כורעים תחת העומס. הם אינם ערוכים לטפל באלפי הפניות החדשות.

רק החודש גדל שיעור המתדפקים על שערי הביטוח הלאומי מ־2000 ל־8000 איש. "בסניף באר־שבע, למשל, מתייצבים מדי בוקר מאות אנשים" — מספר סמנכ"ל הביטוח הלאומי נסים ברוך — "עד שעה 8.30 בבוקר מחלקים להם מספרים ואלה שמגיעים לאחר מכן נאלצים לבוא למחרת, כי הפקידים שלנו אינם מסוגלים לטפל ביותר מכמה מאות פניות ביום". ברוך מציין כי מרבית הפניות נדחות (כ־80 אחוז), משום שבבדיקות הזכאות המתבצעות ע"י פקידי הביטוח הלאומי, מתברר שחלק הארי מהפונים אינם עומדים בקריטריונים הקבועים בחוק לקבלת השלמת הכנסה. בעת הגשת התביעה נדרשים הפונים לקבלת השלמת הכנסה, להציג תעודת זהות ותלושי משכורת. עפ"י החוק, התנאי הראשון לקבלת הגימלה הוא שעל מגיש הבקשה להיות תושב ישראל 24 חודשים רצופים לפחות ומלאו לו 18 שנה. כל פונה שהוא בעל רכב או בעל נכסי דלא ניידי (בנוסף לדירת המגורים שלו) נפסל אוטומטית. גם אדם שאשתו אינה עובדת וגיל ילדיה מעל 5 שנים, אינו זכאי לקבלת הגימלה. על הסף נפסלים גם תלמידים במוסדות להשכלה גבוהה, חברי קיבוצים או מושבים שיתופיים וחיילים בשירות סדיר.

הבדיקות במשכורות החודשיים

הזכאים להשלמת הכנסה הם עובדים שהכנסתם בחודש אוקטובר היתה פחותה מ"הסכום הקובע" (המהווה כ־30 אחוז מן השכר הממוצע במשק). כלומר מפרנס יחיד שהשתכר פחות מ־347,400 שקלים, זוג שהכנסתם היתה פחות מ־494,700 שקלים, זוג עם ילד שהכנסתם הכוללת לא הגיעה ל־547,300 שקלים וזוג עם שני ילדים שהשתכרו פחות מ־602,900 שקלים. סמנכ"ל המוסד לביטוח לאומי יגאל בן־שלום מציין כי בשל הלחץ הרב של הפונים, נמשך תהליך בדיקת הזכאות של כל פונה כחודשיים. כלומר רק אחרי 60 יום מעבירים לחשבון הבנק של הפונה והנמצא זכאי את ההמחאה, שמהווה את ההפרש בין הכנסתו לבין "הסכום הקובע" של שכר המינימום.

בן־שלום העומד בראש צוות מיוחד להיערכות וטיפול בזרם החדש של הפונים, מציין כי על מנת להקל במידת מה על העומס הועברו 30 עובדים מהמשרד הראשי לסניפים וצומצמה פעילותה של מחלקת הגבייה. הוא הדגיש כי פנה למשרד האוצר בבקשה שיאשר העסקת עוד 100 עובדים, כדי שניתן יהיה לשפר את השירות לציבור הפונים. במקביל הוחלט להקל על מגישי הבקשות בשני תחומים: הם לא נדרשים עתה להמציא אישור משירות התעסוקה המעיד כי לא היפנו אותם למקום עבודה בו יוכלו להשתכר סכום גבוה יותר משכר המינימום וכן אושר שמשתברר שהפונה עומד בכל הקריטריונים, מועברת ההמחאה לחשבון הבנק שלו במשך שישה חודשים ברציפות, ורק לאחר מכן נעשית בדיקה מחודשת לגבי זכאותו.

כדי למנוע "הסתערות" יתר של פונים על סניפי הביטוח הלאומי, החליטה הנהלת המוסד שלא לתת (לפי שעה) פרסום פומבי לגבי התנאים המזכים את בעלי השכר הנמוך לקבל השלמת הכנסה. צעד זה של מנכ"ל הביטוח הלאומי עורר בשבוע שעבר את זעמם של חברי ועדת העבודה והרווחה של הכנסת. ח"כ יאיר צבן הרעים כי הביטוח הלאומי פועל בניגוד לתפקידו והודיע כי סיעת מפ"ם תפרסם על חשבונה מודעות בעיתונים ובהן פירוט התנאים המזכים לקבלת השלמת הכנסה.

עד כמה שישמע הדבר מוזר אין למוסד לביטוח לאומי מידע מוסמך לגבי ממדיה של התופעה. כלומר, איש מראשי המוסד אינו מוכן להעריך כמה עובדים יש היום במשק הישראלי, המשתכרים פחות משכר המינימום הזכאים עפ"י החוק לקבל השלמת הכנסה. הם מוכנים רק לומר ש־4000 שכירים בעלי שכר נמוך מקבלים היום השלמת הכנסה. ח"כ יאיר צבן מעריך כי המאגר הפוטנציאלי של עובדים שיזדקקו להשלמת הכנסה הוא כ־250 אלף. ח"כ חייקה גרוסמן מעריכה את מספר השכירים המשתכרים פחות משכר המינימום ב־300 אלף.

סמנכ"ל הביטוח הלאומי נסים ברוך הזהיר עוד בחודש שעבר כי "בחודשים הקרובים יילך ויגדל הפער בין רמת הגימלה להבטחת הכנסה לבין שכר המינימום ולפיכך תחריף הבעיה של השלמת הכנסה לשכירים בעלי שכר נמוך". עפ"י נתוני האגף למחקר ותכנון של הביטוח הלאומי, חלה בחודשים האחרונים שחיקה ניכרת בשכר המינימום משום שהוא לא עודכן מאז חודש יולי. באפריל היווה שכר המינימום 39 אחוז מהשכר הממוצע במשק. באוגוסט הוא נשחק ל־32.5 אחוז ובספטמבר הגיע לשפל חסר תקדים של 29 אחוז בלבד מן השכר הממוצע. מזה כמה חודשים תובע שר העבודה והרווחה משה קצב מראש הממשלה שמעון פרס להעלות לדיון דחוף בממשלה את נושא עדכון שכר המינימום. לדבריו נוצר מצב אבסורדי בו קיצבאות הביטוח הלאומי (מהן נהנים קשישים, שארים, נפגעי עבודה וכד') מתעדכנות באופן שוטף ולכן לאנשים שאינם עובדים כלל ומתקיימים מקיצבאות, יש הכנסה גבוהה יותר מאשר לעובדים בעלי שכר נמוך, שהכנסתם נשחקה במידה ניכרת בשל הקפאת שכר המינימום. עובדים אלה לדבריו, נאלצים להתבזות עקב הזדקקותם להשלמת הכנסה מביטוח לאומי.

על מנת להפסיק את הדיונים התקופתיים על שיעור עדכונו של שכר המינימום, הגיש שר העבודה והרווחה הצעת "חוק שכר מינימום", לפיה שרי האוצר והעבודה יקבעו, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, את שיעור שכר המינימום החודשי ובלבד שלא יפחת מ־45 אחוז ולא יעלה על 50 אחוז מהשכר הממוצע במשק, אבל עד כה לא נדונה ההצעה, משום שישנם גורמים, בעיקר בהסתדרות, שמעדיפים הסכם על פני חקיקה ולכן הם מסכלים את אישורו של החוק. גורמים בביטוח הלאומי מזהירים כי בהתגברות התופעה של מתן השלמת הכנסה, שכמוה כתמיכת סעד לעובדים המשתכרים שכר נמוך, טמונה סכנה חברתית חמורה, משום שהיא תיצור מציאות עגומה בה לפועלי חרושת וטכסטיל, עובדי מדינה בשכר בדרגות נמוכות, לא תהיה שום מוטיבאציה לעבוד שעות נוספות, להגדיל את התפוקה לשם קבלת פרמיות ולעבור הכשרה מקצועית. זאת משום שהרבה יותר נוח וקל יהיה להם לפנות לסניף הביטוח הלאומי הקרוב לביתם ולקבל השלמת הכנסה.

"מבחינה חברתית־ערכית זוהי חבית של חומר נפץ, ואם לא יבלמו את התהליך הזה עכשיו, ניקלע למצב שלא תהיה לו תקנה. הפתרון המיידי הוא עדכון שכר המינימום. אין לנו ספק שאם שכר המינימום יעודכן ב־20 אחוז יופחת מספר האנשים המתקיימים מקיצבאות כספי מסניפי המוסד. אין שום הצדקה לכך שמשרד האוצר יצטרך לסבסד באמצעות הביטוח הלאומי את המעסיקים המשלמים שכר עלוב ומבזה לעובדים" — מתריעים בביטוח הלאומי.

הבטחת הכנסה
והנהנים ממנה

הבטחת הכנסה (גימלה מלאה) משולמת לאנשים שאינם מסוגלים להבטיח לעצמם הכנסה מעבודה, כגון חולים, נכים, נפגעי עבודה או מובטלים ואינם זכאים לתשלומים עפ"י תוכניות אחרות. השלמת הכנסה (גימלה חלקית) משולמת לאנשים שהכנסתם מעבודה או ממקור אחר פחותה מן הרמה המינימלית הדרושה לקיום (השלמה לשכר נמוך, לדמי אבטלה, לתשלום מזונות וכד'). חוק הבטחת הכנסה (הכולל בתוכו גם את המרכיב של השלמת הכנסה) נכנס לתוקפו בינואר 1982. הוא נועד להחליף את תמיכת הסעד שניתנה עד אז ע"י משרד העבודה והרווחה באמצעות הלשכות הסוציאליות ואת ההטבות הסוציאליות ששילם הביטוח הלאומי. מגמת החוק היתה להקנות זכות חוקית לגימלה חודשית לכל אדם ומשפחה בארץ, שאין בכוחם להבטיח לעצמם הכנסה מספקת למחיה. כל הטיפול בבדיקת הזכאות לקבלת הגימלאות רוכז בביטוח הלאומי, כדי למנוע כפילויות ולייעל את המערכת.

למעשה מורכבת האוכלוסיה הנזקקת להבטחת הכנסה מארבע קבוצות: א) קשישים המקבלים קיצבת זיקנה או שאירים מכוח חוק ביטוח לאומי שאין להם מקורות הכנסה נוספים והכנסתם הכוללת פחותה משכר המינימום. ב) משפחות חד־הוריות (אלמנות עם ילדים המקבלות קיצבת שאירים, נשים גרושות ונעזבות המקבלות דמי מזונות, רווקות עם ילדים וכו'), שהכנסתן פחותה משכר המינימום. ג) גברים שלא נמצאו זכאים לפי תנאי הזכאות של חוק הבטחת הכנסה, או בר אותם לקיזה הם חסרי כושר עבודה או כושרם מוגבל. ד) עובדים בשכר נמוך הזכאים להשלמת הכנסה.

כשנטל על עצמו הביטוח הלאומי את הטיפול בזכאים להבטחת הכנסה, ירד מספר הנתמכים מ־13,400 ל־10,500, לאחר בדיקה מדוקדקת שנעשתה לגבי תנאי הזכאות. ב־1983 חל גידול משמעותי במספר מקבלי הגימלה והוא הגיע ל־13 אלף, בשל הרעה במצב התעסוקה במשק. אינדיקציה חשובה להשפעת מצב התעסוקה על היקף האוכלוסיה הנתמכת היא, העובדה שבאותה עת, 67 אחוז מכלל התביעות שהוגשו לקבלת גימלה להבטחת הכנסה, היו תביעות חדשות. בחודשים האחרונים חלה עליה ניכרת במספר מקבלי הבטחת הכנסה, שהגיע בספטמבר לכ־20 אלף בתי אב. רק כ־4000 מתוכם הם עובדים בשכר נמוך המקבלים השלמת הכנסה.

ביטוי מוחשי לגידול הניכר שחל בהיקף תשלומי הבטחת הכנסה (המתוקצבים ע"י משרד האוצר, אולם מתבצעים ע"י הביטוח הלאומי) ניתן במונחים כספיים: בחודש אפריל השנה שולמו 2 מיליארד שקל למקבלי הבטחת הכנסה. בחודש מאי עלה הסכום ל־2.4 מיליארד שקל. ביוני שולמו 2.7 מיליארד שקל. ביולי הגיע הסכום הכולל ל־3.5 מיליארד שקל ובאוגוסט כבר שולמו להבטחת הכנסה 4.2 מיליארד שקל. בספטמבר שולמו 4.6 מיליארד שקל ובאוקטובר — 5 מיליארד שקלים ל־2000 בתי אב, שנמצאו זכאים להבטחת הכנסה והשלמת הכנסה.

פוליגמיה ברשות התורה

מאת ד"ר ברוך ברכה

יש להגביל את סמכויות בתי־הדין הרבניים באשר למתן היתר לבעל לשאת אשה על אשתו

קשה לקבל את העובדה, שציבור הנשים במדינת־ישראל לא יצא מגדרו לרגל הנתונים המדאיגים בדבר הגידול, שחל לאחרונה במספר ההיתרים שניתנו לגברים יהודים לשאת אשה נוספת, ובדבר השיקולים שביסוד הוצאתם. לפי הנתונים של נעמ"ת ("הארץ" 22.10.85) חל בשנתיים האחרונות גידול של 25 אחוז במספר ההיתרים. בחמש השנים האחרונות ניתנו 91 היתרים כאלה.

פרשת האשה מבאר־שבע פתחה צוהר לעברם של נימוקים אפשריים למתן היתר לבעל לקיים נישואין פוליגמיים בהכשר רבני. משזכה הבעל בהכשר, אין הוא עובר את העבירה של ריבוי נישואין, שחוק העונשין קוצב לה עונש של חמש שנות מאסר. המגוחך בנושא כאוב זה הוא, שהחוק האוסר, המיועד לשרש את התופעה הפסולה מחברתנו, הוא הפותח פתח לעקוף את הוראותיו בדרך של קבלת היתר מטעם הרבנות.

סעיף 176 לחוק העונשין קובע: "נשוי הנושא אשה אחרת, ונשואה הנישאת לאיש אחר, דינם — מאסר חמש שנים". אך כאן נכנסים לתמונה סעיפים 179 ו־180 לחוק, ולפיהם לא יורשע אדם בעבירה של ריבוי נישואין אם קיבל היתר לעשות כן מהמוסדות הדתיים של העדה אליה הוא משתייך. הקורא הוראות אלה עלול להיקלע לטעות אופטית: החוק מדבר על "אדם", קרי: גבר ואשה, ולכן ניתן לחשוב, שגם האשה תוכל לשאת בעל על בעלה. ולא היא. מפנה החוק אל המוסדות הדתיים המתאימים לצורך קבלת היתר, ואלה האחרונים פועלים לפי הדין הדתי המקובל עליהם. והנה, אותם דינים דתיים, המכירים בעצם האפשרות של נישואין פוליגאמיים (כגון הדין המוסלמי והמשפט העברי), מכירים בה רק באשר לבעל.

עילות מוגדרות

אך ההפליה — שהיא תולדה של תחולת דין דתי בענייני נישואין וגירושין במדינת ישראל — אינה נעצרת כאן. מרוח הסמכויות, שהמחוקק קבע למוסדות הדת בכל הנוגע למתן ההיתר, מפלה לרעה את הלא־יהודיים. סעיף 179 לחוק, שעניינו היתר לפי דין תורה, קובע, שלא יורשע אדם בעבירה של ריבוי נישואין "אם הנישואין נערכו לאחר שניתן לו היתר נישואין לפי פסק דין סופי של בית־דין רבני ופסק הדין אושר בידי נשיא בית־הדין הרבני הגדול". כך, חד וחלק: המוסדות הרבניים לא הוגבלו על־ידי המחוקק באשר לעילות למתן היתר; כל אימת שימצאו זאת לנכון, והדבר אפשרי לפי ההלכה, יוכלו להתיר לבעל לשאת אשה נוספת וההיתר ימחוק את עבירת הפוליגאמיה. ומה באשר למוסדות דת לא־יהודיים? היתר של אלה תופס בענייננו, לפי סעיף 180, רק אם ניתן באחת משתי העילות המפורטות בסעיף:

"1) בן זוגו מנישואיו הקודמים אינו מסוגל, מחמת מחלת נפש שלקה בה, להסכים להפקעת הנישואין או לבוא לידי שלום או להשתתף בהליך או בפעולה להפקעתם או לביטולם;

2) בן זוגו מנישואיו הקודמים נעדר בנסיבות המעוררות חשש סביר להיותו ולא נודעו עקבותיו לפחות שבע שנים".

מה פישרה של הפליה זו? ניתן לטעון, שהמחוקק, בשאיפתו הכנה לעקור את תופעת הפוליגאמיה מן השורש, היה ער לכך, שבקרב המוסלמים תופעה זו הינה נפוצה ביותר ומעוגנת בדת האיסלם. לו הכיר בכוחם של בתי־הדין המוסלמיים ליתן היתרים לצורך חוק העונשין, ללא הגבלתם לשתי העילות הללו, היו הקאדים הופכים את איסורי החוק לאותיות מתות בדרך של מתן היתרים סיטונאיים בהתאם לדינם הדתי. ומה באשר ליהודים? כאן תופעת הפוליגאמיה נדירה ביותר לפחות זה אלף שנה (חרם דרבנו גרשום) והרבנים — כך הניח המחוקק — ינהגו מנהג של קמצנות במתן ההיתרים, וממילא יתנו אלה רק במקרים של היעדרות ממושכת של בת הזוג הנוכחית או ליקוי בנפשה (שהן עילות מוכרות בהלכה להוצאת היתרים כאמור). הרי לך, בפועל, שוויון בין הדתות.

בדרך זו הובן החוק על־ידי השופט חיים כהן, בפסק־דינו הידוע משנת 1964 בפרשת שטרייט. בהתבסס על ההנחה דלעיל ועל שאיפתו למנוע תוצאה תחיקתית מפלה בין יהודים ללא־יהודים, קבע השופט שגם סמכותם של הרבנים מוגבלת — באשר להוצאת היתרים — לשתי העילות הקבועות בחוק באשר ללא־יהודים (האשה הנוכחית נעדרת או שדעתה נטרפה עליה).

אך המציאות ההלכתית טופחת על פני ההנחה דלעיל, וממוטטת את הבסיס של פסק־דינו הנועז של השופט כהן. הלכה למעשה ניתן להוציא — ובפועל מוציאים — היתרים לא רק כאשר מתקיימת אחת משתי העילות המוכרות. בפרשת שטרייט עצמה אחד הנימוקים העיקריים למתן ההיתר היה, שהנישואין הנוכחיים היו נישואין אחרונים, שנערכו בין בני הזוג במדינת מוצאם לפני עלותם ארצה. לפי ההלכה, יכול הבעל לקבל היתר גם אם אשתו הנוכחית... אם היא בעלת מומים מסויימים; אם לא ילדה לו ילדים, ולאחרונה שמענו, מפי אחד הרבנים שישבו בהרכב בבאר־שבע, שגם אם ילדה לו בנות בלבד עלולה היא למצוא במחיצתה אשה נוספת, שתנסה כוחה בתחום ילודת הבנים.

לא פעם ניתן היתר, כאשר בני הזוג מסוכסכים והאשה מסרבת לקבל גיטה: מדיניותם של בתי־הדין במקרים כאלה היא שלא לנסות לכפות על האשה לקבל את הגט באמצעות מאסר, כפי שנקבע במפורש על־ידי המחוקק (באשר לאשה סרבנית כמו באשר לבעל סרבן) בסעיף 6 לחוק שיפוט בתי־דין רבניים.

סמכות לא־מוגבלת

רואים אנו, שהתרת הרצועה התחיקתית באשר להיתרים מטעם בתי־הדין הרבניים עלולה לפגוע במטרות, שלשם הגשמתן הוחקו הוראות של חוק העונשין בתחום זה. גם פסק־דינו של השופט כהן ניסה, בדרך פרשנית, להדק את הרצועה. אך 5 שנים לאחר שניתן, נהפכה הלכתו בפסק־דין אחר של בית המשפט העליון (שאושר גם בהרכב של 5 שופטים), שבעקבותיו הוחזרה לחוק משמעותו המילולית, קרי: מוסדות הדת היהודיים נהנים מסמכות בלתי־מוגבלת בתחום ההיתרים, זאת להבדיל ממקביליהם הלא־יהודיים.

יתכן מי שיטען, שההסדר הנוכחי המותיר, למעשה, את הנושא בידי בתי־הדין הרבניים, מתאים לגישתו של המחוקק בדבר אי־התערבות בדינים הדתיים בענייני המעמד האישי, שמא יפגע על־ידי התערבותו — בחופש הדת. טענה זו הינה חסרת שחר. עצם התערבותו של המחוקק היא תולדה של ניסיון למנוע תופעות פסולות, הנובעות מהכרה של דינים דתיים בפוליגאמיה. יתירה מזאת, המחוקק לא היסס להתערב התערבות רבתית באמונתו של הציבור המוסלמי במדינה. שכן זאת יש לזכור: לפי ההלכה המוסלמית לא רק שהפוליגאמיה מותרת, אלא שבמקרים לא מעטים היא בגדר מצווה דתית.

והנה, הכנסת לא היססה לקבוע איסור עונשי על קיום מצווה זו. באותה מידה לא היה עליה להסס באשר להגבלת בתי־הדין הרבניים בכל הנוגע למתן היתרים. התוצאה המחודה שנוצרה מכוח החוק היא, שמוסד הפוליגאמיה — שבקרב היהודים היה פסול מקדמת דנא — פתוח עתה יותר לכניסתם של יהודים מאשר לכניסתם של מוסלמים, שבקרבם הייתה התופעה נפוצה יותר.

בפסק־הדין של בית־המשפט העליון, שבו בוטלה הילכת שטרייט, מצאו השופטים צידוק להסדר השונה בין מוסלמים ליהודים, בעיקר בכך, שדיני הגירושין המוסלמיים גמישים יותר לעומת נוקשותם של הדינים היהודיים. מכאן, שבכל מקרה שבו בני־זוג מוסלמיים מסוכסכים ביניהם, יוכל הבעל לגרש את אשתו, ואילו במקרה מקביל של בני־זוג יהודיים, לא יוכל הבעל לעשות זאת ללא הסכמת האשה. ולכן יש הצדקה להחמיר לגבי נישואין יהודיים את האפשרות של מתן היתר לשאת אשה נוספת, כדי לענות על מקרים בהם אין כל סיכוי להביא לשלום־בית בין בני־הזוג.

ספק אם ההיקש בין גירושין לבין היתר לשאת אשה שניה הוא משכנע, אך מעבר לכך: יש לבחון את ההסדר התחיקתי הקיים, לא רק תוך השוואה בין יהודים למוסלמים, אלא בתוך האוכלוסיה היהודית יש לבחנו על רקע ההפליה בין גברים לנשים. ההסדר הנוכחי פוגע קשות במעמד האשה, בפתחו פתח לאפשר לבעל נישואין פוליגאמיים, בהתבסס על עילות שאין להכירן בחברה מתוקנת. יתירה מזאת, הזדקקות להיתר כאמור במקרה של סכסוך בין בני־הזוג, שבמסגרתו מסרבת האשה לקבל גט, מפר את השוויון במאבק שבין בני־הזוג הניצים: על האשה לדעת, שבנוסף לאפשרות שהגט ייכפה עליה בדרך של מאסר (אפשרות הפתוחה לשימוש גם כנגד הבעל) עלול בית־הדין לפרקה מנשקה בדרך של מתן היתר לבן־זוגה לשאת אשה אחרת על פניה. אפשרות שאינה פתוחה בכיוון ההפוך.

על הכנסת לשנות את חוק העונשין ולאמץ בדרך תחיקתית את הילכת שטרייט, כך שבתי־הדין הרבניים יוגבלו במתן היתרים אך ורק לשתי העילות המוכרות כיום בחוק, באשר לנישואין לא־יהודיים. בדרך זו תימנע ההפליה בין המוסדות של הדתות השונות במדינה, תשורת המטרה של שירוש תופעת הפוליגאמיה ויחוזק השוויון בין המינים.

ערי פיתוח בקו העימות החברתי

מאת נורית כהנא

בכנס חירום של ראשי עיירות הפיתוח באה לידי ביטוי מודעות חדשה לכוח הפוליטי הרב הנתון בידי מי שיכולים להוציא 15 אחוז מהאוכלוסיה היהודית אל הרחובות

שאול עמור, שלמה בוהבוט: להפסיק להיות בלם זעזועים

כנס החירום השני של ראשי עיירות הפיתוח, שהיה בשבוע שעבר במעלות, התייחד מקודמו, שנערך בקיץ בקרית שמונה, בכך שדנו בו לראשונה בשאלה מה צריך לעשות על מנת לפתור את הבעיות של ערי הפיתוח. שאול עמור, ראש ועד ראשי ערי הפיתוח במרכז השלטון המקומי אמר: "היום, יש לדון בדרכים לאלץ את ממשלת ישראל לבצע את דרישותינו".

מאז נבחר עמור, ראש מועצת מגדל העמק, לתפקידו במרכז השלטון המקומי בפברואר השנה, ניכרים נסיונותיו להפוך את גוף ערי הפיתוח לכוח מאוחד. בהשוואה לפלח האוכלוסיה הקטן שמהווים הקיבוצים, המונים 120 אלף חברים בסך הכל, יש ב־27 עיירות פיתוח כ־500 אלף תושבים. פוטנציאל של בוחרים ופעילים הקורץ לכל מפלגה. הדבר ניכר בעלייה לרגל של ראשי מדינה לערי הפיתוח, בהצהרותיהם על הקלות במסים ובהרגעת תושבים מודאגים מפני אבטלה. לאחר הגל הגדול של העליות לרגל באביב האחרון, עברה על ראשי עיירות הפיתוח תקופת התפכחות. בכנס קריית שמונה, שנערך בשל אי־שביעות רצון מהבטחות שלא נתממשו, היתה עדיין תקווה מסוימת כי יפתח דף חדש על ידי הממשלה. הרי כנס מעלות נערך בסימן של "יאוש מוחלט".

מתוך 50 מיליוני הדולרים שהובטחו בשעתו לכל הרשויות המקומיות, טוען עמור, הרים האוצר עד כה 18 מיליונים בלבד, בלי העדיפות שהובטחה לערי הפיתוח. הקונסולידציה בתוכנה לערי פיתוח המצויות בקו העימות לא מומשה. התוצאה היא הידרדרות של ערי הפיתוח, הניכרת בעיקר בשיעורי האבטלה הגבוהים השוררים בהן. 40 אחוז מן המובטלים במדינה הם תושבי עיירות פיתוח. הדבר מרה, לדעת משתתפי כנס החירום, שערי הפיתוח הן הקורבנות העיקריים של תוכנית הצמצומים בכוח האדם הציבורי. "מדוע עובדינו צריכים לעמוד כחיות מול גדרות המשטרה ברחבת הכנסת כדי שיתנו להם משכורות? מדוע אדמות נדרשים בערי פיתוח יקרה יותר ממגרשים במרכז הארץ? מדוע עלינו לשמוע שעדיין אנו במצב 'נסבל' של אבטלה?" שואל אלי הללי, ראש עיריית דימונה. "אני בעד זה שהכנס הזה יחשוף את שינוי".

"יש המקטרגים על מנהיגי ערי הפיתוח שאין הם אלא שכבת פעילים דקה שטופחה על ידי המערכת הפוליטית. אחרים רואים בהם את מאגר המנהיגות הלאומית של מדינת ישראל. אחרי ככלות הכל הם הצליחו ליצור יש מאין: כמה מהם הפכו יישובים נחשלים למקום שתושביו שואבים ממנו גאווה. ואכן, שני הכנסים ביטאו הכרה עצמית בכוחם: "אנו עומדים בחזית הבלימה של תסיסה חברתית עצומה," אמר אלי הללי. לדבריו די בכך שכמה מראשי ערי הפיתוח יוציאו את תושביהם לרחובות — והמשק ישבת.

ראש מועצת מעלות, שלמה בוהבוט, מבטא גם הוא הכרה בפוטנציאל ההנהגה שלו ושל עמיתיו: "ממשלת ישראל צריכה לדעת, שלא יושבים כאן מסכנים אלא חבורה של אנשים שהפכו מקומות נחשלים לערי פיתוח מצליחות". אולם גם המשגשגות שבהן אינן יכולות לעבור את התוכנית הכלכלית בשלום. לדבריו, מצפים ממנו בחורף שיתייצב נגד הפגיעה בערי הפיתוח בעקבות השלכות התוכנית הכלכלית. המאבק נטוש על הכרה בערי הפיתוח בעדיפות לאומית גבוהה. בכך, אומר בוהבוט, אין הכוונה להכרה כמו בשנות ה־50. התחשבות "כבדר סיוע" בדיכויתו ובזכרון עמיתיו מהדור השני של מנהיגות עיירות הפיתוח. "עבודה יזומה? לא אצלנו" הוא אומר. "שיארגנו את זה במרכז הארץ. לא הייתי רוצה שאף צעיר במעלות או בשלומי יחזור להרים טוריה".

אלא שבמצב התעסוקה במעלות הולך להיפגע גם הלבן. השבוע נודע על פיטורים צפויים של 75 עובדים ממפעל אלביט המקומי. התופעה מעוררת חששות מפני הפיכתן של ערי הפיתוח ל"אליפות ייצור של מפעלים מתוחכמים במרכז הארץ" — טוענת קבוצה חדשה הפועלת בערי פיתוח ושמה "יתר". החזים שעורה קבוצה זו בשנה האחרונה בקרב מנהיגות ערי הפיתוח הן תוכנית לפוטנציאל הגניסה שיווצר בערי הפיתוח, אם לא ימלאו ראשיהן אחר ציפיות התושבים. "אנו יכולים להוציא אנשים לרחובות. אם לא נעשה זאת — הם ייצאו לבד", אומר ראש מועצת שדרות אמיר פרץ. הוא טוען כי ערי הפיתוח הן קו העימות החברתי של ישראל וקורא "להוציא את המאבק על מעמדנו מן הישיבות שלנו". בכך מביע פרץ מגמה החוזרת בטיעוניהם של ראשי ערי הפיתוח. לדבריהם הסיכוי היחידי להזיז דברים בעניין ערי הפיתוח מצוי בטקטיקה של מחאה ישירה לפני שערי המוסדות הממשלתיים. במלים אחרות, ראשי ערי הפיתוח מסרבים להיות בלם הזעזועים המסורתי בין אוכלוסיית ערי הפיתוח לבין הפקידות הנינוחה במרכז העשייה השלטוני. "אני מאמין שיש פקידי ממשלה הסוברים להוליך אותנו בעבודת היום יום, ואם יש — נשמח לפנות להם את מקומנו", אומר פרץ.

הכנס במעלות סימן תפנית בנכונותם של ראשי ערי הפיתוח לעמוד למבחן בגרות של כוחם הפוליטי. "איננו יודעים מה הכוח שלנו. בוא נבחן את עצמנו," אמר ראש מועצת קריית שמונה פרוספר עזרן. "עלינו לנסות לבצע מפנה בחיינו הציבוריים". הוא העלה את עניין גביית המסים העצמאית של תושבי ערי הפיתוח דרך הממשלה. כנגדה הוא מציע תשלום מיסי ביטוח בלבד. יתר המיסים ישולמו ישירות לרשויות המקומיות.

יהודה בן זאב, ראש מועצת בית שמש, תיאר את מעגל הקסמים של אבטלה ואי־יכולת לשלם מסים הנובעת מכך — המסכנת את המשך תפקודה של ערי הפיתוח. הוא תיאר את העול הכפול המוטל בימים אלה על מחלקות הרווחה בערי הפיתוח, העומדות חסרות אונים מול הצורך להמשך בילדים שאין להוריהם המובטלים כסף לשלם אגרות חינוך. בלעדי תשלום זה הילדים נשלחים הביתה. היצע מקורות התעסוקה הוא כזה, שהר משכורות נמוכות מרמת הבטחת ההכנסה. הדבר יצר חברה חולה שאינה רוצה לעבוד. משתלם לה יותר לשבת בבית.

אם לא תתקיים הפגישה שביקשו ראשי ערי הפיתוח עם ראש הממשלה ועם שורה של שרים וראשי ההסתדרות והסוכנות, יארגנו בנובמבר שביתה בירושלים. הם אינם מעוניינים להשבית שירותים מקומיים הפוגעים בתושבים עצמם, בלא שהדבר יטריד את מנוחתם של קובעי המדיניות במרכז הארץ. הפעם הם מתכוונים להציף את משרדי הממשלה באנשיהם, לערוך כנס מובטלים המוני בירושלים, לשכור כלכלן מומחה לבדיקת שיעור השחיקה בשכר והקיפוח בתמיכת הממשלה בערי הפיתוח.

התסריט הקיצוני, שממנו חוששים קובעי התוכנית הכלכלית, של התגבשות אלימה של תושבי "ישראל השנייה" עם "ישראל המבריאה את המשק" אינה ניתנת לסיאטא מחלט אל מיתפרי הייסור: רק בחודש פברואר השנה דנה הנהגת התנועה הקיבוצית בכנס בקריית ענבים באפשרות שפועלי ערי הפיתוח שבשכנותם יפגעו נגדם. דובר אפילו על שיתוף מערכות בצורת שיתוף פועלי ערי הפיתוח בעסקי התנועה ושילוב מערכות החינוך על מנת למנוע מימוש חששות כבדים יותר.

משחקים אסורים (ב')

מיתממים ומהמרים

מאת ראובן שפירא

ביום שבו הגעתי לשוחח עם ראש מחלק המוסר פקד שלום פריש על היקף תופעת מועדוני ההימורים, התקבל מכתב בנוסח הבא מאשה אלמונית: "... (כאן מופיע שם המקום) מתנהלים משחקים אסורים על סכומי עתק והבוכים יוצאים: בעלי משחק שם ומפסיד הון כסף, מוכר את רכושו ומכה אותי. בקיצור — אני אומללה ורוצה לשים קץ לכל העניין הזה. אני פונה אליך המפקד שאולי אתה תוכל לעזור לי בדרך שלך לשים קץ לכל העניין הזה, כי בסך הכל לא רק אני היא האשה הסובלת. אני מתארת לעצמי שיש עוד אלפים כמותי או יותר שהן לא יכולות לצאת מהצרה הזאת. אדוני המפקד, תעזור לי. במקום יש שמירה וגבר נמצא בחוץ ומזהיר שהמשטרה לא תגיע".

זה אחד ממכתבים רבים, כולם בנוסח ובתוכן דומים המגיעים מבני משפחה הנפגעים ממשחקי הקלפים. "האשה הזאת מסכנה", אומר בצער פקד פריש. "אנחנו נפעל נגד המקום הזה שמצויין במכתב. אולי גם נעצור את השחקנים וביניהם יהיה בעלה של האשה המתלוננת. אבל הם ישתחררו כעבור זמן קצר ומיד ילכו לשחק במקום אחר. ההימורים זה כמו התמכרות לסמים קשים". מידי שנה מתקבלים ביחידות המשטרה עשרות רבות של מכתבים אנונימיים, בעיקר של נשים המבקשות מהמשטרה לפעול נגד בעליהן. המהמרים פוגעים קשה במשפחותיהם עד כדי הרס המשפחה. לא פעם, מבזבזים את כספי הביטוח הלאומי ולעיתים קיצבאות וכספי הילדים.

החוק מגדיר משחק אסור — "משחק שבו עשוי אדם לזכות בכסף, בשווה כסף או בטובת הנאה, לפי תוצאות המשחק והתוצאות תלויות בגורל יותר מאשר בהבנה או ביכולת". כ"משחק אסור" מוגדרים בחוק גם הימור או הגרלה העונים לקריטריונים האלה. המארגן או עורך משחק אסור, הגרלה או הימור דינו מאסר שלוש שנים. המשחק משחק אסור דינו מאסר שנה אחת. כדי להביא אדם לדין כמארגן משחק מזל או כמשתתף בו, יש לתפוס אותו "על חם", עם כלי המשחק שלעיתים הם קוביה או רולטה קטנה ועם סכומי הכסף. אלה יובאו כראיה לבית המשפט. קשה מאוד לתפוס את המשחקים וכליהם בגלל אמצעי הזהירות הרבים הננקטים על ידם בשעת המעשה.

קושי אחר בתחום זה הם מועדוני המשחקים ("קלובים") בהם משחקים בקלפים או במכונות משחק מכניות או אלקטרוניות. מאות מועדונים כאלה מכל הסוגים פזורים ברחבי המדינה. לחלקם יש רישיון על פי חוק רישוי עסקים ולאחרים אין. במועדונים המורשים מותר לשחק במשחקי קלפים או ברמי־אבנים שאינם משחקי מזל. בתחומי מחוז תל־אביב בלבד מצויים כ־200 "קלובים" מורשים ולא מורשים, רבים מהם מצויים בדרום תל־אביב וביפו. יש כיום 43 מועדוני משחקים שחלקם פועלים ללא רישיון ונמצאים בטיפול המשטרה שמתכוונת לסגור אותם, מהם המשמשים מקום מפגש לעבריינים או נמצאים בסביבה לא מתאימה.

ההתחשבנות "מתחת לשולחן"

הנכנס לבקר בקלוב משחקים מסוג זה רואה לנגד עיניו קבוצות אנשים משחקים בצורה רגועה בקלפים, בשש בש או ברמי אבנים, לוגמים מפעם לפעם מכוס תה או מכוסית משקה. אין סכומי כסף על השולחנות. אך מתחת לפני השטח המציאות שונה. יש מקומות שבהם משחקים "על נקודות". רושמים נקודות זכות וחובה על הנייר. בפועל יש אינדקס של ערך כספי לכל נקודה, לפי מה שקובעים השחקנים או מארגן המשחק מראש. את החשבונות הכספיים גומרים בנפרד לאחר המשחק. אותו־הדבר נכון גם לגבי מכונות משחק המופעלות על ידי מטבעות או אסימונים. יש מקומות שבהם קובעים עם מפעיל הקלוב כי כל אסימון שווה ערך לסכום כספי מסוים (לעיתים 200,000 שקלים כל אסימון) והמשחקים מתנהלים בהתאם. כאשר ההתחשבנות היא "מתחת לשולחן".

קלובים רבים פועלים 24 שעות ביממה. בשעות היום עד לחצות הלילה ואפילו עד השעה שתיים אחר חצות משחקים בהם משחקים מותרים. אחרי חצות הלילה נסגרות הדלתות והשחקנים "הכבדים" שמתחילים להגיע לקראת אותו זמן מתחילים לשחק במשחקי מזל — בקרה וקוביות — שעות רבות וברציפות, לפעמים עד לשעה 10 בבוקר, שאז שב והופך הקלוב למועדון משחקים תמים וחוקי. יודעי דבר מספרים כי יש תחרות בין הקלובים על משיכת שחקנים. מארגני המשחקים, שכמובן מקבלים אחוז נכבד מהמחזור, מבטיחים למשל שיש להם "אישור מהמשטרה" לקיים משחקים, שיש אצלם שמירה וביטחון ושאצלם אין מעשי מרמה ואין בעיות.

לפני כחודשיים נחשף קלוב משחקי מזל בעיר הסמוכה לתל אביב. הכל נראה מאד תמים בתצפיות של בלשי מחלק המוסר של היחידה המרכזית בראשות פקד שלום פריש. עד לשעות הקטנות של הלילה התנהלו במקום משחקי קלפים מותרים. בהמשך התברר כי לקראת השעה 4 לפנות בוקר סוגרים את הדלת של אחד החדרים. האנשים שהגיעו משעה זו ואילך דפקו דפיקות קצובות על דלת החדר. רק אז נפתחה הדלת, אחרי שזוהו על ידי שומר שהיה בפנים ושמע את הסיסמה. פקד פריש שהתחזה לאחד המשחקים הצליח להטעות את השומר ולהיכנס פנימה. להפתעתו גילה שגם לאחר כניסתו עדיין לא היה ברור המשחקים. עוד דלת ברזל הפרידה בינו לבין המקום שבו ישבו כעשרה שחקני קוביה. אלה הוזהרו על ידי השומר שזיהה את קצין המשטרה.

מידע פלילי באמצעות המועדונים

פעילות המשטרה הישירה נגד משחקי המזל ומקומות המשחק הבלתי חוקיים היא סלקטיבית וקשורה למיכלול של גורמים. "אם נקבל מידע על משחקים אסורים ובעל הדירה או המארגן אינם יעד משטרתי מובהק — לא נפעל בדרך כלל, אלא רק אחרי שנקבל תלונה מפורשת", אומר קצין המשטרה של מחוז המרכז המסביר כי למשטרה יש סדרי עדיפויות בפעילותה.

(כתבה שניה ואחרונה)

רומניה: עוד חורף מדכא

מאת הנרי קאם

מיוחד ל"הארץ"

צ'אושסקו נחוש בדעתו לשחרר את ארצו מחובות חוץ, והרומנים משלמים על כך מחיר כבד

בוקרשט

העלים הראשונים נפלו מהעצים בבירתה הירוקה ביותר של אירופה. הקור בלילות מתחיל לחדור לעצמות, הרומנים מתחילים לחשוב בפחד על החורף. החורף האחרון נשאר בזיכרונם כתקופה הגרועה שבה התנסתה המדינה מאז מלחמת העולם השנייה. עד היום מדברים הרומנים כאילו הם חשים בעצמותיהם את הקור שהגיע לשיאו בחורף על ידי מחסור חמור בדלק. גברים, נשים וילדים חזרו ממקומות עבודה לא מוסקים ומחנויות שהוארו באור קלוש, לבתיהם. אך גם כאן הצטוו שלא להאיר יותר מחדר אחד ולהדליק נורה יחידה בעלת שיעור ואט נמוך. תנאי הכבישים בחורף בשילוב עם המחסור החמור בדלק גרמו מחסור במזון ובמצרכים חיוניים אחרים, שהיה חריף יותר מהרגיל במדינה זו, העשירה בתוצרת חקלאית ובתוצרי מזון כאחד. החורף האחרון לכש מבקרים הזרזיים אפילו בזיכרונן של כמה משפחות דיפלומטים, שלמרות הפריווילגיות שלהן התנסו במקצת מהמחסור במדינה.

בציפיה לעונת מחסור נוספת, העביר באחרונה הנשיא ניקולאי צ'אושסקו את תעשיית הכוח החשמלית תחת פיקוד צבאי, ופיטר את סגן ראש הממשלה הממונה על האנרגיה ואת שר החשמל המבכרות, בגלל "פגמים וליקויים ומחדלים". אולם הכל סבורים שהדבר אינו צפוי להשתפר. המחסור החמור שעינה רומנים בחורף האחרון נמשך, על אף קריאותיו של צ'אושסקו לבני עמו לעבוד קשה יותר, לייצר יותר ולייצא במקום לצרוך.

מאז שנת 1982 הטיל צ'אושסקו על ארצו תוכנית "מזוך" לפירעון חובות החוץ שלה, שהגיעו אז לשיא. לדברי פקידים רומנים נאמד החוב ב־12 מיליארד דולרים, ולדברי זרים — ב־14 מיליארדים. לקראת סוף השנה שעברה הצטמקו החובות ל־7.5 מיליארד דולרים. פקיד בכיר במשרד סחר החוץ אמר כי הם נאמדים כעת ב־6 מיליארדים בלבד. בשגרירויות רבות רואים בשגעון לדבר אחד את נחישותו של צ'אושסקו לשחרר את רומניה מחובות ולסרב לקבל אשראי חדש, שאיפה הדוחקת הצדה כל שיקול אחר.

הרומני ברחוב משלם על כך מחיר כבד. התאורה ברחובות כה מועטה עד כי כאשר מביט אדם בעיר מרומי בניין גבוה הוא נזכר בתקופת המלחמה. אפילו בקיץ, כאשר יש שפע של ירקות ופירות גם לצרכן הרומני — העדיפות ניתנת לייצוא. התורים ליד חנויות המזון מתחילים להיווצר בשעות הבוקר המוקדמות, ומתחדשים בשעות השיא של הצהריים ובתום יום העבודה. הבשר נעלם כמעט מתפריטים של הרומנים. מבקר ראה רק אטליזים ריקים בעשרה ימים של הליכה מאומצת ברחובי העיר. יש קיצוב על סוכר, קמח ושמן בישול, ויש קיצוב גם על לחם בכמה אזורים כפריים. בעלי מכוניות מקבלים הקצבה של מיכל דלק בחודש. במפעלים שאינם ממלאים את מכסת הייצוא שלהם או את מכסת ייצור חומרי הגלם, מקצצים עד למחצית משכרם של ההנהלה ושל כל העובדים. אותם עונשים יוטלו על השר ועוזריו האחראים למפעל, ועל סגן ראש הממשלה שלו כפוף המיניסטריון האחראי.

אך, אין, מכל מקום לא על פני השטח, סימנים לתסיסה במדינה זו, שבצדק או שלא בצדק מאמינים רבים מאזרחיה כי שיעור גדול של אזרחים עובדים בשירות המשטרה החשאית, יותר מאשר בכל מדינה אחרת בגוש המזרחי. אין עוד בירה מזרח־אירופית אחת שבה בולטת כל כך נוכחותם של אנשי משטרה ושירותי הביטחון במדים המסיירים ברחובות הראשיים עם נשק אוטומטי. כנסיות פרוטסטנטיות, בעיקר בפטיסטים ופנטקוסטליסטים, נהנו מעלייה ניכרת בקהל מאמיניהן בעשור האחרון. כל אחת מהן מונה כעת, על פי כמה אומדנים, יותר מ־200 אלף חברים. אולם הממשלה מוסיפה להגביל את חופש הדת. בספטמבר, במהלך מסע בן 11 ימים של הכומר בילי גראהם, המטיף האמריקאי הנודע, מנעו אנשי משטרה וקציני המשטרה החשאית במדים, את הגישה מהמונים שביקשו להאזין לדרשותיו שנישאו בבוקרשט אל מחוץ לכנסיות במשך ביקוריו בסוף השנים.

ארכיאולוגיה / יהודה אריאל

מחקרי הר־הבית

רבים סוברים שמוטב לא לפרסם מחקרים היסטוריים וארכיאולוגיים הנוגעים להר־הבית. הם חוששים שכל פרט שמפרסמים עשוי להיעלם מעל פני השטח כתוצאה מקנאות המוסלמים. כך אירע בשנים האחרונות לאבנים מסותתות ומדרגות מסוימות.

למעשה, אין לאגף העתיקות כל שליטה בהר־הבית וגם יתר משרדי הממשלה אינם יכולים לפעול בשטח זה — פרט לכוחות הביטחון וגם הם בצורה מוגבלת. לעומת האסכולה הראשונה הזאת יש אחרים הטוענים שאפשר לפרסם כל דבר הנוגע להר־הבית כי גם כאשר משמידים את הראיות בשטח, אין הדבר משנה ביחס לעתיד הר־הבית וכל אשר אמור לקרות באיזור מקודש זה.

עובדה היא שישנם מחקרים חדשים ביחס לקביעת המקום המדוייק של המקדש — כאלה המסתמכים רק על מידות וכאלה המסתמכים על דברים המצויים בשטח והמידות משם. המחקרים היותר רציניים שנכתבו על ידי בריסטבקה, ביחס לכל המצוי בסביבה ולכל הדרוש לקביעת מידות המקדש, לא פורסמו עד היום, הן מסיבות הילכתיות והן מסיבות פוליטיות.

מפתיע דבר אחד: הקביעות של החוקרים השונים. אף שכולן מסתמכות על יסודות קבועים בשטח ובכתובים, אינן מגיעות לכלל תוצאות אחידות. אחת הבעיות הקשות היא קביעת אורכה המדוייק של האמה. הבאנו לפני זמן מה את מחקרו של פרופ' אשר קאופמן ("הארץ" 28 ליולי 85) שהתוצאה שלו הייתה שהוא חותר לדיוק מירבי, אבל אינו מגיע לדיוק אבסולוטי. המדובר באמה הבינונית, בעוד שידועות אמות מגדלים שונים, כנראה גם בזמנים שונים. יש להבין את המושג "אמת איש". על כך כבר נסבו ויכוחים רבים, האם זו "אמת משה רבנו" או אמה אישית של כל אדריכל? הביאו בהשוואה גם אמה מצרית, שלפי סברת מאיר בן־דאודי ז"ל, שימשה במידות אוהל־מועד.

שונה המצב ביחס למחקרים ליד הר־הבית, בשטח הדרומי שחופר תחילה בידי פרופ' בנימין מזר ולאחר מכן בידי מאיר בן־דב. אף שברור שלחלק ממימצאי דרום הר־הבית יש השלכות ישירות להר־הבית עצמו. אחת הבעיות היא מיקומה של החקרה, אותה מצודה סלבקית שהוצבה לפקח על העשה ולשלוט בהר־הבית ואשר נכבשה בידי החשמונאים. אכן, היכן בדיוק הייתה החקרה, על הר הבית או מחוצה לו על כך ישנן דעות שונות ונכתב על כך רבות. עתה בא ד"ר יהושע שורץ מאוניברסיטת בר־אילן ומפרסם בקתדרה (37) החדשה, את מחקרו הבלשני במקורותינו ביחס למקום המדוייק של החקרה. לשם כך הוא מצטט משנה בעירובין: "ממלאים מבור הגולה ומבור הגדול בגלגל בשבת, ומבאר הקר ביום טוב". משנה זו שנויה בקבוצת הלכות העוסקות בשבת שהותרה במקדש, אבל לא במדינה, ובשבת שאסורה אף במקדש. נמצאנו למדים שהבורות שנזכרו במשנה היו באיזור הר־הבית ובית־המקדש. על כך ישנן עדויות במקורות. הנה ד"ר שורץ מביא 11 נוסחאות של אותה המשנה לפי כתבי יד עתיקים ומשווה את כולן. עולה שישנם שלושה הבדלים עיקריים. במקום "הקר" מופיע — "החקר". ישנו שינוי בין "בור הקר" ובין "באר", ויש שחסר "בור הגדול". בלי להכנס לכל הפרטים נציין שהחוקר מחפש את הבור שליד עמדה החקרה. אם נמצא את הבור נדע גם את מיקום המבצר שהיה שנוא על יושבי הארץ. החוקר וורן ערך במאה הקודמת מיפוי של כל בורות המים על הר־הבית, 35 במספר. עד כה קבעו החוקרים את מקום בורות החקרה בדרום הר הבית ואת על פי גודלם.

לראות יותר אמריקה ב-37.25 דולר לטיסה.

טוס בט.וו.א לארה"ב וקנה את הכרטיס Discover America שלנו. אתה מזמין מינימום 4 טיסות פנים במחיר $37.25 כ"א, טיסות נוספות -עד 4 - יעלו לך רק $30.00 כ"א, בכל קוי ט.וו.א בארה"ב.

בתוקף החל מ-1.11.1985 עד 21.3.1986 כפוף לתנאים מסוימים.

פנה לסוכן הנסיעות שלך או ט.וו.א, טל. 654266, 03-651212.

מובילה לאורך כל הדרך לארה"ב

מכון ויצמן

מדע ויישום / ירח טל

חידת האנרגיה של השמש

הרבה סימני שאלה עומדים עדיין בפני המדענים בדרך לפיענוח מלא של תעלומת האנרגיה של השמש. מדענים ברחבי העולם עובדים כיום על פיתוח שיטות לשחרור מבוקר ואיטי של אנרגיה מועילה בתהליכים הדומים לאלו הקורים במרכז השמש, כאחד הפתרונות האפשריים לפיתוח מקור של אנרגיה למין האנושי. האימות הסופי של תיאוריית הפקת האנרגיה על-ידי השמש עשוי להביא למימוש חלומם של פיסיקאים להשיג מיזוג גרעיני מבוקר כמקור אנרגיה זול, אמין ובלתי-נדלה

מקור האנרגיה של השמש היה חידה אסטרונומית ופיסיקאלית שנפתרה לבסוף בסוף שנות השלושים של המאה. עדויות גיאולוגיות מצביעות על כך שכמות האור שהגיעה מהשמש אל כדור-הארץ במשך מיליארד או שני מיליארדי השנים האחרונות לא השתנתה בצורה משמעותית. מאידך גיסא, עד שנות השלושים של המאה לא הצליחו אסטרונומים ופיסיקאים להציע הסבר למנגנון ייצור האנרגיה בשמש, המאפשר לה לזרוח מיליארדי שנים בקצב הנוכחי. העדות לכך שכמות האור שמגיעה לכדור-הארץ לא השתנתה בצורה ניכרת במשך מיליארדי השנים האחרונות מקורה בחקר סלעים ומחצבים פוסיליים שנוצרו על ידי שקיעת חומרים חיים באוקיינוסים שכיסו את כדור-הארץ. הסלעים אלו לא היו נוצרים אילו היו שינויים חריפים בכמות האור המגיעה לכדור-הארץ. כמות אור גדולה יותר היתה גורמת להתאיידות האוקיינוסים והימים, וכמות אור קטנה יותר היתה גורמת לקפיאת הימים לשטחי קרח עקיים.

ניסיונות להבין את מקור האנרגיה של השמש נעשו לראשונה בתחילת המאה ה-19. הרופא הגרמני הצעיר, יוליוס ר. מאייר קבע עוד ב-1848 כי השמש היא מקור האנרגיה הזורם על פני כדור-הארץ וכי כל חומרי הדלק על פני כדור-הארץ נוצרו בעזרת אנרגיית השמש. מאייר חישב והגיע כי אילו היתה השמש כולה גוש פחם, היתה יכולה לספק את קצב פליטת האנרגיה של השמש במשך 5.000 שנה בלבד.

ניסיונות נוספים להבין את מקור האנרגיה של השמש נעשו בידי הפיסיקאי הגרמני הרמן פון-הלמהולץ בשנת 1854 ובידי הבריטי לורד קלווין. הם הציעו את ההסבר שמקור האנרגיה של השמש נובע מהתכווצות השמש עקב המשיכה הגראוויטאציונית. האנרגיה הגראוויטאציונית המשוחררת על ידי התכווצות השמש בצפיפות אפסית למצביה הנוכחיים, יכולה היתה להספיק לקצב הפליטה הנוכחי במשך 30 מיליון שנים, אך לא לכמה מיליארדי שנים.

צעד ראשון לפתרון תעלומת מקור האנרגיה של השמש עשה סר ארתור אדינגטון לאחר גילוי גרעין האטום בשנות העשרים של המאה. אדינגטון טען שריאקציות גרעיניות הן מקור האנרגיה של השמש. בריאקציות אלו מתמזגים הנוקלאונים שבגרעינים בצורה קומפאקטית יותר, ועודף אנרגיית הקשר משתחרר בצורת אנרגיה קינטית של תוצרים והופכים לחום. בתקופה ההיא היתה הפיסיקה הגרעינית בחיתוליה, וכמוה גם תורת הקוונטים, שבלעדיה אי אפשר להבין תופעות אטומיות וגרעיניות. אולם לאחר ניסוח תורת הקוונטים בשנות העשרים של המאה, והתפתחות הידע בפיסיקה גרעינית בתחילת שנות השלושים, הצליח הפיסיקאי האנס באתה (ב-1938) לפענח סופית את מקור האנרגיה של השמש והכוכבים.

באתה הציע כי בטמפרטורות השוררות בטבור השמש מתאפשרת שרשרת ריאקציות גרעיניות, שבה ארבעה גרעיני מימן נהפכים בסופו של דבר לגרעין הליום. מאסת גרעין ההליום קטנה ב-0.71 אחוז ממאסת ארבעת גרעיני המימן, והפרש המאסה משתחרר בצורת אנרגיה. לפי הנוסחה, 0.71 ממאסה זו אפשר בעיקרון להפוך לאנרגיה, ולפיכך כמות האנרגיה שאפשר לשחרר על ידי היפוך מימן להליום בשמש יכולה לספק את צורכי כדור הארץ במשך 100 מיליארדי שנים. תקופה זו עולה על גיל מערכת השמש, שהוא כ-4.7 מיליארדי שנים, ועל גיל היקום שהוא בין עשרה לעשרים מיליארדי שנים.

קצב ייצור האנרגיה בשמש תלוי בהרכבה הכימי, בצפיפות ובטמפרטורות השוררות בה. תנאים אלו תלויים בהרכבה המקורי של השמש, בהתפתחותה ובגילה. מכיוון שאין באפשרותנו לחזות במתחולל בתוך השמש עצמה, חייבים הפיסיקאים להסתמך על מודל תיאורטי של השמש. מודל זה חייב להראות בעזרת חוקי הפיסיקה כיצד מהתכווצות ענן גזים נולדת שמש בעלת מאסה, רדיוס, טמפרטורת שפה, קצב פליטה כשל השמש כפי שהם כיום בגיל הזה. המודל התיאורטי של השמש, המבוסס על הידע המדויק ביותר שבידינו מתחום הפיסיקה האטומית והפיסיקה הגרעינית, נקרא המודל הסטנדרדי של השמש. המודל הוא למעשה מערכת משוואות מתימטיות, המבוססת על חוקי הפיסיקה הנודעים, ונתונים פיסיקליים בסיסיים, שבעזרתן אפשר לעקוב במחשב אחר הולדת השמש והתפתחותה.

על פי המודל הסטנדרדי האמור, לידתה של השמש בהתכווצות ענן של חומר בעל הרכב "בראשיתי", כ-75 אחוז מימן וכ-25 אחוז הליום, שנוצר בעת "המפץ הגדול". התכווצות הענן נגרמת על ידי המשיכה הגראוויטאציונית של החומר. כתוצאה מההתכווצות, משתחררת אנרגיה גראוויטאציונית ונהפכת לאנרגיה תרמית. מכאן שההתכווצות גורמת להתחממות הגז: בטבור השמש, יותר מאשר בשפה. הטמפרטורה והצפיפות בטבור עולות מהר יותר מאשר בשפה. תוך תקופה קצרה הטמפרטורה בטבור מגיעה ל-10 מיליון מעלות. בטמפרטורות כאלה, האנרגיה הקינטית של גרעיני המימן מספיקה כדי להתחיל להתגבר על הדחייה החשמלית ביניהם, ומתחילות ריאקציות תרמו-גרעיניות, שבהן מימן נהפך להליום. ריאקציות אלו מייצרות חום הזולף בכיוון השפה.

נוצר איפוא מפל חום ומפל לחץ מהטבור אל השפה. מפל הלחץ מאזן ועוצר את התכווצות החומר ובסופו של דבר מושג שיווי-משקל הידרוסטאטי, שבו הלחץ הטרמי מאזן את הלחץ הגראוויטאציוני המונע את המשך הכיווץ. המבנה הפנימי מתארגן כך שקצב ייצור האנרגיה בטבור שווה לקצב הפליטה של האנרגיה מהשפה, כלומר לאור שהשמש פולטת. כאשר עוקבים במחשב בעזרת המודל התיאורטי, אחר התפתחות השמש מלידתה עד גילה הנוכחי, מתקבל כי בשמש ארבע שכבות אופייניות: לבת השמש, אזור ביניים, אזור הקונבקציה והפוטוספירה בשפה. רק בליבה, שרדיוסה כרבע מרדיוס השמש כולה, שוררות ריאקציות גרעיניות.

האם אפשר לאמת את המודל הסטנדרדי של השמש? תיאוריות על התהליכים הקורים בפוטוספירה של השמש ובאטמוספירה שמעליה ניתנות לבדיקה על ידי תצפיות בפליטות על המתרחש על שפת השמש. אולם לפי המודל הסטנדרדי של השמש, האנרגיה שלה מיוצרת באמצעות ריאקציות תרמו-גרעיניות בסמוך לטבורה. האם המרכיב המרכזי הזה במודל הסטנדרדי של השמש ניתן לבדיקה ישירה?

לכאורה אין כל סיכוי לראות ישירות את המתרחש בטבור השמש, המוסתר משפתה על ידי 700 אלף ק"מ של חומר צפוף. אולם, למרבה המזל, לא כך הדבר ויש אפשרות "לראות" ישירות את המתרחש בטבור השמש ולבדוק אם אכן השמש מייצרת את האנרגיה שלה בריאקציות תרמו-גרעיניות סמוך לטבורה. בגלל חוק שימור המטען החשמלי והמטען האלקטרוני, בתהליך שבו ארבעה גרעיני מימן הופכים בסופו של דבר לגרעין הליום, חייבים להשתחרר שני ניטרינים (חלקיקים חסרי מאסה הנעים במהירות האור), בנוסף לאנרגיה של כ-26.73 מיליון אלקטרון וולט. לניטרינים הללו אינטראקציה חלשה בלבד והם חודרים את השמש בלי להרגיש בקיומה. מכיוון שקצב ייצור האנרגיה בטבור השמש חייב להיות שווה לקצב פליטת האנרגיה משפתה, ומכיוון שייצור של 26.73 מיליון אלקטרון-וולט של אנרגיה מלווה ביצירת שני ניטרינים, אפשר לחשב את שטף הניטרינים על פני כדור-הארץ, שהוא כ-6.63 כפול עשרה, בעשירית ניטרינים לסמ"ר בשנייה. ניטרינים אלו חודרים גם את כדור-הארץ בלי להשאיר בה כמעט כל עקבות. אולם, למרות הסיכוי הזעום שלהם לעשות אינטראקציה, מספר מועט של ניטרינים מתוך השטף העצום של הניטרינים מהשמש מסוגל לחולל שינויים בגרעין הסופי של חומר ולהשאיר עקבות בנות גילוי.

אחד החומרים שבהם מסוגלים הניטרינים מהשמש לחולל שינויים הוא היסוד כל. 37. על ידי בליעת ניטרין אחד הופך יסוד זה לארגון (אר. 37). הארגון מתפרק התפרקות רדיואקטיווית תוך 35 ימים. הפרופ' ר. דיוויס, מהמעבדה הלאומית של ארה"ב בברוקהייבן, פיתח לפני כעשרים שנה שיטה לאסוף את האטומים הבודדים של אר. 37 ולמנותם על ידי ההתפרקות הרדיואקטיווית שלהם. דייוויס בנה מערכת ניסויית במעמקי מכרה זהב במדינת דקוטה הדרומית, ובעזרתה מדד בעשרים השנים האחרונות את שטף הניטרינים מהשמש. המדידה חייבת להתבצע במעמקי האדמה להשתמש במעטה האדמה כמגן בפני חלקיקים אנרגטיים הנוצרים באטמוספירה של כדור הארץ על ידי הקרינה הקוסמית ומסוגלים לחדור לתוך המערכת הניסויית ולשבש את הניסויים.

הניסיון של דייוויס הוא הניסוי היחיד שבו הצליחו למדוד ניטרינים מהשמש. אולם שטף הניטרינים שמדד דייוויס קטן פי שלושה מזה החזוי על ידי המודל הסטנדרדי של השמש. מקור אי-ההתאמה בין תחזיות המודל הסטנדרדי לבין תוצאות המדידה של דייוויס אינו ברור. למרות כל הבדיקות המדוקדקות לא הצליחו המדענים לגלות את מקור אי ההתאמה.

המדענים ממשיכים בניסויים חדשים בתחום זה, המבוססים על שימוש בחומרים אחרים לשם לכידת ניטרינים מהשמש וספירתם. באחד מניסויים אלה מעורב הפרופ' ישראל דוסטרובסקי ממכון ויצמן. מתוצאות הניסויים שדווח עליהן באחרונה, עולה כי הבנתנו את השמש לוקה עדיין בחסר רב. כך למשל התברר כי יש תלות מוזרה של שטף הניטרינים שנמדדו בניסויים לבין פעילות השמש. כיצד "יודע" איפוא מרכז השמש לווסת את קצב ייצור הניטרינים, היינו את קצב ייצור האנרגיה בריאקציות גרעיניות, בהתאם לשינויים המתחוללים על שפת השמש או אולי הניטרינים נוצרים בכלל על שפת השמש?

מחקרים שביצעו בין השאר הפרופ' ארנון דר מהטכניון בחיפה והפרופ' פיטר רוזן מהמעבדה הלאומית לוס-אלאמוס בארה"ב, הראו שאפשרות זו קלושה. כלומר, פני השמש יכולים לייצר ניטרינים בהתלקחויות שמש אך לא בכמות המסוגלת להסביר את התוצאות הניסיוניות של מדידת שטף הניטרינים מכדור הארץ. ייצור הניטרינים על שפת השמש מגדיל עוד יותר את חידת האנרגיה של השמש.

לכאורה, פיענוח חידת האנרגיה של השמש הושג עוד בסוף שנות השלושים של המאה הנוכחית, אך יחד עם מתברר עתה כי הסתום רב על הנגלה. חיקוי התהליכים הקורים במרכז השמש הושג לראשונה על-ידי ייצור פצצת המימן ב-1952, שבה שיחרור האנרגיה נעשה בפרק זמן קצר קצר מאוד. מדענים בכל רחבי העולם עובדים על פיתוח שיטות לשיחרור מבוקר ואיטי של אנרגיה מועילה בתהליכים הדומים לאלו המתרחשים במרכז השמש, כאחד הפתרונות האפשריים לפיתוח מקור בלתי נדלה של אנרגיה בעבור המין האנושי. לאימות הסופי של התיאוריה שניסח האנס באתה, כיצד השמש מפיקה את האנרגיה שלה, כנראה שלא תהיה השפעה מעשית על מימוש החלום של הפיסיקאים להשיג מיזוג גרעיני מבוקר כמקור אנרגיה זול, אמין ובלתי נדלה. אולם לפתרון חידת הניטרינים של השמש עשויות להיות השלכות חשובות על התיאוריה של האבולוציה של כוכבים, או על המודל הסטנדרדי של החלקיקים.

חלב-אם ערובה למניעת סוכרת

הזנת תינוקות בחלב-אם מצמצמת עד למינימום את הסיכון שהתינוקות יחלו בהתבגרם במחלת סוכרת הנעורים. כך טוענת קבוצת חוקרים סקנדינאוויים. מתוך מחקר מקיף שערכו עולה כי שיעור הלוקים במחלת סוכרת-הנעורים בקרב מי שבינקותם ניזונו מחלב-אם קטן לאין-ערוך מאשר שיעור החולים במחלה מקרב אלה שניזונו מתחליפי חלב-אם שניתנו להם בבקבוק.

החוקרים, רופאים דניים, ביצעו את מחקרם על חולי סוכרת בדנמרק ובשוודיה. כמו כן בדקו סטטיסטיקה רפואית מ-50 השנים האחרונות. מהמחקרים עולה כי בשנות הארבעים, לדוגמה, 96 אחוז מהאימהות הסקנדינאוויות היניקו את ילדיהן, אולם בשנות השישים, כאשר מספרן של האימהות המיניקות ירד בארצות סקנדינאוויה לכ-20 אחוז בלבד, הוכפל שיעור מקרי הסוכרת בקרב צאצאיהן. בשנים האחרונות, מראה המחקר, גדל שוב מספר האימהות המיניקות את ילדיהן ובעקבות כך היתה ירידה דראסטית במספר החולים בסוכרת-נעורים בארצות סקנדינאוויה.

זה זמן רב מניחים מדענים כי סוכרת-נעורים נגרמת על-ידי וירוס בלתי-ידוע, המשמיד את התאים מייצרי האינסולין בפאנקריאס. חלב-האם, טוענים עתה החוקרים הסקנדינאוויים, מגן על התינוקות מפני פעילותו ההרסנית [illegible] של אותו וירוס בלתי-ידוע, ובכך נמנעת התפתחות מחלת סוכרת-הנעורים אצל תינוקות הניזונים ממזון טבעי זה. להערכת החוקרים, מכיל חלב-האם גורמים הקרויים אימיונוגלובולינים, המגינים על גוף התינוק מפני התפתחות מחלות זיהומיות בתוכו.

במשך החודשים עד שלושת החודשים הראשונים לחייו, התינוק אינו מסוגל להגן על גופו מפני דלקות ויראליות ללא חלב אם, מפני שהמערכת החיסונית שלו עדיין אינה מפותחת במלואה. הנוגדנים המצויים בחלב האם מסייעים לו בכך.

מחלת סוכרת-הנעורים עלולה לקצר את תוחלת החיים של הלוקים בה ועלולה לגרום עיוורון ומחלות כבד. אף שנדרשים עדיין מחקרים נוספים כדי לאמת ולחזק את ממצאי מחקרם, ממליצים הרופאים הסקנדינאוויים, עורכי המחקר, לאימהות להיניק את ילדיהן למרות אי-הנוחות הכרוכה בכך.

אם מיניקה: חלב-אם מכיל נוגדנים המגינים על התינוק מפני מחלות זיהומיות

במזל תאומים

אחת מכל 100 לידות היא לידת תאומים והיא מלווה בסיכון מוגבר לעובר ולילוד. אחוז המומים המולדים בקרב התאומים גבוה פי 2-3 מאשר בלידות יחיד

אחת מכל כ-100 לידות בממוצע היא לידת תאומים, והיא מלווה בסיכון מוגבר לעובר ולילוד. התופעות המלוות הריון תאומים קשות יותר מהריון רגיל, ואחוז המומים המולדים גבוה פי 2-3 מאשר בלידות יחיד. שלושה רופאים, חברי סגל הפקולטה לרפואה של הטכניון ומחלקת יילודים, נשים ויולדות בבית החולים "רוטשילד" בחיפה — ש.אורן, א.ברגר וא.רייטר, ערכו מחקר בתחום זה שממצאיו פורסמו בכתב-העת "רופא המשפחה". הריון תאומים, קובעים החוקרים, הוא הריון בעל דרגת סיכון גבוהה עקב האפשרות של סכנת לידה מוקדמת וטראומטית, המלווה בסיבוכים ליילודים ולאם, גדילה תוך-רחמית מופרעת, ושכיחות גבוהה יותר של מומים מולדים.

כתוצאה מכך, התמותה הסב-לידתית גבוהה ומגיעה לפי שבעה בקירוב לעומת לידות יחיד, והתחלואה בתקופת היילוד מוגברת. אחוז לידת תאומים משתנה בהתאם לקבוצות האתניות השונות, ומושפע מגורמים אצל האם, כמו גיל, ולדנות וטיפול תרופתי. במשפחות שיש בהן תאומים הסיכוי לתאומים נוספים הוא פי 4-7, וישנם מקרים לא מעטים שבהם יולדו כמה זוגות תאומים. שיא ההולדה של תאומים הוא בגיל 35-39, ובגיל כזה עולה גם הסיכוי ללידת יילוד בעל תסמונת ע"ש דאון (מונגולואידי).

תרופות הגורמות ביוץ, קובעים הרופאים, כמו גונדוטרופינים, מעלות את שיעור ההריונות מרובי העוברים עד 25 אחוז מהמטופלות; אך התרופה הנפוצה ביותר — קלומיפן — כנראה לא השפיעה על העלייה בשכיחות התאומים. בישראל, מוסיפים החוקרים, אין עדיין נתונים סטאטיסטיים על הקשר בין השימוש בתרופות הגורמות ביוץ לבין שינוי בשכיחות הריונות מרובי עוברים; אך ידוע ש-32.5 אחוזים בממוצע מהמטופלות יולדות תאומים.

עורכי המחקר מציינים כי יש להבדיל בין הריון תאומים מונוזיגוטיים (זהים), הבאים מהפריית ביצה אחת לבין תאומים דיזיגוטיים, הבאים מהפריית שתי ביציות. התאומים המונוזיגוטיים מהווים 34.8 אחוז מכלל התאומים, ואחוז שכיחותם כמעט קבוע בכל העולם (נע בין 0.3-0.6 אחוז (1:150-300) לידות). הבדל בשכיחות התאומים בקבוצות האתניות השונות מתייחס בעיקר לתאומים הדיזיגוטיים, ומושפע מתורשה וגורמים נוספים.

הרופאים, עורכי הסקר, מציינים כי בהריונות תאומים תופעת ההקאות חמורה יותר, ויש ריבוי מקרי אנמיה מחוסר ברזל ופולאט, וכן אי-נוחות וקשיי נשימה, בצקות, התבלטות ודליות ברגליים, טחורים ועוד. במחצית השנייה של ההריון גובר הסיכון לרעלת הריון. ריבוי מים שכיח בהריונות תאומים פי שלושה מאשר בהריונות עם עובר אחד, ובעיקר בתאומים מונוזיגוטיים. מכאן גם הדרישה לכלכלה מועשרת, עבודה ומאמץ מבוקרים ויותר מנוחה, באשה הנושאת תאומים ברחמה.

אחוז המומים המולדים בתאומים גבוה פי 2-3 מאשר בלידות יחיד, ושכיחים: אנצפאלוס, הידרוצפלוס, מומי לב, חיך ושפה שסועים. שכיחות המומים המולדים גבוהה במיוחד בתאומים מונוזיגוטיים. הצפיפות והלחץ התוך-רחמיים נחשבים כאחת הסיבות למומים מולדים בתאומים. בגלל ריבוי סכנות אלה, אבחון מוקדם של הריון תאומים חיוני לפיקוח קפדני וטיפול מקסימלי בהריון וביילודים. הבסיס לאיבחון המוקדם של הריון תאומים הוא החשד הקליני המתבסס על סימנים כמו הקאות מוגברות ורחם גדול לגיל ההריון. לכל הריון תאומים, קובעים עורכי המחקר, יש להתייחס כאל הריון בסיכון גבוה ולהבטיח מעקב במסגרת מיוחדת. המעקב צריך לכלול הערכת הגדילה אולטרה-סונית נפרדת לכל עובר.

מתימטיקה — לא לבנים בלבד

מורים ממעטים בדרך-כלל בהערכת כשרון המתימטי של בנות. זו מסקנת מחקר שערכו שני חוקרים מהמכון לחינוך של אוניברסיטת לונדון. החוקרים בחנו את הישגיהן של בנות בגילים 10-12 ובנות בגיל 15. החוקרים ניסו לגלות מדוע בנות, שהצטיינו במתימטיקה בבית הספר היסודי ואפילו בתיכון, השיגו ציונים נמוכים יחסית בבחינות הגמר בגיל 16.

רוסי וולדן וולארי חלקרדין בחנו תלמידים בשני בתי-ספר יסודיים בשאלות בגיאומטריה, מידות, מספרים, אלגברה, הסתברות וסטטיסטיקה. החוקרים מצאו שהתשובות שניתנו לשלוש שאלות בלבד, מתוך 40 שנשאלו, שיקפו הבדלים ברורים בין המינים. השאר נבעו מהבדלי רמה בין בתי הספר.

החוקרים מציינים בממצאים כי יכולת המתימטית של תלמידות יורדת במרוצת השנים על אף שרמתם הראשונית של תלמידים ותלמידות במתימטיקה שווה, וכך גם בדבר הכושר להתמודד עם המקצוע בהמשך. הבעיה היא שתלמידות מצליחות פחות במתימטיקה מהבנים בשל התייחסותם של מורים אשר מלכתחילה מייחסים, בשל דיעות קדומות שאין להן בסיס מדעי, יכולת עדיפה במתימטיקה לבנים מאשר לבנות. המסקנה היא שאם בתך מתקשה במתימטיקה אל תחפש את האשם בגנים אלא במורה שלה.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי שמעונים
הודעה בדבר אישור תבנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה לאשר תבנית מפורטת הנקראת תכנית מס. 337/03/7 — שכונה מס' 31 בסיימה.
שעיקרי הוראותיה: ייעודי הקרקע, חלוקת מגרשים וקביעת מגבלות בהתאם לתקנון התכנית.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 301.2 דונם שכונה 31 כסיימה
אשר הודעה על הפקדתה יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט פרסומים מס. 3230 מיום 25.7.85 עמוד 2974.
התכנית האמורה בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית ביחד עם התשריט המצורף אליה הופקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה שמעונים וכל המעוניין רשאי לעיין בה, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ש. דניגר
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה
מחוז הדרום.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי שמעונים
הודעה בדבר אישור תבנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה לאשר תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס. 258/03/7 שכונה מס' 5 ברהט.
שעיקרי הוראותיה: שטח לשכונת מגורים הכולל 68 מגרשים לבניה פרטית, בנייני ציבור, שטחים ציבוריים פתוחים, דרכים וחניות.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 128.000 דונם בישוב בידואי ברהט
אשר הודעה על הפקדתה יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט פרסומים מס. 2572 מיום 25.10.79 עמוד 159.
התכנית האמורה בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית ביחד עם התשריט המצורף אליה הופקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעוניין רשאי לעיין בה, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ש. דניגר
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה
מחוז הדרום.

חוק התכנון והבניה התשכ"ה — 1965 מרחב תכנון מקומי, ירושלים
הודעה בדבר הפקדת תבנית מפורטת

נמסרה בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז ירושלים ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, ירושלים, הופקדה ביחד עם התשריט המצורף אליה, תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מפורטת מס' 3398, צפון ירושלים".
ואלה השטחים הכלולים בתכנית:
צפון ירושלים, רוממה מערבית לפסגת זאב. גוש 30543, חלקות 1—18, 20—29, 43. חלקי חלקות: 44,19. גוש: 30613. חלקי חלקות: 36, 78, 83, 84. גוש 30614, חלקות: 22, 23, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 112, 121, 129, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139. חלקי חלקות: 14, 15, 21, 24, 32, 33, 34, 40, 111, 113, 122, 123, 126, 140, 141, 207. שטח בין קואורדינטות אורך 172800 — 172150 ובין קואורדינטות רוחב 137000 — 136100. הכל עפ"י הגבולות המסומנים בתשריט בקו כחול.
עיקרי הוראות התכנית:
א. קביעת יעודי הקרקע ומערכת הדרכים הראשית.
ב. קביעת מבני התכנון.
ג. קביעת הוראות בניה ועקרונות בניה.
ד. קביעת שטח הבניה המירבי לבניה, מספר הקומות המירבי ומספר יחידות הדיור המירבי בכל מגרש.
כל המעוניין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו, ברשומות להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה (מח' מהנדס העיר, רח' הלל 23, ירושלים).

ר. לוי
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה,
מחוז ירושלים.
26 בספטמבר 1985
יא' תשרי תשמ"ה

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי ירושלים
הודעה בדבר הפקדת שינוי תבנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה — 1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ירושלים ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים, הופקד, ביחד עם התשריט המצורף אליה, שינוי לתכנית מתאר מקומית הנקרא: תכנית מס' 3409, שנוי מס' 2/83 לתכנית מפורטת, מס' 2081 ושינוי תכנית המתאר המקומית לירושלים.
ואלה השטחים הכלולים בשינוי התכנית:
ירושלים, קרית הממשלה, שטח בין רח' רוטשילד, דרך קפלן, שד' רופין ושד' בן צבי. גוש 30040 חלקות: 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 22, 26, 27, 36. חלקי חלקות: 13, 15, 20, 21, 22, 23, 25, 28, 29, 33, 53, 56, 57, 58. גוש 30135 חלקה 4, חלקי חלקות 2, 3, 6, 11, 49, 52. גוש 30148 חלקות: 25, 26, 46, 47, 48, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60. חלקי חלקות: 14, 23, 24, 27, 32, 38, 44, 45, 49, 52, 53. גוש 30158 חלקות: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 34. חלקי חלקות: 1, 13, 21, 23, 31, 32, 33. גוש 30165 חלקי חלקות 1, 3, 4, 5, 7, 8, 12. הכל עפ"י הגבולות המסומנים בתשריט בקו כחול.
עיקרי הוראות התכנית
א. שנוי גבול שטח חסימות הכנסת וביטול גבול חסימות ישן.
ב. תוספת שטח בניה לכנסת בהתאם לנספח בינוי מצורף.
ג. שינוי ייעוד משטח ציבורי פתוח, לשטח בנין ציבורי — בנין הכנסת.
ד. קביעת הוראות בנין פיתוח השטח.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה. (מח' מהנדס העיר, רח' הלל 25, ירושלים).

ר.לוי
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה,
מחוז ירושלים.
כ' תשרי תשמ"ה
11 באוקטובר 1985

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי מנשה אלונה ומקומי מחוזי חיפה
הודעה בדבר הפקדת שינוי תבנית מפורטת

נמסרה בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית המשותפת לתוכניות איחוד וחלוקה מחדש בקרקע חקלאית למחוזות חיפה והמרכז ברח' המסגר 44 תל-אביב ובמשרדי הועדה המקומית המשותפת לתוכניות איחוד וחלוקה מחדש בקרקע חקלאית למחוז חיפה שברח' המסגר 44 ת"א ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה
מנשה אלונה שברח' הבנים 7 חדרה
מופקד שינוי תבנית מפורטת הנקרא תכנית מפורטת מס. משח/31 — מצר שינוי לתכנית מפורטת מס. מ/78 רמ/91
ביחד עם התשריט המצורף אליה.
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: 4.812 דונם
גושים בשלמות: 8710, 8713, 8714, 8716
גושים בחלקים: 8709, 8711, 8712, 8715, 8717, 8718, 8719, 8720, 8721
ואלה עיקרי הוראות שינוי התכנית:
א. רשום אדמות קבוץ מצר בספרי המקרקעין.
ב. ביטול ואיחוד גושים קיימים וחלוקתם מחדש בהתאם למצב הקיים ופתוח השטח בעתיד.
ג. קביעת יעדים ואזורים.
ד. ביטול דרכים קיימות והתוית דרכים חדשות.
ה. ביטול מקרקעי ייעוד.
ו. בטול כל תכנית קודמת בכל הנוגע לחלוקת המשטח לצרכי רשום.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות המשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדות המקומיות האמורות.

י. דש
יו"ר הועדה המחוזית המשותפת
לתכניות איחוד וחלוקה מחדש
בקרקע חקלאית למחוזות חיפה והמרכז
א' באלול התשמ"ה
18.8.1985

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי מנשה אלונה ומקומי מחוזי חיפה
הודעה בדבר הפקדת תבנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית המשותפת לתוכניות איחוד וחלוקה מחדש בקרקע חקלאית למחוזות חיפה והמרכז שברח' המסגר 44 תל-אביב, ובמשרדי הועדה המקומית המשותפת לתוכניות איחוד וחלוקה מחדש בקרקע חקלאית שברח' המסגר 44 ת"א ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה: מנשה אלונה שברח' הבנים 7 חדרה
הופקדה תכנית מפורטת הנקראת תכנית מפורטת מס. משה/29 חלוקת מגרשים מחדש מגל
ביחד עם התשריט המצורף אליה.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: 2.520 דונם
גושים בשלמות: 7914, 8844, 8845, 8846
גושים בחלקים: 7909, 7910, 7912, 7913, 7915, 8840, 8841, 8843
עיקרי מטרות התכנית:
א. רשום אדמות קיבוץ מגל בספרי המקרקעין, לפי התשריט.
ב. ביטול גושים קיימים ובטול האחוד חלקות קיימות והלוקתן מחדש בהתאם למצב הקיים ופתוח בעתיד.
ג. קביעת יעודים ואזורים.
ד. ביטול דרכים קיימות והתוית דרכים חדשות.
ה. ביטוח מקרקעי יעוד והמרתם למקרקעי ציבור.
כל המעוניין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, ובכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הועדות המקומיות האמורות.

י. דש
יו"ר הועדה המחוזית המשותפת
לתכניות איחוד וחלוקה מחדש
בקרקע חקלאית למחוזות חיפה והמרכז
א' באלול התשמ"ה
18.8.1985

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי מנשה אלונה
הודעה בדבר הפקדת שינוי תבנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית המשותפת לתוכניות איחוד וחלוקה מחדש בקרקע חקלאית למחוזות חיפה והמרכז ברח' המסגר 44 תל-אביב, ובמשרדי הועדה המקומית המשותפת לתוכניות איחוד וחלוקה מחדש בקרקע חקלאית למחוז חיפה שברח' המסגר 44 ת"א ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מנשה אלונה שברח' הבנים 7 חדרה מופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא תכנית מפורטת מס. משה/32 — עין שמר שינוי לתכנית מפורטת מס. מ/112, ושינוי לתכניות מתאר מקומיות ג/53 רג/30.
ביחד עם התשריט המצורף אליה.
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: 4.011 דונם
גושים בשלמות: 8789
גושים בחלקים: 7716, 8788, 8790, 8797, 10079, 10081—10085, 10106, 10114
ואלה עיקרי הוראות שינוי התכנית:
א. רשום אדמות קבוץ עין-שמר בספרי המקרקעין.
ב. ביטול ואיחוד גושים קיימים וחלוקתם מחדש בהתאם למצב הקיים ולפתוח השטח בעתיד.
ג. קביעת יעדים ואזורים.
ד. ביטול דרכים קיימות והתוית דרכים חדשות.
ה. ביטול מקרקעי ייעוד.
ו. שינוי תכנית מתאר ובטול כל תכנית קודמת בכל הנוגע לחלוקת השטח לצרכי רשום.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדות המקומיות האמורות.

י. דש
יו"ר הועדה המחוזית המשותפת
לתכניות איחוד וחלוקה מחדש
בקרקע חקלאית למחוזות חיפה
והמרכז
א' באלול התשמ"ה
18.8.1985

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי שמעונים
הודעה בדבר אישור שינוי תבנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה באישור שר הפנים לאשר שינוי תבנית מפורטת הנקראת תכנית מס. 2 שינוי מס. 123/03/7 לתכנית מפורטת.
קיבוץ ניר עוז
עיקרי הוראות התכנית: 1. רשום אדמות קיבוץ ניר עוז בספרי המקרקעין לפי התשריט.
2. ביטול ואיחוד חלקות קיימות וגושים קיימים וחלוקתם מחדש בהתאם למצב הקיים והפתוח בעתיד.
3. קביעת יעדים ואזורים ביטול דרכים קיימות והתוית דרכים חדשות.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 9.774 דונם שטח מר"א אשכול גושים בשלמות: 119, 120
גושים חלקות: 117, 118, 121, 122, 100322
אשר הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט פרסומים מס. 2907 מיום 24.3.83 עמוד 1417
השינוי האמור שבה הועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה שמעונים וכל המעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שלום דניגר
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה
מחוז הדרום

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של
אמנו אחותנו וסבתנו היקרה

יפה חת

ההלויה תתקיים היום יום ראשון י"ט חשון 3.11.85
בשעה 11.00 לפנה"צ בבית העלמין הישן
חוף הכרמל חיפה

המשפחה המתאבלת

אזכרה ליקירינו

מרגלית ומשה חבצלת ז"ל

תתקיים ביום שלישי כ"א חשון תשמ"ו 5.11.85
בשעה 4.00 אחה"צ בבית
העלמין בקרית שאול

המשפחה

במלאת שנה לפטירתו של יקירנו

רפאל קוטלוביץ ז"ל

בן הרב בנימין זצ"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו בטקס אזכרה וגילוי
מצבה ביום שני כ' חשון תשמ"ו 4.11.85 בשעה 3.30 אחה"צ
בבית העלמין בקרית-שאול
נפגשים ליד השער

המשפחה.

עם רני אופיר המשפחה
משתתפים באבל על מות

האם

בית אילות

במלאת שנה לפטירתה של יקירתנו

יפה קשטן ז"ל

מתייחדים עם זכרה

המשפחה

לשכת עורכי-הדין
הועד המחוזי חיפה והצפון
חברי הלשכה
אבלים על פטירתו של השופט

יוסף נוימן ז"ל

ומביעים תנחומים למשפחה

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו ללא עת של יקירנו

יעקב (ג'קי) מרגלית

ההלויה תתקיים היום יום א' 3.11.85 בוואשינגטון, ארה"ב

רעייתו: דינה
בניה: גל וניר
אמו: רוזה מרגליס
אחיותיו: זיוה בקמן, ארה"ב
עליזה רצקובסקי וב"ב
טלפון: 03-411368

במלאת 15 שנה לפטירת אמנו היקרה

גניה לוין ז"ל

נעלה לקברה לאזכרה היום יום ראשון
3.11.85 בשעה 330 אחה"צ
בבית העלמין הישן חוף הכרמל, חיפה
נפגשים ליד השער הראשי

המשפחה

כלכלה ועסקים

מנכ"ל קבוצת הברום:
ההחלטה לצמצם את כוח האדם ב־3 אחוזים מסכנת תוכנית השקעה של 150 מיליון ד'

מאת יונתן שרמן

מפעל הברום, ים המלח

החלטת הממשלה לצמצם בשלושה אחוזים את מצבת כוח האדם בכל המיגזר הציבורי ובכלל זה גם בחברות הממשלתיות, מעמידה בספק את כדאיות תוכנית ההשקעות של 150 מיליון דולר בקבוצת הברום — כך אמר אריאל גינזבורג, מנכ"ל הקבוצה בעת סיור של תא הכתבים הכלכליים במפעלי "כימיקלים לישראל". גינזבורג ציין, כי קבוצת הברום מקווה להתחיל בשנה הבאה תוכנית השקעות של 150 מיליון דולר, שתימשך עד סוף העשור ותביא להכפלת מכירות קבוצת הברום מ־140 מיליון דולר בשנת 84/5' ל־280 מיליון דולר בסוף העשור. לדבריו, ביצוע תוכנית זו, הכוללת השקעה של כשלושים מיליון דולר בכל אחת מחמש השנים הבאות, מהונה העצמי של החברה, מתנה בקליטת כ־350 עובדים במשך תקופה זו ועל כן, אם החברה תיאלץ כעת לפטר עובדים היא תיסוג אחורנית ולא תתקדם ביצואה ובמכירותיה.

עוד נמסר, כי החלטה מעין זו של הממשלה עשויה לפגוע ביכולתה של החברה לגייס כספים בהנפקת המניות הקרובה שלה בבורסה בניו יורק, שכן אפשר המשקיעים האמריקאים יראו בכך התערבות ממשלתית בעניניה הפנימיים של החברה, ללא מניע כלכלי.

קבוצת הברום הישראלית היא החברה הגדולה ביותר בעולם לייצור ברום והיא שולטת על שני שלישים מהסחר העולמי בברום ותרכובות ברום. יצואה השנה יסתכם בכ־120 מיליון דולר, המהווים גידול של כעשרה אחוזים ביחס לשנה הקודמת והיא ממוקמת בשלושה אתרי ייצור — שניים בארץ ואחד בהולנד.

הוראת השעה לשנת המס 1985 — בזבוז אנרגיה משווע

מאת אבי באשר

הכותב נמנה עם כלל המורים של בית־הספר למינהל עסקים, האוניברסיטה העברית

ב־6.8.85 פורסם בספר החוקים חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) הוראת שעה התשמ"ה — 1985. חוק זה חל על רוב החברות והעצמאים במשק והוא מחליף את חוק המיסוי בתנאי אינפלציה, שתוקפו פג בסוף שנת המס 1984.

תוקפה של הוראת השעה הינו לשנת המס 1985 בלבד (ייתכן שתוארך בשנה נוספת), ובעקבותיה תבוא שיטה חדשה אשר תתבסס על תרגום שוטף של כל הפעולות החשבונאיות למטבע יציב — דוגמת הדולר.

הדו"ח הכספי המבוסס על ערכי עלות היסטוריים, שעליו מבוסס הדו"ח לצורכי מס, מאבד כליל מערכו בתקופה של אינפלציה דוהרת ומחייב יצירת שיטה, אשר תנטרל את מיסוי הרווחים האינפלציוניים מחד, ותמנע השתמטות מתשלום מס על הרווחים הריאליים, באמצעות הכרה בהוצאות המימון האינפלציוניות כהוצאה בייצור הכנסה, מאידך.

החשבונאות מכירה שתי טכניקות עיקריות להביא לביטוי את השפעת האינפלציה על הדו"ח החשבונאי. הטכניקה הראשונה מבוססת על מאזן הפירמה לתחילת השנה ועל השינויים שחלו במרכיבי ההון והנכסים של הפירמה במשך השנה (להלן — הגישה המאזנית). על טכניקה זו התבססו כל השיטות שהונהגו, הן על ידי לשכת רואי החשבון והן על ידי רשויות המס, למציאת ההשפעה האינפלציונית על הרווח הנומינלי. הטכניקה השניה מתבססת על תרגום פרטי הדו"ח רווח והפסד למטבע יציב, זאת מדי יום. המלצות ועדת שטיינברג לשנת המס 1986 ואילך מתבססות על טכניקה זו.

טכניקה זו, הנראית מסובכת לכאורה ליישום, הינה למעשה פשוטה ומדויקת לאין שיעור מהטכניקה הראשונה, בעיקר עקב השימוש הנרחב במחשבים.

כאמור, הוראת השעה לשנת המס 1985 מבוססת על הגישה המאזנית, גישה שעליה התבסס גם חוק המיסוי בתנאי אינפלציה: מתבקשת איפוא בחינה של הבעיות המרכזיות שהתעוררו עם יישום חוק המיסוי ושל הפתרונות, ככל שיש כאלה, בהוראת השעה.

חוק מסובך להבנה וליישום

הטענה המרכזית שהועלתה כנגד חוק המיסוי בתנאי אינפלציה היתה מידת סיבוכו. החוק, לדעת מבקריו, היה מסובך להבנה וליישום וגרם לירידה בגביית המסים. הסיבוך בחוק נבע, לדעתי, מגורמים אובייקטיביים וסובייקטיביים. הוראת השעה לשנת 1985, כפי שניווכח בהמשך, אינה מסובכת פחות. בין הגורמים לסיבוך החוק:

1. חוק המיסוי וכך גם הוראת השעה מבוססים על פקודת מס הכנסה מיושנת ועל חוקי עידוד למגזרי משק שונים, חוקים מסובכים התפורים טלאים־טלאים. טרם נמצאה השיטה לבנות בניין ישר על יסודות עקומים.

2. חוק המיסוי בתנאי אינפלציה מבוסס על הדו"ח הכספי הערוך על פי עקרונות חשבונאיים מקובלים. עקרונות אלה אינם בהכרח תואמים את העקרונות המנחים את פקודת מס הכנסה. את ההתאמה בין ההון החשבונאי להון לצורכי מס, יצרו בחוק המיסוי בתנאי אינפלציה הסייגים להון העצמי. סייגים אלה מסבכים ללא ספק את חוק המיסוי, אבל הימנעות מהכללתם בחוק היתה גורמת עיוותים גדולים בנטל המס, ובעיקר היתה פוגעת באותן חברות המיישמות בדו"חותיהן את העקרונות החשבונאיים המקובלים.

הוראת השעה כללה בסופו של דבר, בניגוד להמלצות המקוריות של ועדת שטיינברג, תאומי הון אשר תפקידם זהה לזהותן לסייגים להון העצמי שהיו בחוק המיסוי.

3. בכל חוק המחליף חוק אחר קיימת בעיית ה"תפר", אשר מחייבת יצירת הוראות מעבר. בעיה זו תהיה גדולה של כל חוק אשר ירצה להימנע מפגיעה כפולה בנישום אחד ומתן הגנה כפולה לנישום אחר. חילופי חוקים שהרבו בהם, יצרו בהכרח הוראות מעבר מסובכות ביותר.

4. הגבלות שרירותיות שנועדו למנוע ירידה חדה בגביית המס ופגיעה בנזילות הפירמה, יצרו שורה של הוראות מסובכות. גם הוראת השעה השאירה בעינם חלק מסיבוכים אלה.

הערפות סקטוריאליות

השאלה בדבר מתן הטבות לסקטורים שונים דרך חוקי המס או במישרין דרך תקציב המדינה, נותרת פתוחה לדיון ולויכוח ציבורי. אולם אין ספק שהערפות סקטוריאליות בחוקי המס מסבכות את החוק וגורמות לירידה בהכנסות המדינה.

בין הנהנים העיקריים מחוק המיסוי בתנאי אינפלציה היו ענפי התעשיה ובהן קבלני הבניין, אשר החזיקו מלאי קרקעות ישן. חוק המיסוי קבע, בניגוד למתחייב מעקרונות החוק, כי מלאי, מכונות וציוד הינם נכסים מוגנים, הזכאים להגנה שוטפת במשך השנה בין אם על ידי הכרה בהוצאות המימון ובין אם על ידי מתן ניכוי לשמירת ההון העצמי. הנימוק הרשמי שניתן להטבה היה עידוד ענפי התעשיה שהם עתירי מלאי, מכונות וציוד. הוראת השעה קבעה, לדעתי בצדק, כי יש להתייחס למלאי, מכונות וציוד כאל נכס השומר על ערכו במשך השנה, ולכן אין לזכותו בהגנה שוטפת. אין ספק שבטווח הקצר יגדיל שינוי זה את גביית המס מהתעשיה, תוך סיכון גדול של החוק בשל תיאום המלאי, אך ייתכן שיקטין את שיעור הצמיחה ובעקבותיו את שיעור הרווחיות בטווח הארוך.

הוראת השעה ביטלה את האפשרות של קבלני הבניין להפשיר קרקע ישנה לבניה תוך הקלה משמעותית של נטל המס על הרווחים מפרויקטים אלה.

לעומת שינויים חשובים אלה, עדיין קיימות בהוראת השעה הערפות סקטוריאליות, בעיקר ביחס לגובה ההגנה על ההון העצמי שניתן במשך השנה.

יחיד "זכאי"

חוק המיסוי בתנאי אינפלציה הוחקק בתקופה שבה שיעור אינפלציה נע סביב 100% לשנה. בהתאם לשיעור אינפלציה זה, נקבע הניכוי השוטף של 30% שניתן לנישום יחיד כדי להגן עליו משחיקת המקדמות ששילם למס הכנסה. בשיעורי אינפלציה של 300%—400%, שיעור ניכוי זה לא הספיק ויצר תמריץ שלילי לתשלום מקדמות ולהעלאת שיעורי המס האפקטיביים לשיעורים חסרי תקדים. הוראת השעה שינתה, גם להחרות, את שיעורי הניכוי המיוחד והפכה אותו לפונקציה של שיעור האינפלציה. כמו כן ניתנה אפשרות בהוראת השעה ליישום שינוי זה גם לגבי שנת המס 1984.

ניירות ערך

ביקורת רבה נמתחה על הוראות חוק המיסוי בתנאי אינפלציה בנושא הטיפול בניירות ערך. לדעת המבקרים, הוראות החוק איפשרו לפירמות רבות שלא לשלם מס, בשל הכרה בהפסדים נומינליים בניירות ערך גם אם טרם מומשו. סעיף 20 בחוק המיסוי המהווה חוק בפני עצמו, תוקן ככל התיקונים שבוצעו בחוק ועדיין נשאר במקומות רבים פרוץ. אין בהוראות השעה שינויים מפליגים ביחס לטיפול בניירות ערך, כמו לסיבוך נוסף, חשוב כשלעצמו, בחישוב ההפרש הריאלי מניירות ערך.

כאמור, אין בהוראת השעה פישוט של חוק המיסוי בתנאי אינפלציה. נהפוך הוא, בהוראת השעה יש סעיפים המסובכים פי כמה מהוראות חוק המיסוי, דוגמת הסעיף הדן בתיאום המלאי והמקדמות. את השינויים המרכזיים בהוראת השעה, דוגמת קביעת מכונות וציוד כנכס מוגן, תיאום המלאי והמקדמות, שינוי שיעור הניכוי המיוחד וחישוב ההפרש הריאלי מניירות ערך, ניתן היה לבצע ללא כל קושי בתיקון חוק המיסוי בתנאי אינפלציה. מתמיהה במקצת ההתעיינות לבצע את התיקונים בחוק המיסוי. כמו כל חוק חדש, אין המחוקק מסוגל לצפות מראש את כל המצבים האפשריים ואת הפירצות או העיוותים המתגלים במהלך הפעלתו ומצריכים שינויים מתוך־המציאות. פקודת מס הכנסה תוקנה מאז הופעתה של הפרופ' בן־שחר בשנת 1975, ביותר מ־40 תיקונים. כך גם יכול היה חוק המיסוי בתנאי אינפלציה לעבור רק תיקון רביעי בשנת הפעלתו הרביעית. גם בהוראת השעה נתגלו ויתגלו סעיפים ומונחים אשר יצריכו תיקון או ביאור, כדי למנוע עיוות החוק מתוכנו.

סיכום

היתרון המרכזי של חוק המיסוי בתנאי אינפלציה על כל תחליף דומה הינו בניסיון שנרכש הן על ידי רשויות המס והן על ידי הנישומים והמייצגים בעקבות יישומו בשלוש השנים האחרונות. לדעתי, אין הוראת השעה מבשרת את בוא האביב למערכת המס במדינת ישראל. מדובר בתחליף כמעט זהה לחוק המיסוי בתנאי אינפלציה, למעט השינויים שצוינו לעיל ולמעט שימוש במינוח שונה, אשר רק יגדיל את הבלבול בקרב העוסקים ביישום הוראת השעה. מרגיז בעיקר הבזבוז המשווע של האנרגיה הלאומית אשר תושקע בלימוד הכרתו ויישומו של החוק החדש (שתוקפו כאמור לשנה אחת). אנרגיה זו אפשר היה להפנות לבירורים חיוניים יותר, למשל הכנת המערכת לשינוי המהותי באמת שאמור לחול בשנת המס 1986. שינוי זה, אשר ירחיב את בסיס המס ויגרום לתשלום מס־אמת על רווחים ריאליים. רצוי שיכלול גם הקטנה משמעותית בשיעור המס ושינוי מערכת הפיקוחים, הבדיקה והגביה של רשויות המס.

קבוצת אייזנברג עשויה להגיע לשליטה מוחלטת בבנק לספנות

מאת יהודה שרוני

מטיוטת תשקיף הנפקת הזכויות של בנק הספנות שהוגשה בשבוע שעבר לבורסה ולרשות לניירות ערך, עולה כי בעקבות ההנפקה עשויה קבוצת אייזנברג להשיג את השליטה בבנק הספנות. החברה לישראל שבשליטת אייזנברג משמשת כחתם להנפקה. אם היא תרכוש את מלוא הזכויות, היא תגיע ל־40.9% מזכויות ההצבעה בבנק. איש העסקים שאול אייזנברג מחזיק בבנק הספנות לא רק באמצעות החברה לישראל אלא גם באמצעות חברת פרייבן וסנפיר, כך שבעקבות הנפקת הזכויות תגיע אחזקתה הכוללת של קבוצת אייזנברג בבנק (הכוללת את החברות הללו ואת אחזקות החברה לישראל) ל־53.4% מזכויות ההצבעה.

האפשרות שצויינה לעיל מותנית בכך שקבוצת בעלי מניות ברשותו של איש העסקים רוד בלאס לא תנצל את הזכויות בהנפקה. קבוצה זו מחזיקה ב־49% מהון המניות בבנק, ובהתאם להסכם שנחתם עמה ניתנה לה אופציה לרכוש את הזכויות מהחתם — החברה לישראל — בתוך שנה. נראה כי בנק ישראל לא יאפשר לקבוצה זו (הכוללת בין השאר את התק"מ ואת הקיבוץ הארצי) לממש את הזכויות בבנק.

הרשות לניירות ערך תדרוש בימים הקרובים מבנק הספנות או מבית המשפט לחשוף את שמותיהם של האנשים המסתתרים מאחורי רוד בלאס, ואת דרך השתלטותם על מניות הבנק. נזכיר כי בית המשפט אסר לפני כשלושה חודשים לפרסם שמות אלה.

בתי הזיקוק עלולים להפסיק אספקת האתילן לפרוטארום בגלל אי תשלום חוב במועד

מאת יהודה שרוני

בתי הזיקוק עלולים להפסיק את אספקת האתילן למפעלי פרוטארום בגלל אי תשלום חוב על סך 2 מיליון דולר עבור חודש אוקטובר. חברת פרוטארום המקבלת מבתי הזיקוק אשראי של 60 יום עבור האתילן, נהגה להעביר את התשלום עבור צריכת האתילן החודשית שלה בסופו של כל חודש. כבר בחודש ספטמבר התעוררו בעיות בהעברת התשלום, וכתגובה "צמצמו" בתי הזיקוק את אספקת האתילן.

ראוי לציין כי בתי הזיקוק משתמשים בעצמם לצורך ייצור האתילן, הם רוכשים אותו מחברות הדלק באשראי של־10 ימים בלבד. חברת פרוטארום מייצרת באמצעות האתילן את ה־פי.וי.סי. החברה נקלעה בחודשים האחרונים לקשיי נזילות חמורים. ועדת הכלכלה של הכנסת תדון באחת מישיבותיה הקרובות בפרישת חובות החברה העומדים כיום על 44 מיליון דולר.

הקרנות צמודות המדד — הטובות ביותר באוקטובר

מאת יהודה שרוני

ההשקעה בקרנות הנאמנות צמודות מדד היתה ההשקעה הטובה ביותר בחודש אוקטובר, כך עולה מבדיקת חברת הייעוץ מיטב שכללה 119 קרנות נאמנות. מהבדיקה עולה כי הקרנות הנאמנות צמודות המדד עלו בממוצע ב־6.5%, זאת לעומת מדד צפוי של 4%, באוקטובר. לעומת זאת, קרנות הנאמנות המתמחות במניות הניבו החודש תשואה שלילית של 6.7%. בסיכום הכולל עלה מדד קרנות הנאמנות ב־3.2%.

קרנות הנאמנות הטובות ביותר החודש היו לשם ומקשה של בנק המזרחי המתמחות בצמודי מדד. קרנות אלה הניבו תשואה של 9.2%.

קרן הנאמנות הגרועה ביותר החודש היתה קרן שסק של אילנות דיסקונט המתמחה במניות. היא הניבה תשואה שלילית של 10.4%. עוד עולה ממימצאי הבדיקה כי 49 קרנות נאמנות מתוך 119 קרנות הניבו החודש תשואה ריאלית חיובית, בהנחת מדד של 4% לאוקטובר.

מנתוני הבדיקה מתחילת השנה עולה כי קרן הנאמנות הטובה ביותר היתה גדולה של לאומי פיא המתמחה במניות, אשר הניבה תשואה ריאלית של 43%. קבוצת קרנות הנאמנות הגרועות ביותר הן קרנות ריבר פישמן: רונית, עינת, ואייל שהניבו מתחילת השנה תשואה נומינלית הנמוכה מ־100%.

שערים יציגים של מטבע חוץ

1.11.85

המטבע		שער	המטבע		שער
ארה"ב	דולר	1489.4	אוסטרליה	דולר	1036.6
בריטניה	לירה	2154.8	דרא"פ	רנד	576.55
גרמניה מע'	מרק	571.58	בלגיה	10 פרנק	— —
צרפת	פרנק	— —	אוסטריה	10 שילינג	— —
הולנד	גילדן	506.81	איטליה	1000 לירה	— —
שוויץ	פרנק	695.82	יפן	100 ין	710.59
שוודיה	כתר	189.79	אירלנד	פאונד	1767.4
נורווגיה	כתר	189.72	ספרד	100 פזו	— —
דנמרק	כתר	157.57	ירדן	דינר	3879.9
פינלנד	מרק	565.89	לבנון	לירה	86.220
קנדה	דולר	1089.7	מצרים	לירה	875.02

שערי מטבע־חוץ 1.11.85
בנק לאומי

המטבע	העברות והמחאות – קניה	העברות והמחאות – מכירה	מזומנים – קניה	מזומנים – מכירה
1 דולר ארה"ב	1479.7682	1498.2318	1455.50	1521.00
1 ליש"ט	2121.2477	2147.7153	2081.34	2174.90
1 מארק גרמני	568.0492	575.1370	558.75	583.88
1 פרנק צרפתי	186.3101	188.6348	180.51	191.50
1 גילדן הולנדי	503.4938	509.7760	495.24	517.52
1 פרנק שווייצרי	691.4805	700.1083	680.14	710.75
1 כתר שוודי	188.5055	190.8576	185.41	195.76
1 כתר נורווגי	188.4815	190.8332	185.39	193.73
1 כתר דני	156.4899	158.4424	153.92	160.85
1 מרק פיני	264.1264	267.4220	259.79	271.49
1 דולר קנדי	1082.4932	1095.9999	1064.74	1112.66
1 דולר אוסטרלי	1030.6586	1043.5184	980.58	1078.64
1 ראנד דרא"פ	572.6783	579.8157	497.46	547.21
10 פרנק בלגיים	280.1000	283.5949	— —	— —
10 שילינג אוסטרי	807.9542	818.0354	794.70	830.47
1000 לירטי איטל'	837.9208	848.3759	820.06	865.57
100 ינים יפן	705.9965	714.8052	694.42	725.66
1 דינר ירדני	— —	— —	3813.05	4048.89
1 לירה מצרית	— —	— —	850.71	903.78

מנכ"ל החברה לביטוח משנה מציע השתתפות עצמית כפתרון לכיסוי רעידות אדמה

זאת לנוכח תביעות מבטחי המשנה מחו"ל להכפיל תעריפי הביטוח כנגד רעידות אדמה

מאת אריה לביא

שלמה ינאי מנכ"ל החברה לביטוח משנה פנה בסוף השבוע שעבר למנהלי חברות הביטוח והציע להם פתרון לבעיית הביטוח כנגד רעידת אדמה, זאת בעקבות תביעות מבטחי המשנה מחו"ל להכפיל את תעריף הביטוח למקרה של רעידת אדמה. לדעתו של ינאי יש בפתרון שהציע כדי לתת כיסוי למבוטחים ועם זאת להשיג כיסוי ביטוח משנה מספיק עבור עצמן.

החברה לביטוח משנה, הנמנית עם קבוצת הסנה, הינה היחידה בארץ המתמחה בביטוח משנה. החל מהשנה הקרובה תתחיל חברה זו לטפל גם בכל ביטוחי החו"ל של חברת הסנה כאשר את אלה תוציא על פוליסות משותפות לה ולקבוצת הסנה.

להלן הצעה שהעביר ינאי לחברות הביטוח:

• סיכונים מביטוח מקיף לדירות מבנים ותכולה — כיסוי רעידת האדמה יינתן על ידי תוספת לפוליסה על בסיס וולונטרי לפי דרישת המבוטח. הכיסוי יינתן עבור סכום מקסימלי של 100 אלף דולר למבנה הדירה ו־50 אלף דולר עבור התכולה בתעריף אחיד של 0.4 פרומיל בכפוף להשתתפות עצמית בכל נזק בשיעור של 5 אחוזים מסכום הביטוח.

• סיכונים תעשייתיים ומסחריים — כיסוי רעידת אדמה על ידי תוספת לפוליסה על בסיס וולונטרי לפי דרישת המבוטח. מקסימום הכיסוי שיינתן יהיה 90 אחוז מסכום הביטוח עבור אש וסיכונים נילווים כלומר 10 אחוז מהרכוש לא יהיה מבוטח. גם כאן יישאר תעריף הביטוח 0.4 פרומיל. ההשתתפות העצמית במקרה זה תגיע לשני אחוזים מסכום הביטוח. ינאי אומר במכתבו שהסיבות להצעות אלה הינן הירידה בקיבולת השוק העולמי של מבטחי משנה לספק ביטוי והגנה הולמים לסיכוני רעידת אדמה ובמקביל עלייה משמעותית בשוק זה של מחיר ההגנה לסיכונים אלה.

ינאי מזהיר שאיגוד חברות הביטוח לא נערך כראוי כדי לטפל בנושא רעידות אדמה כך שחברות ביטוח עלולות להימצא במצב שבו לא יהיה להן כיסוי מספיק להגנתן, ובמקרה של קטסטרופה הן ייקלעו למצב של אי יכולת עמידה בתשלומים.

למכירה נכסים מושכרים
בשכ"ת, לתקופה ארוכה עם הכנסה גבוהה
תיווך "נכסי־רזים" רפי ברודמן
03־611194/5

בשכ"ח
ברח' חשמונאים בת"א
חנות + גלריה
★ שטח של 80 מ"ר ★ קו טלפון
\+ 40 מ"ר גלריה ★ מיזוג אויר
בפרטים נא לפנות 03—265294 — מכירות

לבעלי מניות דנות
מקרב הציבור
אין אנו משלימים עם הפסד רכושנו ונמשיך במאבק, לשמירת זכויותינו וייצוגנו.
נפגש כולנו ביום ג' 5.11.85, בשעה 17.00
בכניסה לבנק הבינלאומי הראשון
ברח' השחר 5, ת"א (ע"י מגדל־שלום).
בינתיים נא להרשם באמצעות טל. 652716 בשעות הבוקר.
ועד הפעולה
נוריאל בקרמן־סמוכה

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי נצרת עילית
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה, נצרת עילית שבעיריית נצרת עילית.
מופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא תכנית מפורטת מס. 5232 שינוי לתכנית מפורטת מס 394.00 שכונת וילות, רחוב נטופה, נצרת עילית.
ביחד עם תשריט המצורף אליה.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
גוש 17526 חלקי חלקות 19, 12, 1
גוש 17527 חלקי חלקות 11, 1
גוש 16535 חלקי חלקות 5, 3, 2
עיקרי מטרת שינוי התכנית: קביעת איזורי מגורים וחלוקתם למגרשי בניה, לוילות והתוית דרכים.
כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעונין בקרקע, בבנין או כל פרט תיכנוני אחר הרואה עצמו נפגע ע"י שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו רשאי תוך חודשיים מיום פירסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.
ישראל קניג
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ובניה מחוז צפון

לוח החדש יש לך עסק
עם קונים רציניים!
הלוח החדש

בוא נעשה לך עסק
כנס, יום עיון או אירוע מסחרי? גן אורנים הוא המקום המתאים לך ביותר.
במרחק דקות ספורות מלב תל־אביב, מציע לך גן אורנים אוירה כפרית ואינטימית, מבחר אולמות לכל סוג של אירוע ולכל מספר של משתתפים וחניה בשפע.
מחלקת העסקים של גן אורנים תדאג לארגון האירוע שלך על כל פרטיו:
כיבוד ברמה בינלאומית, שירותי משרד בזמן האירוע, שירותי מזכירות, טלקס וכו'.
עסקאות עושים בגן אורנים. כי בגן אורנים מתייחסים ברצינות לעסקים שלך.
גן אורנים. עשינו עסק.
גני התערוכה, שד' רוקח תל־אביב, טל' 03-422171.

חדש
בנק ישראל מציע:
הנפקה במכרז:
"שגיא — ברירת ריבית"(*)
סדרה 4303 א'
צמודה למדד, כולל מדד החודש האחרון (בעיקור 5)
ו"תוספת ריבית" בתום השנה הראשונה
הסדרה תונפק ביום שני 4 בנובמבר 1985, בסכום של 35000 מליוני שקלים.
הסדרה תוצע לציבור ביום ראשון 3 בנובמבר 1985 באמצעות מכרז.
הסדרה צמודה למדד המחירים לצרכן שיפורסם עבור חודש נובמבר ותיפדה בתום
5 שנים ביום העסקים האחרון של חודש נובמבר 1990.
אגרות החוב ישאו ריבית בשיעור 4.25% לשנה
הריבית תשולם בשיעורים שנתיים ביום העסקים האחרון של חודש נובמבר בכל שנה החל בנובמבר 1986.
בתום השנה הראשונה תשולם "תוספת ריבית" בשיעור בו עלתה התשואה השנתית של מילווה קצר מועד על עלית ערכה באחוזים של הסדרה המוצעת כתוצאה מעליית המדד בתוספת הריבית (*)
המדד הנוסף (בעיקור 5) על הריבית ועל הקרן יצטבר בתנאי הקרן וישולם ב־22.12.1990.
הזמנות יוגשו לבנק ישראל במחירים שלא יפחתו מ־86% ולא יעלו על 110% מהשווי הנקוב
מחיר המכירה שיקבע במכרז יהיה אחיד כאמור בתקנות מילוות מדינה (מכרזים).
הסדרה תרשם למסחר בבורסה תוך שבועיים מיום פרסום המדד לחודש נובמבר 1985.
פרטים מלאים ורכישה בכל סניפי הבנקים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך.
(*) התנאים המחייבים של ההנפקה זו נקבעו בתקנות מילוות מדינה סדרות מסוג "שגיא־ברירת ריבית" ובתקנות מילוות מדינה ("מכרזים").

כשאתה חושב על ירידים מסחריים טבעי שתחשוב על לופטהנזה
Igedo
MMG
interstoff
לופטהנזה תביא אותך לכל יריד מסחרי ותערוכה בגרמניה.
בגרמניה מתקיימים יותר ירידים ותערוכות מאשר בכל ארצות אירופה האחרות גם יחד.
הירידים בגרמניה הינם חלון ראווה באירופה בו מציגים מוצרים חדשים, חידושים ופיתוחים של מוצרים קיימים. כאן יוצרים מגעים חדשים ומתחילים קשרים מסחריים.
אם הינך עוסק או מתעניין במסחר, גרמניה היא השוק שלך. ולופטהנזה תוכל להביא אותך לשם במהירות וביעילות ולספק לך כל המידע על תערוכות וירידים.
התקשר לסוכן הנסיעות שלך החבר בי.א.ט.א או ישירות ללופטהנזה:
תל־אביב, הירקון 75, טל. 03—653041;
חיפה, הבנקים 5, טל. 04—522225;
ירושלים, טל. 02—233171 (איתורית, מנוי 0909)
Lufthansa

מכתבים למערכת הארץ

לא אש, לא מים

ארנולד ברגלית מתייחס במכתבו למערכת ("הארץ", 23.10) לפגישה בין ביתי לבין טאהר אלמצרי, ראש מסוד אש"ף באיטליה, שהתקיים במועדון העיתונות הזה ביום ה־18 באוקטובר.

אינו יודע על סמך איזה דיווח כותב ברגלית כאילו הבכתי בכיסבה של יאסר ערפאת.

באותו עיתוח, באותו כבאה ע"י תואמים איטלקיים חדים, ובניתם ישראלים שבמבס לרווח על כך, התייחסתי בפרוס לקביעתו של נציג אש"ף, שהוסיפו האוניה "אכילה לאורו" בוצעה על־ידי ארגון־דיס, וכי הנהגת אש"ף גינתה אותה. אמרתי כי לא די בכך, וכי על הנהגת אש"ף לסלק בכנבורות המרגון כל גוף הפעיל סדור כדי לסכל את הבדי־גיות הרשמית של אש"ף, המתבטאת בהסכם חוסיין־ערפאת. "יש לשים קץ לדו־המשמעיות," אמרתי. "על העולם לדעת מי נבגא באש"ף, ומי לא."

דברים אלה נאמרו הד רב בקרב ציבור העיתונאים בטקס, החוזרי עליהם בראיונות נפרדים בכלי התקשורת העולמיים. אין לי ספק שנציג אש"ף דיווח על כך למנהיגים עליו.

בראיון שטדר בטלוויזיה האיטלקית אמר ערפאת כי המאורעות האחרונים הם "שואה" לעניין הפלשתיני. אני סבור כי רוב המנהיגים הפלשתיניים יסיקו את המסקנה שיש לנטוש מטעיריאליסטת הפוגעים בעניין הב־לות, ועל כן גם אש"ף עצמו. נדמה לי שמסקנה כזאת, אם תתקבל ותיושם, תביא ברכה לכולנו.

ברוח זו הצעתי באותו עיתות שהנהגת אש"ף תכריז על מוראטוריום של פעולות האיבה לזמן קצוב, חצי שנה או שנה, כדי ליצור אווירה המתאימה ליוזמת־שלום רצינית. יוספתי שאם אכן תתקבל הצעה כזאת, נתבע אנחנו, במחנה־השלום בישראל, שממשלתנו תכריז גם כבה על הפסקת פעולות האיבה ובכלל ההתנ־חלות.

תל אביב

אורי אבנרי

מהי אדמת מדינה

רן כסלו כותב בכתבה רכישותיו "שוד הקרקעות הגדול" דברים שאינם נכונים, גם בבחינה עובדתית וגם מבחינה משפטית.

כסלו כותב שמינהל מקרקעי ישראל קנה משמואל עינב 64 אלף דונם באדמות עובדיה, ולאחר מכן כאשר שמואל עינב קנה לעצמו 6000 דונם שם, טענה המדינה שלבעלה בכוונתה השטח היא אדמת מדינה. האמת היא שכבר בשנת 1974, כאשר הובאה העסקה של 64 אלף דונם של עובדייה לבדיקה במשרד המשפטים, כתבה פליאה אלבק, מנהלת המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה, שאי אפשר לקנות משמואל עינב את 64 אלף הדונמים, מכיון שהקרקע היא אדמת מדינה. משום כך הקרקע לא נקנתה ממנו והיא נרשמה על שם המדינה על הרכוש הממשלתי. 30 הלירות (כ־6 דולרים לדונם) ששולמו לעינב הם רק חלק קטן ממה שהיו משלמים אילו באמת היו קונים קרקע מבעלים המציעים אותה למכירה.

עינב, אשר לאחר מכן "קנה" (אם קנה) 6000 דונם נוספים שם, ידע היטב שאי אפשר לקנות, מכיון שהקרקע היא אדמת מדינה.

במקום אחר בכתבה כותב כסלו, שטענה זו שהקרקעות האלה הן אדמות מדינה ואי אפשר לקנותן הועלתה בפעם הראשונה על ידי פליאה אלבק, כאשר ממשלת הליכוד רצתה שטחי קרקע גדולים יותר להתיישבות ביהודה ושומרון, ולא היא. העובדות הן שגברת אלבק היתה עקבית בקביעתה מהן אדמות מדינה.

המבחנים, שפליאה אלבק התבססה בהן כדי לקבוע מהן אדמות מדינה ביהודה ושומרון מאז 1967 ועד עתה, הם אותם מבחנים שהשלטונות הירדנים השתמשו בהם משנת 1949 ועד 1967, ושהשלטונות הבריטיים השתמשו בהם והתורכים לפניהם. אלה מבחנים בת־פסים הקבועים בחוק ומקובלים בפסיקה של בית המשפט העליון. ממילא דבריו של רן כסלו כאילו בדרך זו הוכרזו 2 מיליון דונם כאדמות המדינה לאחר שנת 1977, אין להם אחיזה במציאות.

דוגמה נוספת לעובדות לא נכונות היא שהן העסקה שעליה כותב כסלו את הציבור בחלק ה' בכתבה, הן העסקה שמדובר עליה בחלק ו', שתיהן מתייחסות לרכישות שנעשו כתוצאה מכך שפליאה אלבק חוותה דעתה לאחר בדיקת המסמכים, שהעס־קות אינן כנות.

יצחק פיינברג

דובר משרד המשפטים

ירושלים

רן כסלו מעיר: בזמן כתיבת סידרת הכתבות על קרקעות בגדה, הבטיח לי מר פיינברג להעביר לידי חומר המבי־לים את הגרסה מבחינת מעורבותו של משרד המשפטים. החומר הזה לא הגיע אלי עד היום הזה.

הדובר כותב כי המדינה שילמה לעינב 30 ל"י לדונם בעבור אותו שטח בדיוק — כלומר השטח כן נרכש — ומה שייך כל העניין הזה לפרשת קרקעות רמת קרדוה, השייכות אמנם לאותו כפר עובדייה, אך נמצאות במקום אחר לגמרי?

קרן מקפת לא מחקה חוב לאתא

ב"הארץ" (18.10) מתייחס זאב יפת במדור "חריקות" לקרן מקפת. יש להבהיר:

הנהלת הקרן לא מחקה בשנת 1982 חוב של 3 מליוני שקלים לחברת "אתא" כמצוין בכתבה.

בהתאם לבדיקה דרך חישוב ריבית דריבית על פיגורים שהיו לאתא בתשלומים השוטפים, התברר שחוב בפיגורים של אתא לקרן מקפת היה נמוך ב־3 מליוני שקלים מהחישוב הקודם, ובהתאם, שילמה אתא את מלוא החוב.

מועד עבודתו של עוזר המנכ"ל בחברת אליקה ספורטלייף (ולא באתא) בעת היותו בחופשת השתלמות היה שנתיים לאחר מכן, בשנת 1984, ואין כל קשר בין שני האירועים.

עו"ד יצחק שילון

מנכ"ל קרן מקפת

תל־אביב

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

מרחב תכנון מקומי תל־אביב־יפו

הודעה על הכנת שינוי תבנית מפורטת

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב החליטה על הכנת תבנית מתאר ומפורטת מס' 2397, שנוי מס' 1 לשנת 1985 של תבנית מפורטת מס' 7.

השטחים הכלולים בתחום התבנית המוצעת:

גוש 6111

חלק/ות: חלקי חלקות: 248, 250, 251, 253, 258, 289, 388, 563־566, 570, 571, 629, 631, 633־635, 654־656, 736, 737, 740, 741, 743, 744, 745, 755־761, 763, 779, 781, 782, ד־791.

מקום: בין הרחובות: אבן־גבירול, ליאונרדו דה־וינצ'י, שד' שאול המלך ורח' קפלן, ת"א.

מרדכי כהנא

יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

20.6.85

משרד החינוך | משרד התחבורה — המינהל לבטיחות בדרכים

הודעה למנהלי בתי ספר, מורים, אחראים בתנועות הנוער

הנחיות חדשות

לבטיחותם של תלמידים בהסעות

ממשלת ישראל אימצה את המלצות הצוות הבין משרדי בענין הסעות תלמידים ולהלן ההחלטות שנכנסו לתוקף ביום 1.11.85

1. אישור קצין בטיחות לחברה המבצעת הסעת תלמידים
מכל חברת הסעה המבצעת הסעות תלמידים יש לדרוש לפני הטיול אישור מקצין בטיחות מוסמך לכך שהנהג והרכב נבדקו על ידו ונמצאו כשרים לביצוע ההסעה כנדרש בתקנות התעבורה.

2. אישור שהנהג מכיר את מסלול הטיול
על החברה להמציא אישור שהנהג מכיר את מסלול הטיול מנסיון אישי.

3. אישור שהנהג בעל נסיון של שנה לפחות
על החברה להמציא אישור שהנהג המסיע את התלמידים הוא בעל נסיון של שנה לפחות בנהיגת אוטובוס בפועל ובאופן רצוף.

4. לא יוסעו תלמידים בעמידה
יש לוודא עם הנהג והאחראי לטיול כי בהסעות לצרכי טיולים יהיה מקום ישיבה מובטח לכל נוסע (ילדים עד גיל 14 ניתן להסיע שלושה במושב) לא יוסעו נוסעים בעמידה.

5. יש לוודא המצאות ציוד עזרה ראשונה
יש לוודא שבכל רכב ציבורי לטיול, יש בנמצא ציוד עזרה ראשונה ולפחות אלונקה אחת.

(נא לתלוש ההודעה ולשמור במזכירות בית הספר או תנועת הנוער).

אליעזר שמואלי
מנכ"ל משרד החינוך והתרבות

משה עמירב
מנהל המינהל לבטיחות בדרכים
יו"ר הצוות הבין משרדי

קניה

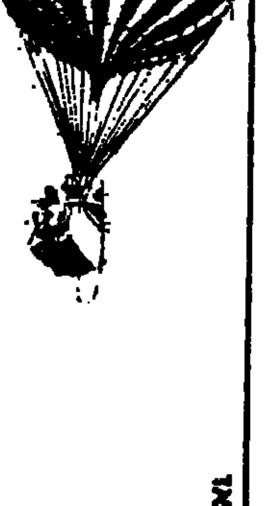

ספארי מרתק בסואנות ובשבטים.

16,9 ימים: החל מה־5/12

אחת לשבועיים

נסייר בשמורות הטבע הגדולות, נפגוש בעדרי ראמים ופילים, באריות המשחרים לטרף, נבקר בכפרי שבט המסאים ובני הסמבורו הצבעוניים ונטייל בנופים נפלאים.

בצוות המדריכים:

צביקה סבר - 34 - בן קיבוץ יפעת, זואולוג שי"חרש" את אפריקה והמזרח הרחוק, השתתף במסעות ציד באתיופיה ושהה תקופות ממושכות בקניה במסגרת סיורים, מחקרים וטיולי החברה הגאוגרפית.

11-א

החברה הגאוגרפית - טיולים בסגנון אחר.

רח' טבריה 8 (פינת בוגרשוב 37), ת"א. טל. 03-284113 (5 קווים)

קולנוע / גידי אורשר

סצינת הוללות מתוך "הקולונל רדל"

האיש משם

קולונל רדל. קולנוע אורלי, ת"א

את "מפיסטו" ראיתי לראשונה על הבמה בלינינגרד, עיבוד לעיבוד למחזה הומאלי של אריאן מנושקין. הבד־תיה המפגש היה מרתק. הכל נע כאן, הרבה משתתפים בהרבה תפקידים כפולים ומכופלים, תחכום תאטראלי ובימוי המצאה והבעה. ניצול מקסימאלי של החלל האיצטדיוני הגדול הדייק של ה"דואנר הוס". תגיגה ברגישות שרק הציעה את קצינו הבאותי של המקור הצרפתי. הסיפור היה סיפורו של חבר בקבוצת שחקנים שמאלנית בקברים ברפובליקה הוי־מארית הבוגד בחבריו עם עליית הנאצים ומוכר את נשמתו, גופו והאי־דאלים שלו לטובת ההצלה האישית והקידום המקצועי ועובר מהשמאל המתקדם והנרדף לימין הנאצי החשוך שבשלטון. הסיפור, על פי קלאוס מאן, התגלגל גם לידיו של במאי הונגרי אחד שטיפס במעלות ההצלחה באיזור הביניים, אישטוואן סאבו, שהחליט לעשות ממנו סרט. גם כאן היתה התוצאה "מפיסטו", סרט שהרשים את אנשי התרבות המערביים ועשה את סאבו לכוכב, תוצאה שלדעתי לא יכולה היתה להתמודד עם היצירה של מנושקין. ההבדל היה טמון לא רק בכשרון, לא רק בתפיסה הבמתית ובניצול הבמה של המדיום, אלא גם בתפיסה הבסיסית. בעוד שאצל מנושקין עמד מרכז הכובד על הדבטים הפוליטיים החברתיים והיה מניפסט ברוקן של התקופה, אצל סאבו נסבה העלילה סביב דמותו ואישיותו של השחקן הגרמני, תפיסה שאולי היתה מרגשת לעיתים ברגעים מוצלחים של השילוב במאי־שחקן־דמות. אבל פרשה את הסרט למעמת קטנות של מלודרמה לא כל כך חשובה ולא כל כך מוצלחת. אבל הסרט נעשה לחובה תרבותית, כזאת שאיש לא יעז להחמיץ, כזאת שמבקרים עליה במלבים ומוציאים מוניטין למעגל הפיניין את כל מי שלא יודע על מה מדובר וסאבו וגם השחקן המרכזי של הסרט הזה, קלאוס מריה בראנדאואר (שעשה במיטב יכולתו, בסך הכל) הפכו לכוכבים.

נדמה לי שהסיפור חוזר על עצמו ב"קולונל רדל". גם כאן שיתוף פעולה של סאבו עם בראנדאואר, גם כאן יש מחזה ברקע ("פטריוט שכמותי" של ג'ון אוסבורן) וגם כאן הסרט בסך הכל שוטף, מהוקצע, מקצועי עם רגעים מרגשים, אבל גם כאן הרגשת ההחמצה אינה מרפה ממך. גם כאן יש לנו סרט שיצליח, כרזה תרבותית שאי אפשר שלא לראות אותו, בעיקר בשביל אותן שיחות סלון.

הבעיה של סאבו היא שהוא רוצה להיות גם ענייני וגם אמנותי. בראישון הוא מצליח בשני לא. אולי בגלל ששני הרצונות הללו הולכים מן הסתם בכיוונים שונים. סאבו, שחיפש אמצעי שימשיך להגיע אתו גבוה יותר בהיררכית הקולנוע האירופאי והעולמי וזהו כבר בעבר את הרעיון לספר את סיפורו של הקולונל, ראש השרותים החשאיים של האימפריה האוסטרו־הונגרית, שנאשם בריגול לטובת הרוסים לפני מלחמת העולם הראשונה ואיבד עצמו לדעת, על פי הפרסומים הרשמיים. אבל הנושא גבר על סאבו, מן הסתם, אחרי הצלחת מחזהו של אוסבורן שניצל את הסיפור לצרכיו ולא דייק בעובדות ההיסטוריות. סאבו נדלק, ערך תחקירים משלו ועשה את הסרט, גם הוא לא בדיוק על פי האמת ההיסטורית אך גם לא בדיוק על פי המחזה. גם כאן הוא ניסה להתרכז בדמותו של האיש, דמות תמיה כפי שהוא ראה אותה, דמות טרגית של אדם שביקש כל חייו להיות מישהו אחר. ההפקה ההונגרית לא יכולה היתה לספק לו את כל האמצעים לסרט גדול כמו שהוא רצה וסאבו ניצל את המעמד שלו גבוה בשמי הקולנוע האירופאי וגייס עזרה מהמערב. מפיק גרמני ושיתוף פעולה עם רשתות טלוויזיה מגרמניה ואוסטריה הוציאו את התוכנית מהכח לפועל ו"קולונל רדל" צולם, סרט עשיר, ארוך, מרשים בקנה מידה הפקתי. האמת היא שדמותו של הקולונל היא דמות מרתקת ומעניינת. הוא, בן למשפחת איכרים מגאליציה, נשלח ע"י המשפחה כדי לשבת אותה ולהיות קצין בצבא של הוד רוממותו הקיסר, מצליח לקיים את השליחות המשפחתית... עד לנקודה מסויימת. הסרט, העוקב אחריו עוד מהשלבים הראשונים של ילדותו בבית הספר לקאדטים, מנסה לצייר דמות של אדם שמנסה להיות מושלם, להצטיין בכל מחיר, לעלות בסולם הפיקוד ולמצוא לעצמו מקום בסביבה חדשה, אריסטוקראטית תוך איבוד הזהות העצמית והתנכרות למקורותיו. אבל רדל של סאבו אינו מוצא עצמו בסביבה החדשה הזאת והוא נשאר בודד ומנוכר, בודד מידי יום בקרובים לו בלי יכולת לאמץ את אותה זהות חדשה אליה שאף. הגאולה הרקובה המגודה שהחזיקה ביד רופפת מאוד את המבנה האצלי מבפנים של האימפריה ההאבסבורגית לא קיבלה אותו, נטע זר ומצליח אל חיקה. היא דוחה אותו, מי שהאמין באמת ובתמים בנצחיותה ובחיוניותה וכיוונה אליו את האקדח של עצמו, שעיר לעזאזל שסילוקו לא יעורר יותר מידי טענות וטרוניות.

למרות ההזדמנות הברורה הטמונה בסיפור נמנע סאבו מנקיטת עמדה פוליטית, מנקיטת עמדה כל שהיא. הוא אמנם יוצא כנגד המערכת המשומנת היטב של תככים פוליטיים, אבל בורח מהם כמו מאש, בדיוק כמו שמנסה לעשות הגיבור שלו ובאותו חוסר הצלחה. הוא חייב טובות רבות מידי לאותם שאיפשרו לו את עשית הסרט שזורם בהם הדם האוסטרו גרמני ההונגארי והוא לא רוצה לעשות להם צרות. לכן ההתרכזות אך ורק בדמותו של רדל, מרתקת ככל שתהיה, אינה מספקת ונשארת ברישום בלבד על רקע האפשרויות הבלתי מנוצלות. עם זאת קשה להגיד שהסרט חסר עניין. יש בו תנופה, יש בו לעיתים מרכיבים קולנועיים מרשימים ויש סימנים ליכולת. אבל סימנים, כפי שאנחנו יודעים מהתולדות העצובים של חיפושי נפש אצלנו בארץ, אינם בהכרח הבטחה למשהו ממשי וגם "קולונל רדל" אינו משהו שישאר במגרת הזיכרון הקולנועי הקולקטיבי. זהו סרט אופנתי, הכרח תרבותי קצר ימים שישקע ויפנה מקומו לאחרים כמוהו, הממלאים את המסכים בכל העולם ומתמסמסים עם הזמן בלי להשאיר עקבות כל שהן.

תיאטרוני ישראל

הערב יום א' 3.11

תיאטרון הבימה:
טירונות—כל הכרטיסים נמכרו.
פירוד זמני: 20.30

התיאטרון הקאמרי
קסטנר: 20.30
קידוש — בעפולה

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב

קונצרט למנויים מס' 2

שלום רונלי־ריקליס
מנצח

להקת מחול בת־שבע

סדרה 4: מוצ"ש, 9.11.85
סדרה 5: יום א', 10.11.85
סדרה 6: יום ב', 11.11.85
סדרה 7: יום ג', 12.11.85
סדרה 8: יום ד', 13.11.85

תל־אביב, היכל התרבות
יום ה', 14.11.85, ב־5.00 אחה"צ

קונצרט לנוער מס' 2

שלום רונלי־ריקליס
מנצח

להקת מחול בת־שבע

יצחק מרקובצקי
כנר

שמואל סגל
מספר

הארץ ממליץ

תל אביב

בירדי (פריז) — סיפור על ידידות, ועל בחור שחוזר ממלחמת ויאטנם כשהוא סבור שהוא ציפור. סרט המחפש את שורשי השיגעון בתוך ה"נורמלי" בבימוי של אלאן פארקר ("אכספרס של חצות", "תהילה", "פינק פלויד — החומה"), משחק טוב של ניקולס קייג' ומתיו מודין.

זרים (בית לסין) — סרט אמריקאי מיוחד ומעניין של ג'ים ג'ארמוש, שנעשה בתקציב דל, והעוסק בחמיקות של הקשרים האנושיים, וה"בלוז" של אדם מעצמו. מסך שחור בין תמונה לתמונה גורם לקצב מיוחד, שקצת קשה להתרגל אליו.

עדית, אירית (בן יהודה) — מהתלה קלילה על חילוף זהויות בין עקרת בית ישראלית מרובעת ועורכת־דין מתפרפרת. עדית ואירית מוצאות עצמן בשכונות, מעורבות ואשת בהייה של האחרת. בבימוי נפתלי אלטר. השחקניות: ליאורה גרוסמן, אירית אלטר וחנו גולדבלט.

רומן בהמשכים (לב 1) — סיפורו של יצחק בן־נר "רומן זעיר" פוגש את התגורים שלו, את הבימוי של עודד קוטלר ואת משחקו המשכנע של חיים טופול. סיפור הגעגועים של גבר ישראלי מצליח, ומקורב לשלטון, אל אשתו ואל החיים היפים של פעם, משולב בסיפור התאהבות מפלגת השלטון וראשיה לקראת חילופי מאורעות פוליטיים בסוף 1977.

אמדיאוס (לב 2) — מחזהו של פיטר שאפר נעשה לסרט עשיר בתיבים חזותיים ובמוסיקה, על גאוניותו של מוצרט כפי שהיא נראית דרך עיני המלחין הבינוני סאליירי. עבודת בימוי יפה מאוד של מילוש פורמן, ומשחק מעולה של פ. מארי אברהם בתפקיד סאליירי ותום הולס במוצרט.

מסיכה (סינמה 1) — סרט אמריקאי צנוע — מבוים ע"י פיטר בוגדנוביץ' ומבוסס על סיפור אמיתי — העוסק ביחסים בין אם ובנה הלוקה במחלה נדירה שעושה את פרצופו למפלצתי. היחס בין היחיד החריג והחברה נבחן כאן מזווית לא שגרתית. סרט תם ואופטימי.

שושנת קהיר הסגולה (שחף) — סרט חדש של וודי אלן, הפעם רק כבמאי ותסריטאי, המערב מציאות ודמיון, אגדה ועובדות. מעשה בדמות בסרט המתאהבת באחת הצופות. היא יוצאת מן המסך כדי לבלבל את היוצרות ולהוכיח שבקולנוע, לפחות, הכל אפשרי. עם מיה פארו — בת־זוגתו הנוכחית של אלן.

תחנה לשניים (פאר) — פסנתרן ומלצרית לא צעירים ביותר נפגשים במקרה בתחנת־רכבת נידחת, ומפתחים קשר גורלי ועמוק. סרט רוסי תם, המראה את בריה"מ כשוק גדול של ספקולציות והונאות.

נוער מוסיקלי בישראל
בשיתוף
מרכז באן — בית יד לבנים, ת"א
מודיעים על הקמת

מקהלת נערים

לבנים יודעי תוים מגיל 8 עד 13

החזרות מידי יום חמישי בשעה 16.00, בבית יד לבנים, רח' פנקס 63, ת"א

פרטים והרשמה במשרדי "נוער מוסיקלי בישראל", היכל התרבות, ת"א,
טלפונים 200911, 03-282949

התזמורת הקאמרית הישראלית
מנהל מוסיקלי: יואב תלמי

"קולות וגוונים" מס' 3א'

תכנית מיצירות א. קופלנד במלאת לו 85 שנה

בחסות שגריר ארה"ב מר תומס ר. פיקרינג

מנצח: סטנלי ספרבר

סולן: אלי חפץ, קלרניתן

ובהשתתפות המקהלה הלאומית "רינת"

ת"א, מוזיאון תל־אביב:

סדרה 1: יום א' 10.11.85, 20:30, סדרה 2: יום ב' 11.11.85, 20:30

כרטיסים להשיג בקופת מוזיאון ת"א ובמשרדי התזמורת.

חיפה, אודיטוריום חיפה: 12.11.85, שעה 20:30

כרטיסים: בקופת חיפה רח' ברנדאלד 11, במשרד "גרבר"

ובערב הקונצרט בקופת האודיטוריום.

מדריך הארץ

פרק יומי — שמואל א' ט"ו
משנה יומית — ערכין א־ב
דף יומי — נדרים ג
הלכה יומית — ברכות ג־ג, א־ב

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים דחופים:
מ־8 בערב עד למחרת ב־8 בבקר בתחנות מד"א טל' 101.

מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 460111
חיפה 512233
בת ים 781111
הרצליה 052־541333
נהריה 923333
רחובות 084־51333
בנים 585555
חולון 803133
הרצליה 052־541333
לוד־רמלה 08־221022

מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' — 8.00—20.00
ביום ו' — 8.00—15.00
טלפונים: 03־433300, 03־433500

ער"ן — עזרה ראשונה נפשית
(24 שעות ביממה):
ירושלים 227171
תל־אביב 03־261111
חיפה 04־672222/3
נתניה 053־35316
באר־שבע 057־418111

מרכז רפואי כפר יעקב 08־223958

מרכז סיוע לנפגעות אונס (24 שעות ביממה):
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־82611

מרכז סיוע למצבי לחץ
כנופש "מעגלים"
א רח: 11.00־13.00
ב רד: 16.00־18.00
טל: 220051
רח' כאו 13 תל־אביב

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב, דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טל: 294869, 03—285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד. בי סבבא 49 טל: 03־284649 פתוחה בימים א־ה בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00 שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
חיפה, רח' הנמל 26, קומה ב', טל' מס' 04—523—566. שעות הקבלה: כל יום 20.00—23.00.

שר"ן • שירות רפואי נייד
(24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים):
ירושלים, מוקד יום * 660585, 669531
מוקד לילה, שבת וחג * 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון כ"ד
תל־אביב, מוקד יום * 218820, 218898
מוקד לילה * 631011 מנוי 5752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון כ"ד

תורנות בתי־חולים

תל אביב
[illegible] — (ילדים)
איכילוב — (פנימית, כירורגית)
ירושלים
הדסה ע"כ — (ילדים, כירורגית, אורטופדית, עיניים, א.א.ג.)
שערי צדק — (פנימית, נשים)

תורנות בתי־מרקחת

תל אביב
לב העיר אחד העם 69 613862
קופ"ח כללית אמסטרדם 7 225142
רמת גן
קופ"ח כללית המיתר 25 782537
פתח תקוה
סופרפארם שטרא 45 909038
חולון ובת ים
קופ"ח כללית אמסטרדם 7 225142
נתניה
קופ"ח כללית ברודצקי 31 91123
ירושלים
פרשאת רח' הנביאים 1 224173/8
חיפה
לאומית חוף שוקרי 3 672274
הקריות
תרמן סופר פארם קרית מוצקין 715156

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברות, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה.
ימים ב' וה' — 17.00־21.00.
יום ג' — 18.00־21.00.
מונטיפיורי 66 ת"א, טל' 281228.
חיפה: ימים א' וד' 16.00־19.00 רח' המפרש 14 טל' 81520

שידורי רדיו וטלוויזיה

טלוויזיה

17.30 ילדי הפלא — סדרה
18.20 יש לי סיפור
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) "ג'יגי" — סדרה
19.00 (ע) יומן השבוע
20.00 כותרות מבט
20.02 להיט בראש — מצעד הפזמונים
21.00 מבט לחדשות ומוסף "שער ראשון"
21.45 הקאבארט הכלכלי — מגאזין דו־שבועי
22.15 בתו של מיסטרל — דראמה
23.05 מה השאלה? — שאלות מענייני דיומא
23.45 פסוקו של יום וחדשות

טלוויזיה לימודית

08.15 תלמוד
08.40 מבוא לספרות (יסודי)
09.00 אנגלית ד'
09.20 השעה שלנו — דוי הלן קלר
10.10 אנגלית ד'
10.30 פרפר נחמד
11.08 חשבון ה' — השבר מהו?
11.15 צרפתית
11.30 גאוגראפיה ה'־ו' — משפחה כיפאן
12.00 ספרות (על־יסודי) — אדיפוס המלך
12.25 אנגלית ט'
13.00 אנגלית י'
14.00 מה זאת אומרת — קצה הפסו
14.30 עולם המסורת של האסלאם — ידיעת העולם, עקרונות התפתחות המדעים באסלאם
15.00 האוניברסיטה הפתוחה: הפוליטיקאים — ריסות וזום הגוף מוסיקה: נקודת־מבט — פלאסטיות של סלעים
16.00 רחוב סומסום
16.30 הרפתקאות באי הבנים
17.00 ערב חדש

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר
07.07 בוקר טוב
07.30 שחרית מוסיקלית
09.30 קונצרט בוקר — מ.א. שרפנטייה: "מוטט לכבוד לואי מלך צרפת", לסולנים, מקהלה ותזמורת; קונצרט מק מריניל/להקת "מוסיקה פוליפוניקה"/לואי דבוא; סלמן: סונטה בדו מאג'ור, לאבוב וקונטינואו (הנץ ודה פריס/אנסמבל וצ'מבלו) היידן: קונצ' בסה מאג'ור, לכינור, צ'מבלו וכלייקשת (פינה קומודוי/מריהתרזה גארטי/להקת "אי מוזיצ'י"); שובט: פנטסיה בפה מינור, למסנתר ב־4 ידיים (אן קפלק/אינוגלין קופרצ' בראטנבה; סונטה מס' 2, בסה במול מאג'ור, לקלרנית ופסנתר (קארל לייסטר/ג'רהארד אופיצ'); רגר: סוויטה לכלם, אופ' 130 (תר' דדיד באואריה/סר קולין דייוויס); אגסקה: "פואמה רומנית" (הפיל' של מונטה קארלו/מק' גבנוים/לורנס פוסטר)
12.05 אמנים באולפן: הדה ליבבי — כינור/רחל קירשטיידכהן — פסנתר קורלי: סונאטה מס' 8, במי מינור; מוצארט: סונאטה מס' 4, במי מינור, ק' 304; סטרווינסקי: אלגיה לכינור סולו; ברוחיים: שיר עדש ספרדי (1945); אחרון: "מבצי רוח", אופ' 32 (1910); שוברט: סונטינה מס' 1, ברה מג'ור
13.00 קונצרט צהרים — רגר: וריאציות ופוגה על נושא של הילר, אופ' 100 (תז' הרדיו של באוואריה/סר קולין דייוויס); בראמס: קונצ' בלה מינור, לכינור, צ'לו ותז', אופ' 102 (גדעון קרמר/מישה מייסקי/הפיל' של וינה/ל' ברנשטיין); שוברט: סימפ' מס' 10, ברה מאג'ור, ד' 936 (הפיל' של ליאר/פייר ברטולומה)
15.05 בין הברים — "ערגה לזמנים שעברו" — רספיגי: "הצגות רומא"; גריג: סוויטת הולברג; ראוול: קברו של קופרן; הוד ריגה: "בתחיה אל מה שמעל ומעבר"
16.00 קונצרט מנחה — שומאן: קטע קונצרטי ל־4 קרנות ותז' צבנים מתוך הסימפ' של שיקאגו/דניאל ברנבוים; בטהובן: 12 מנואטים (סינט מרטין/נביל מרינר); צ'ימרוזה: קונצ' בסול מאג'ור, ל־2 חלילים ותז' (אורל הכריסטיאן ניקולה/הקאמרית משטוטגרט/קארל מינשינגר); שוברט: סימפ' מס' 2, בסי במול מאג'ור (האנסמבל הקאמרי הישראלי/אורי סגל); מאוולר: פרק רביעייה בלה מינור ("אנסמבל מס' אחת"); דבוז'אק: סוויטה אמריקאית (הסימפ' של רדיו ברלין/מייקל טילסון תומאס)
18.30 מוסיקה ליום ראשון — רוסיני: "מיסה חגיגית קטנה" (קאתי לובאס — סופראן/בריגיטה פאסבנדר — אלט/פטר שרייר — טנור/דיטריך פישר־דיסקאו — באריטון/מק' מינכן/רייטהארד ראהאלם — הרמוניום/הנס לודוויג הירש — פסנתר שני/מנצח ופסנתרן סולו — חלפגאנג סאוואליש)
20.05 ערב טוב — יוהן פרידריך פאש: קונצ' ברה מאג'ור, לחצוצרה, 2 אבובים, תז' כלי־קשת וקונטינואו (מוריס אנדרה/פייר פיירלו ואנסמבל/אנסמבל כלי מנשבים/ז'אן־פייר ראמפל); ק.פ.ע. באך: טריו סונאטה בסול מאג'ור, ל־2 כינורות וכנר קונטינואו (יצחק פרלמן ופנחס צוקרמן/סמואל סנדרס — צ'מבלו/טי

מוטי ארי — צ'לו)
20.30 הקונצרט הקאמרי — "מבאכי קאמראטה" — "התבנית האמריקאית" — משתתפים: גילה יחז — מפרנה/שלישיית קאמראטה/ג'ין צ'יפריאני — כלי־נקישה/רביעיית צעירי הבא "באלאנס" — מנצח שלום רונלי־ריקליס — חוברם מצ'ינסקי: סונטה לטריו, אופ' 26; ג'ין צ'יפריאני: "אופו רוביגציה" וסולו כלי־קשת; לוקס פוס: "מחזור זמן", 4 שירים (סולו: גילה יחז); 3 קטעי ראג, לשלישייה; 4 קטעי ג'אז
22.30 מסורות מוסיקאליות בארץ — תו עקב הקודש בכנסיה היהודית־אתיופית
23.00 מוסיקה מן העבר הרחוק

רשת א'

15.30 עולם המדע
16.05 שעה חפשית — ענייני חינוך
17.20 האוניברסיטה הפתוחה — "האם הטם הם גורל מיפוסי"
18.06 מנחת־ערב — הווי וחוי המסורת
18.47 פרקי היום בתנ"ך
19.05 המשפט העברי
19.30 שידורים לעולים
22.05 פנים לכאן — רב שיח על אוזים שבלים

רשת ב'

18.06 מסיבת־עיתונאים
18.45 היום בספורט
19.00 היום הזה
19.35 עם־ישראל — עניינים יהודיים בעולם
20.05 אומר בשבוע — פקירויות ספרדיים
22.05 תזמורות כלי־נשיפה — התזמורת הצבאית המלכותית ההולנדית
23.05 "צלצול שלישי" — שבועון לאמנות

רשת ג'

18.06 מצעד הפזמונים הלועזיים
21.05 ארוס עתיק — שירים שלא נס ליחם
23.05 הלילה הוא שירים

גלי־צה"ל

17.30 כוונת — מגאזין לענייני צבא וביטחון
17.50 יומן ספורט
18.05 רדיו־ספורט
19.05 רדיו, רדיו
20.05 רחוק מן העין — שירי־עמים
21.00 מבט לחדשות
21.30 אוניברסיטה משודרת: המוסיקה של המאה ה־20
22.05 על הרבש ועל הביפאוק
23.05 מגירות הלב — עם המשוררת והמספרת נורית זרחי
24.05 ציפור־לילה נודדות עם דני קרמל

שידורים קבועים

רשת א'
07.30 שחרית מוסיקלית
09.30 מפגש
10.30 רדיו קל
11.10 שירים עבריים
11.30 הקבלה נרעת לכל
12.05 פעמי המורה
13.00 שידורים באנגלית
13.30 שידורים בצרפתית
14.00 לבת לבן ולכל המתעניין

רשת ב'
08.05 סער לשלום
09.05 ביקור בית
10.10 כל צבעי הרשת
12.10 גל פתוח וחדשות ופזמונים
13.00 בוצני היום
14.06 יש עניין
15.05 רגעי קסם — שירים יפבים
16.10 סער לשלום
17.10 יומן כלכלה
17.30 על מספרים ואנשים

רשת ג'
06.11 בוקרה לאושר
07.07 שיר בבוקר בבוקר
09.05 מה כבר תשעה
10.05 אגן הים התיכון
11.05 שעה עם מלאכי חוקיה
12.05 רק מוסיקה
13.05 רק בימי חול — מבחר פרי
14.06 לי ולך — שיר וברכה
15.05 חדש חדיש ומחודש
16.05 מוסיקה לעניין
17.05 הצגה יומית, יקיר אביב

גלי צה"ל
06.10 צלילי בוקר
06.30 אוניברסיטה משודרת
07.07 שבע אפס שבע
08.05 יומן הבוקר
09.05 נבון לעכשיו
11.05 טעם לכל מעם
12.05 להיט לתיאבון
13.00 אחת ולעניין
13.15 בסגנון ישראלי
15.05 מה יש
16.05 ארבע אחרי הצהריים

לוח בתי קולנוע

תל־אביב

אורלי — קולונל רדל 6.00, 9.00
אסתר — בי"ס לאסירים מתחילים 4.30, 7.15, 9.30
בן יהודה — עדית, אירית 4.30, 7.15, 9.30
גורדון — רציחות פשוטות 4.30, 7.15, 9.30
גת — אהבתו של סוואן 4.30, 7.15, 9.30
דקל — בין התומות 7.15, 9.30
דרייב אין — קוקון 7.15, 9.30, המכורים לתאווה 12.00
הוד — חף מפשע 4.30, 7.15, 9.30
רב חן: חן 1 — הנוקם 5.00, 7.30, 9.45
חן 2 — רומן על בטוח 5.00, 7.20, 9.40
חן 3 — קאל 5.00, 7.20, 9.40
חן 4 — נשים בעורף 10.30, 1.30, 5.00, 7.20, 9.40
חן 5 — השוטר מגנב פטור 10.30, 1.30, 5.00, 7.35, 9.45
לימור — אמריקאית בפריז 4.30, 7.15, 9.30
לב 1 — רומן בהמשכים 2.00, 5.00, 7.40, 9.45
לב 2 — אמדיאוס 3.30, 6.30, 9.30
מוגרבי — הבובה הגדול 4.30, 7.15, 9.30
מוזיאון ת"א — לרקוד עם זר 7.15, 9.30
מקסים — רמבו 4.30, 7.15, 9.30
מרכז החוויה הישראלית — החוויה הישראלית (בעברית) 10.00, 5.00, 10.00 (באנגלית) 9.00, 12.00, 2.00, 6.00 (בגרמנית) 8.00, 7.00, דמעות של שתיקה 10.50
סטודיו — תבנים 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 1 — הער 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 2 — מסכה 4.30, 7.15, 9.30
סינמטק ישראלי — הארלים הפרחחים 7.00, 9.30
פאר — בגידות בטריאסטה 4.30, 7.15, 9.30
פריז — בירדי 11.30, 2.00, 4.15, 7.15, 9.30, מתח גבוה 11.45 בלילה
צוותא — סוס עץ 8.00
צפון — רומן שהחל במלחמה 4.30, 7.15, 9.30
שחף — שושנת קהיר הסגולה 4.30, 7.15, 9.30
תכלת — אל נורטה 4.30, 7.15, 9.30
תמוז (המחודש) רמת אביב — רסטי ג'יימס 7.45, 9.30
תכלת — יער האיזמרגד 4.30, 7.15, 9.30
תל־אביב — הנינג'ה האמריקאי 4.30, 7.15, 9.30

רמת השרון

כוכב — ראובן ראובן 7.00, 9.30

ירושלים

אדיסון — הנינג'ה האמריקאי 4.30, 7.00, 9.00
אור גיל — בירדי 4.30, 7.00, 9.00
אורנע — הנוקם 4.30, 6.45, 9.00
בית אגרון — עליסה בארץ הפלאות 4.00, מלחמה ואהבה 6.00, המדבר האדום 7.30, סיפור בזיגזג 9.45
בנייני האומה — רציחות פשוטות 7.00, 9.00
הבירה — בי"ס לעבירות תנועה 4.30, 7.00, 9.00
כפיר — הבובה הגדול 4.30, 7.00, 9.00
מיטשל — תרגיל למרגל מתחיל 7.00, 9.00
סינמטק — היימאט (פרקים 1—5) 4.30, בלקאנטו (אולם קטן) 9.00, מקום בצמרת 9.30
עדן — חטיפת הדמים 4.30, 7.00, 9.00
סמדר — דמעות של שתיקה 6.30, 9.15
רון — רומן בהמשכים 7.30, 9.30

רמת־גן גבעתיים

ארזים — בי"ס לעבירות תנועה 5.00, 7.15, 9.30
אורדע — אירית עירית 7.15, 9.30
ארמון — הנוקם 5.00, 7.30, 9.40
הוד — הער 4.30, 7.15, 9.30
לילי — אמריקאית בפריז 7.15, 9.30
רב גן — רמת גן
גן 1 — השוטר מגנב פטור 5.00, 7.20, 9.40
גן 2 — בירדי 5.00, 7.15, 9.45
גן 3 — יער האיזמרגד 5.00, 7.20, 9.40
גן 4 — נשים בעורף 5.00, 7.15, 9.40
רמת גן — עוגה בוערת 7.15, 9.30
שביט — הבלש האמיץ פלטש 7.15, 9.30

כפר סבא

חן — מסכה 7.00, 9.15
עמל — השוטר מגנב פטור 7.00, הער 9.15

חולון

ארמון המחודש — ברוס לי איש הזעם 5.00, קאנט 6.45, 9.15
מגדל — השוטר מגנב פטור 5.00, 7.15, 9.30
סביה — הנינג'ה האמריקאי 4.30, 7.15, 9.30
רינה — מסכה 7.15, 9.30
מתנס קרית שרת — טוסקה 7.20, 9.00

חיפה והסביבה

אורה — הבובה הגדול 4.30, 6.45, 9.00
אורלי — אל נורטה 6.45, 9.00
אמפיתיאטרון — המאפיה הסיציליאנית 4.30, 7.00, 9.15
ארמון — הנוקם 4.30, 6.45, 9.00
חן — רומן בהמשכים 4.30, 6.45, 9.00
מוריה — הער 7.15, אירית עירית 9.15
סינמטק — טוהר הלבבות 7.00, תותחי נברון 9.30
עטמי — המעבר להודו 6.00, 9.00
עצמון — קול השתיקה 4.30, 7.00, 9.15
פאר — בית ספר לאסירים מתחילים 4.30, 6.45, 9.00
קרן אור המחודש — רסטי ג'יימס 4.30, 7.30, 9.30
רב גת — חיפה
גת 1 — רומן על בטוח 4.30, 6.45, 9.00
גת 2 — קוקון 4.30, 6.45, 9.00
רון — חף מפשע 4.00, 6.45, 9.00
שביט — שושנת קהיר הסגולה 7.00, 9.00

קריות (חיפה)

אורות — פלמינגו קיד 7.00, 9.15
בית העם — גירושין נוסח הוליווד 9.15
היכל — אירית עירית 9.15
ציון — סוון סון 5.00, 7.00
סביון — השוטר מגנב פטור 7.00, 9.15
ספיר — בי"ס לעבירות תנועה 7.00, 9.15

בת־ים

ארגים — מסכה 7.15, 9.30
בת ים המחודש — גנבים מחוף לחוף 5.00, 7.30, 9.30
עצמאות — הנינג'ה האמריקאי 4.30, 7.15, 9.30

הרצליה

דוד — הסיפור שאינו נגמר 4.30
היכל — הנינג'ה האמריקאי 4.30, 7.15, 9.30

נתניה

סטודיו — קאנטרי 5.00, 7.00, 9.15
שרון — יער האיזמרגד 5.00, 7.00, 9.15

חדרה

הדרה — הער 4.30, 7.00, 9.15
חוף — משימה לשוטרים מתחילים 4.15, 7.00, 9.15